

ГЛАС

Бања Лука Година LXII
6 - 9. јануар 2005.
Број 10.575, цијена 0,6 KM

СРПСКЕ

150 ГОДИНА ДИПО

1855
DRVNA INDUSTRIJA PODGRADCI

ДОДАТАК ПЕТКОМ

АНТЕНА

Пословним партнерима, корисницима наших услуга, православним вјерницима и свим грађанима Републике Српске желимо срећне и Богом благословене божићне и новогодишње празнике и Дан државности Републике Српске

МИР БОЖЛИ,
ХРИСТОС СЕ РОДИ!

Друштво са ограниченом одговорношћу "ИЕ" Теслић
INTERNACIONAL
ENGINEERING
TEAM

MEĐUNARODNI
INŽINJERSKI
TIM

Адреса: Александра Рајковић АТЦ / 48, 74270 Теслић, РС, БиХ
Телефон: ++ 387 53 410 350 Факс: ++ 387 53 410 353
www.iet.ba kontakt@iet.ba

tuv
CERTIFIKAT
CERT-akubla Izdavanje certifikata
RWTVU Systems GmbH

Јахорина
ОСИГУРАЊЕ А.Д.

МАТОМ

klima uređaji

051 370 012

A. C. Banja Luka
prodaja i servisiranje
Opel vozila

Trive Amelice 1b,
tel. (051) 332 500, 332 511
fax (051) 332 599

grand
KAFA

NAJVEĆA
NAGRADNA
IGRA!

ZA SAMO
500g
KAFE!

SREDSTVA ZAŠTITE NA RADU
D.O.O. HTZ oprema

Fidato
BANJA LUKA

Braće Podgornika br.2 tel/fax: 051/311-344
(u krugu gradske Cistoce) tel.: 051/311-355
fidato@teol.net

ГЛАС
СРПСКЕ

ХРИСТОС СЕ РОДИ!
ВАИСТИНУ СЕ РОДИ!

НЕДЈЕЉНИ ДОДАТАК

ГЛАС
ПЛУС

УЗ ТРИНАЕСТИ РОЂЕНДАН РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

СЛАВЉЕ ПОД СЈЕНКОМ

Дан Републике обиљежава се у сјенци најаве високог представника о новом кажњавању Српске. Умјесто доградње, на сцени је разградња Дејтонског споразума

РЕПУБЛИКА Српска прославиће у недељу, 9. јануара, свој тринаести рођендан и крсну славу - Светог првomu-ченка и архидјакoна Стефана.

Слављеничко расположење, истини за вољу, неће бити на нивоу пређашњих, за шта се побринуо високи представник међународне заједнице у БиХ Педи Ешдаун.

Ешдаун је средином децембра, непуних мјесец дана прије тринаестог рођендана Републике Српске, по зна који пут, посетио за батином и оплео по плећима српског народа. Овај пут високи представник се није зауставио на сјенкама српских званичника, већ је ударио на органе Републике Српске - Министарство одбране и Министарство унутрашњих послова.

И не само то, Републици Српској је отворено обећао нове казне у априлу, уколико не буду ирали по његовим нотам.

А о каквој се политичкој композицији ради, Ешдаун је открио у својој новогодишњој поруци. **Обраћајући се Бошњацима, високи представник је рекао:**

- Ви ћете морати бити дарежљивији и више прихватити компромис од других уколико желите да имате државу у којој се највише пита...

Овим ријечима показан је правац у коме ће вући конце по свом и нахођењу својих послодаваца. Најкраће речено, сценариј се своди да на то да се у БиХ изорише равноправност три народа; да се БиХ врати у вријеме које је претходило грађанском рату и пракси у којој је неко, а то су редовно били Срби, био прегласаван и, у поређењу са Бошњацима и Хрватима, практично обесправљен.

Шта је, у ствари, претходило стварању Републике Српске и ратном пожару који се из Словеније, преко Хрватске пренио у БиХ?

Најтеже прихваћен, формуларни, одговор, гласи: „Срби су криви за све“. Да ли је тако или је на избијање рату одлучујуће утицало то што су два народа била „равноправнија“ од трећег, што су они, по својој мјери, кројили судбину Срба?

Чињенице говоре следеће. Српски

чланови Председништва БиХ др Никола Кољевић и др Биљана Плавшић за-

обавијештени о посјетама страних дипломата...

На сједници Народне скупштине тадашње Републике БиХ, одржане 14. и 15. октобра 1991. године, гласовима бошњачких и хрватских посланика усвојен је меморандум Српске демократске акције о самосталности и суверености БиХ.

ШИЈА ИЛИ ВРАТ

Педи Ешдаун је Србима поручио да „шија политика није да се укине Република Српска“. Омах послје тога, он је Србима саопштио да ће у овој години бирати „између очувања старих корумпираних структура (укључујући и полицију) и будућности у оквиру Европске уније“.

Нико не може одлучити у име вас и нико вам не може наметнути тај избор. Али бирајте пажљиво, јер будућности нема у тамни - поручио је Педи Ешдаун.

Стиче се утисак да је високи представник дао могућност Србима да бирају између шије и врата, односно да одлуче хоће ли се сами одрећи Републике Српске или ће им је „неко“ одузети.

У децембру 1991. године Кољевић и Плавшићева су поново прегласани у Председништву БиХ, када се одлучивало о подношењу захтјева тадашњој Европској заједници за признавање БиХ и избору Алије Изетбеговића за председника њега Председништва.

На оваку праксу, српске политичке вође одговориле су 25. октобра 1991. оснивањем Скупштине српског народа у БиХ, а затим - 9. јануара 1992. године - проглашавањем Републике српског народа у БиХ, касније преименоване у Републику Српску.

А у међувремену, српски посланици су прегласани у парламенту БиХ када се одлучивало о расписивању референдума о самосталности и суверености. То што је референдум, одржан 29. фебруара и 1. марта 1992. године, пролао, јер је на њега изашло мање од 66,6 одсто бирача није спријечило Бошњаци и Хрвати да прогласе независност БиХ.

До званичног међународног признавања БиХ, 6. априла 1992. године, десно се поклои Срба у Сијековцу, напад хрватских трупа на Курепс...

Послије непуне четири године рата, потписан је Дејтонски мировни споразум, којим је озваничена Република Српска. Непуну деценију касније, Дејтонски споразум је, умјесто доградње, притисла сјенка његове разградње и повратка у прошлост, ма колико неки тврдили да се испод не иде у бољу будућност. ■ Д. М.

Нова Бањалучка Банка а.д.

КУРСНА ЛИСТА
број 003

Курсеви из ове листе примјењују се од 6.1.2005. године
Курсеви у конвертибилним маркама (Б.А.М.)

Земља	Шифра валуте	Ознака за девизе и ефект. валуту	Јединица за девизе	Куповни за девизе	Средњи за девизе	Продајни за девизе
ЕМУ	978	EUR	1	1.955830	1.955830	1.955830
Аустралија	036	AUD	1	1.124202	1.127020	1.129838
Канада	124	CAD	1	1.199177	1.202182	1.205187
Данска	208	DKK	1	0.262238	0.262895	0.263552
Хрватска	191	HRK	100	25.658469	25.722776	25.787083
Норвешка	578	NOK	1	0.235522	0.236702	0.236702
Словенија	705	SIT	100	0.813672	0.815711	0.817750
Шведска	752	SEK	1	0.215877	0.216418	0.216959
Швајцарска	756	CHF	1	1.256401	1.259550	1.262699
В. Британија	826	GBP	1	2.767880	2.774817	2.781754
САД	840	USD	1	1.475303	1.479000	1.482698
Србија и Црна Гора	891	CSD	100	2.460093	2.466259	2.472425

SDR (Special Drawing Rights) = USD 1.53641

78000 Бања Лука, Марије Бурсаћ бр. 7; телефони: централна 051/243-200 и 051/212-140, телефакс 051/212-830, информације 217-487, SWIFT: BLBABA22 E-mail: info@novabanka.com Web: www.novabanka.com

ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД

Прогноза времена

У четвртак се очекује облачно са краткотрајним slabим падавинама. У петак ће доћи од разведравања, а у суботу ће бити претежно облачно и топло за ово доба године. Метеоролози за недељу најављују пролазно наоблачење. Јутарња температура кретаће се од минус шест до 12, а дневна од четири до 15 степени.

РИЈЕЧ гана

- Некада су народу давали хљеба и игара. Данас због игара народ нема хљеба - Бране Моцоња.

Дежурни телефон 212-848 На дежурни телефон грађани се могу јавити и рећи своја жажања, недоумице и потражити одговоре на постављена питања

БАРОМЕТАР

Република Српска чека нову владу. И поред потписаног Споразума о усаглашавању политичког деловања, страначки преговори о именовану новог мандатара не иду како то јавност очекује.

Момир Дејановић, председник Центра за хуманитарну политику Добро: Све што се ради везано за понову демократског народном савезу, социјалистима и другим странкама је представа, а председник Републике већ има име човјека кога ће и предложити за мандатар.

Странке тешко могу да се сложе, јер постоје два концепта. Један је да све уђу у Владу, а други је да то учине најјаче опозиционе странке. Сматрам да не могу да се договоре и да би улазак представника Савеза независних социјалдемократа у нову владу за њих био штетан. Читава представа игра се да би Српска демократска странка и Партија демократског напретка избегли политичку штету због обавеза у овој години, посебно испуњавање захтјева међународне заједнице: потпуна сарадња са Хаашким трибуналом и институционалне реформе у БиХ.

Синиша Станчић, извршни директор Инфоцентра Невесте:

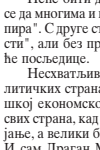

Политичари у Српској народу „сервирају“ некакве дилеме које отприлике треба да значе „или или“. Сматрам да они само треба да раде свој посао, односно да поштују оно што су обећали грађанима пред избор. Политичари треба да раде за добробит свих грађана и државе и ту не би требало да буде дилема.

Ситуација око избора Владе више него очигледно говори да се код нас још не зна шта су правни приоритети.

Чињенице да су прије пет дана сви политичари наводно били сагласни око политичке кризе у Српској и начина избора нове републике владе, а сада је сасвим извјешено да се ради о „роговима у већи“. То доводи до говора у каквој земљи живимо и како политичари обављају свој посао који им се плаћа од новца пореских обавезника.

Богдан Давидовић, радник из Српца:

Неће бити договора око мандатара, јер чини се да многим и није до преузимања „врхунг кромпира“. С друге стране, сви би дијелили „колат власти“, али без преузимања одговорности за могуће последице.

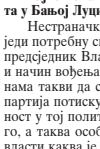
Несхватљиво је овако понашање српских политичких странака, у вријеме кад је Српска у тешкој економској ситуацији и под притисцима са свих страна, кад је доведено у питање њено постојање, а велики број грађана живи на ивици бијезде. И сам Драган Микревић, вјидео се, као да је одмахнуо кад је добио повод да поднесе оставку. Излаз видим у ванредним изборима.

Драго Вуковић, председник Удружења логораша општине Челвин:

И поред свих досадашњих непријатних изненађења која су нам протеклих година приређивали наши политичари, вјерујем да ће Споразум о јединственом деловању политичких партија Републике Српске у свом већем обиму бити примјењен у пракси. Републички Савез логораша управо је то и захтијевао од свих политичких партија које су својим програмом опредијелене да чувају и сачувају нашу отаџбину. Логорашни су давно увидјели куда води наше нејединство и устварили да оно ни јесте узрок већег дијела проблема који нас оптеретишу. Тражили смо зато да све политичке партије изабере своје најкавалитетније чланове и предложе их у органе власти. Само тако ћемо сачувати Републику Српску. Увјерен сам да су тога свјесни председници свих наших партија и да ће зато превазићи своју ахилску. Ако се то не десити, плашам се да нећемо имати другу шансу.

Рајко Томанић, професор Економског факултета у Бањој Луци:

Нестраначка личност не би могла да обезбиди потребну скрупуозност већину како би била председник Владе Републике Српске. Амбијент и начин вођења политике у Српској у већ годинама такви да се људи који нису у врху неке од партија потискују у други план. Знање и способност у тој политичкој ситуацији на помозу много, а, таква особа не познаје доводно структуру власти каква је код нас и зато и не би могла да буде ауторитет.

■ Г. С.

ПОЧЕЛО ОБИЉЕЖАВАЊЕ ДАНА И СЛАВЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ГОДИНА ВЕЛИКИХ ИСКУШЕЊА

Председник Драган Чавић изразио наду да ће ове године бити убрзана приватизација. Министар Ђорђе Лајишић сматра да треба стимулисати привреднике

би годишњи, осим убрзане приватизације, требало основати фонд са стипендијским каматама као помоћ здравим елементима нашег друштва да убрзају развој.

БАЊА ЛУКА - Поводом 9. јануара, Дана и крне славе Републике Српске председник Републике Драган Чавић приредио је у сриједи пријеме за успешне привреднике, студенте, спортисте и представнике медијских кућа.

Говорећи о стању у привреди Чавић је казао да очекује да се ове године значајније убрза приватизација долажући да су на том пољу већ су неки кораци, који ће побољшати привредни амбијент, учињени.

У првом кварталу ове године усвојиле се закони који регулишу директне порезе, порез на добит и доходак. Јединствено тржиште кроз пореску политику практично је почело да постоји са усвајањем закона о порезу на промет и акцизама БиХ. Предстоји нам и увођење пореза на доплату врједности који ће бити нови стимуланс за привреднике - рекао је председник Српске.

У овој години, додао је председник Српске, улази се са јединственим економским тржиштем у БиХ, чиме ће се смањити увоз и отвори-

ти нове могућности за приватизацију нове привреде, енергетике и развоја Ђорђе Лајишић закључио је да је стање у привреди, због нерјешених властичких питања, доста тешко и додао да је тржиште кључни проблем.

Бања Лука: Драган Чавић са представницима јавних гласила (Снимимо М. ШУКАЛО)

НОВИНАРИ

Председник Драган Чавић пожелио је новинарима да им ова година буде успешнија од прошле, рекавши да они у политичком амбијенту све више добијају мјесто које је јавним гласилима потребно, а то је слобода у изношењу ставова о свим друштвеним питањима.

Он је изразио наду да се лоше стање за новинаре и ишцрпнети више неће догађати и да они неће бити изложени пријетњама, притисцима и бруталностима.

Председник Чавић примио је и најбоље студенте универзитета у Бањој Луци и Источном Сарајеву поручивши им да је стицање основи претуслов квалитетног и одговорног будућег рада и доприноси развоју науке и праксе у областима за које су се опредијелили.

Он је додао да се Српска може поносити једним и амбициозним људима опредијелим за стицање нових знања и њихову примјену за добробит земље.

Командант Прве дивизије Војске Републике Српске пуковник Гојко Кнежевић нагласио је да и после 13 година од стварања отаџбине, српски народ повлачи кроз тежак и мукотан пут, полажући нудке испите с циљем обезбјеђења услова за сигуран и просперитетан развој Српске и мир и безбједност у региону. ■ М. ЦЕПИНА

ТЕКОВИНЕ

ДЕРВЕНТА - У дервентском Гарнизону Војске Републике Српске у сриједи је свечано почело обиљежавање Дана и славе Републике Српске.

Свечаности је, поред осталих, у име начелника Генералштаба, присуствовао пуковник Слободан Пејкић, у име Команде 1. дивизије потпуковник Драган Змајевић и начелник општине Дервента Милорад Симић и други званичници.

Република Српска се сала, више него икада прије, налази пред искушењима. Убијен сам да ће наше руководство и сви који о томе одлучују, имати довољно мудрости, слоте и одлучности ако би се озвучале текловине рата - рекао је командант дервентског Гарнизона потпуковник Младен Достањин. Свечано је било и у гарнизонима у Бањој Луци, Бијелини, Палама, и Биљени. ■ С. П.

Приватизација мора да се убрза. Показало се да се неке успешне приватизоване фирме, као што су рудници у Сребреници, Љубија, Фабрика глиннице Бирач, из веома лоших услова, успјели да покрену посао о смртве тачке - рекао је Лајишић и напоменуо:

Остала привреда преживљавала и више личи на социјалну, а не агресивну индустрију која запошљава људе. Ту мислим на предузећа која нису до краја приватизована. По његовом мишљењу, у овој

ЗАХТЈЕВ МИЛОРАДА ПУПОВЦА

За Божић - без наставе

ЗАГРЕБ - Потпредседник Самосталне демократске српске странке и посланик у Сабору Милорад Пуповић затражио је од хрватске владе и премијера Јаве Санадера да 7. јануар, православни Божић, буде нерадан дан у свим школама у Хрватској, јавила је Српна.

За разлику од претходних година када су зимски школски празници трајали од католичког Божића до православног и даље, ове године православни Божић хрватски школари ће провести „радно“.

У Хрватској у четвртак, 6. јануара, када се по католичком календару славе Света три краља, наставе у школама неће бити јер је то државни празник.

Министарство просвјете је, међутим, препоручило да 7. јануара школе нормално раде, чиме Пуповић није задовољан.

Он је рекао новинарима да ће, ако премијер не прихвати његов захтјев да за православни Божић ове године не буде наставе, тражити да се школски календар изменији за идућу годину. ■

ВРХОВНИ СУД ИТАЛИЈЕ И СЛУЧАЈ БУКАНОВИЋ

Не признају имунитет

РИМ - Врховни суд Италије донио је одлуку да привогорски премијер Мило Букановић нема право на имунитет у процесу пред судовима у Напуљу и Барију, који га оптужују за умјешаност у кријумчарење цигарета и прање новца, објавио је италијански дневник „Република“, пренијела је Српна.

Према истом извору, Врховни суд ову одлуку образложио је тиме што Црна Гора није независна држава.

„Одлука да се Букановић одбије имунитет настала је након испитивања Уставне повеље СЦГ и

закључака до којих је дошло италијанско Министарство иностраних послова, а то је да не постоји међународни субјективитет појединачних држава, односно Црна Гора није независна држава - пренио је у сриједи писање „Републике“ дописник подгоричког радија „Ангела М“ из Рима.

Ту жалбу у Напуљу због кријумчарења цигарета, док тужилаштво у Барију поред кријумчарења цигарета, истражује и случај прања новца у којем је наводно учествовао и Букановић. ■

ПЕДИ ЕШДАУН У БЕОГРАДУ

НЕМА ЈЕДНОСТРАНИХ ОДЛУКА

Неприхватљива измјена Дејтонског споразума и уставног уређења БиХ без сагласности сва три народа

БЕОГРАД - Председник Србије Борис Тадић и високи представник за БиХ Педи Ешдаун сагласили су се у сриједи у Београду да је неприхватљива измјена Дејтонског споразума и уставног уређења БиХ без сагласности сва три народа.

Педи Ешдаун је изстакао да неће доносити једностране одлуке које ће утицати на уставно уређење БиХ, односно на статус Републике Српске у оквиру БиХ - саопштили је Прес-служба председника Србије, пренијела је Бета.

У саопштењу се додаје да је заједнички закључено да питање сарадње са Хаашким трибуналом, успорава европску перспек-

тиву земаља цијелог региона и да је у том смислу неопходна њихова интензивна и конкретна сарадња како би се тај проблем што прије ријешило. Високи представник Педи Ешдаун изјавио је да сајубина Републике Српске зависи од сарадње са Хаашким трибуналом, јавила је Српна.

Ешдаун је прије састанка са званичницима Србије и државне заједнице поновно да његова политика није да укине Српску, него да спроводи Дејтонски споразум.

Република Српска већ девет година кришћ Дејтонски споразум тако што не храни оптужбе за ратне злочине. У таквој

стратедији саучествује и Београд, на чијој се територији налази велики број оптужених за ратне злочине - од двадесет оптужених, 15 је на слободи - рекао је Ешдаун за Радио Б92.

Ешдаун је у Београду разговарао са премијером Србије Војиславом Коштулићем, а било је предвиђено да се састане и са министром спољних послова Србије и Црне Горе Вуклом Драшковићем. ■

Ешдаун и Тадић: Неопходна сарадња са Хагом

РЕПУБЛИЧКЕ НЕВЛАДИНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Обманути бирачи

БАЊА ЛУКА - Координациони центар невладиних организација Републике Српске резочирај је резултатима преговора двије најјаче партије, Српске демократске странке и Савеза независних социјалдемократа јер „не поштујући ни милиметар од почетних става, обављају оне који су их бирали као и пјелокуну јавност Српске“.

Казао је ово у сриједи за наш лист председник Координационог центра Бранислав Лукић.

Послије састанка представника Центра опрзаног у Бањој Луци Лукић је изстакао да они немају ништа против потенцијалног мандатара за састав републичке владе, наредног посланика Неће Бурића, али сматрају да „он не би могао да одговори историјском задатку очувања Републике Српске и њених органа“.

Уколико мандатар које именује председник Српске Драган Чавић не прође, тражићемо његову одговорност, јер ће то значити да је страначке ставио испред интереса Српске - нагласио је Бранислав Лукић. ■ Г. К.

Боро МАРИЋ, глави и одговорни уредник

Први број „Гласа“ изашао је као орган НОП-а за Босанску Крајину у Жупији крај Дрварца, 31. јула 1943. године. Послије ослобођења 1945. године „Глас“ излази у Бањој Луци као орган „Слободне народне фронте“ до јуна 1951. године. Од септембра 1953. излази као орган СФРЈ под именом „Београдске новине“. Од 13. маја 1963. године лист поново излази под именом „Глас“. Указом председника СФРЈ од 19. јула 1969. године „Глас“ је одликован Орденом заслуга за народ са сребрним зрацима. Указом председника Републике Српске од 1. јануара 1994. године лист „Глас српски“ одликован је Орденом Невнега првог реда. Указом председника Републике Српске од 31. јула 2003. године лист „Глас Српске“ одликован је Орденом савезе Републике Српске са сребрним вијеницима.

Од 8. фебруара 1963. године „Глас“ излази као дневни лист. Од 15. септембра 1992. године, одлуком Народне окупштине Републике Српске излази као дневни лист Републике Српске. Под именом „Глас српски“ излази од 29. септембра 1992. године, а од 5. маја 2003. године као „Глас Српске“. Основан је Народна окупштина Републике Српске. Редакција и маркетинг је у улици Веселина Маслеше 13. Телефонни редакције: 212-844, 212-848; телефакс 211-759. Телефон маркетинга: 212-004. Директор Душанка 212-264, 212-263; телефакс 212-283. АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО e-mail: redakcija@glassrpske.com; marketing@glassrpske.com

ВЛАДА РАЗМАТРАЛА ПОВЕЋАЊЕ ЦИЈЕНА ДРВНИХ СОРТИМЕНАТА

ЦЕНОВНИК У РИКВЕРЦУ?

Управни одбор „Српских шума“ треба да поново анализира цијене. Свјетска банка помаже здравство Српске. Најављене реформе у области осигурања

БАЊА ЛУКА - Влада Републике Српске задужила је Управни одбор предузећа „Српске шуме“ да поново својеве, више цијене дрвних сортимената поново анализира.

Влада је у сриједу закључила да би руководство овог предузећа том приликом требало да уважи неколико фактора - цијене дрвних сортимената у региону, утицај на резултате пословања „Српских шума“ и посљедице на конкурентску способност прерађивача дрвета у Српској.

Овие предузећу се, такође, препоручује повећање продаје сировине путем лиценцијације гдје је то технички изводљиво - рекао је на конференцији за новинаре портпарол републичког премијера у оштини Горан Радовић.

Управни одбор „Српских шума“ дукао је да информиса Владу о предузетим активностима најкасније до 31. јануара ове године.

Влада је разматрала и Информацију о припреми програма за јачање здравственог сектора. У складу са усвојеном економском политиком, Влада је практично кренула у фазу преставља са Свјетском банком око програма који би покренуо реформе у здравству од 2005. до 2010. године.

Оне би се односиле на примарну здравствену заштиту, дакле амбуланте и домове здравља који су најближи становницима. Ријеч је о

послу вриједном 43,8 милиона америчких долара, а 40 одсто или око 18 милиона односи се на Републику Српску.

Носилац овога програма у Српској биће Министарство здравља и социјалне заштите.

Влада је у сриједу утврдила и низ приједлога закона, између осталог о друштвима за осигурање, о посредовању о осигурању и о осигурању од одговорности моторних возила и осталим обавезним осигурањима.

Помоћник министра за финансије Мира Стражић рекао је да се овим уводе значајне реформе и више реда у области осигурања, поштрава контрола осигуравајућих

друштва, обезбјеђује већа заштита осигураника те акуратнија и квалитетнија исплата штета.

КАПИТАЛ

До сада је оснивање капитала, немудро за сва осигуравајућа друштва, био пет милиона марака ако збројимо све врсте осигурања којим су се бавили, а будуће - ако желе да се баве свим врстама осигурања - мораће да обезбједе 11 милиона марака, каже помоћник министра за финансије Мира Стражић.

На основу овог закона оснивање се агенција за надзор осигурања у Српској. Таква агенција ће се основати у Федерацији БиХ, а на нивоу БиХ биће „кровна“ агенција, која би требало да координира њихов рад - рекла је Стражић.

Закон се, рекла је она, доноси на нивоу Српске, а у његовој изради су учествовали и представници осигуравајућих друштва и међународних институција.

„Сматрамо да ће се овим законом повећати одговорност руководства осигуравајућих друштва, да ће се увести више реда и поштри контрола у трошењу средстава, како акционарског, оснивачког капитала тако и средстава од премија осигурања - нагласила је Мира Стражић.

Агенција ће, према њеним ријечима, бити самостална, имаће своје органе управљања и она је та која даје процјене осигуравајућим друштвима како би се могла регистровати и обављати ове послове. Такође ће обављати контролу осигуравајућих друштва у смислу примјене закона.

■ Д. ЗЕЦ

ПОДВУЧЕНО

Харадинају уручена оптужница?

ПОДГОРНИЦА - Премијеру Космета Рамушу Харадинају уручена је оптужница Хашког суда и би би Шенгенску требао бити до краја јануара, пише подгорички лист „Дан“, позивајући се на изворе блиске косметској влади.

Према писању листа којег је пренијела агенција Срна, Харадинај, којег Трибунал терети за ратне злочине почињене над Србијом и осталим неслабим становништвом у селу Гловоци код Раданског језера, спреман је да отпутује у Хаг до краја јануара.

„Дан“ тврди да би оптужница против Харадинаја требала већом брзо бити обједолована.

Харадинај је бивши командант терористичке Ослободилачке војске Косова.

УПРАВА ЗА ИНДИРЕКТНО ОПЕРЕЗИВАЊЕ Отпремнина осам хиљада

БАЊА ЛУКА - Директор Управе за индиректно оперезивање Кемал Чаушевић прихватио је у сриједу приједлог да отпремнине за 867 отпуштених радника из некадашњих царинских управа износе по осам хиљада марака.

Послије састанка са представницима отпуштених радника из бивше Републичке управе царина, Чаушевић је изјавио да ће Управни одбор Управе донети коначну одлуку о висини отпремнина.

Он је рекао да је подржао захтег отпуштених радника да отпремнине буду дупло веће од у Закону о раду прописаних отпремнина, које могу бити у висини три, шест или дванаест мјесечних плата, у зависности од радног стажа.

Ако Управни одбор прихвати овај приједлог, за отпремнине ће Управа морати да издвоји преко седам милиона марака.

Више од 50 радника некадашње Републичке управе царина, који нису прошли на конкурс, у сриједу су мирно протестовали испред зграде Управе за индиректно оперезивање у Бањој Лу-

ци, да би изразили незадовољство радом Комисије, која је бирала кандидате.

Чаушевић је оцијенио протест отпуштених радника из царинарница у Бањој Луци, Новом Граду, Брчком, Зворнику, Бијелици, Орашцу, Добоју и Требињу као коректан, додјући да су радници схватили да се администрација на свим нивоима у БиХ мора смањивати.

На састанку је постигнут договор да уколико је у царинским службама радио брачни пар, да један супружник остане да ради у Управи.

Директор Управе прихватио је приједлог да до 21. јануара детаљно размотри све приговоре упућене на рад Комисије која је бирала кандидате и да објави бодовне листе свих који су конкурисали.

Отпуштени радник из царинарнице у Новом Граду Горан Крвајић рекао је да је Чаушевић прихватио већину њихових захтева, осим да понизи конкурс, изабере нову Комисију и понови избор радника.

■ Д. В. М.

РЕГИСТРАЦИЈА ИЗБЈЕГЛИХ И РАСЕЉЕНИХ

Нема нових рокова

ЗВОРНИК - У Републици Српској је регистровано око дванаест хиљада расељених и око 1.500 избјеглица.

Ово је у сриједу у Зворнику потврдио републички министар за избјеглице и расељена лица Јасмин Самарџић.

Послије састанка са начелником зворицке општине Будимир Аћимовић, Самарџић је рекао да ће се, према очекивањима, у Републици Српској на нову регистрацију пријавити око 30 хиљада избјеглица и расељених.

Он је оцијенио да ће то бити значајно смањење броја људи из ових категорија. Према ријечима Самарџића, 15. фебруар који је утврђен као рок за понову регистрацију неће бити продужаван.

■ С. Са.

СТАМБЕНО ЗБРИЊАВАЊЕ БОРАЧКИХ ПОРОДИЦА

КЉУЧЕВИ ЗА СРЕЋУ

Дванаест породица у Зворнику и осамнаест у Милићима добили нове станове. Ове године наставак изградње

ЗВОРНИК - Републички министар рада и борачко-инвалидске заштите Мићо Мићић уручио је у сриједу у Зворнику кључеве станова за девет ратних војних инвалида прве категорије и три породице са два погинула бораца.

Честитајући новим власницима, Мићић је најавио да ће најједерватније у истој згради која се налази у Српској вароши, бити обезбјеђени станови за још неколико породица са два погинула бораца.

Општина Зворник планира да је изградњу још 10 станова, а и Министарство по Програму потпуног стамбеног збрињавања планира још 10 станова. То се односи и на породице са једним погинулим борцем и више дјете и инвалиди друге категорије - изјавио је Мићић.

Начелник општине Зворник Будимир Аћимовић је изразио задовољство због тога што су кључеви уручени онима који су највише дали и жртвовали у протеклом рату.

Планирамо нове програме заједно са Министарством. Предвиђена су средства за ту намену, тражићемо и дародавце и вјерујем да ћемо многим другим породицама помоћи у наредном периоду - рекао је Аћимовић.

Миленко Крајишковић из Илијаша, стодестотин инвалид изјавио је да, после потуцања по туђим кућама, нови стан за њега и супругу значи много.

Десет година смо се сналазили некоко и коначно смо доживјели оно што смо једва чекали - каже Миленко.

ПОВОДОМ најрадоснијег хришћанског празника Божића председништва БиХ Борислав Парван.

Божићну честитку митрополиту добробосанском Николају, архиепископу, свештенству, монаштву и српском народу упутио је и министар спољних послова БиХ у оштини Младен Иванић.

У честитки Председништва Вијећа народа изражена је жеља Божић са жељом да празнике проведу у миру, здрављу, срећи и добром расположењу.

Православцима у Републици Српској и БиХ честитао је и Кабинет потпредседника републичке Народне скупштине у жељу да се Божић и православна Нова година прославе у миру, благодати и са својим породицама, пријатељима и комшијама.

Републички секретаријат за вјеру у Влади Републике Српске цијелом српском народу пожелио је да Божићне празнике прослави у здрављу, миру и радости, а

божићној честитки предједавајући Председништва БиХ Борислав Парван.

Божићну честитку митрополиту добробосанском Николају, архиепископу, свештенству, монаштву и српском народу упутио је и министар спољних послова БиХ у оштини Младен Иванић.

У честитки Председништва Вијећа народа изражена је жеља Божић са жељом да празнике проведу у миру, здрављу, срећи и добром расположењу.

Православцима у Републици Српској и БиХ честитао је и Кабинет потпредседника републичке Народне скупштине у жељу да се Божић и православна Нова година прославе у миру, благодати и са својим породицама, пријатељима и комшијама.

Републички секретаријат за вјеру у Влади Републике Српске цијелом српском народу пожелио је да Божићне празнике прослави у здрављу, миру и радости, а

да Бог мира и љубави буде уз све нас, уз традиционални хришћански поздрав Мир Божић! - рекао је.

Министар вјера Србије Младен Радловић поред честитке митрополиту Павлу, монаштву, свештенству и вјерницима Српске православне цркве истакао је да српски народ чека још једна година пуна неизвјесности, посебно на Косову и Метохији и у Републици Српској.

Увјерен сам да ће сви наши празници протећи у личном и колективном задовољству и духу традиционалних културних и вјерских обичаја - истакао је рабин Јеврејске заједнице Српске Јозеф Атијас.

Честитке поводом празника Христовог рођења упутили су и предједавајући Савјета министара БиХ Аман Герџић, Савез независних социјалдемократа, Стуческа организација баналучког Универзитета...

■ Ж. М.

ФОТО-ВИЈЕСТ

Вишег зову Јабуга, а онг нижег - Доктор. Не треба погађати који се бави кошарком, а ко фудбалом. Елем, Јабуга је тежак 150, а Доктор 50 килограма.

Три Доктора у Јабуги! Наравно, омиљени су у Источно Сарајеву и, наравно, добри пријатељи.

■ Раде ВАСИЋ

Деса Симендић и Мићо Мићић: Свој кров најдражи

Стоја Бабић из Коњица изгубила је у рату сина Зорана и супругу Перу. До сада је становала у бошњачкој кући и плаћала кирију.

Не може нико моје ране заљечити и оно што сам изгубила у рату, али хвала свакоме ко је помогао да добијем стан - рекла је бака Стоја.

Министар Мићић у сриједу је и у Милићима уручио 18 кључева. 12 за породице погинулих бораца и ратне војне инвалиде и

шест у алтернативном смјештају избјеглицама и расељеним.

Ријеч је о стамбеном збрињавању најугроженијих категорија - појасино је Мићић. Он је додао да је у оквиру Програма потпуног збрињавања у 2005. години предвиђен завршетак шест станова за другу приоритетну групу, док дефиниране треће приоритетне групе у којој ће бити инвалиди треће категорије и породице са једним погинулим и једним дјететом још није завршено.

■ С. САВИЋ

ГРАДСКА УПРАВА ИСТОЧНОГ САРАЈЕВА

СВЕ ЗА ТУРИСТЕ

Законска обавеза полиције је да свим гостима у овдашњим туристичким центрима гарантује безбједност, рекао је Драган Андан

ПАЛЕ - У сједишту Градске управе Источног Сарајева у Палама у сриједу је одржан још један саставак представника градских и општинских власти полиције, одашњих Туристичке организације, Олимпијског центра „Јахорина“ и хотелијера са ове планине, с циљем да се степен безбједности имовине и лица у текућој зимској туристичкој сезони подигне на виши ниво.

Анализиране су до сада спроведене активности у овом правцу, те договорени још неки конкретни задаци које треба завршити у наредних неколико дана, како би у потпуности били заокружени сви планирани послови у вези са овим питањем.

Градоначелник Источног Сарајева Милевоје Гуњац потврдио је „Гласу Српске“ да ће већ почетком наредне недеље у потпуности бити развијено питање обезбјеђивања и одржавања паркинг-простора на планинском комплексу, те да су договорене и конкретне мјере којима ће се спријечити гужва у саобраћају.

Уколико буде требало, саобраћај ће регулисати полиција, а у циљу растерећена биће коришће-

КОНТРОЛА

Први човјек полиције Источног Сарајева Драгомир Андан рекао је да акције полиције, посебно у контроли возила, не треба посматрати као било какву врсту пресије, већ као настојање да се обезбједи потпуна безбједност на подручју туристичких центара.

Оваква врста обезбјеђења, можда и ригорознија, присутна је у свим престижним туристичким центрима у Европи и свијету и показала се као ефикасна - рекао је Андан. Он је додао да ће полиција учинити све како би се туристи осјећали угодно и безбједно приликом боравка на овом подручју.

ни и поједини алтернативни путни правци - рекао је градоначелник Гуњац. Он је подсетио да су послови око одржавања и чишћења пут-

них комуникација задатак чије је извршење повјерено предузећу „Романипултеви“.

Начелник Центра јавне безбједности Источно Сарајево Драгомир Андан рекао је за наш лист да је „законска обавеза полиције да свим гостима у овдашњим туристичким центрима гарантује безбједност у пуном смислу те ријечи“.

Анализирајући прошлу сезону, закључили смо да је до сада на Јахорини био ангажован мали број полицијата и стога смо одлучили да појачамо мјере и активности, али и повећамо број радника на терену - рекао је Андан, истичући да ће ове сезоне на олимпијској асфалтној стрази боравити безмало двадесет радника полиције.

Он је додао да су већ постављене и двије кућице за полицију, на улазу у олимпијски плато из правца Пала, те на излазу ка Подграбу, нагласивши да ће „у кућицама бити сједиштена и сва потребна опрема за рад полиције“.

■ С. ШЕКАРА

Јахорина: Безбједан одмор

(фото-архива)

ФОНД ЗА ПОВРАТАК У БиХ

Федерација касни са уплатама

САРАЈЕВО - Представници Фонда за повратак у БиХ очекују да ће ова установа током године коначно обезбједити све потребне услове за нормалан рад, наводи се у саопштењу за јавност Фонда за повратак у БиХ, које је послато у сриједу.

Потребни услови за рад Фонда, наводи се у саопштењу, односе се на уплату пара од владе Републике Српске, Федерације БиХ, надлежних министарстава БиХ и Брчко дистрикта, којима ће се започети и нови повраци избјеглих и расељених у БиХ.

До сада једино Влада Федерације БиХ још није уплатила новац за одобрење програмне доведене у питање испуњавање обавезе како је планирано. Молимо надлежна министарства и Владу Федерације БиХ да испуне своју обавезу за добротит избјеглица, расељених и повратника у БиХ, пише на крају саопштења за јавност Фонда за повратак, које је потписао директор Млађен Божовић.

■ Ј. Н.

ДРВАР НА ПОЧЕТКУ 2005. ГОДИНЕ

Буџет са стотину рупа

ДРВАР - Због неостваривања планираног буџета начелник општине Дрвар Анка Папак-Долиг доносила је одлуку о његовом ребалансу. На овај корак сам се одлучила, а то су и објорници на посљедњој сједници Скупштине општине усвојили зато што је дошло до повећања расхода по

неколико основа. Новац који је упућен по основу шумске таксе и који је строго намјенски најжалост потрошен је у многе друге ствари само не у оно зашто су намјенљен - за инфраструктуру, каже Анка Папак-Долиг.

Она посебно наглашава да је до прекорачења у исплати из буџета до-

шло код Радио Дрвара гдје је око пет хиљада марака више исплаћено од плана. Неодговорно трошење рекла је начелник општине.

Поред тога још драстичнији примјер ненамјенског трошења је код Дома здравља. Иако у општинском буџету нису предвиђена издвајања за ову установу, најжалост бивши начелник је чак 27 хиљада марака издвојио за измирење високих трошкова телефонских рачуна Дома здравља.

Такође из средстава шумске таксе исплаћено је и 15 хиљада марака за поправку моста на Ба-сташци. Одлуком одборника Скупштине општине дио исплаћених средстава у износу од девет хиљада марака за набавку опреме КУД Дрвар ребалансом је покривен из тр а н с ф е р а спорта. ■ Љ. Д.

Дрвар: Паре трошене немилостице

ПРАВОБРАНИЛАШТВО БиХ О ЗАХТЈЕВУ ЗА ОДШТЕТУ

Купрешкић промашио адресу

САРАЈЕВО - Правобранилаштво БиХ демантовало је у сриједу изјаву Зорана Купрешкића, којег је Хашки трибунал оптужио, а затим ослободио оптужбе за ратне злочине, да у вансудском поступку по средству Министарства правде потражује накнаду штете због притварања у Хагу, јавила је Срна.

У саопштењу Правобранилаштво БиХ наводи податак да је Купрешкић 2. новембра 2004. године подnio тужбу против БиХ и Федерације БиХ за накнаду 791 хиљаду марака штете, које сматра да су одговорне за повреду људских права загарантованих Женевском конвенцијом.

Правобранилаштво БиХ наводи да се Општински суд у Сарајеву прогласио ненадлежним за поступање по овој тужби, па ће спис уступити Суду БиХ.

У саопштењу Правобранилаштво најављује да ће се изјаснити да не постоји законски основ за одговорност БиХ и Федерацију БиХ када од Суда БиХ добије „тужбу на одговор“.

С обзиром на то да је Хашки трибунал међународни суд, а не судско тијело БиХ, Правобранилаштво сматра да не постоји законска основа за одговорност БиХ нити Федерације БиХ за притварање у Хагу.

У Министарству правде БиХ Србије раније је потврђено да се група некадашњих хашких оптуженика обратила овом министарству са захтјевом да их држава обештети за вријеме које су неосновано провели у притвору Хашког трибунала, у Шевенингену.

Министарству правде обратили су се Зејнил Делалић, Ненад Бановић, Зо-

ран, Миријана и Влатко Купрешкић, Драган Пашић, Иван Шантић, Перо Скопљак и Маринко Катава, који су затражили да ово министарство буде посредник у њиховом захтјеву према држави јер сматрају да БиХ треба да их обештети за неосновано притварање, с обзиром на то да је дужна да штити своје грађане.

Прописима Трибунала није предвиђено обештетење лица за неосновано притварање, а за евентуално обраћање Европском суду за људска права у Стразбуру неопходно је проћи целокупну правну процедуру у БиХ за рјешавање одштетног захтјева.

Купрешкић и Драган Пашић притворени су у октобру 1997. а у октобру 2001. године ослобођени оптужби за ратне злочине у Лашванској долини. ■

РЕПУБЛИЧКИ СЕИЗМОЛОШКИ ЗАВОД

Слабији земљотрес

БАЉА ЛУКА - Републички Сеизмолошки завод саопштио је да је у сриједу регистрован земљотрес мање јачине чији је епицентар био 86 километара југо-

сточно од Бање Луке, односно 20 северноисточно од Зенице.

Магнитуда је износила 3,2 степена Рихтерове скале, а интензитет у епицентрал-

ном подручју измјеру четири и пет степени Меркаллија - наводи се у саопштењу Сеизмолошког завода.

Потрес су Бањолучани осјећали у 12 часова и 45 минута, али није проузроковао материјалну штету.

■ Н. Д.

СТУДЕНТСКА УНИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Јахорина - учионица

БАЉА ЛУКА - Секретаријат за спорт и омладину у Влади Републике Српске и Град Бања Лука за програм зимована студената обезбједили су 60 хиљада марака, а прва група на седмодневни боравак на Јахорини отићи ће 10. јануара.

Овај програм остварује се преко Студентске уније Републике Српске која представља студентско бањолучко и Универзитетско у Источно Сарајеву.

Председник уније Бранислав Рачић рекао је да ће ове године на зимоване отићи око стотину студената са Универзитета Источно Сарајево и 250 студената бањолучког Универзитета.

Студенти за популационској подршци дојучас и вечеру уплатију по 105 марака. Током боравка на Јахорини на располагању ће бити школа скијања, ба-

зен, стони тенис, интернет центар, теретана и други садржаји. Обезбједили смо попуст од 40 одсто на ски-пас, а покушаћемо и да обезбједимо опрему за скијање оним студентима који је немају - рекао је Рачић.

Ово је, каже он, први корак да се нешто побољша на студентском стандарду који подразумева многа бенифиција, међутим, код нас то још није заживјело.

Студентска унија планира да изради картице с којима би имали попусте на позориште, књижаре, биоскоп, превоз и у великим супермаркетима. Прво ћемо да направимо анкету да ли би студенти у попуст више куповали у великим супермаркетима, ако се то покаже успешним затражићемо да нам градске власти помогну око увођења попушта у поменуте области - рекао је Бранислав Рачић.

■ Ж. М.

УПРАВА ПРИХОДА У БРЧКОМ

ЗАУЗДАНА СИВА ЕКОНОМИЈА

Планом Управе прихода требало је да се прикупи око 132 милиона марака пореза, а на крају године остварено је више од 153 милиона марака

БРЧКО - Планском акцијом радом надлежних инспекцијских органа у Брчком сива економија смањена је, чиме су приходи дистрикта повећани за осам одсто у односу на планирање.

Директор Управе прихода Осман Османовић је на конференцији за новинаре рекао да иако је рад на сузбијању сиве економије временски дуготрајан у прошлој години је радом надлежних служби премашен постављени циљ повећања наплате прихода за 10 хиљада марака у односу на планирање.

Планом је предвиђено остварење од око 192 хиљада марака, а остварено је нешто више од 207 хиљада. Видљиво је да је највећи резултат у свом раду постигла Пореска управа која је координираним радом са полицијом и инспекцијским службама успјела да наплати много више прихода од планираних - истакао је Османовић.

Првобитним планом Управе прихода требало је да се прикупи пореза око 132 милиона марака, а на крају године остварена је сума прихода у износу од преко 153 милиона ма-

рака. То је за 16 одсто више од планираног. Када су у питању непорески приходи - предвиђено остварење од 59,9 милиона марака није реализовано, јер је на крају године прикупљено само око 53,6 милиона марака.

РАД НА ЦРНО

Код нас као у шијелу БиХ главни проблем је рад „на црно“. Интервенцијом надлежних инспекција у прошлој години је пријављено нових 569 радника. Примјеном Закона о запошљавању инспекција је од септембра до краја прошле године на тере-

ту пронашла 175 радника који су радиле на црно и на основу тих података Завод за запошљавање је скинуо са евиденције 53 лица која су тада била пријављена и спискове проследили Фонду здравственог осигурања како би та лица била скинута са здравственог осигурања - рекла је Сенада Гарић.

Поставили смо амбициозан план остварења непореских прихода и нисмо га остварили у целини. Подбачај је за 10 одсто мање од планираног. Међутим, то је у складу са Законом о Управи прихода - рекао је Османовић.

ни задатак у наредном периоду за доношење надлежних у борби против сиве економије.

Према ријечима Османовића, Управа прихода ће у овој години поново урадити анализу присутности сиве економије и контролне органе усме-

рити у правцу у којем треба дјеловати.

То прије свега из разлога што ћемо у овој години имати над приходом по основу индиректних пореза услов новог начина расподеле тих прихода гдје се они усмјеравају на јединствен рачун Управе за индиректно опорезивање, а потом уз одбитак административних трошкова државе и сервисирање ванског дуга биће дозначен ентитетима и дистрикт - рекао је Османовић.

Шеф Одјељења за јавну безбједност у Влади дистрикта Сенада Гарић каже да су комунална и електроенергетска инспекција помогле су у повећању наплате власитних прихода гдје је на основу њиховог налога прикупљено нових 1040 потрошача електричне енергије који су до тада били прикључени неелегално. На основу налога инспекције искључено је 68 неелегалних потрошача са водоводне мреже - рекла је Гарићева.

■ М. БУРЂЕВИЋ

НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ ТРЕБИЊЕ ОДГОВАРА НА ОПТУЖБЕ

Мирис посебне кухиње

Кантонално тужилаштво у Мостару отворило истрагу против Ђука, сумњичећи га за ратне злочине

ТРЕБИЊЕ - Ставовике Требиња, рачунајући и мањобројне Бошњаке појатнике, изненадила је вијест да је Кантонално тужилаштво у Мостару почело истрагу против др. Доброслава Ђука, због постојања основане сумње да је као члан Кризног штаба Требиња у рату одговарао за ратне злочине против цивилног становништва, етничко чишћење и геноцид.

Та „кухиња“, каже Ђук, очито, „жили да отуни оштрину демократских промјена у граду на Требишњацима“ и додатно оштеца потезе новонабране власти, у тренутку када „случај Алјатгић“ пријети да блокира општински буџет и паралално живот у овом граду.

Ђук сматра да опљачкано имовину треба надокнадити, али претходно треба утврдити стварну штету и појединачну одговорност. Општинска скупштина је на последњој седници донијела одлуку о утврђивању поједи-

СПРЕМАН ЗА ИСТИНУ

- Занимљиво је да на папада на мене није било свих ових година. Оптужбе су стигле у најважнијем тренутку за општину, када треба да коначно изађемо из изолације и градимо ново Требиње и вратимо му његову преносителну душу. Зато сам спреман да говорим истину и да се одазовем позивима суда - закључје начелник општине Требиње др Доброслав Ђук.

начне одговорности учесника у овом случају.

Др Доброслав Ђук нема, али баш, никакве везе са ратним злочинима тврде и многи Бошњаци из Требиња.

Потпредседник општине Требиње, члан Странке демократске акције, Ервин Побрњић каже „да је управо Доброслав Ђук у најтежим тренутцима стао у заштити многих Бошњака“.

Одборник Странке демократске акције у Скупштини општине Требиње Суад Фахрић каже да су једино Ђук и хирург др Горан Вучуревић стајали уз њега када је хапшен.

- Били су уз мене и касније, што у то вријеме у Требињу није било препоручљиво. Зашта, сва моја искуства са тим човјеком су веома позитивна - рекао је Суад Фахрић.

■ М. БЕШТИЋ

Др Доброслав Ђук: Одазваћу се позиву суда

тада није била самостална установа већ се налазила у саставу Медицинског центра по чијим је упутствима и налозима радила.

Први човјек Требиња, који тврди да је у спону два мјесеца нове власти успио да „одшкрине врата Требиња“ и скине изолацију дужу од једне деценије, каже да је прича о његовом „ратним злочинима припремљена у посебној кухињи“.

СПОРАЗУМ СРПСКИХ ПАРТИЈА ОСТАЈЕ МРТВО СЛОВО НА ПАПИРУ

ЈЕДНО ГОВОРЕ, ДРУГО РАДЕ

Независни социјалдемократи се повлаче из преговора о будућој влади. Социјалисти неће са Српском демократском странком.

Подржаћемо приједлог председника Републике, каже Горан Милојевић

СПОРАЗУМ шест парламентарних партија из Републике Српске о принципима услагашеног политичког деловања претвара се у брод који је почео да тоне prije него што је испловило из луке.

Бродолом недавно потписаног споразума у средију је најавио председник Савеза независних социјалдемократата Милорад Докић. Он је рекао да независни социјалдемократи неће учествовати у будућим преговорима о формирању владе, јер су они

„озбиљна странка која нема потребе за политичким авантурама“.

- Када смо потписивали споразум, вјеровали смо да су политичари почели да размисљају тежину ситуације која је Републику Српску довели до кризе. Међутим, преварили смо се и нећемо више да учествујемо у преговорима о формирању нове владе - казао је он.

Милорад Докић је нагласио да посланици ове партије неће гласати ни за један приједлог за састав владе у чи-

Миланко Михајлић: Нису били искрени

јем раду би учествовали представници Српске демократске странке.

Председник Социјалистичке партије Петар Ђокић тврди да је „Неђо Ђурић лојалан партији и да неће правити републичку Владу са Српском демократском странком“.

- Он ће сигурно урадити оно што му каже странка. Ако прихвати приједлог и комент Српске демократске странке, онда неће имати подршку наших посланника у Народној скупштини - изјавио је Петар Ђокић.

Потпредседник Демократског народног савеза Мирко Бањак каже да ће се посланици ове партије, ако се буде тражила скупштинска подршка Ђурићу, гласати по принципу „не подржавају га његови, па што би ми“.

Ипак, Бањак сматра да председник Чавић покушава да „нађе најбоље рјешење за излазак из кризе за коју је најмање крив“.

Председник Српске радикалне странке Миланко Михајлић рекао је да ће посланици ове партије подржати сваки приједлог председника Републике Драгана Чавића.

- Иако смо мишљења да кандидат за премијера треба да буде из Српске демократске странке или Савеза независних социјалдемократата, подржаћемо Чавићев приједлог јер је он сигурно најбољи за Српску и услагашен

са споразумом који смо потписали - истакао је Михајлић.

Он је истакао да „председници партија једно причају, а друго раде“ и нису били искрени приликом потписивања Споразума о принципима услагашеног политичког деловања.

Миланко Михајлић је додао да ће ова партија од новог мандатара тражити само једно: да у програм рада будуће владе угради основне Споразума о услагашеном политичком деловању.

Члан Председништва Партије демократског прогреса Горан Милојевић каже да нови кандидат за председника Владе Републике Српске треба да буде из већих партија. Ако и не буде, ова странка подржаће оног кога предлаже председник Републике.

Неке потписнице Споразума о принципима услагашеног политичког деловања нису биле искрене када су казале да ће радити у сагласности са њим. Због тога су у вријеме преговора биле изузетно искључиве, па се упркос свим покушајима није нашло рјешење које би одговорало свима - истакао је Горан Милојевић.

У овом тренутку једино закључак који се може извести јесте да су српске политичке партије за Нову годину свим противницима српског јединства и Републике Српске, несочесно, даровале највећи поклон властиту неспоту. ■ Н. ДИКЛИЋ

ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ ДРАГАН ЧАВИЋ

Ђурић (ни)је рјешење

БАЉА ДУКА - Председник Републике Српске Драган Чавић рекао је у средију да посланик Социјалистичке партије у републичкој Народној скупштини Неђо Ђурић има реалну шансу да буде именован за мандатара, под условом да не дође до промјена у ставовима парламентарних партија.

- Избрао сам странке које су спремне да дају подршку Ђурићу, и, по свој прилици, квалификована већина постоји - рекао је Чавић.

Он је казао да није реално да Српска демократска странка нема своје министре у новој влади, будући да ова странка има 26 посланника у Народној скупштини.

Према Чавићевим ријечима до овог тренутка ниједна међународна организација као ни амбасаде утицајних земаља нису изнјиле став да је Српска демократска странка неприхватљива у новој влади.

- Намера ми је да предлозим мандатара који ће имати већ обезбијеђену скупштинску већину. Тиме би се период за избор нове владе максимално скратио - рекао је Чавић.

Ако се Ђурић повуче под притиском Социјалистичке партије, чији је члан, Драган Чавић ће именовати мандатара који ће имати рок од 40 дана да са приједлогом кабинета изађе пред посланике Народне скупштине. ■ М. Ц.

Advertisement for HYPO ALPE-ADRIA-BANK featuring the text 'SREĆAN BOŽIĆ I NOVA GODINA' and 'www.hypo-alpe-adria.ba' with images of hippos.

ОДНОСИ ИЗМЕЂУ БАНКАРСКОГ СЕКТОРА И ПРИВРЕДЕ У СРПСКОЈ

КРЕДИТ ЛИЈЕЧИ САМО НАЈЈАЧЕ

Када се догоди рат, а иза рата године транзиције кроз које доминира процес приватизације, односно, као у нашем случају, претварање друштвено у приватно власништво, привреда неизбјежно највише трпи.

Многа предузећа су у рату уништена. Касније су се сучиола са нивеницом, под условом да су опстала, да им је тржиште готово нестало, а пословне могућности сведене на минимум. Дугогодишње пропадање цијелокупне привреде довело је и до осипања стручног кадра, који последњих година није обновљив.

Даља судбина предузећа у Републици Српској зависи од пословне политике и квалитета рада, а на помоћ узанредног банкарског сектора у БиХ могу рачунати само предузећа са добрим банкетом или просто речено, предузећа са јасно видљивом перспективом.

Свакој економији су неопходна мала и средња предузећа, али и велики привредни комплекси као гаранти економске стабилности. Међутим, већина банака ту прави разлику и лакше ће се одлучити да подржи мала и средња предузећа.

Мала и средња приватна предузећа су флексибилнија и мање оптерећена од великих јав-

Недостатак успјешних предузећа и квалитетних програма је проблем и за банкарски сектор и за развој привреде јер већина банака у Српској има средства за пласмане привреди

них система. Банке су снизиле камате последњих година, а тај тренд ће се и даље наставити. Трошак финансирања привреде сразмјеран је ризику - вели извршни директор у Хипо Алпе Адриа банци **Срећко Богунчић**.

Он такође истиче да привредни субјекти који успјешно послују немају приговор на услове кредита и висину каматних стопа јер истовремено успијевају да остваре добит и врате кредит.

ПЛАСМАНИ

Укупан портфолио у Хипо банци на крају 2004. године, према Богунчићевим ријечима, износи око 220 милиона марака, уз још око 20 милиона марака гаранција и акредитива. Само у 2004. години пласирано је око 140 милиона марака за кредите привреди и документарне послове. Банка интензивно снабдијева привреднике потребним информацијама и обезбјеђује им консалтинг услуге. Скојно потребама клијената, упознаје их са оптимизацијом нивоа инвестиционих улагања, могућностима трајних обртних средстава, прекобрачања по трансакцијском рачуну, гаранцијама, акредитивима и слично.

Срећко Богунчић: Трошак финансирања привреде сразмјеран ризику

предузећа, која имају позитивне билансе показатеље и измјерне обавезе према Пореској управи и фондовима, још нема много. Недостатак успјешних предузећа и квалитетних програма је проблем и за банкарски сектор и за развој привреде јер веће банке које послују на просторима Српске имају средства за пласмане привреди.

Извршни директор у ЛХБ банци **Љиљана Панић** наглашава да на релацији банке - предузећа постоји међусобна зависност и сарадња. Она потврђује да је у току 2004. ЛХБ банка пласирала 75 милиона марака кредита, од чега је 60 милиона пласирано у привреду, а у исто вријеме издала су и 8,5 милиона марака гаранција.

Банкари се слажу да су им у будућим привредним кретањима у Републици Српској и БиХ циљеви исти као и креаторима економске политике. То значи - улагање у здраве инвестиционе програме, искористићавање компаративних предности овог подручја као што су дрвна индустрија, пољопривреда, туризам, развој телекомуникација и путне инфраструктуре.

Предности које се нуде до-

Љиљана Панић: Међусобна зависност банака и предузећа (Снимио Д. БОРКОВИЋ)

ПОДРШКА

Већина банака из Српске се труди да својим клијентима пренесе сва позитивна искуства из Аустрије, Немачке и других земаља у којима послују њихове матичне банке. Те банке имају могућност да уговарају кредитне ангажмане и да подржавају финансијске програме од државног значаја.

б्रोствојем предузећима су ниже каматне стопе, дужи временски период отплате са грејем периодом и могућност одобравања великих износа - кажу домаћи банкар.

Задовољни смо сарадњом са банкарима. Више разумијевања налазимо у Банци него у Влади

РИЗИК

Ризик наплате у највећој мјери поскупује сам кредит. Разлози за високе камате су бројни, а код нас то је је у највећој мјери лош кредитни рјетинг и презајуженост како државе, тако и становништва - истиче Љиљана Панић.

Републике Српске - подвлачи Финансијски директор Витанкић **Слободан Пенешвић**.

Он додаје да предузећа која успјешно послују по правили имају и добре контакте са банкарима, при чему остварују и сарадњу на опште задовољство.

Љ. ЧИЧИЋ

ИНФОРМАЦИОНИ ПОРТАЛ РЕПУБЛИЧКОГ ТРЖИШТА КАПИТАЛА

Комплет података за улагаче

Интернет портал ће пружати информације о 700 емитената и 13 приватизационо-инвестиционих фондова

БАВА ЛУКА - Институција тржишта капитала Републике Српске, коју чине Централни регистар, Комисија за хартије од вриједности и Бањалучка берза, припремају информациони Интернет портал на којем ће се наћи информације о предузећима и фондовима чијим акцијама се тргује на берзи.

То је једна врста веб странице, али разлика је у томе што портал нуди више података из различитих база - објаснио је стручни сарадник на Бањалучкој берзи Дарко Лакић.

Суштина је у томе да портал нуди информације о 700 емитената и 13 приватизационо-инвестиционих фондова који котирају на берзи.

У тим информацијама се налазе подаци о власништву, менаџменту, финансијски извјештаји...

За свако предузеће чијим акцијама се тргује на берзи, независним "кликном" биће могуће отворити податке о томе када се њиховим акцијама трговало и по којој цијени.

Представљени ће бити и подаци о структури власништва тих предузећа са информацијом о 10 највећих и списком свих осталих акционара.

На порталу ће се наћи и ре-

гистар емитената као и списак чланова Управног и Надзорног одбора и информације о њима.

Све се ово могло добити и раније, објашњава Лакић, али сада ће то бити обједињено на једном мјесту и на много краћи и бржи начин ће се моћи доћи до ових података који су битни за све инвеститоре.

Значајно је да инвеститори на једноставан и брз начин дођу до информација на основу којих ће одлучити да ли ће акције куповати или не.

Лакић наглашава да се тренутно ради на избору софтверске куће којој ће бити понуђен овај посао.

Свјесна значаја који би овај портал из "Питак" програма имао, Влада Српске је одобрила дио средстава за финансирање његове израде.

Портал ће бити у непрекидној директној вези са базом података у Централном регистру, Комисији за хартије од вриједности и Бањалучкој берзи тако да ће се све промјене у овим институцијама одмах моћи пратити и преко Интернета.

Завршетак овог програма и његово пуштање у употребу очекује се у мају.

Љ. Ч.

СИНДИКАТ О СТЕЧАЈНИМ ПОСТУПЦИМА

Незапосленост поскупује

БАВА ЛУКА - У Републици Српској у овој години очекује се нагло повећање броја незапослених радника, првенствено због отварања стечаја у бројним предузећима - најавио је председник републичког Савеза синдиката Чедо Волаш.

Он је саопштио да стопа незапослености износи 36 одсто што значи да је без посла 140 хиљада радника.

У том смислу, најважнији

синдикални захтјеви у овој години усмјерени су на обезбјеђивање додатних средстава за Завод за запошљавање и Биро рада, како би ове установе биле спремне за пријем већег броја незапослених лица, као и спровођење Социјалног програма збрињавања радника који ће у поступку приватизације, стечаја и ликвидације предузећа остати без посла.

М. М.

ПОСЛОВНИ СВИЈЕТ

БРИСЕЛ - Представници белгијског гиганта у производњи пива „Инбев“ саопштили су да је ова компанија склопила уговор о преузимању свих дивизија руске пиваре „Сан Интербру“ од руске финансијско-индустријске групе „Алфа-Бевол“.

У „Инбеву“ се надају да ће уговор вриједан 259,7 милиона евра бити реализован почетком ове године, пренио је АП.

ЛОНДОН - Овогодишња потрошња смрзнутог поврћа у Европској унији је због болаг времена неубијачице слаба за ово доба године, што неповољно утиче на цијене у том сектору.

Страховање да у унији неће бити довољно смрзнутог црног лука показало се неоснованим јер полске испоруке савим подмирују тражњу, пише британски „Фудвјуз“, а преноси Танјуг.

ПЕКИНГ - Кинески туризам постепено се опоравља од посљедица „сарса“ 2003. године, са приближно 20 одсто већим бројем долазак странаца и растом прихода за 30 процената у 2004. години, саопштила је влада у Пекингу.

Између јануара и новембра 2004. Кину је посетило 99 милиона иностраних туриста, 19,6 одсто више него годину раније, јавила је званична кинеска агенција Синхуа, позивајући се на податке Кинеске националне управе за туризам.

ЖЕНЕВА - Послије рекордних резултата 2004. године, представници швајцарске индустрије сатова очекују раст извоза између шест

и седам одсто у 2005. пренио је Танјуг. Председник Федерације швајцарске индустрије сатова Жан Данијел Паше процењује да је извоз сатова, послје лошег пословања 2002. и 2003. године, лани повећан чак на 11 милијарди франака (7,2 милијарде евра), а да би 2005. године могао да достигне 11,5 милијарди франака.

ПАРИЗ - Европска унија је 1. јануара покренула прво међународно електронско тржиште права на емисионе издувних гасова који изазивају климатске промјене како би помогла земљама чланицама да одговоре на захтјеве постављене споразумом из Кјота.

На европском тржишту угљендиоксида продана се, заправо, права на ослобађање угљендиоксида и још пет гасова који изазивају ефекат стаклене баште, пренио је Франс прес.

СТАВЉА ЛИ НОВИ ЗАКОН О АКЦИЗАМА ПРОДАЈУ ЦИГАРЕТА У СИВУ ЗОНУ

ОДАКЛЕ ЋЕ СЕ ПУШИТИ

Увођењем Закона о акцизама на пут сивој економији - сматра Ђорлука. Повећање акције на дуванске прерађевине отвориће врата шверцу - тврде Ристић и Прстојевић

БАВА ЛУКА - Због пријемне новог Закона о акцизама од 1. јануара у БиХ, цигарете би требале у пројекту да поскупе за око 16,8 одсто.

Ову процјену помоћник директора за Сектор пореза у Управи за индиректно опорезивање **Динко Ђорлука** објаснио је повећањем акције на дуван уједињеном додацима од 35 на 49 одсто. - Резултат повећања акције за 14 одсто, које улази у основу за обрачуна пореза на промет од 20 одсто, је раст малопродајне цијене цигарета за 16,8 одсто - рекао је Ђорлука.

Он сматра да и ово поскуплење цигарета неће ни приближно достићи цијене цигарета у другим европским земљама.

- Сматрам да ће се увођењем Закона о акцизама у БиХ стати на пут сивој економији, изједначити услови привредништва и увозника и домаћих произвођача и створити једнакост економског тржиште у БиХ - тврди Ђорлука.

Он је објаснио могућност мијењања закона у дијелу који се односи на обрачуна акције по 49 одсто, за робу која је на залихама.

- Ми примјењујемо закон и нисмо у могућности да га мијењамо, јер је то у надлежности

Парламентарне скупштине БиХ - додао је Ђорлука. Директор „Бритиш Америкен Тобако“ за БиХ **Небојна Ристић** сматра да постоје два кључна недостатка у Закону о акцизама.

Повећање акције на цигарете за 14 одсто Ристић сматра подстицајем за сиву економију. - У земљама у окружењу, осим у Хрватској, цигарете ће бити јефтиније него у БиХ. По систему спојених посуда, јефтиније цигарете ће свим каналима улазити у БиХ, због чега ће провјетрати шверц - предвиђа Ристић.

Требало је у закону оставити прелазни рок, док се не продну заалихе - наводи Ристић.

Ове примјерке „Бритиш Америкен Тобако“ као увозник „данкхил“, „лакис страјка“, „каррига“ и „лорда“ за БиХ, доставио је Управи за индиректно опорезивање.

Затечени смо Законом о акцизама, с обзиром на то да није постојала никаква комуникација

ти бољом контролом, а не на овакав начин. Други недостатак је ретроспективна примјена новог закона на цигарете које су на залихама, малопродајним мјестима или на путу за БиХ, а обрачунавате су према ранијим прописима.

ШВЕРЦ

Повећање акције на цигарете за 14 одсто Ристић сматра подстицајем за сиву економију. - У земљама у окружењу, осим у Хрватској, цигарете ће бити јефтиније него у БиХ. По систему спојених посуда, јефтиније цигарете ће свим каналима улазити у БиХ, због чега ће провјетрати шверц - предвиђа Ристић.

Требало је у закону оставити прелазни рок, док се не продну заалихе - наводи Ристић.

Ове примјерке „Бритиш Америкен Тобако“ као увозник „данкхил“, „лакис страјка“, „каррига“ и „лорда“ за БиХ, доставио је Управи за индиректно опорезивање.

Затечени смо Законом о акцизама, с обзиром на то да није постојала никаква комуникација

Дубравко Прстојевић: Домаћи произвођачи и фабрике угрожени (фото - архива)

између нас као увозника и довозила закона, што је пракса у европским земљама - каже Ристић.

Он додаје да би њихове сугестии могле само побољшати закон.

- Повећање акције на дуванске прерађевине неповољно ће се одразити на постовање домаћих фабрика дувана и на произвођаче овог индустријског биља. То ће довести до повећања цијена цигарета за око 22 одсто и отвориће врата шверцу цигаретама - сматра директор Фабрике дувана у Бањој Луци **Дубравко Прстојевић**.

У Управи за индиректно опорезивање процењују да ће годишњи приход по основу акција на цигарете порастати за око 90 милиона марака.

Порески обвезници који немају Закон о акцизама, објављен у Службеном гласнику БиХ, могу се обратити Одјељењу за комуникације у Управи.

Д. ВРХОВАЦ МИХАЈЛОВИЋ

Динко Ђорлука: Ми не мијењамо закон (фото - архива)

Први је неоправдано висока стопа акције на цигарете. Минисли да се приходи могу повећа-

ФОРМИРАЊЕ ИНСТИТУТА ЗА НЕСТАЛЕ ОСОБЕ БиХ

ТЕШКО БРЕМЕ ПРОШЛОСТИ

Пошто се у свему поштује национална заступљеност, онда ни жртве не смију да изгубе национални идентитет и да се претворе у грађане БиХ, каже Милијана Бојић

БАЊА ЛУКА - Представници породица несталих особа из Републике Српске и Федерације БиХ, на састанку у Сарајеву 17. јануара, моћи ће да изнесу своје примједбе и приједлоге, у вези са изградом Протокола о Институту за нестале особе БиХ.

Осам дана касније, предвиђено је окупљање чланова Радне групе, да би се, намера је, усластила и коначна верзија овог документа.

Председник Савеза удружења породица заробљених и несталих лица Републике Српске у БиХ Милијана Бојић за наш лист наводи да још има спорних ствари око којих ће се ломити кољача, али и рјешења са којима породице из Српске не могу да буду сагласне". Јер и поред тога што су породице тражиле да следеће двије године директор Института буде странац, већ је договорено да њиме руководи троцилани колегијум директора.

- Став нашег Савеза и породица несталих из Српске је да нису сазрели услови за тако нешто, јер се људи још нису ослободили терета прошлости - ријечи су Бојићеве, која напомиње да „рад Института мора да буде деполитизован, али и то да све одлуке морају бити донесене консензусом“.

- Изборили смо се да се у Закону о несталим особама угради одредба којом, они који се баве политиком, не могу учествовати у руковођењу. Другим ријечима, у Управном одбору, Колегијуму директора и Надзорном одбору, не могу да сједе људи који су на високим страначким позицијама а посебно они који имају екстремне политичке ставове - истакла је Бојићева.

Такође, напомиње, све жртве морају бити равноправно третиране, јер „треба се само сјетити колико су представници Хајског трибунала ископали посмртних остатака

за потребе федералне стране, док су Срби остали без такве помоћи“.

- Крајње смо незадовољни третирањем српских жртава од стране међународне заједнице, Међународне комисије за нестале, као и наше

НАЦИЈА

Милијана Бојић сматра да „заједничка база података о несталим особама треба да постоји, како би се утврдио стварни број несталих у БиХ“.

- Пошто се у свему инсистира на поштовању националне за-

политичке јавности. Ако ништа друго, онда се бар треба запитати зашто још није формирана комисија за истраживање злочина над Србима у Сарајеву - нагласила је председник Савеза.

Још нешто са чиме се породице несталих из Српске не слажу је

и одредба којом се регулише избор кадрова. Наиме, предвиђено је да они буду бирани јавним конкурсом расписаним од стране комисије, „коју ће именовати суоснивачи, уз консултацију са ентитетским владама“.

- Инсистирамо да то, уједно уз консултацију, буде уз сагласност са владама. Тражили смо да се ту угради и ставка којом ће се прецизирати послови владе која своје приједлоге може давати уз консултацију, онда ни жртве не смију да изгубе национални идентитет и претворе се у грађане БиХ - категорична је Бојићева.

Предвиђено је да у Институту буде запослено седамнаест Бошњака, дванаест Срба и седам Хрвата.

танију са представницима породица несталих. То из разлога што смо веријетно били незадовољни људима који су нас предлазили. Овај начин нам је једини преостао, с обзиром на чињеницу да ће породице у Институту имати само савјетодавну улогу - објаснила је Бојићева.

Породице из Српске такође траже да се осим Савјету министра БиХ извјештај о раду Института подноси и владама Српске и Федерације БиХ, које ће уосталом, каже Бојићева, и издавати новац за његов рад.

Успостављање Института за нестале особе БиХ подразумијева и обједињавање рада надлежних органа за тражење из Српске и Федерације БиХ, с тим што ће постојати регионалне канцеларије, као на примјер у Бањој Луци, Тузли и Мостару. Оне ће и даље обављати досадашње послове, а породице ће моћи да им се обрате за сваку врсту информацију и помоћ.

- Тражимо од надлежних у Српској и српских представника у органима на нивоу БиХ да се максимално ангажују, када је ријеч о ус-

Милијана Бојић: Институт мора да буде деполитизован

постављању Института. Јер, његов рад не смије бити на штету српског народа - поручила је Милијана Бојић.

■ Г. КЛЕПИЋ

КОМУНАЛЦИ МРКОЊИЋ ГРАДА

Град бијел и чист

МРКОЊИЋ ГРАД - Комуналци Мркоњић Града у зимском периоду имају доста потешкоћа приликом одвоза смећа, пошто је већина улица доста стрма и непогодна за обављање овог посла. То отежава долазак камиона по контејнере и одвоз смећа на градску депонију на локалитету Подо-ви.

Међутим, комуналци, и поред свих потешкоћа, смеће одвозе редовно, а нарочито из централног градског дијела, гдје је „овјеквјечан“ одвоз смећа.

■ С. Д.

Мркоњић Град: И уз тешкоће, смеће се одвози

У КОТОРВАРОШКОМ „ПРОЛЕКСУ“

Пензионисано петнаест радника

КОТОРВАРОШ - У которварошком Акционарском друштву „Пролекс“ приређена је свечаност поводом испраћаја петнаест радника овог предузећа у пензију.

Иако већ три године погони „Пролекса“ не раде, ипак је, продајом пословних простора, обезбијеђено осамдесет хиљада марака за повећавање њиховог радног стажа, како би им се, без проблема, омогућило пензионисање.

Уручујући скромне новчане награде, вршилац дужности директора Миле Кљајић захвалио је бившим радницима на свему што су урадили за погон Творнице ко-

жа „Пролекса“, те им пожељно срећне пензионерске дане и добро здравље. Он је најавио скори одлазак још једне групе радника у пензију.

Срећан одлазак радницима у заслужену пензију пожељно је и председник синдикалне организације Борбо Нарш.

- У име пензионисаних радника захваљујем Акционарском друштву „Пролекс“, које је у отежаним условима омогућило да остарним правом за одлазак у пензију - рекао је шездесет двогодишњи Војо Дракуловић, који је четрдесет година повео у овом, некада највешем, а онда и најзначајнијем которварошком привредном колективу.

■ Д. К.

Срећни божићни и новогодишњи празници!

Ваш партнер за развој.

RB Развојна Банка

ДА ЛИ ЈЕ ПДВ ПОДИГАО ЦИЈЕНЕ У СРБИЈИ

СВЕ СКУПЉЕ, ОСИМ САХРАНЕ

НОВИ САД - Градски превоз у Новом Саду је од 1. јануара попустио 66 одсто, а ускоро би нове цијене могле да буду одобрене и за централно грјање.

Карта у аутобусу Градског саобраћајног предузећа, умјесто досадашњих 15, стаје 25 динара, док је месечна претплата попустила са 660 на 990 динара.

Јавно-комунално предузеће „Топлана“ затражило је покупљешње грјања са 29 на 40, 26 динара, с тим да ће топла вода и даље коштати 100 динара по кубичку.

Од осталих јавних предузећа за сада су се огласили само челици „Лисја“, који су обећали да сахране и друге услуге неће бити скуље него прошле године. Тако ће обична сахрана и даље коштати 14 хиљада, а кремација шест хиљада динара.

Представници Пиваре „Челарево“, која од прошле године послује у склопу компаније „Карлсберг“, и АД „Апатинске пиваре“ рекли су Срби да су њихове фабричке цијене пива „лав“ и „јелен“, остале исте и послје примјене пореза на додатну вредност.

То значи да боца „лава“ у

Представници „Лисје“ су обећали да сахране и друге услуге неће бити скуље него прошле године. Тако да ће обична сахрана и даље коштати 14 хиљада, а кремација шест хиљада динара

паковању од пола литре „изађе“ из Пиваре по цијени од 19,50 динара, а у трговине „доб“ по цијени од 19,99 динара, око пола марке. Незнатна разлика у цијени условљена је неким на-

КОМПЈУТЕРИ

Поједини продавци компјутерске опреме у Београду повећали су цијене рачунара за 18 одсто, због увођења пореза на додатну вредност, а има и оних који још увијек усклађују цијене са новим порезом. Како је агенцији Бета речено у трговини компјутерском опремом „Ком тред“, стандардна реакција на увођење ПДВ одразила се на покупљешње од 18 одсто на артикле који су до сада били ослобођени пореза на промет.

Шим ситним трговинама, послје примјене ПДВ - рекао је Александар Радосављевић, ко-

мерцијални директор „Челаревске пиваре“

У АД „Апатинска пивара“ истичу да је фабричка цијена „јелена“ остала идентична и послје примјене ПДВ.

„Јелен“ од пола литра, на релацији пивара - трговина и даље „иде“ по цијени од 20,40 динара, колика је била и прије примјене ПДВ - кажу у продајном сектору АД „Апатинска пивара“.

И у зрњанинским продавницама прекрмачене робе цијене дошло до веће корекције цијена због увођења пореза на додатну вредност. У продавницама је уочљив раст цијена појединих артикала Индустије уља „Дијамант“, али само у црвенима који је недавно најављен од стране пословодства те компаније.

Поједини производи уљаре „Дијамант“ попустили су највише до пет одсто, на тако на пример 250 грама маргарина за ко-

лаче, који је до сада коштао 31 динар, од увођења ПДВ стаје 34 динара. Цијена јестивог уља у појединим продавницама није повећана.

Примјетно је да нису попустили ни млијечни производи и млијеко зрњанинске млекаре „Млекопродукт“, па оно и након увођења ПДВ кошта 28 динара за литар.

У „Центростоком“ продајним објектима у Бору од 1. јануара ове године, када је почела примјена пореза на додатну вредност, цијена велике бјелог хљеба повећана је са 18 на 20 динара, а црнос са 14 на 15 динара.

Покупили су и млијеко, месо и јестиво уље, а слично је и у продавницама борског „Магаркета“.

Цијене телевизора и других апарата за домаћинство још нису промијенене, али су цијене компјутера повећане 18 одсто.

ГОРИВО

БЕОГРАД - Српски Министар рударства и енергетике Радомир Наумов потврдио је да је то министарство затражило смањење цијене горива јер су се према Уредби о формирању цијена нафтних деривата стекли услови за то.

Он је агенцији Бета казао да је Министарству трговине и Министарству финансија јуче упућен захтев за корекцију цијена нафтних деривата јер је дошло до снижења цијена сирове нафте на свјетском тржишту, а од посљедње корекције цијена у Србији прошло је мјесец дана.

Министарство рударства и енергетике урадило је све што је у његовој надлежности. Изјавио је да ће гориво да појегтини јер су услови за то испуњени, али када ће то бити још се не зна, чека се сагласност остала два министарства - казао је Наумов.

Према његовим ријечима, гориво би у просјеку требало да појегтини за око динар, али ће то бити „релативно појегтинешње“, јер је крајем прошле године дошло до енормног раста цијене горива на свјетском тржишту.

Ми нисмо у потпуности пратили раст цијене сирове нафте на свјетском тржишту, али да смо тада повећавали цијену горива колико смо могли, сада би појегтинешње горива било знатно веће - нагласио је српски министар енергетике.

РУСКА УЛАГАЊА У СРБИЈУ

Вотка из Зрењанина

ЗРЕЊАНИН - Руска пословна група „Поснов“ предлажила је локалној самоуправи у Зрењанину да изгради фабрику вотке у том граду, у којој би било запослено око 200 радника.

Делегација „Поснова“, у којој су били представници те компаније из Русије, Казакхстана и Киргистана, посетила је почетком децембра Зрењанин и са предједником општине Гораном Кнежевићем успоставила прве контакте за реализацију пројекта.

Као локална самоуправа заинтересовани смо за инвестициону улагања, нова радна мјеста и пораст стандарда наших људи и зато смо руске гоете упознали са структуром привреде и условима за инвестирање - рекао је Кнежевић.

Представници руске пословне делегације истакли су током посете да је њихова намера да побољшају привредно стање у општини Зрењанин и да повећају запосленост и стандард становништва. Они су истакли да су тим поводом први додаска ступили у контакт са предједником БК Групе Богољубом Карпићем, након чега је и допјетла одлука о посјети Зрењанину.

ОДЛИЧНА ТУРИСТИЧКА ПОНУДА НА ЦРНОГОРСКИМ ПЛАНИНАМА

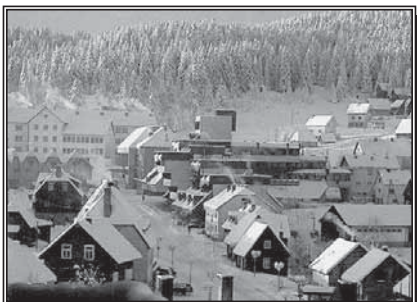
„Врела зима“ још врелија

ПОДГОРИЦА - Зимска туристичка манифестација у Црној Гори, под називом „Врела зима у брдима“, како се примиче Божић, све је богатија забавним програмима, за туристе на Жабљаку, Колашину, као и за скијалишта код Никшића, Цетиња, Берана и Рожаја.

Та манифестација је почела уочи Нове године, а трајаће до средине марта.

Жабљак ових дана држи рекорд по туристичкој посјети. Нову годину је у том граду дочекао више од три хиљаде гостију, а многи су продужили боравак. Међу туристима има и странана, а могу се видјети и лица Кинеза.

Посебан проблем у граду под Дурмитором, међутим, представља паркирање аутомобила јер у Жабљаку, иначе, нема довољно

Жабљак: Рекордна посјета

мјеста за паркинг, а нарочито са да капа су на градском тргу и улицама велике гомиле снјега који се не одвози из града.

Железница Црне Горе је увећала ски-воз за Баране, Подгорицане и друге који желе да уживају у скијању и другим зимским чаролијама на планинама око Колашина и Мојковца.

Два бадњака на Цетињу

ПОДГОРИЦА - У Црној Гори ће и ове године двије православне цркве ложити бадњаке на одређеним мјестима, а главни светковину оубе припремају на Цетињу, преноси Бета.

Митрополија црногорско-приморска Српске православне цркве ће главни бадњаке наложити испред Цетињског манастира, а од осталих православних цркава непризната Црногорска православна црква, у исто вријеме, испред Двора краља Николе Петровића.

Ложење бадњака у организацији СПЦ предвиђено је, такође, испред Храма Христовог васкресења у Подгорици, пред Саборном црквом у Никшићу, црквом Светог апостола Петра у Бијелом Пољу, затим, у манастирима Морача, Ђурђеви Ступови, у манастиру Савина у Херцег Новом, али и у Жабљаку, Шавнику, Мојковцу, Пљевљима и другим мјестима.

Бадњак Црногорске православне цркве, осим на Цетињу, биће наложен, такође, испред Двора Петровића у Подгорици, затим у Бару, испред Двора на Топоници, у Никшићу, на имању Шака Петровића, у Котору, Мојковцу, Даниловграду и другим градовима. Митрополит црногор-

Цетињски манастир: Паљење бадњака (фото-архива)

ско-приморски Амфилохије упутио је божићну поруку вјерницима, уз позив да се, загарле загарљем вечне љубави.

Од 1993. године, када је обновљена ШПЦ, и њен митрополит редовно упућује божићне посланице својим присталицама. Највиши црногорски званичници су претходних година божићне честитке упућивали на различите адресе, неки само митрополиту Амфилохију, а неки обема православним црквама.

У ЦЕТИЊСКИМ СРЕДЊИМ ШКОЛАМА

Полиција чува професоре

ЦЕТИЊЕ - Због више од 50 одсто несправданих изостанка и више од 50 одсто негативних оцјена из Мјесечите стручне школе и Гимназије на Цетињу искључено су 77 ученика.

Самом из Мјесечите стручне школе, по завршетку првог полугодња, искључено је 67 ученика, међу којим је највише из првог и другог разреда.

Полиција обезбјеђује директора и професоре од родитеља и ученика, који су изгубили право редовног школовања за ову годину.

УМЈЕТНОСТ МОМИРА ДУНЦЕВИЋА ИЗ СМЕДЕРЕВА

Иконе од воска

СМЕДЕРЕВО - Момир Дунцевић, звани Дунцац, из Смедерева, једини на Балкану, а можда и у Европи, користи стару технику сликања икона воском.

Истом техником радио је Бондоне који је урадио чувене фреске у Скровенеци и Павлову. По професији протетичар стоматолог, Момир често ради са парафиним и материјалима који се лако обликују, па је своје умјет-

ничке склоности најрије показао праћећи укрсна јаја у облику различитих фигура. Момир своје иконе ради на липовој дасци, а од осталих материјала користи пчелињи восак који мијеша са бојама у праху. За израду једне иконе потребно је преко стот радних сати.

(Фото-Бета)

ПРОДАЈА „ТЕЛЕКОМА ЦРНЕ ГОРЕ“

МАЂАРИ НУДЕ НАЈВИШЕ

Мађарски „Матави“ први за куповину Телекома Црна Гора Компанија „Матав“ је за куповину „Телекома Црне Горе“ понудила 114 милиона евра, од чега је око 68 милиона предвиђено за капитална улагања

ПОДГОРИЦА - Предједник Тендерске комисије Савјета привредне Владе за приватизацију Бранко Вујковић саопштио је данас да је мађарска телекомуникациона компанија „Матав“ прворањанирана од четири пристигле понуде за куповину црногорског Телекома.

Он је на конференцији за новинаре казао да ће до 25. јануара компанији „Матав“ бити упућен позив за преговоре о закљученом уговору о куповини „Телекома“, који би, ако све буде ишло по плану, у јануару власништво требало да пређе почетком прољећа.

Према ријечима Вујковића, Тендерска комисија, није дужна да у даљој процедури прихвати било какве евентуалне измјене у понуди која је раније достављена, али комисија може одбити по-

нуду у било којој фази приватизације, преноси Бета.

Компанија „Матав“ је за куповину „Телекома Црне Горе“ понудила 114 милиона евра, од чега је око 68 милиона предвиђено за капиталне инвестиције. Та компанија је, такође, понудила да акције мањинских акционара откупи по цијени од 2,2 евра по акцији.

Социјалним планом „Матава“ предвиђено је да неће бити отпуштања радника у наредне двије године кад буде потписан уговор о куповини, док Влада Црне Горе тражи да тај период буде пет година.

Вујовић је појаснио да је Тендерска комисија приликом састављања ранг-листе понуда за куповину „Телекома Црне Горе“ имала у виду два критеријума, оцјену финансијске понуде која се

вреднује са 75 поена и оцјену бизнис плана, укључујући и социјални план, са врједношћу од 25 поена.

Укупна понуда „Матава“ је оцјенљена са око 88 поена.

На другом мјесту ранг-листе је понуда „Телекома Словеније“, на трећем „Телекома Србије“, док је на четвртм мјесту понуда Аустријске компаније „Мобилком Аустрија“.

Представник Рајфазен инвестмента, финансијског савјетника црногорске Владе у овом послу, Андрес Кликлви је на састанку са новинарима оцијенио да су све понуде за куповину црногорског Телекома „веома јаке“.

То је боље него што смо очекивали - казао је Кликлви и додао да ће Влада „постигли велику врједност, у куповини, Телекома“.

ЛИПЉАНСКИ СРБИ ОДУСТАЛИ ОД БЛОКАДЕ ПУТЕВА

До струје - причом

ЛИПЉАН - Кризни штаб Срба у Липљану одлучио је да протести Срба из Липљана и блокада магистралног пута, која је била најављена за сриједу не буду одржани, рекао је потпредседник ове општине Боривоје Виђевић.

Нехемно дозволити Албанцима да нас оптуже за свештеничке инциденте, како то појединци прижељкују. Остајемо упорни да проблем снабдијевања струјом буде ријешен у разговору предједника Координационог центра Небојше Човића и представника Унмика - каже се у саопштењу са састанка Кризног штаба.

У тексту се наводи да се сваки покушај блокаде путева и свештенички инцидент не могу приписати Србима, него појединцима који на своју руку покушавају да ријеше проблем.

Кризни штаб Срба у Липљану упозорава да се хуманитарна ситуација у тзв. српској зони поргоршања, као и у селу Багусе, у близини Косова Поља, гдје струје нема 17 дана.

У сриједу су представници Унмика и међународне полиције разговарали са лидерима Срба и најавили дијалог са представни-

цима Београда о изналажењу рјешења, уз молбу и упозорење да не дође до блокаде, јер би се на тај начин ситуација искомпликовала - рекао је Срби један од чланова Кризног штаба Мики Грбић.

У ноћи између уторка и сриједи су непознати лица обила и опљачкала локални Дом културе у српском дијелу Липљана.

ПРЕТРЕС

Координациони центар за Косово и Метохију савиштно је у сриједу да је Кфор почео акцију систематског претреса српских кућа на Космету, коју координирао и синхронизовао, нарочито послје Нове године, изводе јединице различитих контингената међународних снага.

Изражавајући забринутост због таквог поступка команданта Кфора генерала Ив де Кермабона, Координациони центар је истакао да се претреси не врше у албанским срединама, чак ни у мјестима у којима су забиљежени инциденти отањивања ватре или директни напад на представнике међународне заједнице.

ДРАГАН ПАСКАШ И БРАНКО КРГА ПОСЈЕТИЛИ НИШКИ КОРПУС

ЈУГ ЈЕ БЕЗБЈЕДАН

Осећај сигурности код мене стварају људи који су ангажовани у Копненој зони безбједности, који су свјесни задатака и обавеза које извршавају, рекао је Паскаш

НИШ - Досадашњи начелник Генералштаба Војске Србије и Црне Горе генерал потпуковник Бранко Крга рекао је у сриједу у Нишу да нема никаквих индицијатора о небезбједности од обнављања сукоба на југу Србије.

Ситуација у Копненој зони безбједности је стабилна. По медијима се поново понављају информације да је могуће обнављање сукоба, ми пратимо све индикаторе који би до тога свештеничко довели, сарађујемо интензивно са Кфором и чинимо све да до нових сукоба не дође - рекао је Крга.

Он је казао да су се и грађани на југу Србије увјерили да је и за њих најбоље стање када та-

мо влада мир и када се проблеми рјешавају договорима.

Ми немамо никаквих индикатора о небезбједности које би значили да ће тамо доћи до обнављања сукоба - рекао је Крга. Нови начелник Генералштаба генерал потпуковник Драган Паскаш је казао да му повјерење уливају војници ангажовани на југу Србије.

Осећај сигурности код мене стварају људи који су ангажовани у КЗБ, који су свјесни задатака и обавеза које извршавају - рекао је Паскаш.

Он је казао да ће један од задатака у наредном периоду бити рад на имуњу војске.

Имљу војске је један од задатака новог начелника Генерал-

штаба, он је увијек добар али мора бити боља - рекао је Паскаш.

ГРАНИЦА

Драган Паскаш изјавио је да „очекује да овог мјесца послове обезбјеђања државне границе од Војске преузме Министарство унутрашњих послова“ Србије.

Паскаш је у приликом обласка касарне „Треш пашајски пук“ у Пироту, рекао да су 2005. и наредна година дефинисане у реформском програму као друга фаза реорганизације Војске.

Досадашњи и нови начелник ГШ нису жељели да коментари-

ришу детаље из истраге о страдању војника Душана Петровића на аеродрому Лајевић код Краљева и изразили жаљење због тог случаја.

И ја као начелник морам бити дисциплинован и до 10. јануара о томе неће бити података, као што је рекао и судија тада ће бити саопштени детаљи о том случају - рекао је Паскаш.

Надамо се да ће информације јавности бити реално и потпуно истинито и да неће бити спекулација као што је било у ранијим случајевима. Нажалост, поред свих мјера које предузимамо несреће се повремено догађају али их је сваке године све мање - рекао је Крга.

Новопостављени начелник Генералштаба Војске државне заједнице Драган Паскаш објавио је Нишки корпус у оквиру примјерења дужности.

АНКЕТА О ИСПОРУЧИВАЊУ ХАШКОМ СУДУ Сваки трећи - за

БЕОГРАД - Сваки трећи грађанин Србије сматра да ће Србија требало да испоручи оптужене Хашком трибуналу, показује истраживање јавног мишљења које је спровео Центар за политиколошка истраживања и јавно мишљење Института друштвених наука у Београду, преноси лист „Данас“.

За несарађу са Трибуналом, чак и по цијену санкција, изјаснило се 28 одсто, а четвртина испитаних има неки други одговор или не зна шта да одговори на питање.

Иако је 35 одсто испитаних за испоручивање оптуженика Хашком суду, знатно мањи проценат вјерује у неспријатност те институције. Само 1,8 одсто испитаних има велико повјерење у Хашки трибунал, док 10,9 одсто углавном вјерује у тој институцији. Трибуналу никако не вјерује 54,9 одсто, а „углавном“ не вјерује 15,2 одсто испитаника, док је шестина амбивалентна.

Српска православна црква и даље је институција са највећим повјерењем грађана. Њој безрезервно вјерује 23,4 одсто, а углавном 47,8 одсто испитаних, што даје 71,2 одсто позитивног мишљења о СПЦ.

Осам и по одсто испитаника рекло је да углавном не вјерује, а нешто мање од шест одсто нема никакво повјерење у цркву. Неопредијелено је било 14,6 одсто испитаника.

Војска је, упркос учесталим неразјашњеним погубијима војника, и даље институција у коју грађани Србије имају знатно повјерење (50,6 одсто). Полиција је, према истраживању, непопуларнија од војске, јер јој вјерује само 41,8 одсто испитаних.

НОВИ КОСОВСКИ ЗАКОН О ВЈЕРСКИМ СЛОБОДАМА**ИСЛАМ ДРЖАВНА ВЈЕРА!**

Иако је ријеч о закону за разне вјерске заједнице, муслиманска терминологија ствара предиспозицију за де факто усвајање ислама као државне вјере на Косову, рекао је Грбиоски

БЕОГРАД - Предједник вањинтоног Института за вјерска и политичка питања Дозеф Грбиоски изјавио је забринутост због нацрта закона о вјерским слободама на Косову, одређивши да би тај закон могао да буде употребљен за стварање државне вере на Косову, пренијела је Бета.

Грбиоски је за Радио Глас Америке навео неколико спорних чланова закона, као и чињеницу да је нацрт закона о вјерској слободи написан на албанском и енглеском, а да се у албанској верзији користе муслиманска терминологија у вези са именом вјерских и цивилних фактора.

Таква специфично муслиманска терминологија, иако је ријеч о разним вјерским заједницама, ствара предиспозицију за де факто усва-

АМБАСАДА ИНДОНЕЗИЈЕ У БЕОГРАДУ**Књига жалости**

БЕОГРАД - Предједник владе Србије Војислав Коштуница уписао је у сриједу у књигу жалости отвореној у амбасди Индонезије у Београду да је

тешко пронаћи ријечи које би пренијеле искрени осећај бола и дубоке туге за толиким људским животима изгубљеним у трагедији која је изазвала цунами.

ВЛАДАН БАТИЋ ПОЗВАО КАРЛУ ДЕЛ ПОНТЕ**Кажи шта знаш**

БЕОГРАД - Адвокат породице гврдисте Драгана Јаковљевића, страдаога у касарни у Топчидеру, Владан Батић позвао је главног тужиоца Хашког трибунала Карлу дел Понте да објасни своја са знања о спорном тунелу у касарни на Топчидеру.

Сматрам врло значајним у интересу истраге да објасните јавности или Окружном тужилаштву

у Београду да ли сте приликом боравка у Београду 1. октобра 2004. године, касарну у Топчидеру са њеним подземним склоништем означили као боровиште неког од хашких оптуженика, наводи се у писму достављеном Срби.

Батић истиче да би такав потез био значајан за истрагу, али и да би се спријечиле бројне спекулације у јавности.

НОВИ ПАЗАР**Каменован ђакон**

НОВИ ПАЗАР - Српска православна црква саопштила је у сриједу да су три малолетне особе у Новом Пазару каменоване гађале ђакона Радомира Сандића и његову супругу, јавља Бета.

Игуман манастира Сопочани отац Михајло изјавио је на конференцији за новинаре да је полиција привела малолетнике и њихове родитеље и да је један од малолетника признао да је јуче намерно изазвао инцидент.

Ђакон Радомир Сандић је изјавио да је ријеч о малолетницима који су млади од 14 година.

Дјеца и малолетници не снесу одговорност за оно што чине, јер им примјер таквог понашања дају родитељи - рекао је отац Михајло. Он је истакао како се често дешава да у Новом Пазару малолетници вријеђају монахе.

НЕБОЈША ЧОВИЋ КРИТИКОВАО ИЗВЈЕШТАЈ КРИЗНЕ ГРУПЕ**Кокетирање са терористима**

БЕОГРАД - Предједник Координационог центра Владе Србије за Косово и Метохију Небојша Човић оштрије је извјештај Међународне кризне групе као нерезалан, пуни заблуда и као директно кокетирање са екстремистичким групама.

Човић је у изјави за Би-Би-Си

ДЕЖУРНИ КРИВАЦ

По ријечима Небојше Човића, поминање Владе Републике Србије и Београда у свему томе је потпуно

ПРЕДСЈЕДНИК ВЛАДЕ СРБИЈЕ ВОЈИСЛАВ КОШТУНИЦА**Косово главна брига**

БЕОГРАД - Предједник владе Србије Војислав Коштуница изјавио је у сриједу Танјугу да ће, као и протекле, и у години која је почела један од главних послова и још више обавеза и брига Владе бити Косово и Метохија.

Прије свега, предстоји нам да приступимо остварењу на самом крају године домијетних одлука о образовању Савета и Фонда за Косово и Метохију, као и одлуке о реорганизацији Координационог центра - рекао је премијер.

Према његовим ријечима, ова година мора у потпуности бити посвећена заштити људских права, тачније заштити Срба и неслабанаца у Покрајини, јер су њима та права, укључујући и најелементарније право на живот, била и остала озбиљно угрожена.

Нити су институције и снаге међународне заједнице, нити

косовске институције, ма колико да их је, биле кадре да Србе вљано заштите, нити су показале

СТАТУС

ПРИШТИНА - Шеф Унмика Серен Јесен-Петерсен изјавио је очекивање да ће разговори о коначном статусу Косова почети ове године, али да се не зна када ће бити завршени, јавља Танјуг.

Он је такође навео да ће у предстојећем сусрету са српским премијером Војиславом Коштуницом 17. јануара у Београду процес децентрализације, нестала лица и дијалог између Приштина и Београда.

спремност да се суоче са влаштом одговорношћу за поразavajuје стање људских права, наглаше је Коштуница.

ФОТО-ВИЈЕСТ**Прасићи**

ГРАЧАНИЦА - Прасе изабрано за Божић иде право на вагу на пијаци у Грачаници на Косову.

(Фото-Бета)

јавне ислама као државне вјере на Косову - рекао је он.

Грбиоски је дојао да међународна заједница не подржава нацрт

ПОЗИВ

Савјет Владе Србије за вјерска питања позвао је представнике вјерских заједница да учествују у процесу формулисања нацрта закона о вјерској слободи, али тим састанцима не присуствују представници Српске православне цркве.

закон о вјерским слободама и израдио уверење да ће Унмик, уколико нацрт буде упућен Куштуници Косова на разматрање, интервенсати како би заштитио демократска права свих житеља Косова.

Предједник Института за вјерска и политичка питања је рекао да

највише забрињава члан 9 који предвиђа да сви вјерски поглавари на Косову буду и грађани Косова.

Како није ријешен коначни статус Косова, а та покрива је према међународним споразумима и праву, дво Србије, та дефиниција није тачна, посебно у погледу Срба, као што је случај, речимо, владе Теодосије и Артемије, који се деценијама боре за право Срба у тој покрајини, али нису грађани Косова, већ Србије - рекао је Грбиоски.

Као спорне Грбиоски је навео још члан 14 који предвиђа да се у свим вјерским одредницама употреби ријеч коосовски, члан 18 према коме вјерски обред вјерцања неће бити признат уколико га не одобре цивилне власти, као и „небулозни члан 15“ о одбору за односе за вјерским заједницама.

МИЛИОНИ ГРАЂАНА У ДРЖАВАМА ЕУ ОДАЛИ ПОШТУ ЖРТВАМА ЦУНАМИЈА

ЕВРОПА У СТАВУ МИРНО

У свих 25 чланица Европске уније грађани су троминутном ђутњом одали пошту погинулим, а централни комеморативни скуп одржан у подне на бриселском тргу Шуман

БРИСЕЛ - На позив Луксембурга, председавајућег Европске уније, милиони грађана 25 земаља чланица ЕУ у сриједу у подне троминутном тишином одали пошту жртвама цунамијског катастрофалног земљотреса и разарајућег морског таласа цунамија, који су 26. децембра разорили приобална подручја југоисточне Азије, јавио је Танјуг.

Централна комеморативна манифестација у ЕУ одржана је у сриједу тачно у подне на бриселском тргу Шуман, око којег су смјештене све кључне институције Уније.

Заставе ЕУ су на свим тим институцијама, али исто тако и на зградама белгијских државних институција, у сриједу спуштене на пола кољца.

У сриједу у подне живот у земаљама чланицама ЕУ је готово стао. Чак и на европским берзама у подне је дата троминутна пауза, а ТВ и радио станице су прекинуле своје програме.

Све то одражава расположење у ЕУ према хуманитарној по-

моћи угрођеним земаљама југоисточне Азије.

У катастрофи је страдало више од десет хиљада страних туриста, највише њих управо из Европе. ЕУ је већ првог дана са три милиона евра кренула у хуманитарну акцију помоћи угрођеним земаљама.

До сриједи се та цифра већ повећала на 273 милиона евра, а за који дан ће прећи и 436 милиона евра. Ради се само о помоћи која стиже из фондова ЕУ, а осим тога свака чланица Уније посебно издваја средства која шаље угрођеним земаљама југоисточне Азије.

Њемачка је, на примјер, издвојила око 500 милиона евра. Луксембург је за петак сазвао ванредни састанак министара иностраних послова земаља чланица ЕУ, који ће заједно са министрима здравља и министрима у чијим се ресорсима налази и хуманитарна помоћ, сачинити краткорочну, средњорочну и дугорочну стратегију помоћи југоисточној Азији.

ИДЕНТИФИКАЦИЈА

ПУКЕТ - У областима погођеним разорним воденим таласом "цунамија" предузимају се акције за откривања посљедица катастрофе, у оквиру којих су и енергичне мјере за спречавање избијања заразе и процес идентификације неколико хиљада жртва, изјавио је у петак Танјугу Љубиша Матић, лекар из Темерина, који као ронилац годину дана бори и ради у Тајланду.

Према његовим ријечима, у тим акцијама учествује веома велики број добровољаца, од рониоца, преко волонтера који до носе лед, до оних који су директно укључени у процес идентификације страдалих.

Осим тога, министри ће усвојити и платформу за учешће ЕУ на донаторској конференцији која ће под патронатом Уједињених нација бити одржана 11. јануара у Женеви.

Слична конференција, али под окриљем АСЕАН, одржава се сутра у Цакарти, а ЕУ ће на том скупу представљати председвајући Европског савета лук-

Трг Шуман у Бриселу: Комеморативни скуп (Фото-Ројтерс)

сембушки премијер Жан Клод Јункер и председник Европске комисије Жозе Мануел Дурао Барозо.

Истовремено, папа Јован Павле Други у сриједу се молио за жртве цунамија и за више милиона становника Азије који су остали без основних средстава за живот.

Европа је данас посвећена бројним жртвама цунамија који је изазвао трагедију у југоисточној Азији - рекао је папа пред око осам хиљада вјерника у Ватикану, које је позвао да се прикључе његовим молитвама за спас пострадалих.

ЖРТВЕ

СИДНЕЈ - Ни 10 дана након страховитог цунамија који је дошло смрт у приобална насеља више земаља југоисточне Азије и источне Африке, још се ништа не зна о судбини више десетина хиљада људи, међу којима су и хиљаде страних туриста.

Процјењује се, међутим, да је у ударима цунамијских таласа у Индонезији, Шри Ланки, Индији, на Тајланду, у Сомалији, Мјанмару, на Малдивима, у Малезији, Танзанији, Кенији и Бангладешу, укупно погинуло око 150 хиљада особа.

ПРЕД СКУП ДАРОДАВАЦА У ЦАКАРТИ

Строге мјере безбједности

СИДНЕЈ - Влада Индонезије предузела је досад невидјене мјере безбједности уочи сутрашњег скупа иностраних дародаваца и лидера југоисточне Азије у Цакарти, која је у више наврата била на мети терористичких напада, јавио је Танјуг.

Око двије трећине престоничке полиције ангажовано је да се брине о учесницима конференције, међу којима ће бити генерални секретар УН Кофи Анан, амерички министар

спољних послова Колин Пауел, премијери земаља у региону, као и Аустралије и Јапана, и представници Сједињене банке за обнову и развој и више међународних хуманитарних организација.

Аустралијски медији су у сриједу најавили да ће премијер Стив Хауард обещати помоћ у висини 500 милиона америчких долара, по чему би Аустралија надмашила САД и достигла ниво помоћи коју су обещали Сјет-

ска банка и Јапан. Главна тема на дневном реду скупа у Цакарти биће утврђивање дугорочних потреба земаља југоисточне Азије, да би се умањиле посљедице цунамија који је оћино преко 155.000 људи, док се материјална штета мјери у милијардама долара. Очекује се, такође, да би овај скуп или појединачни сусрети лидера, могли да се искористе и за договор о даљој борби против међународног тероризма.

РАСТЕ НАПЕТОСТ У ИСТОЧНОМ ДИЈЕЛУ КОНГА

Кабила смијенио министре

ЈОХАНЕСБУРГ - Председник Демократске Републике Конго Цозеф Кабила смијенио је у сриједу 11 министара, од којих су барем шешиорница била умјешана у корупцију, јавиле су афричке радио станице.

Кабила је још у новембру суспендовао шест министара због финансијских малверзација, као и више директора

државних компанија, пренио је Танјуг.

Он је на челу привремених власти у Киншаси које су формиране у јуну 2003, од представника дотадашње владе, политичке опозиције и главних уставничких покрета са истока земље.

Предвиђено је да се крајем ове године одрже први избори након петогодишњег

грађанског рата који је одбио преко два милиона живота.

Није мали број домаћих и иностраних политичких аналитичара који су и даље забринут због стања у источном дијелу ДР Конга, поготово након оптујби из Киншасе да су трупе из Руанде прешле границу и да помажу устанике.

Sve u jednom paketu
SREĆNI BOŽIĆNI I NOVOGODIŠNJI PRAZNICI!

Barja Luka
meridian
а.д. за превоз путника, ствари, поште и трговина

НАЈБЛИЖИ САРАДНИК ВОЂЕ „АЛ-КАИДЕ“ СТОЈИ ИЗА СЕРИЈЕ НАПАДА У ИРАКУ

ЗАРКАВИЈЕВ КРВАВИ ТРАГ

Јорданског екстремисту, који је организовао ликвидацију гувернера Багдада, многи сматрају десном руком Осаме бин Ладена

БАГДАД, АМАН - Име јорданског екстремисте Абу Мусаба ал Заркавија, који се сматра „десном руком“ вође „Ал-Каиде“ Осаме бин Ладена, поново се учествовао појављује у свјетским медијима, а поводи су - као и раније - терористички удари или завјерничке акције, пренио је Танјут. У отурак су Заркавијеви људи у Ираку преузели одговорност за ликвидацију гувернера Багдада и убиство 11 људи, а у сриједу је у Јордану, где одавно дјелују „Заркавијеви људи“, откривена група која је припремала нападе на Американце и Израелце.

Поводом најновијег хапшења у Аману, западне новинске агенције су подјелиле да је у том граду у току суђења терористима, који су, по валову „Ал-Каиде“ и Заркавија планирали нападе хемијским оружјем, чије су мете били и јордански премијер и амбасада САД.

Преузимањем одговорности за најновије злочине у Ираку, Заркавијеви следбеници као да су жељели да поруче да су биле нетачне информације да је њихов вођа ухапшен у Бакују, на прагу 2005. године.

О томе је први писао дневник „Ел Бајан“ из Уједињених Арапских Емирата, а вијест је објавио и у курдски радио у Ираку, познат

Ирачки војници у Басри: Обрачун са екстремистима (Фото-Ројтерс)

по томе што је први јавио о хапшењу Садама Хусеина.

Заркави, којег Американци одавно сматрају главним организатором тероризма у Ираку и за чије хватање нуде 10 милиона долара, очигледно успјешно избегава замке, остајући пријетња не

само коалиционим снагама на ирачком тлу, него и безбедности у много ширем региону.

Тај „жесток Јорданец“, инспиратор терористичких удара и отмица страних војника и Ирачана, сматра се умјешаним и у организацију терористичког напада у

Мадриду (скоро 200 убијених), агентата у Истанбулу и отмици родбине ирачког премијера Ијада Алавија.

Иако релативно млад (рођен је 1966. године), Заркави има врло дугу каријеру терористе и екстремисте. Прије 25 година је отишао у Авганистан где се борио против совјетске окупације, али и припремао за „свети рат“ (џихад) против Запада. У Ираку је, према писању свјетских агенција, стигао одмах после рушења режи-

БИН ЛАДЕН

О односу Абу Мусаба ал Заркавија са Осамом бин Ладеном различито се пише, иако је он прогласио пуну лојалност вођи „Ал-Каиде“.

Већина аналитичара указује да Јорданец није само пук извршилац. Бин Ладеновић налази, него да велику акција сам осмислила, али и предводи. Његов „посао“ захтијева брза реактовања, јер дјелује у врло тешким условима, стално прогњан и угрожаван.

ма Садама Хусеина да би организовао отпор против страних војника и њихових домаћих сарадника.

Истраге о највећим злочинима у тој земљи често су имале истовјестан закључак: то је дјело Заркавија и његових следбеника. Број и идентитет тих следбеника ником није познат, али се сматра да их је доста, да су из више исламских земаља и да их повезује заједничка жеља да отерају хришћане са свете месопотамијске земље.

Најмање 20 мртвих

БАГДАД - Најмање 20 људи је погинуло, а 25 је ранено када је током церемоније завршетка школовања нове класе ирачких полицијана експлодирала бомба у сриједи испред полицијске академије у Хили, граду око 95 километара јужно од Багдада, изјавио је каледан Хали Хатефи.

У међувремену у Мосулу је убијен Омар Махмуд Абдалах, високи функционер Ирачке исламске партије, највеће сунитске странке у Ираку, која се недавно, због погоршана безбједносне ситуације, повукла из изборне кампање за парламентарне изборе 30. јануара, каже се у саопштењу те странке.

Абдалах, који је написао велики број књига о исламу, киднапован је јуче из своје родње у Мосулу и потом убијен са два хита у главу, пренијеле су агенције.

Од експлозије аутомобила бомбе данас у западном дијелу Багдада, приликом проласка конвоја америчких трупа и снага привремене ирачке владе, погинула су два ирачка цивила, а десет их је ранено. Ирачки побуњеници напали су такође патролу америчке војске у близини града Мосула и убили једног војника, а двојицу ранили.

Упркос најновијим нападима побуњеника, ирачки премијер Ијад Алави изјавио је да је његова влада одлучна да изборе спроведе по плану. Британски премијер Тони Блер оцијенио је да је одржавање избора у Ираку од кључне важности за будућност те земље додиром да вјерује да огромна већина ирачких грађана жели изборе.

„Мислим да је веома важно да терористи не остваре свој циљ и спрече изборе - вазласно је Блер у интервјуу британском радију. ■

ПОБУЊЕНИЦИ СУМИРАЛИ „РЕЗУЛТАТЕ“

Убијено хиљаду војника

ИСЛАМАБАД - Талибански побуњеници су саопштили да су током прошле године убили више од 1200 војника коалиције коју предводе САД и авганистанске армије, а 557 ранили, пренијела је у сриједу агенција АИП, чије је сједиште у Пакистану.

Како је пренио Танјут војни портпарол талибана Мухта Латифула Хакими саопштио је да су талибански борици, током прошле године, извршили 282 напада на „америчке нападачице и њихове марionете“ и да су уништили 243 возила непријатеља, укључујући 46 тенкова и оклопних возила, пренијела је агенција ДПА.

Хакими је навео и да су талибани срушили 12 борбених и шпизунских авиона и нагласио да побуњеници дјелују у скоро свим авганистанским провинцијама.

Он је признао да су талибани у том периоду изгубили 58 борбана, укључујући пет истакнутих команданата. Засад нема званичних реговања на саопштење талибана. Према подацима власти у Кабулу, број настрадалих страних и америчких војника је знатно мањи од онога што су талибани објавили.

Талибани: „Успјешна“ година (фото-архива)

Предвођене са 18 хиљада добро наоружаних америчких војника, коалиционим снагама настављају операције на југу и истоку Авганистана против талибана, али и трагају за припадницима „Ал-Каиде“ и њиховим вођом Осамом бин Ладеном, који се сматра организатором терористичких напада на САД 2001. године. ■

ПРЕМА ПИСАЊУ „ЊУЈОРК ТАЈМСА“

Сирији пријете санкције

ВАШИНГТОН - САД би могла да уведу нове санкције Сирији како би је приморале да спречи Ирачани који живе на њеној територији да подржавају побуњенике у Ираку, пренио је у сриједу „Њујорк тајмс“ позивајући се на изјаве неименованих америчких званичника.

Према истим изворима, како је пренио Танјут Сирија није предузела никакве кораке у том смјеру, упркос дискретним протестима владе у Вашингтону и посјети помоћника америчког државног секретара Ричарда Армитџа Дамаску протеклог викенда.

Вашингтон разматра могућност укидања америчке размире са Сиријском комерцијалном банком, коју је у мају америчко Министарство финансија отпустило да је општа новац из програма УН „нафта за храну“, намијењеног ирачком становништву у вријеме режима Садама Хусеина.

„Тражили смо од Американца да нам дају све информације које имају о томе, али један дио тих података није био вјеродостојан - рекао је „Њујорк тајмс“ неименовани портпарол сиријске амбасаде у Вашингтону. ■

ПОСЛИЈЕ ОСТАВКЕ МИОМИРА ЖУЖУЛА

Клупко се одмотава

ЗАГРЕБ - Хрватски државни врх и политичка јавност оставку шефа дипломатије Миомира Жужула оцјенују као очекивану и рационалну потез.

Једни сматрају да је Жужул поднио оставку како не би био сметња процесу преговора са Европском унијом, али и договору владе и опозиције о саставу хрватског преговарачког тима.

Други, пак, сматрају да се ради о доказивању вјеродостојности Хрватске демократске заједнице (ХДЗ), која тако свом кандидату у другом кругу предјед-

ничних избора жели да побољша изглед, јер су у партијској централни схватили да су лоши резултати Косорове, која се једна провукла у други круг избора, казна бирани због афера које су биле повезиване са том странком, односно Жужулом.

У својој реакцији на Жужулову оставку, хрватски председник Стјепан Месич је оцијенио сматра да је позиција министра Жужула могла да отерује међународни положај Хрватске у важном тренутку кад се она припрема за преговоре за улазак у Европску унију. ■

У СУКОБУ ПАЛЕСТИНАЦА И ИЗРАЕЛАЦА У ПОЈАСУ ГАЗЕ

ВАТРА НА ГРАНИЧНОМ ПРЕЛАЗУ

Док су вјерници чекали да пређу граници и крену на ходочашће у Мекку, милитантни Палестинци су запуцали, а Јевреји узвратили на ватру

ТЕЛ АВИВ - Један Палестинац је погинуо, а једанаест Израелаца је ранено у два одвојена палестинско-израелска сукоба у сриједу у граничном подручју између појаса Газе и Израела, јавио је Танјут.

Рано у сриједу Палестинци су отворили ватру на гранични прелаз Ерез, док су палестински вјерници чекали у реду да пређу границу на ходочашће у Мекку, навела је армија.

Израелска војска је узвратила ватром и убила једног екстремисту.

У окрицају између војника и наоружаних Палестинаца, три палестинска полицијана су ранена, а помоћ им је узукана у израелској болници.

Одговорност за напад на граници преузели су, у заједничком саопштењу, Исламски џихад и

Бригаде мученика „Ал-Акса“. Палестинци у Мекку путују обично преко граничног прелаз са Египтом у Рафи, на југу појаса Газе, који је затворен прошлог мје-

сеца после експлозије у тунелу прокопаном испод израелског војног пункта, од које је погинуло пет војника.

Једанаест Израелаца је ране-

ли овог инцидента су под војном цензуром.

Палестински екстремисти су претходно испалили двије ракете у пустињу Негев на југу Израела, настављајући тако минобачке и ракетне нападе на израелске циљеве које армија покушава да заустави у посљедњих неколико недеља.

Нови вођа Палестинске осло-

МЕРИДИЈАНИ

Тимошенко премијер

КИЈЕВ/МОСКВА - Један од лидера украјинске опозиције Јулија Тимошенко изјавила је у сриједу да очекује да постане следећи премијер Украјине, позивајући се на споразум са побједником на недавно одржаном предједничким изборима Виктором Јушченком.

Како су пренијели руска гласила, Тимошенко је у интервјуу агенцији Асошијетед прес саопштила да је после укључења Јушченковом блоку са њим потписала споразум према којем ће након његове инаугурације она стати на чело нове владе. ■

Конституисан Конгрес

ВАШИНГТОН - Полагањем заклетве нових чланова Представничког дома и Сената, у Вашингтону је конституисан 109. сазив Конгреса САД.

Као и у претходном сазиву, већину у оба дома имају Републиканци, с тим што је разлика значајно повећана у Сенату, где републиканци имају десет сенатора више од демократа, 55 према 45, док је у прошлом разлика била само два сенатора.

Као што је и најваљивио претходних дана, помоћ жртвама катастрофалног цунамија у јужној Азији биће један од главних приоритета оба дома у првим данима засједана. Законодавци су, када је формиран нови Конгрес, усвојили декларацију у којој изражавају саучешће породицима жртва и обећавају помоћ онима који су остали без крова над главом. ■

КРИТИКЕ

ЊУЈОРК - Генерални секретар Уједињених нација Кофи Анан изразио је у сриједу велику забринутост због убиства најмање седам Палестинаца током израелске војне операције у сјеверном дијелу Појаса Газе, саопштила је његов портпарол Мари Окабе.

Петоро убијених Палестинаца млади су од 18 година, а од осморо још повриједених, двоје је у критичном стању.

Генерални секретар је поново позвао обе стране да поштују своје обавезе према међународном праву и да осигурају заштиту цивилног становништва - рекла је Окабе, према извјештају агенције ДПА.

Газа: Протест Палестинаца (Фото-Ројтерс)

но, међу њима двоје теже, када су Палестинци испалили ракету „касам“ у подручје близу граничне између појаса Газе и Израела, саопштила је армија. Неки дета-

бодилачке организације Махмуд Абас, који важи за favorita на предједничким изборима, апеловали су да се такве акције зауставе. ■

САОБРАЋАЈНА НЕСРЕЋА НА ОЗРЕНУ

Погинуо пјешак

ДОБОЈ - Једно лице је погинуло, а троје повријеђено у три саобраћајне несреће које су се догодиле на подручју Центра јавне безбједности Добој.

Смртно је stradaо Јово Ристић (74) из Петрова када га је јуче у том насељу у Михољданској улици ударио „фолксвагенов“ транспортер којим је управљао М.М. (41) из Поречнице, општина Петрово.

Несрећни Ристић је био тешко повријеђен тако да је на путу до Дома здравља у Петрову изdahнуо.

У Мишковићима, на магистралном путу Пњавор - Дервента, сударили су се „форд сивера“ коју је возио Б.Б. (53) из Дервенте и „форд фијеста“ за чијим управљачем се налазио В.В. (21) из Шипова. Том приликом обавозача су повријеђена, као и возач у „форд фијести“ В.М. (43) из Шипова.

Повријеђен је и пјешак М.Ч. (75) из Добоја када га је у Немањиној улици у том граду ударила „опел мантра“, којом је управљао С.М. (25) из Осјечанских Чивчија, општина Добој. ■ С.П.

ДВА РАЗБОЈНИШТВА НА ПОДРУЧЈУ БАЊЕ ЛУКЕ

Четворка иза браве

БАЊА ЛУКА - Александар Ковтић (23), Александар Гогит (24), Борис Поповић (25) и Милош Керкез (28), сви из Мишиног Хама, ухапшени су у уторак, саопшћено је Центар јавне безбједности Бања Лука.

Они су осумњичени за разбојништво над Јосипом Смиљчићем (64) из овог села.

Како сазнајемо у Центру, ухапшени су напали Смиљчића у његовој породичној кући и уз притужу лишком одузели му 100 марака. Полиција Поткозарја

ухапсила је разбојнике око поноћи и против њих биће предузете одговарајуће мјере.

На подручју које покрива Центар јавне безбједности Бања Лука у уторак се догодило још једно разбојништво.

Двије непознате особе су у мјесту Крмине на мосту преко Врбаса напала Мирка Благојевића из овог села. Пријетили му да ће га убити, разбојници су одузели 150 марака. Полиција трага за поциноцима овог разбојништва. ■ Ж. Ма.

САРАЈЕВО

Изнудили новац

САРАЈЕВО - У заједничкој акцији полиција Источног Сарајева и МУП Кантона Сарајево ухапсили су Милоша Б. (29), Рамка Д. (27) и Далмилу Б. (27) из Источног Сарајева, те Ахмеда П. (42) и Едина В. (35) из федералног Сарајева.

Он су осумњичени да су 1. јануара са паркинга у улици Цемала Бијељина у федералном Сарајеву украли аутомобил „мерцедес“, а затим за од власника изнудили новац.

Новац је предат у кафеу „Азаро“ у Лукавци, а аутомобил је пронађен у Градачачкој улици у Сарајево. Код ухапшених је нађен дио новца од ујене и картица за мобилни телефон, који су одузети. ■ Н. З.

АКЦИЈА „ФАЛСИФИКАТ“

Одузета два аутомобила

БАЊА ЛУКА - Криминалистичка полиција Центра јавне безбједности Бања Лука јуче је у склопу акције „Фалсификат“ одузела два аутомобила због фалсификованих царинских докумената. Како сазнајемо у Центру полиција је у Бањој Луци одузела „пасат караван“ (834-Ј-675) власништво Предрага Ђ. а у Мркоњић Граду одузела „сеат“ (779-Е-343) власништво Жељка Р. До сада је на подручју банолучког Центра регистровано је 614 аутомобила са фалсификованим царинским документима, од којих је 257 пронађено и одузето. Надлежно Тужилаштво поднијет је извјештај против 11 особа, од којих је шест ратника Министарства унутрашњих послова Републике Српске. ■ О. М.

СУЂЕЊЕ СПЕЦИЈАЛЦИМА ЗА УБИСТВО НОВИЦЕ ЛУКИЋА

ЊЕГУШ НИЈЕ ДОШАО

ИСТОЧНО САРАЈЕВО - Бивши директор полиције Републике Српске Радомир Његуш није се појавио у сриједу на наставку суђења специјалцима Драгану Бојићу и Ведрану Пуришићу.

Они се се терете за убиство Новице Лукића у Вишеграду приликом хапшења лица са хашке оптужнице у Милани и Средоја Лукића.

Тако није дошло до предвиђеног суочења Његуша и бившег начелника Службе специјалне полиције Драгана Лукача, који је у сриједу био присутан у судници.

Радомир Његуш: Ништа од суочења са Лукачем

Бивши директор полиције Републике Српске није се појавио у судници па је изостало његово суочење са бившим начелником Службе специјалне полиције Драганом Лукачем

је у сриједу био присутан у судници.

Према ријечима предсједника Судског вијећа Окружног суда у Источном Сарајево Мирка Бојовића, први позив за Његуша је враћен, јер није познат на наведеној адреси, док потврда о другом позиву није још стигла у суд.

Лукач је изјавио на суду да се са задовољством одазвао позиву.

Његуш се није одвајао ни на нет позива Дисциплинске комисије МУП Републике Српске, пред којом је води дисциплински поступак у вези полицијске акције у Вишеграду у којој је убијен Новица Лукић, брат хашког оптуженика Милана Лукића. Његуш исказа да га раније пред судом, није истинит - рекао је Лукач.

У сриједу је свој налаз и мишљење о психичком стању првооптуженог Драгана Бојића дао клинички психолог Младен Марковић.

Бојић није био мотивисан личним разлозима да пуца у поклоног Новицу Лукића, већ да је његово реаговање било инстинктивно и одбрамбено и није могао да реагује на другачији начин.

Он је прије него што је знао да ће учествовати у овој акцији тражио да буде ослобођен акција у којима се хашке осумњичени за ратне злочине - истакао је Марковић и дошао да Бојић у овом конкретном случају и није био предвиђен да врши хапшење, него је о томе сазнао само два сата раније.

Тужилац Аднан Гуламовић је на претресу поново приговорио на начин на који одбрана позива и испитује сведоке, сматрајући да је то одуговлачење поступка, те предложио суду да одбаци налаз психолога Марковића.

На претресу у сриједу се није појавио главни и одговорни уредник бившег „Независних новина“ Драган Јеринић, који је суд обавијестио да не може доћи из здравствених разлога. Судско вијеће је размотрило

и нове приједлоге одбране, те одлучило да као сведоци буду позвани полицијци Жељко Марчић

НАСТАВАК

Наставак суђења Бојићу и Пуришићу заказан је за 1. фебруар, када ће као сведоци бити позвани поново Његуш и Лукач, те Милорад Јелисавца, Драган Јеринић и Небојша Лазић.

У међувремену ће од МУП Републике Српске бити затражено да суду достави план акције, извршене 18. априла прошле године у Вишеграду.

и Милан Балаћ, али не и бивши начелник Одељења полиције у МУП Боро Љубић и официр за везу Полицијске мисије ЕУ Рајмонд Картер.

Судија Мирко Бочовић је рекао да би тада требало да буде окончан доказни поступак, те странке у спору знају да, уколико све буде текло по плану, за наредни дан припреме завршне ријечи. ■ Н. ЗЕЛЕНОВИЋ

ТЕЛЕГРАФ

БАЊА ЛУКА - Непозната особа у улици Франца Шуберта украде је „ауди А4“ аустријских регистарских ознака власништво З. К. Материјална штета је око 13.500 марака. ■

ЛАКТАШИ - Двије овце и ован украдени су из штале Видосаве Вукановић у мјесту Папажани. Материјална штета је процијењена на око 700 марака. ■

ПРИЈЕДОР - Електрични млин за жито украден је у мјесту Љубија из куће Стефаније Томковић која живи у Њемачкој. Непозната особа власнику је општегата за 1.500 марака. ■

ДОБОЈ - Полиција Добоја је од Р. К. (26) из Милковића одузела одређене количину марихуане. У току је утврђивање поријекла дроге. ■

БАЊА ЛУКА - Банолучка полиција одузела је од В. С. фриџидер, видео-рекордер, већ машину, телевизор, кубуру, два мача и друге предмете због сумње да потичу из крађе у Мотикама. ■ Ж. Ма.

ДОБОЈ - Неко је из кинеске продавнице „Шиджидиана“ у Улици краља Александра у Добоју украо тортуру власнице продавнице „Ч.И.“ у Торбици су се, према неким изјави, налазила документа, 2.500 марака и хиљаду евра. ■ С.П.

ОСНОВНИ СУД У БАЊОЈ ЛУЦИ

Гламочић пуштен из притвора

БАЊА ЛУКА - Бивши начелник Одељења за просторно уређење у банолучкој Градској управи Владимир Гламочић (47) пуштен је из притвора сазнаје „Глас Српске“.

Он је осумњичен за злоупотребу службеног положаја и неавјестан рад у служби.

Одлука о укидању притвора Гламочићу где је био од 16. децембра прошле године, доноси је Основни суд на приједлог Окружног тужилаштва. Он ће се током

истраге која се наставља бранити са слободом.

Зачепао са Гламочићем за злоупотребу службеног положаја и неавјестан рад у служби осумњичена је некада његов замјеник Нада Глигорић (47), која је и даље у притвору.

У образложењу приједлога Окружног тужилаштва за укидање притвора Гламочићу, који је прихватио Основни суд, наводи се да су претстале да постоје „на рочите околности које су пред-

стављале бојазан да осумњичени на слободи омета поступак утврђивања на сведоке“. Дале се наводи да је ствари довољно разјашњено да више није неопходан притвор.

Истрага против Гламочића и Глигорићеве покретна је због основане сумње да су поменути кривична дјела починили у периоду од јуна 2000. до јула 2004. године те да су оштетили буџет града Бање Луке за 1,5 милиона марака. ■ М. Д.

НОВО РАЗБОЈНИШТВО У ТРЕБИЊУ

Зграда у којој станује Пава Аћимовић: Лопови дошли ујутро (Снимил П. МУЦОВИЋ)

Претучена па опљачкана

ТРЕБИЊЕ - Два непозната разбојника упала су у уторак у стан Паве Аћимовић (68) из Требиња везли је, претукли а потом опљачкао око 9.000 марака.

Разбојништво се догодило у око седам часова, док је град још спавао. Два маскирана нападача, познатила на врата Паве Аћимовић, у агрди, у улици Јована Двијића 66.

Пошто је отворила врата, старину су брзо свадили. Најприје су је везали и тукали грађевини новачи. На крају су разбојници пронашли и одијели сву њену уштећену - коју је с мукотом стицала препродајући робу на бивљаци и на улици.

Иако тешко повријеђена, Паве је успјела да дотерује до суседних врата и затражи помоћ. Несрећна старица је са слоњеном вилицом, два ребра, уз друге повреде, пребачена на Игитеро одељење Опште болнице Требиње.

Увијав су омавили окружни тужилац и криминалистичка полиција Требиње, а у току је расветљавање овог кривичног дјела.

Ово што се дешава у Требињу до сада смо гледали само на америчким филмовима, а сада се филм преселио на наше улице - каже један од комисија несрећне старице који није желио да се представи.

Он је подјетно на серију раз-

бојништava посљедњих дана, од насљав на дјевичницом, пребјавана љескара у Хитној помоћ, рањавана младина у продавници „Дармил“, па до најновијих насљав над Павом Аћимовић.

Због погоршане безбједносне ситуације у најужнијем граду Српске, руководство општине је разговарало са представницима МУП РС и Центра јавне безбједности Требиње. Том приликом затражене су сјмене одговорних у локалној полицији и енергичне мјере за сузбијање криминала, дроге и разбојништava у овом граду.

Општински одбор СДС је затражио и ванредну сједницу скупштине општине због погоршане безбједносне ситуације у Требињу.

■ М. Б.

АКЦИЈА ДОБОЈСКЕ ПОЛИЦИЈЕ У ОБУДОВЦУ И ЛОНЧАРИМА

ОТПАД КАО СКРОВИШТЕ

Контролом ауто-отпада „СЛК“ и „Хоби“ пронађено и одузето шест аутомобила која су у претходна два мјесеца украдена на подручју БиХ и у иностранству

ДОБОЈ - Криминалистичка полиција Центра јавне безбједности Добој подније Окружном тужилаштву извјештај против власника ауто-отпада „СЛК“ у Обудовцу С.П. и власника аутоотпада „Хоби“ у Лончарима И.В.

Сумња се да су извршили кривична дјела тешке крађе, фалсификовања, прикривања и помрањања. У својштену ШВ Добој наводи се да ће против С.П. бити поднесен захтјев за покретане прекршајног поступка због извршених царинских прекршаја, а да се И.В. налази у бјекству.

У организационој акцији добојске полиције одузето је десет аутомобила. Контролом ауто отпада „СЛК“ и „Хоби“ пронађено и оду-

зето шест аутомобила која су у претходна два мјесеца украдена на подручју БиХ и у иностранству, за којима је расписана потрага путем Интерпола.

Старост ових аута који су у возном стању је испод пет година, осим „мерцедеса ЦДИ 220“ који је пронађен у дијеловима зјидне са мотором.

Откривена су и одузета сјиднењ аутомобили „пасат“ (украден на подручју Добоја), „мерцедес ЦДИ 220“ (Бијелана), „нисан терано“ (Молдрича), „ауди 4“ (Орашје), „мерцедес 200 Д“ (Бања Лука) и „форд галакс“ (украден у Швајцарској).

Провером документације осталих аутомобила утврђено је да су „субару“, „голд 2“ и „БМВ“ нема-

ју одговарајућу царинску документацију па су и она такође, одузета.

Због сумње да је извршено фалсификовање документације аутомобила, као и фалсификовање бројева на шасији, одузет је и „БМВ 323“ произведен 2003. године.

На основу наредбе Основног суда Молдрича, обављена је претрес кућа С.П. и И.В. као и просторија ауто-отпада, гдје су пронађена различита средства за фалсификовање бројева шасије и мотора, али и други предмети прибављени за правке на аутомобилима. Криминалистичка полиција ШВ Добој наставља са истрагом и откривањем осталих извршилаца. ■ С. ПУХАЛО

У ГРАДИШЦИ ХИЉАДЕ НЕЛЕГАЛНИХ ОБЈЕКТА

"ДИВЉАЦИ" НА РАЗГЛЕДНИЦИ

У Градишци се градило по плану старом око 30 година, или по појединачним измјенама регулационих планова, али и на „дивље“. Неколико хиљада илегалних објеката

ГРАДИШКА - До краја ове године Урбанистички завод из Бање Луке урадиће просторни и урбанистички план Градишке - обехао је начелник општине Никола Крагуљ.

У Градишци се градило по плану старом око 30 година, или по појединачним измјенама регулационих планова, али и на „дивље“. Нелегално изграђене објекте на подручју Градишке општине још нико није избрљао, а Крагуљ каже да има неколико хиљада дивљих објеката.

- У јануару ћемо направити програм легализације објеката без документације, позвати оне људе који имају такве грађевине и привољети их да легализују своје објекте, уз одговарajuће плаћање и кредитирање - рекао је Крагуљ.

Истакао је да ће паре које буду прибављање од легализације објеката општина преу-

мјерити за уређење градског грађевинског земљишта.

- Најбољије питање и највећи проблем у Градишци стварају нелегално изграђени објекти у забрањеном дијелу за грађење у близини водоизворшта, али водоизворшта ћемо заштитити изградњом колектора - вели Крагуљ.

Он наставља да ће власници објеката у близини водоизворшта чак и они који су на некакав начин добили урбанистичке сагласности и грађевинске дозволе морати се спојити на колектор.

Изградња колектора почела је прошле године, а према Крагуљевим ријечима ове године биће настављена тако да ће се упоредо рјешавати питање и легализације објеката и заштита водоизворшта.

- У прошлогодишњој акцији легализације објеката за пола године само је око 50 власни-

ка прибавило документацију - тврди начелник Одјељења за просторно уређење Ранка Милаковић-Петрић. Она упозорава да поред потпуно нелегалних има објеката и који су дјелимично нелегални односно чији су власници мимо прибављене документације вршили доградње.

Грађевински инспектор у претходној години извршио је 209 контрола и издао 29 рјешења о обустави радова до прибављања грађевинске дозволе, те 27 на-

Никола Крагуљ: Хиљаде бесправно изграђених објеката

редби за рушење објеката, осам рјешења за прибављање употребне дозволе, три забрањена коришћења објекта и 11 захтјева за покретање прекршајног поступка.

Координатор инспекција Милан Сладојевић каже да је неопходно запошљавање још бар једног грађевинског инспектора како би се ови проблеми брже рјешавали.

Скупштина општине Градишка је на једном од претходних сједница у оквиру закључка усвојила информацију да ће на пословима грађевинског инспектора радити два човјека, каже Милан Сладојевић.

Он наводи да је до сада радио један грађевински инспектор који не може стићи одржати посао због убрзаног грађења.

■ Б. ВЕЛЕНДИЧИЋ

СРЕБРЕНИЦА Пакетићи за болесну дјецу

СРЕБРЕНИЦА - У просторијама Удружења родитеља хендикепиране дјеце и омладине „Лептир“ у Сребреници у сриједу су, уз скромну свечаност, уручили новогодишњи пакетићи члановима овог Удружења из Братуна и Сребренице.

- Дјеца ометена у развоју из општине Милићи, Властаница и Шековићи преузеле своје пакетиће у општинским центрима за социјални рад, рекла је председник „Лептира“ Жељка Катањић. По њеним ријечима „Електродистрибуција“ из Братуна набавила је 75 новогодишњих пакетића за чланове Удружења, док је сребренички Црвени крст поклоновио 40 хигијенских пакета и пелене.

■ К.Б.

ВЕТЕРИНАРСКА СТАНИЦА У ПРИЈЕДОРУ

Трихинелоза у Јеловцу

ПРИЈЕДОР - У приједорској Ветеринарској станици у сриједу је откривен још један случај појаве трихинеле. Ријеч је о заразној свињи са подручја Јеловца. Према ријечима директора Ветеринарске станице Миле Скеје заражена свиња потиче са ове подручја, што изазива забринутост ветеринарске службе, јер у сличним појавима ранијих година заражене свиње углавном су куповане на просторима других општина.

- Извор заразе је на домаћем простору, што је упозоравајуће за сва домаћинства која држе свиње да месо морају обавезно прегледати, како се не би зараза пренијела и на човјека - каже Скеја. Он додаје да је ово други случај појаве трихинеле током ове године на подручју општине Приједор. Претходни случај забележен је половином прошлог мјесца у селу Пејџи.

■ П. Ш.

СНАБЂЕВАЊЕ ПРИЈЕДОРА ВОДОМ Жедни поред Сане

ПРИЈЕДОР - У оквиру традиционалног новогодишњег разговора најодговорнијих људи у приједорском Водоводу са новинарима, приказан је промотивни филм у којем су дати подаци о ономе шта је у овом предузећу учињено ради побољшања водоснабдијевања приједорске општине.

Приједор: Велики проблеми у снабдијевању водом

О тренутном стању најбоље говори податак да је током прошле године радници овог предузећа били су ангажовани на отклањању чак 1424 квара, од тога 698 квара на дистрибутивној мрежи.

Није онда чудно што се, од изворишта до крајње потрошача, изгуби половина воде која буде упумпана у систем. Приказани су ресурси којим би се дугорочно могло ријешити питање водоснабди-

јевања Приједора. Милорад Шипка је говорио о пројекту у чијем финансирању са око 7,5 милиона марака требало да учествује швајцарска Влада, док би се осталих десет милиона обезбједило кроз кредите.

Милорад Шипка је рекао да овај пројекат не може изнијети само ово предузеће, већ је потребно да у њега буду укључени локална заједница и Република Српска.

■ П. Д.

УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН БИЛЕЋЕ ДО 2020. ГОДИНЕ

ГРАД БЕЗ АУТОМОБИЛА

До 2020. године биће изграђена и градска заобилазница од скретања пута за Љубиње, испод града, па до раскрснице за Никшић и Требиње, што ће растеретити уже градско подручје од саобраћајних гужви током љета

БИЛЕЋА - Савјет урбанистичког плана Билеће до 2020. године у сриједу је одржао сједницу на којој су разматране писмене и усмене примједбе Билећана дате у вријеме од 26. новембра до 26. децембра када је био на увид грађанима.

Иако се са наштрот Урбани-

само неколико мањих примједби.

Нови урбанистички план Билеће, за разлику од претходних, редица знатно мање високе стамбене грађење у томе мјесту, а уже језгро старог дијела града остаће непромијењено. У центру града, ако се усвоји предложени план, биће мјеста само за пјешаке, али не и за ау-

тобилнаци ће растеретити уже градско подручје од великих саобраћајних гужви поготово у летњим мјесцима.

Према ријечима начелника Одјељења за урбанизам општине Билећа Душанке Носовић, послје је проведене потребне процедуре, план ће се већ на прољеће наћи

Билећа: Град мора бити чистији

стичког плана града упознало више стотина Билећана стигла је само једна писана примједба, која се односи на проблем распореда трафостаница, а све остале су, на основу усмено датих сугестија грађана, прибављени запослени у одјељењу за урбанизам те општине који су заинтересовани тумачили план.

Савјет урбанистичког плана Билеће констатовао је да су грађани углавном задовољни са предложеним рјешењима, а да је ријеч о

томобиле, и то од раскрснице код зграде општине, па све до Улице Попарина страна, укључујући и Обилњев вијенац. Возила за снабдијевање у ту зону моћи ће само у предвиђено вријеме.

До 2020. године биће изграђена и градска заобилазница од скретања пута за Љубиње, испод града, па до раскрснице за Никшић и Требиње, што је неколико стотина Билећана, који су разгледали Нацрт плана, највише и интересовало, за-

пред одборницима билећког парламента који требају и да га усвоје.

Ускоро ће, према њеним ријечима, на јавни увид грађана бити изложен и регулациони план ужег градског подручја Билеће. Очекује се да ће он изазвати знатно више пажње мјештана, па ће и примједби, приједлога и сугестија на попуњена рјешења бити у много већој мјери.

■ Ш. АЛЕКСИЋ

Приједор: Велики проблеми у снабдијевању водом

Црни Ђорђе

ТАМНО ПИВО

1873

МИР БОЖЈИ,
ХРИСТОС СЕ РОДИ!

Бањалучка Пивара

У МРКОЊИЋ ГРАДУ И ЗВОРНИКУ

У мркоњићградском вртићу: Поклони уз пјесму и игру

Божићне радости малишана

БОРАЧКА организација општине Зворник организовала је у сриједу, у великој сали Скупштине општине, подјелу божићних пакетића. Дједа Мраз је, уз пјесму и весеље, покловио укупно 287 пакетића. Према ријечима Милета Вукандиновића, представника Борачке организације, слатке дарове је добило 165 дјеце погинулих бораца и 122 дјеце ратних инвалида.

Божићне пакете је обезбиједила општина Зворник и неколико приватних предузећа.

У дјечјем вртићу „Миља Ђукановић“ у Мркоњић Граду сваке године за божићне празнике организује се занимљив празнични програм. Тако је било и ове године, када су разрађена малишани својим играма, рецитацијама и врагоцијама увеселавали своје васпитаче и родитеље. У овом вртићу борави око 130 дјеце, у више узрасних група.

И у Основној школи „Иван Горан Ковачић“ организована

је свечаност, на којој су подијели божићни пакетићи и то ученицима првих разреда. Дојела ових пакетића уприличена је и за првачиће у остале три мркоњићградске основне школе.

У зворничком дјечјем вртићу „Нана радост“, Дед Мраз је у сриједу подијелио пакете. Из своје вреће новогодишњим пакетићима, уз веселе звуке и игру, „бјелобради једица“ одбродило је свих 105 малишана. Они су њему захвалили лијепим програмом, пјесмама, рецитацијама и играма.

Душанка Кокотовић, вршилац дужности директора ове предшколске установе, рекла је да су пригодне програме извела дјеца из свих узрасних група. Иако је било најављено, у овом вртићу није било организованог дочека Нове године, због недовољног интересовања. Али, како је у вртићу увијек весело, специјална прилика за прославу и није била потребна.

■ С. Д. - С. С.

ТРЕБИЊЕ

Поклон шпанских војника

ТРЕБИЊЕ - Припадници шпанске јединице из састава Еуфора уручили су велики поклон Удружењу родитеља дјеце са посебним потребама из Требиња. Ријеч је логopedског апарату вриједном око шест хиљада марака.

Извршни директор Удружења Мијат Шаровић каже да је ријеч о „веома модерном апарату, који ће служити за рад са лицима са оштећеним слухом“.

■ М. Б.

Како сазнајемо од Александра Бућена, логопеда у требињском Центру за социјални рад, апарат ће почети да функционише тек почетком марта ове године. Јер за његов рад потребна је обука логопеда, који ће радити за потребе ове категорије лица са оштећеним слухом, као и због реализације одређених техничких могућности.

■ М. Б.

ГОДИНА НЕВРЕМЕНА У РОГАТИЧКОМ КРАЈУ

ОЛУЈЕ, МРАЗЕВИ И ПОПЛАВЕ

Вјетрови су односили кровове и рушили дрвеће. мраз је уништио воће, а снијегно невријеме електроенергетску мрежу

РОГАТИЦА - Година којој смо изабрали посљедње дане, и на подручју општине Рогатина доживјела је са собом низ необичних појава. Могао би се рећи да је, у много чему, била непредвидива.

Због кишне, која је падала скоро цијелог прољећа, једва је обављена прољећна сјетва. Потом је, поткрај маја дошао мраз, који је „обрио“ воће у највећем дијелу рогатичке општине. Да би слика била потпуна, пообринули су се љетни мјесеци, који су били далеко од оних какви су овдје били многих ранијих година.

Воде су плавале оранице, а било је и непогода са падањем града. Скоро цијелог љета дували су јаки вјетрови. Понекад су имали и ордански снагу, од које је, на примјер, 21. августа, страдао кров

на управној згради Акционарског друштва „Технотранс“, као и ративе у кругу Дома здравља.

Ни јесен није била без необичности. Новембарски снијег и олујни вјетар нанјели су велику штету електроенергетским објектима и селским чији су вољњаци претрпјели праву пустош. Слично је и са шумама. Слике пустоши зимског невремена биле су видљиве на сваком корaku.

Крајем посљедњег прошлогдишњег мјесеца рогатичким крајем је протућало још један, пр ави ордански вјетар. Од његове јачине „тресла се гора“, откривајући су кровови, падала су стабла...

Једно од њих из круга рогатичког „Технотранса“. Штета није велика, али овај примјер, кажу многи, требало би да буде опомена. Јер, дуж отраде која раздваја аутобуску станицу и круг месаре, има још великих врба. У слу-

СТЕЧАЈ У КОТОРВАРОШКОМ „ЈЕЛШИНГРАДУ“

МУКА ЗА МУКОМ

Од 78 радника њих шездесетак се пријавило Заводу за запошљавање, од којег ће добити новчану надокнаду, али тек пошто се уплате дуговања према фондovima

КОТОР ВАРОШ - Послије покретања стечајног поступка у которварошкој Творници машина и уређаја „Јелшинград“, радницима су, крајем прошле године, уручене књижице.

Како је то и законски регулисано, радници су, у даљем поступку спровођења, у потпуности Творнице преузели обавештења о износу потраживања од бивше фирме.

Никако се не можемо помирити са чињеницом да је једна савремена Творница у области металне индустрије доведена у стечај, а да за то нико не одговара - каже Милорад Маринковић, који је, као машиноравар, у которварошком „Јелшинграду“ радио више од 23 године.

Маринковић се у рудни крај вратио послје више од девет го-

дина проведених на привременом раду у иностранству. Он је, на име, био запослен у једној од фабрика „Пежоа“ у Француској.

Маринковић је за свог радног вијека „укњижио“ 35 година, 10 мјесеци и седам дана радног стажа. Али и са толико времена, он није стекао услове за пензију. Данас је, заједно са још три радника, ангажован, и то на одређено вријеме, на обезбјеђењу објеката. У би требало да остане до завршетка стечаја.

Иначе, од седамдесет и осам радника, колико их је било на посљедњем списку, њих шездесетак се у одређеном року пријавило на свједочење Бироа за запошљавање. Међутим, право на пошачни додаток, у зависности од дужине стажа, још нису остварили, јер фондovima здравства

Милорад Маринковић: Радници чекају одговоре

и пензијско-инвалидског осигурања, на име доприноса, нису уплаћена дуговања.

Захтеји радника „Јелшинграда“ мирују, све док се не измире доприноси. Послије измирења дуговања, радници ће добити новчану надокнаду и то од дана пријављивања у свједочење - појашњава Милан Башић, организатор послова у которварошском Бироу.

Упоредо са новчаном надокнадом од Завода за запошљавање, радници са нестрпљењем чекају и исход спровођења стечајног поступка.

Више детаља знаће се почетком фебруара, до када би, како су радници информисани приликом уручавања књижица, требало да се заврши процјена имовине.

■ Д. КЕРЕЗОВИЋ

ДЕРВЕНТА

Учитељски факултет: Будући просвјетари у клубу

Почела предавања

ДЕРВЕНТА - У Центру за ванредне студије Учитељског факултета из Бане Луке у Дервенти су отпочела предавања за студенте прве и треће године.

Драго ми је да су се сви студенти одазвали. Ово је историјски датум за град Дервенту, у којој ће се, послје много времена, опет школовати кадрови потребни просвјети. То је уједино и наставак традиције Учитељске школе, која је некад била у Дервенти - рекао је декан бањолучког Филозофског факултета др Драго Бранковић, који је заједно са професором Светозаром Милијевићем био први предавач.

Предавања се одржавају садашњом Основној школи „Никола Тесла“, гдје је некада била смјештена Учитељска школа. На ванредни студиј у Дервенти, на прву годину, уписано је нешто више од педесет студената, а на трећу њих тридесет и шест углавном из општина Добој, Босански Брод, Мокрица, Шампац, Дервента, Прињавор и Петрово.

Предавања ће трајати до краја марта, а студенти ће већ у априлу моћи да пријаве прве испите.

■ С. П.

ПОПИС ИЗБЈЕГЛИЦА И РАСЕЉЕНИХ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Сналажљиви губе статус

Послије пописа, усљедиће ревизија података, како би се утврдио коначан број избјеглих и расељених

БАЊА ЛУКА - У Републици Српској, за мјесец и по дана, регистровано се више од дваесет хиљада расељених и избјеглих породица.

Према ријечима помоћника министра за избјеглице и расељене Републике Српске Драге Вулете, тренутно влада заштите, послје чега ће

СТАТУС

Мишљена сам да људи који нису вратили пријатну имовину треба да задрже статус избјеглице или расељеног. У другој половини јануара појачањем медијску кампању и можда ћемо увести и мобилне екипе, које ће вршити попис - рекао је помоћник министра за избјеглице и расељене Републике Српске Драго Вулета.

се ови послови интензивирају.

Министарство очекује да ће се на попис пријавити од 20 до 25 хиљада избјегличких породица. Морамо признати да су се многи избјегли и расељени сами снашли и ријешили своја стамбена питања - рекао је Драго Вулета.

Сналажљивост, долазе наш савременик, великом је изражена код расељених из бивших западнокрвајских општина, док су најугроженији људи у Братунцу и Сребреници, јер често траже помоћ у храни.

До сада се попису одазвало, каже Вулета, 11.260 расељених породица.

оно, односно око 33 хиљаде људи и 1.230 избјегличких породица, односно више од 3.600 људи.

Послије пријављивања породица, наредни је спровести и другу фазу пописа, односно ревизију статуса. У овом дијелу наредни ће одређивати ко ће од привржених задржати статус избјеглице и расељеног. Министарство би крајем априла могло да има потпуно и тачне податке о броју избјеглих и расељених у Републици Српској.

Право на ова два статуса, објаснио је Вулета, неће имати људи који су замијенили пријатну имовину, јер су се тим одређили гдје желе да живе и они који су вратили и поправили пријатну имовину.

Статус расељеног и избјеглице задржавају они који су тражили, али још нису добили, повраћено имовине и пријатни подстанари, јер до сада нису имали никакву права - објаснио је Вулета.

Што се тиче људи који су, на примјер добили плањеве у мјестима у која су избјегли, али не и саградили домове, Вулета каже да се никова права на статус морају потпуно одредити. Ни избјеглице из Хрватске неће моћи да задрже право на статус, ако имају држављанство БиХ.

Али, вођемо рачуна о томе да људима који нису вратили имовину у Хрватској, поготову стамбарске области, обезбједимо привремене смјештаје - рекао је Драго Вулета.

■ Ј. Н.

БИЈЕЉИНА

Играонички програм

БИЈЕЉИНА - За пет година постојања „Играоничког програма“ Јавног фонда за дјечју заштиту Републике Српске њиме је до сада обухваћено више од 24.000 дјеце - изјавила је Срби самостални стручни сарадник и аналитичар у Фонду Јованка Вуковић.

Вуковићева је у сриједу потврдила да је за „Играонички програм“, као облик припреме дјеце предшколског узраста за полазак у школу, ове године издвојено 350 хиљада марака, што је мало више него раније.

Она је истакла да се овим програмом настоје приближити изједначити услови задовољења развојних потреба све дјеце, имајући у виду да је само око пет одсто ове популације обухваћено предшколским васпитањем и образовањем.

■ С. МИТРОВИЋ

Рогатца: Вјетрови рушили кровове, а мраз „обрио“ воће

чак у пада, оне би могле да нанесу и већу штету и угрозе људске животе. У питању је аутобуска станица, са веома великом фреквенцијом људи и возила.

Све у свему, Рогатичани су испратили још једну годину. Због свега што се у њој збило, а посебно због временских неприлика, она је названа „годином вјетрова“.

■ С. МИТРОВИЋ

ДОГАЂАЈИ КОЈИ СУ ОБИЉЕЖИЛИ ПРОТЕКЛУ ГОДИНУ

ПОПЛАВЕ, ИЗБОРИ, ПОСКУПЉЕЊА..

Мај је обиљежила епидемија кју-грознице, а јул изградња друге фазе Фабрике воде у Новоселији. Карте у градском и приградском превозу поскупиле 1. новембра

Годину која је иза нас обиљежили су различити догађаји, од поплава, епидемије, поскупљења цијена карата до локалних избора. Грађани треба да процијене које ће догађаје из 2004. у свом сјећању поивијети као лијепу или ружну успомену. На крајњем реду...

ла заузимања јавних површина. Нове поплаве задесиле су Бањолучане и 28. јуна у вечерњим часовима. Послије вишечасовног олујног невремена поплаване су улице и куће, уништени усјеви, оштећени објекти, срушена стабла и изливене канализације.

Највећа штета настала је на ресторору у дворани „Борик“, биоскопској сали дворане „Облићево“ и угоститељском објекту „Клуб уметника“. Велики проблем настали су у скоким мјесним заједницама које су остале без струје.

ПРВА ЛИТУРГИЈА

Прва света архиепископска литургија у обновљеном Храму Христа Спаситеља служена је 26. септембра.

Обнову овога Храма чекали смо више од шест деценија, многе генерације су помрле у очекивању, маловјерни су изгубили сваку наду, а Црква се истрајно молила и чекала, знајући да учинена неправда једном мора бити исправљена - рекао је владика бањолучки Јефрем.

Градоначелници Бање Луке и Кајзерслаутерна Драгољуб Давидовић и Бернард Дојбић потписали су 11. фебруара повељу о партнерству ова два града.

Партнерство се односи на сарадњу у области привреде, науке, културе, спорта и социјалној области - рекао је Дојбић.

Бању Луку су од 10. до 14. априла погодиле поплаве, када су се последице вишечасовних падавина изиле ријеке Врбас и Врбана, а настала је штета од 515 хиљада и 45 марака.

Највише су оштећени локални и некатегорисани путеви и то у насељима Карановац, Чесма, Српске топлане, Делбишино село, Лијева Новоселија, а вода је ушла и у подруме кућа. Ипак, ванредно стање није проглашено.

Мај је обиљежила епидемија кју-грознице, а више од 300 грађана затражило је од 2. маја, па до краја мјесца помоћ лекара на Клиници за инфективне болести Клиничког центра на Папиркову. На лијечењу је задржано стотинак грађана. Симптоми болести су упала плућа, висока температура, грозница, малоксалост и главобоља. Епидемија је проглашена 11. маја, а забрањена је помањења оваца које су главни преносиоци ове болести.

Средњом маја са радом је почела градска Комунална полиција, чији су задаци контрола рада угоститељских објеката и контро-

Чесма: Куће под водом, уништени усјеви, оштећени путеви

(фото-архива)

Одборници Скупштине града су на сједишци одржаој 11. јула подржали изградњу „Аква центра“ на мјесту садашњег војног игралишта у насељу Борик.

Изградња треба да почне у марту ове године, а коштаће 4,8 милиона евра. Планирано је да се на овом мјесту изгради неколико базена, игралиште, кафић и други садржаји, а центар би сваког дана могло да посети око 2,5 хиљада грађана.

Градска управа и „Водовод“ почели су да раде на рјешавању проблема снабдијевања града водом, па је 29. јула почела изградња друге фазе Фабрике воде у Новоселији. Директор „Водовода“ Милан Мазалица истакао је да је нова фабрика неопходна, јер су постојећи капацитети недовољни, па у љетном периоду недостаје између 15 и 30 одсто потребне количине воде.

У току љета није било суше, па већих проблема са недостатком воде није било.

У августу је ријешено питање локације новог гробља у Бањој

Луци. Градоначелник Бање Луке Драгољуб Давидовић договорио се 3. августа са представницима Министарства одбране у Влади Републике Српске о преузимању некадашњег војног гробља, на којем ће бити изграђено ново гробље.

У Градској управи казали су да ће се на тај начин на дужи период ријешити проблем гробних мјеста и да су за ово земљиште из буџета града издвојили милион и 155 хиљада марака.

Бањолучани су 2. октобра изашли на локалне изборе. Нову градску власт бирало је 49 хиљада грађана, односно 43 одсто регистрованих бирача. Градоначелник Бање Луке поново је постао Драгољуб Давидовић, који је добио 67 одсто гласова.

Нови-стари градоначелник, помоћници и одборници Скупштине града заклетву су положили 29. новембра.

Сви грађани Бање Луке 9. октобра током цијелог дана били су без воде, јер је у Новоселији обустављен рад фабрике воде због

измјештана цјевовода сирове воде.

Карте у градском и приградском превозу поскупиле су од 1. новембра за око 16 одсто због повећања цијена нафте. Представници Градске управе и превозника договорили су се да цијена појединачне карте буде 1,20 марака, а да радничке мјесечне карте за једну линију коштају 30 марака, а за све линије 42 марке.

Први скуп у овој зими пао је 14. новембра. Зимске службе изашле су на вријеме, тако да није било већих проблема.

Уређење парка „Петар Коћич“ почело је 17. новембра. За њега је Градска управа издвојила 1,6 милиона марака. У првом дијелу радова биће завршен музички павиљон.

Зиму су као претходних година Бањолучани дочекали са лошим гријањем, што због недостатка мазута у градској „Топлани“, што због кварова.

Нову 2005. годину смо дочекали, а каква ће бити... ■ С. МИЛЕТИЋ

ИЗ МАТИЧНИХ КЊИГА

Рођени:

Милош Вујиновић, син Љубише и Биљане; Ана Стевић, кћи Уроша и Оливере; Растко Певуља, син Горана и Наташе; Стефан Шњегога, син Горана и Александар; Андреа Скоробања, кћи Славише и Јасне; Милош Копана, син Јована и Бранке; Тања Кућин, кћи Далибора и Маје; Сергеј Марковић, син Јовице и Дарије; Марко Кременовић, син Ранка и Тање;

Ирина Вујасин, кћи Синише и Наташе.

Умрли:

Томислав Ерак, рођен 1940. године; Милош Сарајлија; рођен 1937. године; Коса Стануковић, рођена 1926. године; Милорад Милићкић, рођен 1932. године; Максимија Нинковић, рођена 1926. године; Антуан Гацац, рођен 1931. године; Жарко Малешевић, рођен 1957. године.

ОРГАНИЗАЦИЈА „ПРВИ ОСМЈЕХ“

Пакетићи за дјецу

Чланови хуманитарне организације „Први осмјех“ прикупили су новац за куповину пакетића са храном за дјецу оболелу од шпељације, односно алергије на пшенично брашно.

Из Италије смо наручили производе који ће се налазити у пакетићима и очекујемо да ће стигли за недељу или двије. Послије тога подиријелимо их малишанима - рекао је председник „Првог осмјеха“ Нада Стојанец.

Она је додала да су пакетиће унапред уз помоћ предузећа и установа, који су даровали новца.

Хипо Алпе Адрија банка за пакетиће је дала четири хиљаде

марака, предузеће „Алф-ом“ 400 марака, „Мобис“ поклононо 260 марака, синдикална организација „Електропренос“ из Рамића 300 марака, Православна црква 300 марака, а предузеће „Топлиц Прљавор“ 100 марака. „Кока кола“ је малишанима даровала сокове.

У пакетићима ће се налазити безглутенски производи, као што су брашно, хлеб, кифле, крвасани, бисквити, крекери и чоколадне облатне - казала је Нада Стојанец.

За један пакетић потребно је издвојити око 120 марака, а добиће их 65 оболелих малишана. ■ С. Ми.

СЕРВИСНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

ХИТНА ПОМОЋ - У Слузби хитне помоћи Дома здравља у протекла 24 часа дежурни лекари прегледали су 70 одраслих пацијената и четворо дјеце. Мобилне екипе ове службе обавиле су 13 кућних посета, а у стоматолошкој ординацији прегледана су 44 пацијента.

Породициште - На Гинеколошко-акушерском одељењу Клиничког центра на Папиркову у сриједу је обављено седма порођа. Бања Лука је богатија за два дјечака и пет дјевојчица.

ВОДОВОД - Радници секто-

ра „Одржавање“ протеклог дана контролисали су водоводну мрежу и отклањали мање кварове.

ВАТРОГАСИЦИ - Дежурни ватрогасци у сриједу у 11 часова и 30 минута гасили су запалени комби у улици Бранка Чубриловића седам.

ЕЛЕКТРОКРАЈИНА - Надлежни у „Електрокрајини“ у сриједу су поручили да за празнике нису планирана искључења струје, осим у случајевима мањих кварова на инсонској мрежи. ■ Припремила Д. Р.

АГЕНЦИЈА „СПЕКТАР“

Добили сертификат

Агенција „Спектар“ из Бање Луке добила је сертификат ИСО 9001:2000, а уручио јој га је директор „Тифа“ Ђеза Чајко.

„Тиф“ је највећа међународна сертификациона група која има своја представништва по цијелом свијету, а однедавно и у Београду.

За сертификат смо се припремали осам мјесeci. Морали смо да испуњимо потребне услове на пољу побољшања квалитета рада и нивоа унутрашње организације, како бисмо задовољили строга правила које прописује „Тиф“ - рекао је за наш лист директор агенције „Спектар“ Мирослав Вукајловић.

Према његовим ријечима, Босна и Херцеговина је једина земља у Европи која нема властите стан-

дарде. То представља проблем јер не постоје критеријуми по којима би се регулисало цјелокупно предузећа на тржишту.

Први смо на овим просторима који су добили ИСО стандард за послове при запошљавању и одржавању обуке. Ово је основна везица која нас обавезује да у сљедеће три године унаприједимо и усавршимо свој рад. Ако у томе успијемо, добићемо стандард у трајно власништво - каже Вукајловић.

Стандардизацијом се уводе поступци организације послова усаглашени са европским правилима, а то се олет поставља као главни услов за пословање са фирмама из Европе. ■ Д. Но.

„ЗДРАВО ДА СТЕ“ - ЦЕНТАР „КАСТЕЛ“

Курс грчког језика

Чланови организације „Здраво да сте“ - оmlадински центар „Кастел“ организовале у току јануара напредни курс грчког језика, а наставнице са уписом нових полазника осталих курсева.

Поланицима ових курсева дипломе ћемо додијелити крајем јануара, када завршавају курсеве информатике и енглеског језика који су у току - рекао је координатор програма едукације Сњежана Хајдер.

Према њеним ријечима, крајем децембра завршени су курсеве италијанског и грчког језика.

Курс италијанског језика организован је у двије групе и то почетно и напредно, а курс грчког језика похађале су двије групе по-

четника - казала је Хајдерова.

Оmlадински центар „Кастел“ у сарадњи са Удружењем парламентарних оболелих од дјечије парализе и осталих тјелесних инвалида крајем децембра организовао доделу новогодишњих пакетића за 70 дјеча.

Хајдерова је казала да су пакетићи подијељени дјеци члановима Удружења, социјално угроженој дјеци, дјеци инвалида рата и предшколцима из Дјечјег дома „Рада Брањешчевић“.

Малишанима из Дома приредили смо и пригодан програм и одвели их на прославу дјечије Нове године у Тргу Крајине - истакла је Сњежана Хајдер. ■ С. Ми.

ВЕСНА РОКВИЋ И ДАРКО ДРАГИЋ, УЧИТЕЉИ У ДОЊИМ КОЛИМА

ЖИВОТ ПОСВЕТИЛИ ШКОЛИ

Драго нам је кад видимо да су наши ученици успјели да постигну добар успјех и у даљем школовању, кажу Весна Роквић и Дарко Драгић

У подручној школи у Доњим Колима у два комбинациона одељења, која похађају 34 ученика раде учитељи Весна Роквић и Дарко Драгић. До свог родног мјеста Весна и Дарко свакодневно путују, Весна станује у бањолучком насељу Дервини, а Дарко на Малти.

Прије смо путовали аутобусом и кретали из Бање Луке у пола седам, а наставна нам је почињала у осам часова. Најтеже је било зими, кад је уз брдо пољедила и клизава, па аутобус некад није ни могао да дође у село. Сај је лакше, јер долазимо аутом на посао - рекли су за „Глас Српске“ Весна Роквић и Дарко Драгић.

Иа свакодневно путување су се, кажу, навикли, завољели су школу, ученике и овај крај.

Весна је 15 година радила у подручним школама у Дрвару и путовала до радног мјеста, а у овој школи је запослена већ осам година. Дарко је послје дипломирања по-

Весна и Дарко: Свакодневно путују до посла

чео да ради у Доњим Колима и ту је учитељ већ седам година.

Учитељи Весна и Дарко кажу да је лијепе радити са дјецом, малишани су заинтересовани за рад,

жеље да много науче и има пуно добрих ђака.

Радиома са комбинационим одељењима, у почетку је било мало тешко, али послје смо направили

ПЕРТЛЕ

Неки ученици станују далеко од школе. Будући да сеоски путеви нису асфалтирани, дјеца у јесен и зиму често покрвасе обућу и одјећу, па им то у школи сушимо. Кад су у школи, ми им висио само учитеља, помоћно смо им да завежу пертле, заокчају бундиче, тако смо понекад у узлози маме, баке, мелничке сестре - кажу Весна Роквић и Дарко Драгић.

расторед и све то лијепо уклопили. Добро сарађујемо са родитељима, они често долазе на информације и интересују се за дјечу и њихово учење - причају Весна и Дарко.

У школи за неколико организацију приредбу, којој присуствују и родитељи, па све буде свечано и лијепо.

Без обзира на свакодневна путовања и тежкоће са којима се сустремо, опет бисмо изабрали овај позив, опет бисмо били учитељи. Рад са дјецом је нешто, заиста дивно и драго нам је кад видимо да је неки наш ђак успио да постигне добар успјех и у даљем школовању - истакли су Весна и Дарко. ■ М. МАЈСТОРОВИЋ

БИРО ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ

Хладни радијатори

Од почетка сезоне гријања радијатори у Бањолучком Бироу за запошљавање су хладни. Због дуговања Медицинског факултета, који се налази у истој згради у којој и Биро, запослени у овој установи радно вријеме проводе у зимској гардероби и закончани до грла.

- Немамо никаквих дуговања ни према Градској топлани ни према Електродистрибуцији. Гријања немамо никако, а и струја нам је била искључена пет-шест дана - рекла је за наш лист руководилац бањолучке фирме Завода за запошљавање Милана Мандић и додала да су им струју укључили, а одговорни у Топлани неће ни да им се јаве на телефон.

Иако су платили ремонт система гријања у читавој згради, приморани су да странке примају у хладним просторијама.

- Руководству Градске топлане смо понудили да унапријед платимо гријање за ову сезону, али нисмо наишли на разумијевање - каже Мандићева.

Према њеним ријечима, предлози су да плате и да се њихово гријање одвоји од факултета, али ни око тога нису могли да се договор.

За сада шалови, капут и понека гријалица, представљају решење за тридесет запослених у овој установи. На Бироу је пријавио више од 20 хиљада незапослених, који се скупа са студентима Медицинског факултета смрзавају по ходишима.

Недостатак разумијевања од стране надлежних у Градској топлани, као и управе Медицинског факултета у готово истој ситуацији довели су и познате у Одјељењу Центра за социјални рад.

■ Д. Мо.

РОНИЛАЧКИ КЛУБ БУК

Рафтинг на Дан Републике

На такмичењу у подводном риболову, одржаном 30. децембра на острву Мали Лошњ у Хрватској, чланови ронилачког клуба „Бук“ освојили су 24. мјесто.

- У конкуренцији су биле 44 екипе, а ми смо отишли без ваљаних припрема, тако да смо задовољни резултатом - рекао нам је председник ронилачког клуба „Бук“ Борис Трнинић и додало да је ипркос повољним временским условима, код већине екипа улов био испод очекивања.

Послије повратка са Новогодишњег купа рониоци су организовали два рафтинга Врбасом, а у припреми је рафтинг поводом Дана Републике.

- Очекујемо учешће екипа специјалне полиције и војске, као и такмичара из осталих ронилачких клубова - казао је Трнинић.

■ Д. Мо.

ГОЈКО САВАНОВИЋ ПОСЈЕТИО ДЈЕЧИЈИ ДОМ „РАДА ВРАЊЕШЕВИЋ“

ПУНЕ РУКЕ ПОКЛОНА

Наша је обавеза да се бринемо о младим генерацијама и да вам обезбидимо боље услове за живот и рад, рекао је министар Гојко Савановић

Поводом божићних и новогодишњих празника у сриједу је министар просвете и културе Гојко Савановић посетио Дјечији дом, разговарао са малишанима и поклонио им 155 дјечијих пакетића.

- Знам да сте у тешкој ситуацији и зато је наша обавеза да се бринемо о младим генерацијама и да вам обезбидимо боље услове за живот и рад. Чланови овог колектива се труде да вам створе добре услове. Ви сте млади, треба да учите и да се после укључите у друштвене токове - рекао је министар Гојко Савановић.

Он је, обраћајући се дјети, казао да треба да раде и да се према раду односе на прави начин, да буду људи и да поштују себе и друге са којима сарађују.

- Мора да цијените људе и да их поштујете. Треба да слушате ваше наставнике и васпитаче, ко-

У ПРАВОСЛАВНОМ ВРТИЋУ „АНЂЕЛАК“ У СРИЈЕДУ СЛАВИЛИ БОЖИЋ

ВЕСЕЛО УЗ БАДЊАК И ЧЕСНИЦУ

Најрадоснији дио дјеце било је пијукање, када су им васпитачице у сламу бацале бомбоне, чоколадице, орахе и љешњаке

Дјеца и васпитачи у православној вртићи „Анђелак“ прослављали су у сриједу дан Христовог рођења и то поштујући све обичаје везане овај велики хришћански празник.

Уз пијукање и пјевање окићеном бадњаку, дјеца су славила и Бадње вече.

- Ој, Бадњаке, Бадњаке, ти наш стари рођаче. Добро си нам дошао и у кућу ушао - пјевали су малишани.

Најрадоснији дио дјеце је свакако било пијукање, када су им васпитачице у сламу бацале бомбоне, чоколадице, орахе и љешњаке. Дјеца су пијукала и грађала по слами слаткише, које су касније међусобно подијелили.

- Сваке године, 7. јануара прослављамо рођење нашег господина Исуса Христа. На Божић одлазимо у цркву, добијемо поклоне и онда их поклањемо нашим пријатељима. Исус Христ је највећи поклон који смо ми добили од Бога - причао је својим вршњацима мали Филип.

Дјевојчице Анђела, Тамара и Катарина реситовале су молитве Богородици, а касније су сви пјевали „Божић, Божић, благи дан, драгог Христа рођендан. Дјева Христа рођила, пеленама повила, у педини Христос спи, света Дјева над њим бди“.

Васпитачице су ломиле чесницу, коју је припремила куварица Ангелина. Најсрећнија васпитачица била Зора Радуловић, која је пронашла пару у чесници.

Руководилац вртића „Анђелак“ Даница Сткић казала је да су се дјеца за овај празник припремала од прославе Никољдана.

- Они највише воле зему, јер тад је много празника. Припремамо стално све приредбе, али Божићу су се највише радовали. Научили су све pjesмице о Бадња-

ку и Божићу, а знају и све наше обичаје који прате ове празнике - рекла је Даница Сткић.

Дјеца су после ломљења чеснице говорила да се на Божић људи поздрављају ријечима „Христос се роди“, а да им се одговара поздравом „Ваштину се роди“.

■ С. МИЛАНКОВИЋ

Вртић „Анђелак“; Малишани пјевали Бадњаку

(Снимио Р. ШИВАРЕВИЋ)

ку и Божићу, а знају и све наше обичаје који прате ове празнике - рекла је Даница Сткић.

РЕПЕРТОАР • РЕПЕРТОАР • РЕПЕРТОАР • РЕПЕРТОАР

БИОСКОПИ

БИОСКОПИ
ПАЛАС
 ОУШЕНОВИХ 12 - наставак хит филма о великим пљачкама Улоге: Џорџ Клуни, Бред Пит, Мет Дејмон, Џулија Робертс, Кетрин Зета-Џонс, Енџи Гарсиа
 Термини: 18.30, 21
ПРЂАВИ ПЛЕС 2 : НОЋИ ХАВАНЕ - романтична прича Улоге: Диего Луна, Ромола Гари
 Термини: 19.15
МЕЂАВА И ДЈЕД МРАЗ - дјечији филм

Термини: 17
ТРАУМА - трилер Улоге: Колин Фирт, Мена Сувар
 Термини: 21
МУЛТИПЛЕКС „КОЗАРА“
 ОУШЕНОВИХ 12 - наставак хит филма о великим пљачкама Улоге: Џорџ Клуни, Бред Пит, Мет Дејмон, Џулија Робертс, Кетрин Зета-Џонс, Енџи Гарсиа
 Термини: 17.30, 20, 22.15
ПРИНЦЕЗИН ДНЕВНИК 2: ПОНОВО ПРИНЦЕЗА - романтична комедија Улоге: Ен Хетвеј, Џули Ендрјус

Термини: 17.45, 20
ИЗБАВИТЕЉИ - нови мега хит продукције Дизни/Пиксар
 Термини: 17
Викендом: 12.30
АЛЕКСАНДАР ВЕЛИКИ - историјски спектакл Улоге: Колин Фарел, Анђелина Џоли, Вал Килмер, Ентони Хопкинс
 Термини: 17.30, 21
ТАКСИ - комедија Улоге: Квин Летиф, Џимни Фелон
 Термини: 18.45, 20.30, 22.30
(Биоскопи раде за Божић)
 ■ Припремно М. Ф.

УРУЧЕНЕ НАГРАДЕ ДРУГОГ КОЛА НАГРАДНЕ ИГРЕ ГРАНД КАФЕ

Милош преузео „мерцедес“

Једанаестогодишњем Бањолучанину Милошу Арџини у сриједу је у салону аутомобила „Јачевић“ уручена главна награда другог кола наградне игре Гранд кафе - „мерцедес А класе“.

Срећна коверта, као и остале добитне коверте вриједних награда, извучене су 22. децембра на концерту Жељка Јоксимовића.

Млади добитник главне награде Милош Арџина није крио одушевљење новим „мерцедесом“.

- Пресрећан сам и једва чекам да се провозам у њему. Нарав-

но да ће ме тата и мама возити у њему. Хвала им што су пили „гранд кафе“ и учествовали у наградној игри - казао је Арџина. Милки Миландиновић из Лакташа, Дарку Галићу из Бање Луке и Драгану Годоровићу из Пилине уручени су ваучери са којима могу да изаберу кухињу „Горње“.

Награда игра „Гранд кафе“ траје до 5. фебруара, када ће се сазнати имена добитника 100 хиљада марка, аутомобила „BMW 318“ и путовања у Рио де Жанейро.

■ П. П.

Срећни добитник: Једанаестогодишњи Милош Арџина

ГРАД БАЊА ЛУКА градоначелник

У име Градске управе града Бање Луке свим грађанима православне вјероисповијести честитам Божић и предстојећу Нову годину, уз жељу да празнике проведу у срећи и весељу,

уз традиционални поздрав

**МИР БОЖИ,
ХРИСТОС СЕ РОДИ!**

градоначелник
Драгољуб Давидовић

ји вам говоре и показују како треба да се понашате кад једног дана одете одавде. Потребно је да се бринете о себи и да тражите помоћ кад год вам је потребна. Разговарајте са својим васпитачима и повјеравајте се њима, јер се разговором могу ријешити многи проблеми - истакао је Савановић.

МИРЈАНА, СУЉО, АНИЦА

Дјечијим пакетима задовољни су и малишани у Дому, Мирјана каже да јој се пакетић свиђа, јер је пун слаткиша. Истог мишљења су Суљо и Аница, који су задовољни зато што у пакетима, осим слаткиша имају бојиче и божанке.

Директор Дома Данило Поњарац захвалио је министру на поклонима и казао да је и дјеци и запосленима драго што их је посјетио.

■ М. МАЈСТРОВИЋ

- Добили смо 140 пакетића за сву дјецу која су смјештена у Дому, као и 15 пакетића за малишане из Дома у „Бијелој“ из Црне Горе, који су наши гости. Малишани који су тренутно у Дому сами су примили поклоне, а за оне који су на Сицилији или код родбине поклоне ћемо сачувати и дати им кад се врате - казао је Поњарац.

Министар Савановић је обишао просторије Дома и упознао се са условима у којима дјеца живе и раде.

Директор Дома Данило Поњарац уручио је министру Гојку Савановићу захвалницу за све што је Министарство просвете и културе учинило за ову установу, примјерак листа „Дечије срце“, као и умјетничку слику.

ЛЕГАТИ ТРЕБИЊСКОГ МУЗЕЈА ХЕРЦЕГОВИНЕ

БЛАГО ДУЧИЋЕВЕ ЗАОСТАВШТИНЕ

ТРЕБИЊЕ - Музеј Херцеговине у Требињу поред сталних поставки има четири легата, док је пети у припреми. Ријеч је о легатима: слике Атанасија Поповића, Дучићев легат камене пластике и пјесникове заоставштине, слике Милене Шотре, сликарски опус академика Милорада Ђоровића, а у припреми је легат „Шкриљаца у каму“ вајара и пјесника Радована Ждрала, Директор Музеја магистар Борле Олајић тврди да по броју легата и поставки, које су у потпуности реализоване, ова установа културе спада у најбогатије и најпремљеније музеје у БиХ.

Легат Атанасија Поповића постављен је 1989. године, а Музеју га је даровао његов брат Урош, који је сакупљао и открио пљиво вриједна дјела пуних 30 година. Легат садржи 60 слика као и пртежа и експоната, које још обрађују стручњаци Центра за културно наследство Републике Српске и БиХ.

Атанасије Поповић је сликар, рођен у Требињу, а познат је по томе што је почетком Првог свјетског рата насликао асоцијацију на вјешање 79 требињских Срба - трговаца, свештеника, те бака, под називом „Сирочићи“.

По броју поставки и легата Музеј Херцеговине спада у најпремљеније. Највише пажње посјетилаца ипак привлачи Дучићев легат камене пластике и личне заоставштине

власти осудиле на кућни притвор. Слике из Поповићевог легата рађене су углавном техником уља, а посјетиоци могу да виде панораме Дубровника, портрете, и

слике топионца и рудника у Ва- решу, Брезе и Капљу.

Највише пажње ипак привлачи Дучићев легат камене пластике и личне заоставштине.

Изложба обухвата преко 60 експоната камене пластике, која потиче из периода између првог и трећег вијека, углавном из Италије, па се задебљеним старијим утичу као да су заковали у римски Сенат или на грчки трг.

Потрпљиви могу да видјети два камена саркофага, исцелена са ликовима ахејских јунака, и мушкараца и жена. Дучић је родног града завјештао и вриједне слике, а према мишљењу ликовних стручњака, највреднији су радови у уму Едуарда Виралдија, мађарског сликара који је живио и радио у Паризу.

Од домаћих мајстора Дучићев легат обухвата слике Мостарца Милвоја Узелца, портрете Дучићевих

сродника, као и врхунског сликара Стојана Аралице. Изложбом доминира кажу најбољи Дучићев портрет, који је 1917. године радио грчки мајстор Коста Птидис.

Дучићев легат обухвата амбасадорску униформу овог пјесника и дипломате, укључујући и два маџа-сабље, бројна одликовања, њих укупно 23, које је сте-

послије тога ова богата збирка чамла у подрумима Комunalног предузећа и лажима Завичајног музеја. Поред Легата у Музеју Херцеговине, Дучићев легат обухвата близу пет хиљада књига и докумената, личну библиотеку и пренесу пјесникову, која се чува у Народној библиотеци Требиње као национална вриједност.

Град је украшен скулптуралним ланова, чезмама, фонтанам и другим пјесниковим даровима родног града. Требиње се на највреднији начин одужио овом величанственом, пренијели његове посмртне остатке из Америке у новосарајево Херцеговачку Грачанцију на Црквици изнад града.

Од 1999. године Музеј Херцеговине у Требињу обогаћен је још једним легатом сликама Милене Шотре, академског сликара, која је у знак сјећања на родну Херцеговину завјештала је овој установи 80 слика, које је радила на разним странама свијета. Овај легат занимљив је и по колекцији слика из руских степа и пејзажа, који је настао приликом једног од студиских путовања Милене Шотре у Совјетски Савез.

Легат академског сликара Милорада Ђоровића, садржи 57 слика, углавном из серије „Ликови Требињања“, али интересовање које влада за њега није мање него за друге легате.

М. БЕШТИЋ

Камена пластика: Из Дучићеве збирке (Снимко П. МУЦОВИЋ)

КАМЕН

У поткровљу Музеја још се ради на постављању легата Радована Ждрала, под називом „Шкриљац у каму“. Овај вајар, скулптор и пјесник даровао је око 200 експоната, требињског установа културе, након једне изложбе у Требињу, али се колекција још налази у сандуцима. У Музеју Херцеговине најављују да ће до Преображења Господњег и овај легат бити реализован.

као и заслужно за живота, од своје отаџбине, али и земаља, у којима је служио, три различита тестамена, укључујући и онај трећи, писан у Магриду, јула 1941. да се сакрани на брод изнад Требиња, у цркви, која ће бити изграђена по узору на Грачанцију на Косову...

Већина експоната стигла је у Требиње, 1961. године бродом преко океана, али је деценијама

МОЗАИК

БЕЧ - У Бечу је почело снимање филма о аустриском сликарку Густаву Климту у тумачењу Џона Малковича, чија је премијера најављена за мај ове године, јавила је Бета.

Назив филма је „Климт“ и приказује живот чувеног сликара, једног од оснивача бечког уметничког правца - сецесије.

ЗАГРЕБ - Дјечији музички „Мифи“, настао према истоименим причама холандског аутора Дика Бруна, биће премијерно изведен 22. јануара у за-

гребачком театру „Трешња“, у сарадњи са холандским позорним „Жак Сенф Театарпартнерс“, јавиле су агенције.

ВРШАЦ - На Катедри Васка Попа, коју приређује Књижевна општина Вршац, у четвртак је у Стеријиној улици 34 у Вршу, у знак сјећања на великог српског и свјетског пјесника Васка Попу (1922-1991) представљен зборник „Непочин - поље Васка Попе“ јавила Танјуг.

СРПСКО ПРОСВЈЕТНО И КУЛТУРНО ДРУШТВО ИЗ БИЈЕЛИНЕ

Богати садржаји „Просвјете“

БИЈЕЛИНА - Српско просвјетно и културно друштво „Просвјета“ у Бијелини планира да током 2005. одржи континуитет три манифестације: „Вишњићевих дана“, „Бијелинско културног лета“ и обновљене смотре „Знањем, пресјем и игром кроз Семоборију“.

„Просвјета“ ће према ријечима председника Мирка Бабића бити усмерена и на издавање три, умјесто досадашња два годишња броја часописа за науку и културу „Српска вила“ и најмање 10 књига.

План је амбициозан, поготову ако се има у виду да располажемо са мало новца за издавачку дјелатност. У 2004. години смо издали 10 књига

и тиме се убржали у издавачке који публикују од 10 до 50 књига годишње. Већина су књиге из три категорије које негујемо: из области поезије односно збирке pjesama, један роман и више монографија села. Углавном се радило о ауторима из „Просвјете“, али и оних изван чија дјела имају значаја за средину у којој ми живимо - истиче Бабић.

Као успјех у раду „Просвјете“, осим одржавања Вишњићевих дана, Бабић убраја и покретање Бијелинско културног лета током јула и августа и посебно оживљавање врло популарне манифестације у периоду између 1967. и 1992. године под називом „Знањем пресјем и игром кроз Семоборију“.

То је фестивал месних заједница који је изузетно анимирао љу-

де и обухвата такмичење у 21 дисциплини и захваљујући којем сада имамо изузетан прилив чланства у „Просвјети“. Скупштина свих учесника је одржана 14. децембра. Пријавило се 16 месних заједница и сада се у тим селима осјећа животност која није виђена од 1990. године.

Тренутно трају предтакмичења гдје се бирају најбољи двојничари, фураши, певачи - каже Мирко Бабић.

Током ове године, према Бабићевим ријечима, следи изузетно важан рад на организовању новог чланства, подржаница у селима преко којих се се организовању културних активности. Биће донесени нови статут од чега ће зависити и креирање културне политике.

М. С.

ЈЕЛИСАВЕТА МИЧЕВИЧ, НАСТАВНИК ФЛАУТЕ

ЉЕПОТА ЗВУКА

Публика ми много значи. Никада не гледам колико је људи него како ме слушају. На матине концерту у Банском двору било је мало публике, али су са несвакидашњом пажњом пратили наступ

по је много труда да би се уједнажила неговина композиција, али уз љубав према музици ништа ми није тешко - каже Јелисавета. Добро сарађује са Тамбурашким оркестром.

КРИТИЧАР

Сама себи сам највећи критичар. Волим када ми и други кажу не само шта им се допада, већ и оно што није у реду. Мислим да нисам сујетна, пако сам код многих музичара који сам сретала и то примјетила.

Публика ми много значи али никада не гледам квантитет него квалитет људи који ме слушају. На недавно одржаном „Матини“ концерту у Банском двору било је мало публике али су са несвакидашњом пажњом пратили наступ - казала је Мичевичева која допада да поштује мишљење других, али је сама себи највећи критичар.

Од почетка музичке каријере Јелисавета је имала велику подршку околине, а посебно мајке. Публика је на њеним наступима изузетно пажљива, мада како она каже, човек не мора бити музички образован да би могао препознати оно што је лијепо када се ради о било којој области уметности, па тако и музици.

Мислим да имамо много младих талентованих људи пред којима је вјерујем изванредна будућност. Прије свега бих издвојила Владу Данића и Марију Шестић за које мислим да посједују несвакидашњи талент - прича Јелисавета Мичевич.

М. КУКАВИЦА Б. ТЕШИЋ

БАЊА ЛУКА - Флаута је њезан инструмент, има велик распон тонова али сви одишу љепотом и професионалном. Овај инструмент је специфичан по много чему. Има мноштво техничких могућности као и различитих боја.

Када сам ја починала своју музичку каријеру интересовање за флауту било је незнато, али рекла бих да је сада добила заслужено мјесто међу инструментима, јер се деца данас много чешиће одлучују за дувачке инструменте - рекла је за „Глас Српске“ флаутисткиња Јелисавета Мичевич.

Иако је рођена 1962. године Јелисавета је студент четврте године на Академији уметности одсек флаута. Каже да јој у студијима много помаже њена професорица Лаура Леван Аксис код које је у класи.

Тек недавно сам се одлучила за студирање. Сада сам четврта година и могу слободно да кажем да ми је драго што сам толико чекала са студирањем. Иако сам времена да научим да свирам на свој начин и да кроз свој рад упознам и пронађем себе - казала је Мичевичева.

Јелисавета Мичевичева је у војном оркестру. Девет година је радила у Музичкој школи као наставник флауте, десет година свирала у Народној оркестру Радике телевизије Републике Српске, а сарађује и са Тамбурашким оркестром Бања Лука.

За флауту сам се одлучила као дванаестогодишња дјевојчица. Прво сам желела да свирам клавир али на том одјеску није било мјеста на сам могла да бирам између флауте и виолиноне. Тада сам се одлучила за флауту и она је постала моја велика љубав.

Мичевичева: Од дјетињства са музиком (Снимко Р. ШИВАРЕВИЋ)

Јелисавета каже да много времена проводи вјештајући разне композиције.

Доста вјештам на послу, и на Академији. Једнаставно потреб-

НОВА КЊИГА НИКОЛЕ СТРАЈНИЋА

Сјећања као тишине

БАЊА ЛУКА - Nova књига Николе Страјнића „Уметност као публика“ (Сјећања) објављена је недавно у издању „Бесједе“.

Ријеч је о дијалогу између професора и мајстера, а састоји се од 11 поглавља под насловом „Стежа“, „Суви закон“, „О претеривању“, „Стратегија“, „Разговор“, „Марина“, „Три песника“, „Уметност и наука“, „Шимка смрти“, „Уметност као публика“ и „Коректура“.

Сјећања се зидају дуго и тихо под тешким. А задати их значи бити спреман за разговор са собом. Али и са душама оних који су нас окруживали

за живота. Разговори које води Никола Страјнић су баш ти разговори и то о суштини које покреће целу васелену и из хрпа бесмисла проналаси и предочава нам смисао.

Довијер Страјнићеве речи у овом мисаоном, али и философском делу, вођеном у форми дијалога, попуте додира прстију уметника који не свира ваздух, огњу или под земљом, који су у свакој уметничкој форми удружени на други начин - записао је у рецензији Дарко Гавриловић.

М. А. Р.

Advertisement for 'ГЛАС СРПСКИ ГРАФИКА АД' featuring a book competition. Text includes: 'Расписује КОНКУРС за књижевну награду Љупко Рачић', 'Награда је установљена у знак сјећања на рано преминулог пјесника Љупка Рачића, а састоји се у објављивању најбољег рукописа у едицији Прва књига.', 'Право учешћа на конкурсима имају сви аутори који пишу на српском језику, а немају објављену књигу.', 'Рукописе (збирке pjesama, приповиједака, есеја, роман или драму) слати у три примјерка на адресу ГЛАС СРПСКИ - ГРАФИКА (Конкурс за награду Љупко Рачић), 78000 Бања Лука, Скендера Куленовића 93.', 'Рукописи се шаљу под шифром, с објашњењем шифре (име и презиме, адреса, телефон) у посебној, запечатеној коверти. Рукописи се не враћају.', 'Конкурс је отворен од 15. јануара до 15. марта, а одлуку о најбољем рукопису донијете трочлани жири најкасније до 30. априла 2005. године.'

СМ

СМ

СМ

СМ

ТРЕБИЊСКИ БИОСКОП Кустиричин филм најгледанији

ТРЕБИЊЕ - У биоскопу Дома културе у Требињу у току 2004. године приказана су 72 филма, које је гледало више од осам хиљада посетилаца, саопштено је у Центру за информисање и културу, у чијем саставу послује једини биоскоп у граду подно Леотара.

Најзначајнији дистрибутер у овом граду је „Оскар“ из Бање Луке, а највише публике имају домаћи филмови. Тако је убудељиво најгледанији филм у прошлој години у Требињу био „Живот је чудо“, затим „Јесен стиже дуљомоја“, „Када порастем бићу кењур“, „Пљачка Трећег рајха“ и други филмови из Србије и Црне Горе. Од страних филмова највише појетилана било је пројекција „Госпођара претенова“, „Троји“, „Страдању Исусовом“, „Посљедњем самурају“ и другим.

Статистички гледано, у требињском биоскопу окупља се просјечно 120 гледалаца по једној представи, са чиме у Центру за информисање и културу могу бити задовољни, ако се узме у обзир да тражиште у овој области није законски регулисано, и да пиратски филмови стижу у бројне требињске видеотеке, које не плаћају порез и годину дана прије приказивања у биоскопу Дома културе.

Иначе, требињски Центар за информисање и културу располаже са двије биоскопске дворане које имају 900 мјеста, а са бањолуцким „Оскар“ и другим дистрибутерима у току је уговарање репертоара за 2005. годину.

■ М. Б.

ТИХОМИР ТОЈАГИЋ, ВЕТЕРАН КУЛТУРНО-УМЈЕТНИЧКОГ ДРУШТВА „ВЕСЕЛИН МАСЛЕША“

СРЦЕ ИГРА У КОЛУ

Нема љепше награде за вријеме проведено у „Маслеша“ од чињенице да моји синови наступају са истим полетом као ја некада. Све оно што сам ја пропустио они сада могу да остваре и то ме веома радује

БАЊА ЛУКА - Када сам случајно застао испред плаката на коме је ислао да Културно-умјетничко друштво „Веселин Маслеша“ уписује нове чланове, и одлучио да се пријавим писам ни студио да ћу ту провести 35 година.

Многи лијепих усмена и пријатељства остварио сам са људима из фолклора и постао везан за народе игре на најљепши могући начин - каже ветеран КУД „Веселин Маслеша“ Тихомир Тојагић.

Послије земљотреса у Бањој Луци, 1969. године, почео сам да играм фолклор и до данас сам са истим људима на наступима. На почетку нисам могао да претпоставим да ћу толико пропутovati и представити се различитој публици. Било ми је важно само да научим што више игара - прича Тојагић.

Први пут играо је за Пријор-чане, 1970. године, а наредних шест година водио је записник о сваком наступу, који још чува.

Тихомир није једини у својој породици који игра у КУД „Веселин Маслеша“. Јер су га наслиједила два његова сина. Старији Бојан већ је неколико година члан „А ансамбла“, а од прошле године придружимо му се и млади Дарио.

Нема љепше награде за вријеме проведено у „Маслеша“ од чи-

њенице да моји синови наступају са истим полетом као ја некада. Све оно што сам ја пропустио они сада могу да остваре и то ме веома радује - говори Тихомир Тојагић.

Објашњава да је због послова у иностранству био спречио да

СЈЕЋАЊА
- На путовањима и наступима нашег друштва било је много смјешних и занимљивих ситуација. У Пријвору нам се десило да је играч пропао кроз бину, али срећом није се повриједио и наступ је добро прошао. Постоји таква које захтијева да потјератмо овце преко позорице, а ја сам из довољно публике. Увјек смо се трудили да у рад увесимо много смјеха - рекао је Тихомир Тојагић.

игра у фолклору, понекад и по годину дана, али да му је то давало још више подстрека за нове наступе.

Турнеје по Истри памтим као једну од најљепших на које сам одлазио са колегама из „Веселин Маслеша“. Некада смо остајали по три мјесца, а тада смо се међусобно везали као да смо права породица. Неки су се то завољели, а после је вјечали и провели живот зајед-

но. Остали чланови везали су се кумством, тако да је првобитно друштво прерасло у много чвршће везе - пријатеља се љубитеља народних игара.

Истиче да су му најљепше шопске игре, мада и све остале изводи за великом радошћу.

Имао је прилику да заједно са осталим члановима умјетне играња покаже Италијанима и Британцима, а посебно истиче дружење са члановима Културно-умјетничког друштва „Растко и Немања“, које ради при срци Светог Саве у Лондону.

Осим Тихињских синова, заједно са њим играју и његова два брата, који су се заинтересовали видејши шаренило игара које су чланови КУД „Веселин Маслеша“ играју.

Народне игре које млади науче су врло добар начин да споје дружење и хоби, који касније прераста у задовољство. Моја супруга Јадранка не наступа са мном, али имам обичај да кажем да је почасни члан нашег друштва. Рођила је два сина који играју у „Маслеша“ и помогла, док су били млади, да схвате прави значај фолклора. Као млада и она је била члан једног Културно-умјетничког друштва, али није наставила тиме да се бави - прича наш саговорник и додаје да ње-

Тихомир Тојагић са синовима Бојаном и Дариом
гове куће КУД „Веселин Маслеша“ даје пет чланова. Поред њега и синова, тамо су и деца Јадранкине сестре која живи са њима.
Истиче да од првог дана игра из

ШТА СЕ ГЛЕДА У ЛОС АНЂЕЛЕСУ

„Шрек“ на првом мјесту

ЛОС АНЂЕЛЕС - Најгледанији филм у сјeverноамеричким биоскопима 2004. године био је „Шрек 2“, са 436 милиона долара, што је уједино и трећи резултат свих времена. На другом мјесту је „Спајдермен 2“, а трећи је „Страдање Исусово“. Четврти

„Невиђени“, док је пети „Хари Потер и затвореник из Аскабана“ - јавила је Бета.

Укупна зарада од продатих биоскопских улазница биљежи нови рекорд - 9,4 милијарде долара, што је за 1,4 одсто више од резултата из 2003. Ипак, број

продатих улазница је другу годину заредом у паду, и то за 1,7 одсто.

Мали број гледалаца објашњава се и чињеницом да је ово била прва година у којој није било филма „Госпођара претенова“ новог, али су, за добуру зараду, прије свега били заслужна прва три тита која су више зарадила него хитови из 2003. године. ■

КОМЕ ЋЕ ПРИПАСТИ НИНОВА НАГРАДА

Рисојевић у ширем избору

БЕОГРАД - На сједници жирија за Нинову награду, сачињен је шири избор од 18 књига које конкуришу за најбољи роман објављен на српском језику у прошлој години - јавља Танјуг.

У ширем избору нашла су се, између осталих, „Босански центар“ Ранка Рисојевића у издању „Гласа српског“ Графика из Бање Луке, „Срце земље“ Светислава

Басаре, „Оркестар на педале“ Радована Белог Марковића, „Роман без романа“ Мирослава Јосифа Вишњића - у издању Народне књиге, „Повратак“ Ивана Златковића који је издао „Плато“, „Жста“ Игора Марјеша, „Посљедња ноћ на Лекану“ Немање Ротара у издању „Слубова култура“, „Уникат“ Милорада Павића коју је објавила кућа „Дерета“...

У жирију су књижевници и критичари Петар Пијановић, Душан Маринковић, Тихомир Брајковић, Иван Нетриширац и Александар Јерков.

Наујки избор биће сачињен са сједнички жирија заказаној за 11. јануар, а проглашење добитника обавиће се 19. јануара у Свечаној сали „Љубанке“, која је генерални спонзор Нинове награде. ■

ЗОРАНА ВУЧКОВИЋ ЉУБИТЕЉ ФОТОГРАФИЈЕ

КАД ПРИРОДА ПРИЧА

На самом почетку дружења са фотоапаратом природа ме је фасцинирала и опчињавала, док ме сад више инспирише гљуди, њихови покрети, емоције, изрази лица

БАЊА ЛУКА - Одувијек ме је фасцинирала добра фотографија. Кад сам била деветнаестогодишња сам да позирам испред објектива, док сад више волим да стварам, да спажам неспојиво, приближавам удаљено, правилно искривљујем или једноставно, да кроз слику испричам причу - казала је за наш лист Зорана Вучковић, која се из хобија бави фотографијом. До сада је имала

биљежити. Преко документарних фотографија несрећно прећох на нешто што је вукло ка умјетничкој фотографији. Ту ме је заинтересовало да нешто више сазнам о фотографијану. И онда сам се уписала на курс.

● Кољико је фотографија, по Вама, ● умјетничко дјело?

- Претпостављам да велики број људи фотографију не доживљава као умјет-

линије или пак фотографија, која је умјетничко дјело толико колико даје животног слана и импулса, те колико пружа задовољства ономе ко је ствара и ономе ко је посматра.

● Шта је то што Вас инспирише и ● шта желите да покажете својим фотографијама?

- С обзиром на то да је све релативно и веома промјенљиво, а инспирација веома непривидна, различите су ствари које ме инспиришу. На самом почетку дружења са фотоапаратом природа ме је страшно фасцинирала и опчињавала, док ме сад људи више инспиришу. Њихови покрети, емоције, изрази лица у зависности ко им је саговорник или су сами са собом, мијењају се попут камелеона.

Тешко је дефинисати шта човјека инспирише. У фотографији то је времену украден тренутак, заустављено вријеме и некако највише волим такве, спонтане и искрене фотографије.

● Да ли појава нове технологије ● гуши фотографију или она остаје без обзира на све то?

- Ако се под новом технологијом сматра дигитална фотографија и све што долази уз њу, могу да примјетим да је на тај начин фотографија постала још масовнија и ближа широким народним

масима. Можда се до још прије нешто колико година и могло рећи да „нови начин“ и није најбољи за приказивање умјетничке фотографије. Међутим како технологија рапидно напредује, вјерујем да ће за коју годину „стари добри начин“ изразе фотографија бити замијењен неком новом модерном причом и да ће се фотографије оцјењивати по неким новим критеријима. Но, ипак се надам се да то вријеме неће доћи тако брзо.

■ С. ДЕСНИЦА

ЦРНО-БИЈЕЛО

Црно-бијела фотографија је изазовнија, захтијева много више пренизишности и знања, и константно се ставља на испуњење. Такође, код црно-бијеле технике ни апсолутно ангажован у процесу настанка фотографије, од кадзирања, избора отвора бленде, експозиције па до развијања филма и израде фотографије. То је посебан осјећај! И кроз ово се потврђује колико је фотографија умјетничко дјело.

(Снимио М. ШУКАЛО)

неколико изложби фотографије и дијалогима. Њене радове Бањолуцани имају прилику да виде у Педбалу у Бањој Луци.

С обзиром на то да још учи и прихвата нова сазнања, каже да нема узор и да не жели да је било што одвлачи или усмјерава. Воли, како каже, сама да открива ствари.

● Од куда љубав према фотографији?

- Почело је сасвим спонтано, путовањима, примјењивањима нових слика које је било потребно за-

ПРЕВАРАНТ

Исповест најмлађег белосветског фалсификатора и подвалацнице

Френк В. АБАГНЕЈЛ

СТЈУАРДЕСЕ СУ ДОБАР СВЕТ

Потреба да прикупи што више информација о авио-саобраћању напирала га је да се обраћа разним компанијама, представљајући се као студент који припрема семинарски рад. Између осталог, сазнао је нешто и о приватној летачкој школи на Флориди. Абагнејл каже:

Аеронаутичка универзитет „Ембри-Рид“ у Дејтона Бичу на Флориди јесте највећа и вероватно највећа школа за цивилно ваздухопловство у земљи. То је ваздушни Норт Дем. Мали матурант који појма нема о авионаутици, може да се упише у „Ембри-Рид“ и неколико година касније изађе одатле спреман за пилотирање било којим тренутно расположивим моделом путничког млазњака.

Они напипати пилоти који нису дошли из војног ваздухопловства или морнарице, дошли су из „Ембри-Рида“, а поносно ми је рекао један агент за јавност.

Нисам знао ништа о војци. Нисам разликовао редова од вицеадмирала. Стога сам себи доделио школзину за „Ембри-Рид“, фантазирао дипломом са изузетним успехом, и затим дао себи неколико година митског искуства у „Истери ерлајнсу“.

Како се ширило моје познавање авио-компанија и пилотског речника, тако ми се враћало и самопоуздање. Отворио сам текући рачун на име Френк Вилијамс, дао број поштанског прегратка уместо адресе, а кад ми је редовном поштом stigло две стотине чекова, покушао сам да уговорим неколико комада прерушен у линијског пилота.

Прислушкивање

Као да сам отишао на сафери у зоолошки врт у Бронксу. Касирке нису могле да дочекају да издаде нован из благајне. Већина није чак ни тражила идентификацију. Свесно, гурао сам им своју лажну исказницу и имитацију пилотске дозволе у лице, јер нисам хтео да мој рачун рад прође незапажено. Прва два чека која сам написао били су добри. Остали су вредели колико и омот од жаке.

Почео сам редовно да се мувам по „Лавгардији“, без намере да се укључим у авион, већ да бих се сусретао са летачким особљем и прислушкивао летачке приче, да бих тестирао свој речник. На „Кенеди“ нисам одлазио, јер је „Пан Ам“ тамо имао испостава. Платио сам се да би ме први „Пан Ам“ пилот, кога бих срео на Кенедију, препознао као варајинцу, на њих месту ме изведе пред вратица и одузео ми моја крила и летачку.

Неке књиге се ипак чешо по крилицама, рекло би се, а ја сам у својој униформи сместа постао бестелер. Улазио бих у кафиће, где би обично десетак пилота и других летачких службеника проводило време, и без изузетка би ме неко позвао да се придружим њему или њима. Чешће њима, јер се ваздухопловци раде у јату као гуске. Исто је било и у аеродромским коктел-салонима. У баровима

Што сам се више трудио да сазнам о авио-компанијама и упознам речник пилота, враћало ми се самопоуздање. Улазио бих у кафиће где се окупљало летачко особље и увек би ме неко позвао да се придружим, каже Абагнејл, истичући да су стјуардесе разборите и да су све, које је упознао, биле интелигентне и одговорне у свом послу.

Сваки пилот, сазнао сам, може учтиво да одбие њих позивајући се на потребних „дванаест сати од вика да млазњака“. Очигледно, нико није пао на намет да ја млазњак никад нисам видео. Али су ме увек прихватили без поговора. Носим уни-

Али по први пут ме више занимало девојчино позивање посла него њено тело. Нисам се жалио, наравно, ако уз прво дође и друго. Спавања соба умет да буде сјајна учионица.

Било сам добар студент. Мислим, потребан је одређени ниво академске концентрације да би се научило све о авио-превозничким процедурама око путних трошкова, решимо, док нас неко гризе за rame и зајабљава

стре, књиговећи или шта било. Стјуардесе су добар свет. Врло се радо сећам оних које сам упознао, а ја неке усмемне и јесу пријатније од осталих, нису обавезно сексуалног типа.

Живо сећање

С једном, а ње се живо сећам, уопште нисам завршио у кревету. Била је то „Делта“ домаћица авиона с којом сам се срео на почетку мојих „студија“ ваздухопловног жаргона. Паркирала је ауто на аеродрому и једног поподнева понудила се да ме одведе натраг на Менхети.

„Можете ли да ме оставите код хотела „Плаза“?“ питао сам је док смо пролазиле предворјем терминала. „Морам да уновчим чек, а тамо ме позивају“. Лагао сам. Тамо нисам био познат, али сам намеравао да останем. Стјуардеса је стала и показала урак на десетине шалтера за пројаву карата око целог обода великог предвора. Сигурно стотине авио-компанија имају своје пројавне шалтере на „Лавгардији“. Уновчите чек на неком од ових шалтера, Сви ће вам привагитати чек.“

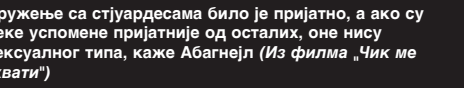
„Хоће“?, рекао сам изненађено, „Чек је личин, а ми одавде не летимо, виле“.

Слегнула је раменима. „Није битно“, рекла је. „Ви сте „Пан Ам“ пилот у униформи и свака ће авио-компанија примити ваш личин чек из учтивости. То на „Кенедију“ раде зар не?“

Не знам. Никад нисам био у прилици да уновчим чек на шалтеру за карте“, рекао сам искрено. Шалтер „Америка“ био је најближи. Пришао сам и усучио се са сподобним службеником. „Можете ли да ми уновчите личин чек на 100 долара“, рекао сам држећи чековну књижицу.

„Свакако, врло радо“, рекао је смешице си и узео кабриолет-летована скоро га и не погледавши, није ми чак тражио ни идентификацију. Онда сам често уновчаво чекове на шалтерима авио-компанија, оперисао сам на „Лавгардији“ као личина на фарми бурака. Ваздушна лука била је огромна, те је ризик да ме узхвати био минималан. Уновчио бих чек на шалтеру „Истери“ на пример, а онда бих отишао у други одељак терминала и почитно благујући неке друге компаније. Био сам опрезан. Никад се нисам враћао на исти шалтер. Сажету врло претваре изводио сам на аеродрому у Њујорку, а и „Тетерборо“ у Њујорку добио је неколико гумењих удараца. Производио сам брзове брже од обућара.

(Наставиће се)

Дружење са стјуардесама било је пријатно, а ако су неке усмемне пријатније од осталих, оне нису сексуалног типа, каже Абагнејл (Из филма „Чик ме ухавати“)

форму „Пан Амвог“ пилота, дакле језик, „Пан Ам“ пилот.

Испочетка нисам пуно говорио. Обично бих пустио да се око мене разговар одвија и пратио бих речи и фразе, а усучио сам говорио пилотски као да сам рођен у авиону. „Лавгардија“ је за мене била ваздушни „Берлин“ (међународна школа страних језика).

Неки моји убојници језика били су апсолутно раскошни. Ваљда стјуардесе нису биле навикле да срећу тако младе пилоте, скоро вршњаци. „Па здрваа-вог“, рекла би нека од њих у пролазу, слатко ми се набаћујући, са недвосмисленим предлогом у гласу. Осећао сам да би одбаивање понуда узбрало могло постати неуचितо, те сам се усучио забављао с неколико девојка. Изводио сам их на вечеру, у позориште, на балет, у филхармонију, у ноћне клубове и у биоскопе. А такође и у свој или њихов стан.

Волео сам их због оног што су имале у глави. И остатак је био диван.

нокте у леђа. Бак мора да буде ревантант да би на тој наги могао да каже: „Хеј, је ли ово твој летачки приручник? Мало је другачији од оних за стјуардесе“.

Паметне и одговорне

По моговиња ми нисам чепркао дискретно. Чак сам провео и недељу дана у планинском одмаралишту у Масачусетсу с три стјуардесе, и ниједна није поумњала у мој статус пилота, мада су изказале извесне резерве поводом моје издржљивости.

Немојте стећи утисак да су стјуардесе, у целини увек, промискујутеле. Нису. Мит да су све стјуардесе страствене нијесте управо то, мит. Управо супротно, стјуардесе су разборитије и пробиљивије у свом сексуалном животу него жене из других делатности. Све које сам упознао биле су интелигентне, предивне и одговорне младе жене, добре у послу, а ја их нисам оброта *en masse* (на велико). Оне с којима сам се забављао склониле би ми у кревет и да су радиле као секретарице, медицинске се-

Књига „Чик ме ухаати“ може се набавити у свим боље снабдевеним књижарама, или директно од издавача Лагуна, Београд, Ресавска 33, тел. 38111 3347-547, e-mail: info@laguna.co.yu Интернет: www.laguna.co.yu

ТИРАМИСУ - ПОСЛАСТИЦА ЗА СВЕ У ЧАСТ ВЕЛИКОГ ВОЈВОДЕ

ТИРАМИСУ је чувени италијански колач. Сама ријеч „тирамису“ у преводу са италијанског значила би „подигни ме“. Овај колач познат је у свијету и под називима „тускан трифле“ и „цупа инглезе“.

Традиционални тирамису је десерт који подијећа на пундир - обично се састоји од патиспаана или пшичкога потовљених у ликер, поређаних између богатог fila и рендане чоколаде. Тирамису је провешито прављен од латаног крема, али последњих година користе се ср маскарпоне, који је ушао у моду.

Уво историје ове посланице, Десерт сличан тирамисуну направљен је први пут у Сијени, у северозападној провинцији Тоскани, у Италији. Колач је направљен у част посјете великог

војводе Косима Медичија Трећег. Због тог догађаја, тирамису је назван зичра del dusa, што у преводу значи „војводина супа“.

Пошто му се много допао колач, војвода је понио у Фиренцу рецепт за његову израду. У деветнаестом вијеку тирамису је постао екстремно популаран код енглеских интелектуалаца и уметника који су живјели у Фиренци. На тај начин допунтовао је у енглеску, гдје је његова популарност још више порасла.

За данашњу верзију тирамису кажу да је настала у ресторани по имену „Ле бекерије“ у италијанском грађевинарству Тревизи, који се налази северозападно од Венеције. Постоје разне приче и легенде о венецијанским

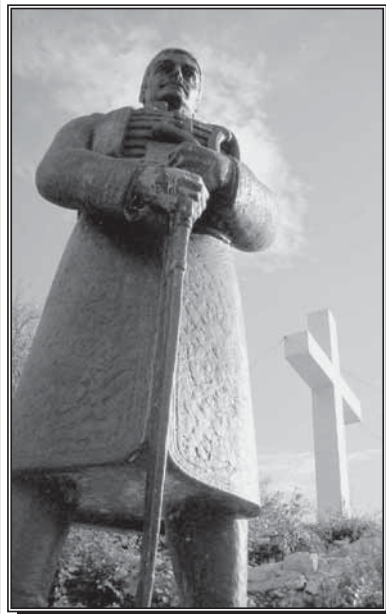
куртизама које су радиле у борзелу изнад овог ресторана. Према једној од тих легенди, тим дамама требало је нешто да их „подигне“ и освежи у наузима између многобројних сусрета - по томе је тирамису добио своје име.

Кад је ријеч о Америци, овај

колач стекао је почетну популарност у Сан Франциску, а данас се тирамису може наћи у свим ресторанима у тој земљи.

Класичан тирамису припрема се од спреса, коњака, жуманцета, шећера, ванילה, маскарпоне крема, марсалс, пшичкога и какао праха за украс.

ДОБРУНСКИ ПОГЛЕД ВОЈДА КАРАЂОРЂА

ТРЕЋА ЈЕ БИЛА - ДИЗАЛИЦА

Споменик вођи Првог српског устанка постављен је на брду изнад Добруна из трећег покушаја. Уметничко дјело мора бити сједињено са простором, каже вајар Светозар Радовић

ВИШЕГРАД - Када је специјалним каменим из Београда, 26. августа 2004. године, у Добрун код Вишеграда стигао тек изживиени споменик вођу Карађорђу Петровићу, бројни новинари и фоторепортери очекивали су његово спектакуларно постављање на брду изнад овашњег манастира, омак до монументалног бијелог крста.

Споменик Карађорђу, тежак преко 1,5 тоне, изливен у бронзи у београдској уметничкој радионици „Браћа Радовић“, висине 4,5 метра, требало је да подигне хеликоптер Војске Републике Српске, који је за ту прилику специјално долето из Бане Луке.

Цијељу утрто и добар дио да на манастирска порта, поред бројних радника који су привредили крају уређења објекта за народни сабор другог дана Маје госпојине, 29. августа, била је препуна не само бројних новинара, радио и фоторепортера, већ и вјерника, као и запитљивљих проматрача. Сви су хтјели да виде и осквјевјече велики догађај, „повратак“ Карађорђа у добрунски манастир после пуних 200 година.

Међутим, након дужег покушаја, пилоти хеликоптера су, ипак, одустали. Тада се могло чути, управо од пилота, „да је вождов споменик исучише тежак, чак и преко двије тоне“, да у ваздуху неколико вибрира. А због температуре ваздуха око 35 степени целзијусових и претрјаног мотора, морали су одустати од овог ризичног подухвата, вративши вождов споменик на магистрални пут.

Непосредно пред велики народни сабор, вршједи доминани су још једном покушали да специјалним ваздухопловним вождов споменик. И тамак кад су сви попустили да су успјели, сајде су попустиле, тако да је споменик још једном приземљен.

Споменик је тада спуштен у манастирској порту, одам испред свечане оине. Ту га је први више од 15 хиљада људи, на величанственом народном сабору повремено обилежавана 200 година од подизања Првог српског устанка, открио његов потомак, принц Александар Карађорђевић.

нису одустали. Знали су да планирано морају и завршити. Тако им се по трећи пут посрећило. Након великог народног славања, уз помоћ специјалне дизалице споменик је, тихо и без привукати јавности, подигнут и постављен на специјално постове, на брду изнад манастира Добрунског, непосредно испод великог крста. Посао је завршен успјешно и без икаквих проблема.

Још једном се показало да има нешто у вјеровању да је „трећа срећа“.

Доминира, тако, већ неколико мјесеци Карађорђе Петровић и мотри ниш Рзавску котлину према Вишеграду. А до споменика је изграђена специјална кружна калдрмисана стаза којом се стиже до њега.

Бројни посјетници музејског комплекса у манастиру Добрун имају тако јединствено прилику да овај споменик гледају из двије перспективе. Из порте према брду, али и непосредно са уског платоа око њега.

Када су београдски вајари Светозар Радовић и Светозар Радовић за рекордна три мјесеца успјели обликовати и излито вождов споменик нису ни слутили да ће његово дизање на брду изнад манастирске порте бити толико компликовано. Малтене теже од његове израде.

Свако уметничко дјело у јавном простору, ако са њим има сједињено, чист је проматрач. Зато смо овде боравили два пута и, мада је било предлога да се споменик постави испред манастира, одлучили смо, уз подршку митрополита Николаја, да то буде на овом узвишеном. Уосталом, и Карађорђу, као и Његову, припада узвишено место. Тиме ћемо направити једно природно тројство: велики крст, вожд и манастир на једном месту, поручио је тада Светозар Радовић, један од браће бизанзана и аутора споменика вожду Карађорђу.

Вожд Карађорђе Петровић је, тако, добро научио аглише Вишеградске, који нису одустали од свога плана да његов споменик поставе на брду изнад манастирске порте у Добруну, одам испод великог бијелог крста.

■ С. ХЕЛТА

У ЛОВИШТУ ШИПРАШКОГ УДРУЖЕЊА „БОРЧИЋИ“

ВЕПАР НОВОГОДИШЊИ ТРОФЕЈ

За вријеме новогодишњих празника чланови ловачке групе „Брзи“ одстријелили вепра тежине око 150 килограма

КОТОР ВАРОШ - Првим првим новогодишњим ловачким трофејом на подручју Котор Вароши може да се похвали Божо Тодоровић, који је одстријелио вепра од 150 килограма.

Тако су чланови шипрашког Ловачког удружења „Борчићи“ наставили успешну лову сезону највиших да ће и 2005. бити богата ловном.

Међу ловцима овог Удружења најпознатија је група коју предводи искусни ловац Небојша Лекавић Лека из Челина. Осим неколико одстријелих дивљих свиња, чланови ове групе су на крају прошле године успјели одстријелити и два вука.

Послије дочека Нове године Лека је са члановима своје групе

„Брзи“ првог јануара кренуо у шипрашко ловиште. Иако су у предјелу Маљава нашли по снјегу на трагове дивљих свиња, први ловачки овог години није био успјешан.

Другог дана ловци су поново кренули у Маљаву у лов на дивље свиње. Након што су се ловци распоредили, у ловиште су дивљаци кренули, који су за кратко вријеме открили свиње. Први је заузео Душко Новаковић, а затим Синиша Кнежевић, али нису успјели да погоде свињу.

Након што су ловци промашили, вепра је опазио дугогодишњи ловац Божо Тодоровић. Напишано је из свога карабина, и трчећи успио да га одстријели. Погодио је првог капитала тежине око 150 килограма. Први трофеј у овој го-

дини обрадовао је ловаца Божу, који је недавно одстријелио вука.

Поред наведених ловаца Леке, Боже, Синише и Дуле, у новогодишњем лову на дивље свиње учествовали су и остали чланови групе, „Брзи“ Џиван Кришић, Горан Тодоровић, Јован Лукић, Душко Керезовић, Радак Лекавић и Мирослав Славнић.

Ловачка група „Брзи“, је састављена од младих и искусних ловаца, каже вођа групе Небојша Лекавић Лека, који истиче да заједничко дружење представља велико задовољство за све ловце. По устаљеном обичају, сваки успјешан одстрел прослави се, у вичесловном препричавању успјешног ловачког дана.

■ Д. КЕРЕЗОВИЋ

Ловачка група „Брзи“: Дивље свиње чест трофеј

ИЗ ЛОВАЧКОГ УДРУЖЕЊА „РОГАТИЦА“

Вукови дошли на нишан

РОГАТИЦА - Да вукови нису више ријетке звјерке на подручју Рогатице, постоје два очигледна доказа. Први су све чешће штете које чопори наносе сточарима, а други да и поред лукаства, снаге и окретности, ипак, долазе на нишан овдашњих ловаца. У посљедње двије године они су одстријелили импозантан број од 21 вука.

Посљедња четири „пала“ су посљедњег викенда 2004. године. Одстријелили су их Маринко Јевревић из Рогатице, и то на обронцима Кома у мјесној заједници Гучево. Други је дошао на нишан Радована Рацковића, из Селана, у Крупном гају код Шњедовића. У ловишту Клисура Шумског газдинства „Срмећ“, вука је одстријелио и дугогодишњи члан Ловачког удружења „Рогатица“ Станоје Јелић, из Горњег Милановца. Четврти звијер је погодио Симеун Чаркић, из Селана, у предјелу Кадаревог лота, између села Осово и Бегзадића.

Искуснији ловци тврде да је капиталан примјерек вука, онај што га је одстријелио Симеун Чаркић. Био је тежак више од 60 килограма.

Овим одстрелом Симо је успјешно крунисао своје двадесетогодишње бављење ловом. Овај скромни 47-годишњак имао је успјеха у лову на дивље свиње. Године је знао да „уца“ и по петнаест комада разних величи-

Симеун Чаркић и млади ловац Дражен Лелек: Поносни на убијеног вука

на и доби. На нишан његове ловачке пушке дошао је и већи број дивљих мачака, лисица, домаћих мачака и паса дугалица. Зна се да је Симо први пуцао и нанео смртносно ране и једном, на смрт осушеном, међвједу на надиња Медница.

Сада је на ред дошао и одстрел вука. То је животна жеља

сваког ловаца, а њему се посрећило. Први, па капитални, отишао је на препарирање, а његове честице ће највјероватније донијети Симуеуну највећи могући број поена код вредновања његовог трофеја.

Код одстрела вука Чаркић је имао погршну Дражена Лелека, приправника - ловаца.

Имао је млади ловац шта и да види. Вука сам погодио из ловачког карабина калибра 30,6 мм са стандардним ловачким метком, за којег се тврди да је хуман, јер убија на лицу мјеста. Тако је било и у овом мом примјеру. Вучина је пао од првог хица, каже Симеун Чаркић.

■ С. М.

КУТАК ЗА РИБОЛОВЦЕ

Дозволе по старим цијенама

БАЊА ЛУКА - Цијена годишњих риболовних дозвола у спортско-риболовном друштву Бања Лука за 2005. годину остала је на нивоу прошлогодишњих. Она ће да кошта 40 марака за активне ловце, а за жене, пионире и пензионере до 65 година старости 20 марака. Пензионери старији од 65 година за дозволу ће морати да издвоје 10 марака колика је цијена и за инвалиде прве и друге категорије.

Инвалиди треће и четврте категорије дозволу плаћају 20 марака, док је цијена риболовних дозвола за странце 80 марака. За дневну дозволу неопходно је да се издвоји 10 марака.

Треба подсјетити на минималне ловне дужине у нашим ријекама: младица - 80 центиметара, пастрмка - 25, лиљен - 30, шкобаљ, клен и плотица - 20, мрена и бујов - 35 центиметара, смућ и штук - 40 а сом - 60 центиметара. Испод ових дужина улов мора да се врати у воду.

Ловостај за пастрмке је до 1. марта, а лиљена до 15. маја. Младица не смије да се лови од 1. фебруара па до 31. маја, а шкобаљ и мрена од 1. априла до 15. маја. Ловостај на сома је од 15. маја до 15. јуна, а на смућа од 1. марта до 31. маја. Шаранције пазирају од 1. априла до 31. маја.

■ Д. Б.

НЕОБИЧАН УЛОВ ЧАЧАНЕ ЛУБИЦЕ НЕДИМОВИЋ ПASTРМКА У ЗАПАДНОЈ МОРАВИ

ЧАЧАК - У Западној Морави, код фудбалског стадиона Борца у Чачку, Љубица Недимовић уловио је јуче поподне пастрмку тежину

спортских риболоваца „Градаци“, пастрмка живи само у чистој, хладној и брзој води. Претпоставља се да је уловио-

380 грама и другу 47 сантиметара, јавно је Тапуг.

То је невакцидирани улов јер, како су подсјетили у Удружењу

на рибу у Западној Мораву досјеља из Рава, а да је у већој и не баш увидјек чистој ријечи, преживјела због хладне воде.

ВАНРЕДНА СКУПШТИНА ЛОВАЧКОГ УДРУЖЕЊА „РИБНИК“

Ново руководство

РИБНИК - На ванредној скупштини Ловачког удружења „Рибник“ за новог председника изабран је Марко Чеко. Он је уједно и председник Управног одбора, јер је досаднији председник Владимир Мачкић подио оставку.

За председника Скупштине Удружења изабран је Чедо Галић док је за потпредседника Управног одбора изабран Љеовлаз Вујиновић. Ове промјене успјешиле су, како кажу, као начин да не дође до раздвојења овог јединог удружења ловаца у Рибник. Наиме, у прошлој години ловци из ловачких секција „Рибник“ и „Врблани“ незадовољни постојећим руководством основали су самостално удружење под називом „Осо-

је“. Међутим, оно није могло да постане члан Ловачког савеза Републике Српске, па њихови чланови нису могли да лове.

Поред овог, ловци су усвојили измијењен Статут Удружења усклађен са законом о ловству Републике Српске. Договорено је да чланарина у овој години буде 70 марака уместо 50 марака и да полагање ловачког испита за ловце приправнике буде у јануару ове године. Иначе, ово Ловачко удружење броји око 180 ловаца, а полагање ловачког испита чекају многи ловци приправници и сигурно је да ово удружење чека добра перспектива ако се томе дода да је овај крај богат дивљацима.

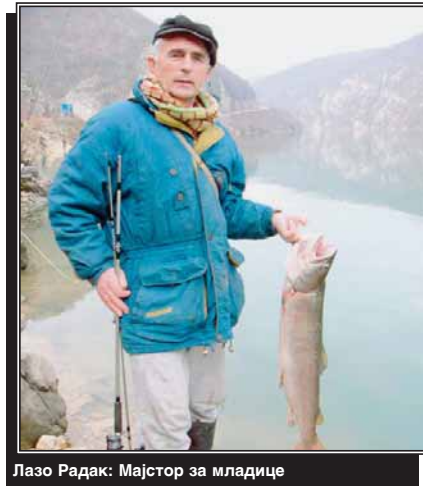
■ В. К.

ЛАЗО РАДАК ИЗ МРКОЊИЋ ГРАДА ИМАО РЕКОРДАН УЛОВ У ВРБАСУ МЛАДИЦА ДОНИЈЕЛА РАДОСТ

МРКОЊИЋ ГРАД - Уловити младицу тежину 10,5 килограма и дугу 105 центиметара, велика је риболовачка срећа. Управо такву срећу имао је риболовац Лазо Радак (55) из Мркоњић Града.

Радак је капитални примјерек

Када се риба закачила, Радак није ни слутио да се „закачила“ младица тешка 10,5 килограма и дугачка 105 центиметара. Требало му је много труда и рада да је извуче

Лазо Радак: Мајстор за младице

младице уловно у Врбасу, недалеко од Малог језера Хидроелектране „Бочац“. Био је то овогодишњи први риболов Радака и његовог друга Боже Шкрибића, али са много риболовачке среће.

Када је забацио удицу са „рапалом“ и када је риба „загрзила“ Радак није ни слутио о каквом се примјерку ради. Требало му је много труда и знања да из воде извуче младицу, тежину 10,5 килограма и дугачку 105 центиметара.

Када сам оцјетио да је нешто „ударило“, помислио сам да се удица зацупала за неки отпад у Врбасу. Тек када сам уз доста потешкоћа привукао „лиљен“ обали, видео сам да је нешто бијело и био сам свјестан да је у питању риба. Некако сам је довукао до обале, а онда сам ушао у ријеку у рукама успио да умирим рибу. Био сам зачаван, када сам видео колика је риба. Од драгости сам завршио - прича Радак.

Управо весели врисак био је знак Радаковом колеги Божи Шкрибићу да је уловио велику рибу.

Када је Шкрибић дошао и видео о каквом се капиталном примјерку ради силно се обрадовао -

додаје риболовац и Мркоњић Града.

Радак каже да је и он био обрадован, јер ухватити толику рибу прави је подвиг, уз риболовачку срећу, наравно и велико риболовачко знање.

Радак има у плану да рибу препарира и да је покљони мотелу „Лав“ на Даобрачу, како би посјећала госте колико се капитални примјерци рибе налазе у Врбасу. Наиме, младица искључиво живи у брзим планинским ријекама а нема је много у Врбасу. Ипак, прије четири године Радак, такође је, у Врбасу уловио младицу тежину 6,5 килограма и дугачку 80 центиметара.

Занимљиво да је улов младице заштитен, ако њена дужина не прелази преко 80 центиметара, јер је нема много у нашим ријекама.

Иначе, Лазо Радак је већ 35 година члан Удружења спортских риболоваца из Мркоњић Града и важи за једног од најзоријених мркоњићких риболоваца. У риболову је имао и доста успјеха, јер је уловио више капиталних примјерка младице, поточне и калифорнијске пастрмке.

■ С. ДАКИЋ

АРСЕН ДЕДИЋ У АНИМИРАНОМ ФИЛМУ Сјене сјећања

ОПОРАВИШИ се од трансплантације јетре и издавши нови албум, славни шансонјер Арсен Дедић у 2005. години с редитељем Миланом Блажековићем намерава да објави 22-минутну анимирану аутобиографску причу.

Пред крај јануара биће одржана премијера анимираних филмова "Сјене сјећања", редитеља Милана Блажековића, који филм описује као своје и Арсениво аутобиографско дјело.

- То је озбиљан и темељан ауторски рад. Све је почело од мог сценарија или, како га ја волим назвати, сценарија, јер ипак је ријеч о одређеним сјенама. Према сценарију је филм требало да буде тамнији, али Блажековић га је, што ми се чини добрим, ипак окренуо више свјетлости и срећнијем завршетку - рекао је Арсен, који с Блажековићем сарађује годинама.

За разлику од дугометражних филмова, Блажековић је овдје по први пут посегнуо за компјутерском анимацијом.

- Овај филм је захтеван и скуп, па мора бити комерцијално вриједан - рекао је Блажековић.

МИНИ-ИНТЕРВЈУ РАМБО АМАДЕУС, ПЈЕВАЧ

ПЛАЧЕМ САМО КАДА СИЈЕЧЕМ ЛУК

Мислим да у мојим новијим комадима нема ни трага од вулгарности, каже Рамбо

- КРАЈ прошле године обиљежен је природном катастрофом у којој је Још једном показано колико је лакши живот ништаван у односу на величанствену, али сурову природу. У овој години свима желим да успоставе хармонију са собом, својим најближима, пословним сарадницима, а да природу чувате и да се од ње чувате. Јер, дозвољава је само мала промена природне равнотеже на Земљи да читав систем вриједности, крхко успостављен од човјечанства, постане потпуно безвриједан и неупотребљив - каже Рамбо Амадеус, који ових дана интензивно свира нову гитару, да би навикао на њен врат и стекао сигурност у изразу у интервјуу, који је објављен на његовом сајту.

Многим рок ауторима годинама и искуством отуђи вербална општина, а ви сте, чини се, вулгарнији него икад. Да ли вас на то приморава окружење?

- Не дијелим ваше мишљење, мислим да у мојим новијим комадима нема ни трага од вулгарности. Чини ми се да бркате вулгарност са посковма и „дружним ријечима“, а те категорије се међусобно не подрамунијевају.

Од чега уопште завис ваш репертоар на концертима? Колико је програм чврст, а колико

се мијења у зависности од атмосфере?

- Још нисам научно све текстове напамет. А репертоар је наравно промјенљив, јер имам много више комада у репертоару него што може стати у један концерт.

Неки критичари вам замјерају да на вашим албумима недостају „пјесме“. Какав је ваш коментар на такве примједбе?

- Мислим да су у праву, мени су пјесме, у класичном смислу ријечи, увијек биле досадне.

Имасте ли проблема са пиратима? Какав је ваш став према пиратерији, а такође и према МПЗ и осталим веб понудама музике?

- Мислим да из читаве те ствари треба извући технолошке поуке. Оно што ме тјешти је да се концерт не може пиратисати - док год будем концертно занимљив, људи ће да плаћају улазнице, што је дозвољено да се онстане. За сада само могу да се тјешим чињеницом да они који заиста воле то што радим купују оригинале.

Химну „Хеј, Словени“ изванредно сте обрадили! Коментар...

- Па лака је за обраду, зато што је то у основи добра пјесма, ритмички и мелодиски избалансирана.

Прича се да је у Хрватској било ло за када сте свирали. Како сте се ви осјећали?

- Плачем само кад сјећам лук.

Мало је музичара који су спремни да свирају нове пјесме мјесецима прије него што почне снимати плоче. Претпостављам да ви на тај начин провјеравате како оне звуче. Али, зар се не плашите да ће вам неко преузети идеје?

- Тога се плаше само жалови аутори. Што више идеја поклоницима другима, више нових и бољих ти пада на ум.

Колико успијевате да чујете критичарима и пиратима (прије него што почне студиска обрада), а колико су финалне верзије пјесма за албум последња играња са машинама и компјутерима у студију?

- Свака пјесма је последица игре. Прво игре мисли у мојој глави, па игре тоновима, па онда игре машинама. Много волим да се играм...

Дружите ли се уопште са колегама - музичарима?

- Дружим се углавном радије, с обзиром на то да уживам у свом послу. Ријетко се дружим на леру, углавном проводим вријеме са онима са којима свирам.

У публици на вашим концертима има и оних који своје одушевљење испољавају узвикивањем најгорих увреда које се стичу твог лука. Шта мислите о томе?

- На своје концерте гледам као на личну и групну терапију, истовремено.

ЦЕНИФЕР ЛОПЕЗ ОСВОЈИЛА ПРЕСТИЖНО ПРИЗНАЊЕ

Дјевојка са насловнице

ЦЕНИФЕР Лопез је у Америци проглашена за дјевојку са насловне стране у прошлој години, јер се појавила на више на-

словних страна него било која друга звијезда. Истраживање које је спровео лист „Њујорк дејли нуз“, а укључивало је само најт-

ражније америчке недељнике, као што су „Пил“, „Стар“, „УС викли“ и „Ин тач“ и показало се да се Џеј Ло на њиховим насловним странама појавила чак 29 пута, док је друго мјесто освојила Ценифер Анинстон са 26 насловних страна.

МАРКЕТИНШКИ ТРИК ПОП ПРИНЦЕЗЕ

Бритни ипак снима нови албум

ОЧИГЛЕДНО су приче о повлачењу поп краљице Бритни Спирс биле само добар маркетиншки трик. Наиме, Бритни је у „врло раној“ фази снимања новог албума, који би се према MTV требало звати „The Original Doll“.

Неколико недеља послје најава да ће да направи паузу у каријери и да се посвети својој породици, Бритни Спирс је почела да снима нови албум, а портпа-

рол „Див Рекордс“ је то и потврдио. Бритни је с бендом снимала микс пјесме „Мона Лиза“ у једном лосанђелском студију.

- Снимала сам ту пјесму за вријеме турнеје прије него што су почели моји проблеми с колеџом. Све је снимило уживо - каже Бритни, која жели да „Мона Лиза“ буде први сингл с њеног новог албума.

Албум би требало да буде готов прије љета ове године.

ВЈЕРИЛИ СЕ ХАЈДИ КЛУМ И СИЛ

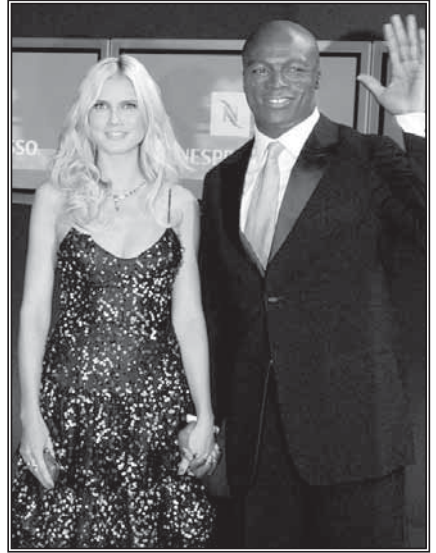
Зимска романтика

НА веб-страницама њемачког модела и једне од најљепших жена свијета Хајди Клум, објављено је да се пред Божић у Канади вјерила с британским пјевачем Силом.

Будући бранич пар вјерно се два дана прије Божића на ледењацима код Вистлера, града у западној канадској покрајини Британска Колумбија.

- Хеликоптером смо дошли до овог предивног мјеста дан уочи Бадњака. Био је то догађај какав се догађа само једном у животу - похвалила се Клум на својој интернетској страници. Отац њемачке манекенке, Гунтер Клум, потврдио је за њемачки лист „Експрес“ да се пар вјерно, те је додао да су они из Канаде отпутовали за Мексико, гдје Сил има кућу.

- Никад у животу нисам била срећнија. Све жене које мисле да је љубавни живот манекенки савршен, грдно се varaју. Послије милион промашених веза и мушкарца, коначно могу рећи да сам пронашла своју љубавну луку. Ово ми је био најбољи Божић у животу - рекла је за „Холивуд репортер“ Хајди Клум.

СВИЈЕТ ПОЗНАТИХ У 2004. ГОДИНИ

ГЛАМУРОЗНИ СКАНДАЛИ

Дејвид Бекам је прошле године (опет) преварио жену, док су се у Мексику тајно вјенчали Ана Курњикова и Енрике Иглесијас

ПАРЕ, секс, туче, разводи и труднице - тиме су се углавном бавиле свјетске звијезде током прошле године. Шта се то све издешавало у звјезданом свијету током прошле године?

Па да вас подсетимо - Роби Вилијамс рекао да највише воли порно-глумице и да је спавао са четири „Свајсаче“. За рекламу Мадона је од „Версаџа“ добила 10,5 милиона долара. Џенет Џексон показала је дојку на 36. Суперболу. Ценифер Лопез раскнудила је са Беном Афлеком и удала се за Марка Антонија.

Камрон Дијаз пребила фото-репортера, а Пецелопе Круз ухаутила Салму Хајек за стразњак. Каже, није могла да одоли... Мед Гибсон кући острво на Фиџију, док је Еминем исмијао Буша и измлато једног обожавача. Од чега се заиста све може очекивати...

Џулија Роберте родила је близанце, а Мадона и Бритни Спирс су се страствено пољубиле у уста. Леонардо ди Каприо узало погину док је скакао из авиона и чекао да му се отвори падобран.

Дејвид Бекам је (опет) преварио жену, овога пута са Ребеком Лус, а Викторија Бекам по трећи пут је трудна. Познати звјездани пар Бред Пит и Ценифер Анинстон дивно су се слагали, али крајем децембра почеле су да круже приче да се разводе. Шта ће од свега тога бити, видиће се у години која је пред нама...

Бритни Спирс се тајно удала за Кејна Федерларја, а Мексику су се тајно вјенчали и Ана Курњикова и Енрике Иглесијас. Анђелана Цоли тражи жену (?), а Брак и каже да је спремна да убије ако треба. Никол Кидман добила четири

Роби Вилијамс: Воли порно-глумице

милиона долара за четири минуте рекламе за „Шанел“ парфем, а у међувремену се смувала са продуцентом Стивом Бингом.

Надајмо се да нас звјездане занимљивости и сочни холивудски скандали очекују и у 2005. години...

Дана 8.1.2005. године навршавају се двије тужне године од смрти наше драге кћерке и сестре

**ВИОЛЕТЕ
ПОПОВИЋ - БУКИЋ**

Тога дана у 11 часова на гробљу у Клашницама посјетићемо њену вјечну кућу, запалити свијеће и положити цвијеће.
Живјећеш вјечно вољена и незаборављена у нашим срцима.
Отац Млађен, мајка Радосавка и брат Жељко

003037 Б-2

Сјећање на наше драге

МЛАДЕНА
1994 - 2005.

ТАТЈАНУ
2002 - 2005.

ОЉАЧА

С дубављу
Породица

A7-P

Дана 11. јануара навршава се тужна година дана од преране смрти нашег драгог сина, оца, супруга и брата

**СЛАВКА
ШИПКЕ**
1969 - 2004.

Вријеме пролази, а бол траје. Никада те нећемо преборити и заборавити. Обавијштавамо родбину, кумове, пријатеље и комшије да ћемо 8. јануара 2005. године у 10.30 асова посјетити његову вјечну кућу, окитити је цвијећем и залити сузама.
Ожалошћени: мајка Стана, супруга Биљана, дјеца Дејан, Борђе, Гордана и Ивана, сестра Љиља са породицом, браћа Недељко, Миленко, Младен и Илија са породицама

003497 А-8 Г

Дана 10.1.2005. навршава се тужних шест месеци од смрти нашег драгог сина

**СТАНОЛА
МАЉБАШИЋА**

Драги сине, отишао си и више те нема. На срцу рана је голема, вољемо те све док будемо живи. Твоји мајка Спасенија и отац Грујо

003493 А-4 Г

Тужно сјећање на драгог брата

**СТАНОЛА
МАЉБАШИЋА**

Драги брате, за мјесец који су прошли нема ријечи које могу исказати моју тугу. Твоји брат Станоја, снаха Сузана са Доријаном и Нелђом

003493 А-3 Г

Тужно сјећање на драгог сестрића

**СТАНОЛА
МАЉБАШИЋА**

Драги Станојо, ти у вјечној тами, а ја са тугом у срцу и надом да ћеш доћи. Твоја тетка Вела и тетак Ђоле са дјецом

003493 А-3 Г

Тужно сјећање на драгог сестрића

**СТАНОЛА
МАЉБАШИЋА**

од ујака Властимира са породицом.

003493 А-1 Г

Тужно сјећање на драгог сестрића

**СТАНОЛА
МАЉБАШИЋА**

Остаћеш вјечно вољен и незаборављен у нашим срцима. Твоја тетка Властимирка и тетак Срђеко

003493 А-2 Г

Дана 9.1.2005. године навршава се тужна година од смрти нашег драгог

**САВЕ
(Николе)
ЈУКАНОВИЋА**

Тога дана посјетићемо његову вјечну кућу на гробљу Тубинско у Паминицима, положити цвијеће и запалити свијеће, те позивамо родбину, комшије и пријатеље да нам се придруже.
Ожалошћена породица

003487 А-4 Г

**ПЕРУ
РУНИЋА**
7.1.2004 - 7.1.2005.

Кћерке Мира и Цица, унучад Игор, Ирена, Бојан, Тибор и праунук Матео

003461 А-8 Г

Дана 13.1.2005. године навршава се година дана од смрти нашег драгог

**МИЛОША
ЗЕЦА**

У неђељу, 9.1.2005. године, у 11 часова на гробљу „Свети Пантелија“ у Борјку посјетићемо његову вјечну кућу, запалити свијеће и положити цвијеће.
С поштовањем, породице Зеца и Братић

003037 А-8

Тужно сјећање на драгог супруга

**МИЛОША
ЗЕЦА**

Заборав не постоји, само туга, бол и бескрајна љубав. Памтићу те по твојој доброты и љепоты. Твоја супруга Душанка

003037 А-6

Тужно сјећање на драгог тату и пунца

**МИЛОША
ЗЕЦА**

Драги тата, вјечно ћу спједити твоју племенитост и доброту. Твоја кћерка Сијетлана и зет Јовица

003037 А-6

Тужно сјећање на нашег драгог деду

**МИЛОША
ЗЕЦА**

Драги деду, пуно нам недостајеш. Често причамо о теби и увијек си у нашим срцима. Твоји Мишко и Миђун (Цајо)

003037 А-6

Дана 8.1.2005. године навршава се 40 тужних дана откако нас је заувјек и изненада напустио наш драги супруг, отац и братић

**РАДЕНКО
КАРАЛИЋ**

Парасог ће се одржати у 12.30 часова у Каралићима, те позивамо родбину, пријатеље, кумове и комшије да нам се придруже тога дана код његове вјечне куће.
Ожалошћена породица: супруга Јела, синови Дамир и Дејан, сестре Даница, Драгана и Миљена, тетке Викика, Раја, Нада, Доста и Мира

003483 А-5 Г

Сјећање

**ВЕРА
АЛПАРАЋ**
9.1.2003 - 9.1.2005.

Двије године су прошле од смрти наше вољене мајке и баке. Живјеће у нашим срцима. С дубављу и поштовањем Породица

003472 А-3 Г

Тужно сјећање на вољеног брата

**СЛАВКА
ШИПКУ**

Никада те нећу заборавити, вјечно ћеш бити у мом срцу. Сестра Љиљана са породицом

003496 А-2 Г

Тужно сјећање на драгог тату

МИЛОША

Живјећеш вјечно вољен и незаборављен у мом срцу. Кћерка Јадранка са породицом

003037 А-6

Тужно сјећање на драгог тату

МИЛОША

Увијек ће те се радо сјећати кћерка Миљена са породицом.

003037 А-6

Тужно сјећање на драгог зета

**СЛАВКА
ШИПКУ**

Увијек ћемо те се сјећати. Породице Јаглица и Нишић

003496 А-2 Г

Тужно сјећање на драгог и племенитог

**СЛАВКА
ШИПКУ**

Памтићемо те по доброты којом си зрачно. Тетка Стоја, тетак Дејан и брат Раде са породицом

003496 А-2 Г

Тужно сјећање на драгог зета

**СЛАВКА
ШИПКУ**

Повоноси смо што смо те имали, а жалосни смо што смо те прерано изгубили. Сестра Мирјана са породицом

003496 А-2 Г

Тужно сјећање на драгог брата

**ДРАГАНА
ГОЈКОВИЋА**

Увијек ће те се сјећати твој брат Прераг

003474 А-1 Г

Тужно сјећање на великог друга и пријатеља

**МИЛОША
ЗЕЦА**

Владо и Боса Морача

003491 А-1 Г

Драги тата

**БОЖИДАР
АКИМА
ШАКОТИЋ**

Вријеме које је прошло не уманује бол. Хвала Ти за пријетну љубав, за доброту и пажњу којом си нас обасипао. Божији је благослов имати оца и бити дио такве људске величине какав си био Ти, драги тата. Увјек ћеш живјети у нашем сјећању.

Кћерка Тонка са породицом

А-5 ИП

Вољеном тати

**БОЖИДАР
АКИМА
ШАКОТИЋ**

Живно си тихо и мирно, пун љубави и доброте, био си нам снага и ослонац у животу. Хвала ти за све. Тешко је излјечити празнину правдојни оца и бити дио такве људске величине, али не од бола и заборава.

Кћерка Воја са породицом

А-5 ИП

Вољени мој

**ЈОВАНЕ
ЧОВИЧКОВИЋ**

9.7.2004 - 9.1.2005.

Тужно је живјети без тебе, твоје љубави, пажње и доброте.

Вјечно твоја Нада 003480 А-2 Г

Драги тата!

ЈОВАНЕ

Сваки дан ми се више недостајеш, а моја љубав према теби из дана у дан је јача.

Твоја Снежана са породицом

003480 А-4 Г

Драги тата!

ЈОВАНЕ

Вријеме пролази, али туга за тобом не јењава. Мисли на тебе и све више те воли

Твоја Дајана са породицом

003480 А-4 Г

Тужно сјећање на дравог тату

**МИЛУ
КАЈКУТА**

По добру ћемо те памтити, с љубављу поминати, у срцу од заборава чувати.

Твоја кћерка Весна са породицом

003500 А-2 Г

Дана 13.1.2005. године навршава се тужна година од смрти нашег дравог супруга, оца и дједа

**МИЛЕ
КАЈКУТА**

У суботу, 8.1.2005. године, у 11 часова одржаће се парастос на породичном гробљу Кајкути. Позивамо родбину и пријатеље да нам се придруже.

Твоји супруга Милица и син Желко са породицом

003500 А-3 Г

Тужно сјећање на вољеног оца

**МИЛУ
КАЈКУТА**

С љубављу и поштовањем Син Желко, снаха Љилана, унучад Немања и Огњен

003502 А-2 Г

Дана 8.1.2005. године навршава се четрдесет тужних дана од смрти нашег дравог супруга, оца и дједа

**БРАНКА
СПАСОЈЕВИЋА**

Тога дана у 11 часова, на гробљу Брегови посјетићемо његову вјечну кућу, положити цвијеће и запалити свијеће, па позивамо родбину, пријатеље и комшије да нам се придруже.

Ожалошћена породица

003479 А-4 Г

Тужно сјећање на дравог брата

**БРАНКА
СПАСОЈЕВИЋА**

Сестра Гордана са породицом

003479 А-1 Г

Тужно сјећање на дравог брата

**БРАНКА
СПАСОЈЕВИЋА**

Сестра Госпана и зет Гојко са породицом

003479 А-1 Г

Ип меморијал
Поводом трогодишњице од смрти нашег вољеног тате и деде

**ДРАГОЉУБА
ДРАГИЋА**

7.1.2002 - 7.1.2005.

С поштовањем и неизмерном љубави

Кћерка Драгица и унука Санела

003457 А-2 Г

Тужно сјећање на нашег дравог

**ДРАГОЉУБА
ДРАГИЋА**

7.1.2002 - 7.1.2005.

Супруга Госпава, син Миле, снаха Милица, унучад Горан и Горана

003475 А-2 Г

Дана 12.1.2005. навршава се година од смрти нашег дравог

**ВАСЕ
(Милана)
СУБОТИЋА**

С поштовањем, твоји кћерка Љилана, унук Ђорђе и остала родбина

002901 А-2 СГ

Тужно сјећање на дравог

**ПЕТРА
ЛИЧИНУ**

Његови најмилији

003501 А-1 Г

Сјећање на нашег дравог сина и брата

**БОЖИДАРА
БОБУ
ПРНАТКА**

7.1.1972 - 27.10.1991.

Драги сине, 7.1.2005. године је твој тридесет трећи рођендан, а четрнаести који обиљежавамо без тебе, само тугом и болом поред твоје вјечне куће.

Мама, тата и брат са породицом

003492 А-3 Г

Сјећање на нашег дравог

БОБУ

7.1.1972 - 27.10.1991.

У тишини вјечног мира нека те прати наша љубав јача од заборава.

Тетка Марица са породицом

003492 А-2 Г

Дана 9.1.2005. навршава се тужних седам година од смрти наше драге мајке, баке и снахе

**НАДЕ
(рођ. Жутић)
БУКАДИН**

Тога дана посјетићемо њену вјечну кућу, положити цвијеће и запалити свијеће.

Ожалошћена породица

003504 А-3 Г

Дана 7.1.2005. године навршава се пет тужних година од смрти дравог и вољеног брата

**ЂУРБА
ПЛАВШИЋА**

Драги брате, живићеш вјечно вољен и незаборављен у срцу своје једине сестре Вилке, која те се сваког часа са пономом радо сјети.

Вјечно ожалошћена твоја сестра Вилка и зет Драго са породицом

003498 А-3 Г

Дана 8.1.2005. године навршава се тужна година од смрти наше драге

**ДРАГИЦЕ
ШЕШИЋ**

Тога дана у 11 часова посјетићемо њену вјечну кућу на Новом гробљу у Бањој Луци, положити цвијеће и запалити свијеће, позивамо родбину, пријатеље и комшије да нам се придруже.

Ожалошћене породице: Шешњи, Трокић, Пенца и Глигорич

003489 А-4 Г

Драги сине

**ТОМИСЛАВ
ДУЖАКОВИЋ**

Вријеме не може да избрише бол и тугу коју ћеш 8 година носити у нашим срцима.

Мајка Данка, браћа и сестре

003482 А-2 Г

Дана 10. јануара навршава се година дана од смрти нашег вољеног супруга, оца, дједа, свекра и пунаца

**МИЛАНА
Б. СУПИЋА**

Тешко је наставити гдје стану људи као ти, јер твоја несебичност и покриваност су несвајидни.

С поносом, поштовањем и великом захвалношћу за све што си учинио у животу за нас.

Без утјехе твоји: супруга Зорка, кћерка Милосава, синови Љубомир и Радомир са породицама

А-5 М. Б.

Вољени оче

**МИЛАН
Б. СУПИЋ**

И након годину дана бол је исти као и првог дана када си нас оставио да тугујемо и да тражимо утјеху која не постоји.

Хвала анђелима што те доведе у мој сан да бар накратко осјетим сретну у заједничком тренуцима проведеним са тобом.

Заувјек захвална и поносна на тебе

Твоја кћерка Милосава са породицом

А-5 М. Б.

Тужним срцем јављамо родбини, пријатељима и познаницима жалосну вијест да је

**ЂУРО
(Милана)
ПУЗИГАЋА**

преминуо дана 4.1.2005. године у 79. години живота. Сахрања ће се обавити на гробљу Вољњак у Јајцу, дана 6.1.2005. године у 13 часова. Погребна поворка креће од Патологије у Бањој Луци у 11 часова. Ожалошћени: кћерка Мирјана, брат Широ, зет Милорад, унучи Радивоје, Милош и Младен, унука Младена и остала ожалошћена родбина и пријатељи

003494 А-5 Г

Дана 8.1.2005. године навршавају се три тужне године од смрти нашег дравог

**ЈОСИПА
ТЕРМАНА**

С тугом и поштовањем Маја, Ивана и Драган Ђеранић

003450 А-2 Г

Дана 9.1.2005. године навршава се 20 година од смрти драге мајке

**ДАНИЦЕ
(рођ. Рудић)
ЈЕШИЋ**

1985 - 2005.

Драга мајко, ни двадесет година није успјело да ублажи бол и тугу за тобом.

Твој син Душко са породицом

003490 А-4 Г

<p>Дана 6.1.2005. године навршава се 19 тужних година од смрти нашег драгога супруга, оца и дете</p> <p>МИЛЕ ГРАБОВЦА</p> <p>Живјећеш вјечно вољен и незаборављен у нашим срцима. Супруга Драгица, кћерка Сања, син Дарко, снаха Данијела, унуци Марко и Филип</p> <p style="text-align: right;">А8-Р 003508 А-8 Г</p>	<p>Дана 10.1.2005. године навршава се шест мјесеци од смрти нашег драгог</p> <p>РАДЕ ЛАЗИЋА</p> <p>Тога дана посјетимо његов гроб и положити цвијеће. Ожалошћени: супруга Зорџа, синови Небојна и Драган, снаха Драгана, унук Раде, мајка Босилка, отац Славко и сестра Радмила</p> <p style="text-align: right;">003507-А2Г</p>	<p>Прође тужних шест мјесеци како ниси са нама, али живјећеш у нама</p> <p>РАДЕ ЛАЗИЋ</p> <p>Кумови Станићи</p> <p style="text-align: right;">003507-А2Г</p>	<p>Сјећање на једину сестру</p> <p>ДРАГАНА ТЕГЕЛТИЈА 9.1.2001-9.1.2005.</p> <p>Са тугом у срцу, сестра Славица Шугић са породицом</p> <p style="text-align: right;">003505-А1Г</p>		
<p>Тужним срцем јављамо свој родбини и пријатељима да је дана 5.1. 2005. године у 3.00 часа изненада преминуо у својој 55. години живота наш драги</p> <p>МИЛЕНКО (Обрена) ПЕШУТ 1950-2005.</p> <p>Сахрана драгог нам покојника обавиће се дана 6.1.2005. године на Православном гробљу Љубинџе. Спровод креће испред куће ожалошћене породице у 13 часова. Вјечно ожалошћени: супруга Бранка, синови Бранислав и Мирослав, сестра Василика и зет Миленко са дјецом, пунац Никола, породице Пешут, Прело, Илић, Васиљевић, Вујовић, Турањанин, Козић, Батинић, Бајат, Медан, Круљ, Мандрапа и остала многобројна родбина и пријатељи и друштво са улаза</p> <p style="text-align: right;">А8-Ф</p>	<p>Последњи поздрав драгом сараднику и пријатељу</p> <p>МИЛЕНКУ ПЕШУТУ-ПЕШИ 1950-2005.</p> <p>дипл. машинском инжењеру из Љубинџа Колектив предузећа „Мивел“ ДОО Љубинџе</p> <p style="text-align: right;">А8-Ф</p>	<p>Драгом сину</p> <p>МИОДРАГУ РОГИЋУ 8.1.1993-8.1.2005.</p> <p>Живјећеш вјечно у нашим ранјеним срцима. Твоји најмилији</p> <p style="text-align: right;">003507-А1Г</p> <p>Последњи поздрав драгом брату</p> <p>МИШИ</p> <p>од браће Радована и Драгана са породицама.</p> <p style="text-align: right;">003511-А1Г</p>	<p>Четири године није са нама наша драга</p> <p>ДРАГАНА ТЕГЕЛТИЈА 9.1.2001 - 9.1.2005.</p> <p>Чувамо је у мислима са љубављу и поносом. Кћерка Вања и супруг Душан.</p> <p style="text-align: right;">003503-А2Г</p> <p>Дана 6.1.2005. године навршавају се три тужне године од смрти нашег драгог</p> <p>НИКОДИНА (Илије) ЧАВИЋА</p> <p>У суботу, 8.1.2005. године посјетимо његов гроб на гробљу у Горњем Первану, упалити свијеће и положити цвијеће. Ожалошћена породица Чавић</p> <p style="text-align: right;">003499 А-3 Г</p>		
<p>Тужним срцем јављамо родбини, комшијама и пријатељима да је дана 4.1.2005.године изненада преминуо у 50. години живота наш драги син, супруг и отац</p> <p>МИЛИВОЈ МИШО БОЖИНОВСКИ</p> <p>Сахрана ће се обавити у четвртак, 6.1.2005. године у 14 часова на гробљу „Свети Пантелија“ у Борнику. Ожалошћени: отац Борис, мајка Јела, супруга Луција, кћерка Елена, пунац Пантелија, пуница Тодорка, шурјак Жан са породицом и остала многобројна родбина, комшије, кумови и пријатељи</p> <p style="text-align: right;">003511Б-2Г</p>	<p>Последњи поздрав драгом</p> <p>МИШИ</p> <p>од породица Рунић и Рађеновић.</p> <p style="text-align: right;">003511-А1Г</p>	<p>Последњи поздрав драгом сестрићу</p> <p>МИШИ</p> <p>од ујака Душана, Лазе и Крете са породицама.</p> <p style="text-align: right;">003511-А1Г</p>	<p>Тужно сјећање на супруга, оца и дједа</p> <p>МИХАЈЛА (Митра) ПЕЈИЋА 9.1.1999 -9.1.2005.</p> <p>Са љубављу и поштовањем, Породица</p> <p style="text-align: right;">003039-А3</p>		
<p>Последњи поздрав вољеном сину јединцу</p> <p>МИШИ</p> <p>Неутржешни отац Борис и мајка Јела</p> <p style="text-align: right;">003511-А1Г</p>	<p>Последњи поздрав драгом брату</p> <p>МИШИ</p> <p>од Николе Аћића са породицом.</p> <p style="text-align: right;">003511-А1Г</p>	<p>Последњи поздрав драгом</p> <p>МИШИ</p> <p>од породице Деретић.</p> <p style="text-align: right;">003511-А1Г</p>	<p>Последњи поздрав драгом сестрићу</p> <p>МИШИ</p> <p>од тетка Босе, Бране и Кове са породицом.</p> <p style="text-align: right;">003511- А1Г</p>	<p>Последњи поздрав</p> <p>МИШИ</p> <p>од пријатеља Глигић Пере са породицом.</p> <p style="text-align: right;">003511-А1Г</p>	<p>Дана 9.1.2005. године навршава се 12 година од како није са нама</p> <p>СТЕВО ДЕСПОТОВИЋ</p> <p>Мајка Љепосава и отац Петар</p> <p style="text-align: right;">003495-А1Г</p>
<p>Последњи поздрав вољеном супругу и оцу</p> <p>МИШИ</p> <p>од супруге Луције и кћерке Елене.</p> <p style="text-align: right;">003511-А1Г</p>	<p>Последњи поздрав драгом брату</p> <p>МИШИ</p> <p>од Боре Аћића са породицом.</p> <p style="text-align: right;">003511-А1Г</p>	<p>Дана 7.1.2005. године навршавају се двије године од изненадне смрти нашег драгог сина, супруга и оца</p> <p>ДАНИЛА (Милана) ЋОСОВИЋА</p> <p>С поштовањем, поносом и неизмјерном љубављу чувамо те у нашим срцима и мислима. У суботу, 8.1.2005. године обилићемо његову вјечну кућу, а потом се састати у кући жалости. Твоји најмилији: мајка Радмила, супруга Вера, син Владимир и кћерка Јелена</p> <p style="text-align: right;">Б3Е</p>		<p>Тужно сјећање</p> <p>СТЕВО ДЕСПОТОВИЋ</p> <p>Сестра Драгана и зет Сања</p> <p style="text-align: right;">003495-А1Г</p>	
<p>Последњи поздрав драгом зету и тетку</p> <p>МИШИ</p> <p>од пунаца Пантелије, пунице Тодорке и шурјака Жана са породицом.</p> <p style="text-align: right;">003511-А1Г</p>	<p>Последњи поздрав драгом</p> <p>МИШИ</p> <p>од Аћић Босе, Сандре и Саше са породицом.</p> <p style="text-align: right;">003511-А1Г</p>	<p>Дана 8.1.2005. године навршава се 40 тужних дана од смрти наше драге</p> <p>БЕСИМЕ КОВАЧ</p> <p>Тога дана у 11 часова посјетимо њену вјечну кућу, положити цвијеће и запалити свијеће. Ожалошћени супруг Јурј и син Златко</p> <p style="text-align: right;">02972 А-3</p>			

КАКО ЈЕ МАЛА ТИЛИ СПАСИЛА СТОТИНУ ТУРИСТА

МЈЕХУРИЋИ УПОЗОРЕЊА

Огромном броју жртава цунамија у Азији није придодано још 100 туриста на плажи Маикао - зато што је једна 10-годишња Енглескиња била добра ученица

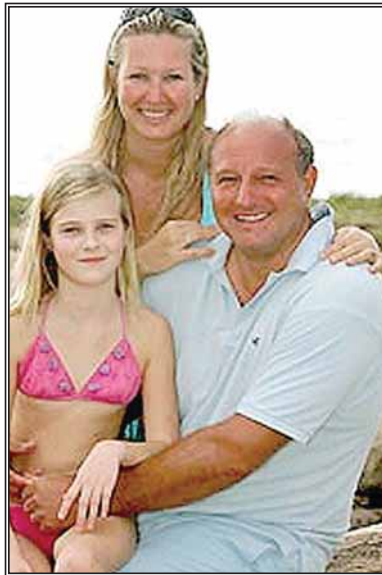
ЧИСТОМ сретном случајношћу, двије недеље prije него што је 10-годишња Тили Смит отишла с родитељима и млађом сестром на одмор на Тајланд, радила је школску задату из географије. Мала Тили је за свој рад код учитеља Елдрја Кернија одабрала земљотресе и то оне подводе, послате којих настају разорни таласи.

Будући да је вриједно научила све о тој појави, на плажи на тајландском острву Пукету могла је схватити шта се догађа. Прошло педесет година од тајландског цунамија, и како кад се вода повуче послје пет до десет минута удара разорни талас. Била сам на плажи кад се море почело чудно понашати.

Било је пуно мјехурића и одједном је наступила велика осека. Схватила сам што се догађа и да ће ударити цунами. Брзо сам рекла мам - прича Тили.

Њена мајка Пени схватила је да њена кћи, иако млада, зна шта говори, па је одмах узбунила особље хотела које је испразнило плажу само минут prije удара огромног таласа. Цијела група од 100 туриста преживјела је захваљујући школском знању једне дјевојчице - плажа Маикао једна је од ризикних на цијелом Тајланду на којој нико није погинуо.

Породица Смит је, чак, на молбу тајландског министарства туризма, одлучила остати до краја свог арањжмана - опустошеној држави очајнички требају паре од туризма.

ЗА КАРИЈЕРУ МОДЕЛА НИКАД НИЈЕ КАСНО
Лијепа и са борама

НИКАДА није касно започети нову каријеру, па макар се радило и о рекламској козметичким производима. То најбоље зна Енглескиња Ирена Синклер, чије се набороно лице однедавно поносно смјијеши с плаката.

Ирена, поријеклом из Гвајане, ових дана се налази на џамбо-платоима широм Велике Британије на којима се рекламирају нови производи компаније „Дав“.

„Никада нисам била лијепа, али се сада тако осјећам. Важно је стартирати достојанствено - казала је 96-годишња Синклер за „Дејли мирор“. Њена тајна?

„Често излазим напоље. Покушавам удах-“

нута што више свјежег ваздуха за вријеме дугих шетњи.

Синклерова је посљедња у низу жена које је „Дав“ ангажовао за рекламирање својих производа рушећи медијима намештене стереотипе љепоте.

На веб страници www.do-ve.com од септембра прошле године позивају се људи на гласине о „стварној љепоти“. Показало се да је готово 83 хиљаде анкетираних мисли да је Синклерова лијепа, док њих 17.800 мисли да је „наборана“.

ЈАПАН
Мајстори лијепог писања
ТОКИО је био домаћин новогodiшњег конкурса за најбољу калиграфију. Приликом се пуно заљубљеника у лијепо писање тог за многе неразумљивог јапанског писма, који су показали да су прави мајстори калиграфског киста.

КАД ПОЧНЕ ЛОШЕ, ЗАВРШИ ЛОШЕ
Ни крава не слуша
ГЛАВНИ аеродром на острву Суматра у Индонезији затворен је након што је авион који је превозио помоћ за жртве катастрофе ударно у старту крава. Нико није био повријеђен када се, брзина 737, терести авион који је превозио помоћ, сударио с кравама, након сљетања код аеродрома у граду Банда Апех. Затварање аеродрома додатно је отежало напорне хуманитарних радника и допремања помоћи која је почела стизати на Суматру, гдје је према процјенама погинуло 100 хиљада људи.

НАЈЉЕПША ЖЕНА СВИЈЕТА ПРЕД КАМЕРАМА
Још се није љубила

ТИТУЛА Мис свијета, седам година глумачке каријере, 24 филмска хита, 17 хиљада веб страница посвећених њој, надимак „најљепша жена свијета“ - али Ајшварја Раја тек треба да се пољуби пред камерама.

Тако је то кад је некоем успјех досад био ограничен на додуше најмногољудније, али строго конзервативно филмско тржиште свијета - у индијским филмовима спајање усана је строго но-но, и тако је све своје љубавне драме ова прелијепа Индија, коју упоређују с Грејс Кели, Ингрид Бергман и Елизабет Тејлор, одрадила „на суво“.

Иста лоше - казано је Адри Гулаваји, шеф контроле ваздушног саобраћаја.

Аеродром је био затрпан данонимним саобраћајем, с мноштвом авиона који су доносили воду, кекс и лифеве.

Послједје затварања аеродрома у Банди Апеху, једино је преостала допрема помоћи хеликоптерима, углавном онима с америчког морнаричког брода који је био успијешан иако далеко од индонезијске обале.

ARTIST
PRO AUDIO EQUIPMENT & MUSIC INSTRUMENTS
CENTAR MUZIČKIH INSTRUMENTATA I STUDIJSKE OPREME BANJA LUKA
051/370-627 | NALAZIMO SE IZNAD FORDOVOG SERVISIA PORED MOTELA NANA
DOBOJ 053/225-319; SARAJEVO 033/527-690; BJEI LINA 055/209-789

БЕВЕРЛИ ХИЛС
Дјело у шеширу
ИЗЛОЖБА „Савремена дјела филмских фотграфара“ била је отворена у Галерији филмске и сценске уметности на Беверли Хилсу. Један од заслужених фотграфара била је и Мелинда Су и њена слика „Три ствари“, из филма „Мачак у шеширу“.

ПОГЛЕД ИЗБЛИЗА
ИЗЛОЖБА „Савремена дјела филмских фотграфара“ била је отворена у Галерији филмске и сценске уметности на Беверли Хилсу. Један од заслужених фотграфара била је и Мелинда Су и њена слика „Три ствари“, из филма „Мачак у шеширу“.

ХОРОСКОП

Ован 21.3-20.4. Уколико вам се не допада нечија улога или понашање, стрпљиво сачекајте на прави момент за акцију. Важно је да правилно процените своје жеље у односу на реалне могућности. Нема разлога да прегрјерјете у својим захтевима према вољеном особом. Покажите да имате широко срце и добру вољу. Понеска омиљте све говори. Важно је да сачувате присебност духа и самоконтролу.	Бик 21.4-20.5. Уколико вам недостају повољне информације о новом догађају или пословној сцени, немојте давати званична обешања већ затражите нечије посредство. Све проблеме је лакше ријешити уз нечије присуство. Израдите своја осјећања, будите доволно нежни и маштовити у друштву вољене особе. Уколико сте слободни, одговорите на нечија позив. Избјегавајте незада-ну аферу и лоше навике.	Близанци 21.5-20.6. Налажете се у сјајној прилици да удвојучити своје пословно-финансијске резултате. Немојте дозволити да се неко с стране улиће у вашу кохезивну или у правне које спроводе. Нема разлога за лажну скромност у било којем погледу. Потпуно се да освојите нечију смелосту пажају и да зареволате очекивања. Употријебите свој аутоматичан шарм у складу са инспирацијом. Примјениште неку од техника позитивне релаксације.	Рак 21.6-20.7. Неко угрожава ваше пословне интересе, али нема разлога за већу забринутост. Сачекајте на повољнији тренутак када ћете у потпуности остварити своје намере. Важно је да правилно процените редослед потеза. У односу са вољеном особом, на заобилазан начин можда да остварите своје љубавне жеље. Уживајте у лијепим стварима и уз блиску особу. У вечерњим часовима прилаге вам излазак или шетња, опустите се.	Лав 21.7-21.8. Ваше расположење налази се на врхунцу. Захваљујући један важан покло који вам улиће осјећај самонауздања. Важно је да осетите психолошку, материјалну или емоционалну сигурност. У сусрету са вољеном особом израдите позитивну страну своје личности. Будите доволно маштовити и инспиративни у сваком погледу, преузмите ствари у своје руке. Важно је да сачувате добро расположење и инспирацију.	Дјевца 22.8-22.9. Уколико неко критикује ваше идеје или понашање, покажите доволно суду и прихватиште критичке сугестије. Важно је да поболшате пословни рејтинг и да уживате своје интересе са успијешним или утишавним сарадницима. Потружите се да потпуно једноставно комуникацијом са својим партнером. Обратите пажњу на неке ствари које откривају нечије намере. Нема разлога да прегрјерјете личне могућности.
Вол 23.9-22.10. Нечија прича на вас оставља супротан ефекат, тако да и ваши одговори по слухом образу звуче контрадикторно. Нема потребе да се разлаже на различите стране и да се отперјубите амбициозним циљевима. Будите умјерени у својим захтевима према вољеном особом. Пријаве вам сусрет са блиским пријатељима и нечија смелостива пажа. Обратите пажњу на прашину исхрану.	Шкорпија 23.10-22.11. У договору са једном особом завршавајте посао који дјелује врло перспективно. Добар глас далеко се чује, тако да вас очекује утицајна реклама или добитак. Постори добар повод да прославите свој успјех. Изгледа да неко с стране картичан или довор који имате са својим партнером. Немојте отуђавати од својих љубавних намера. Потребно је да се растеристе од напорних ситуација, опустите се.	Стријелца 23.11-20.12. Ваш ентузијазам, самопоуздање и повољне могуће се протумаче на различите начине, стога поживите бирате ријечи које користите у друштву сарадника или у јавном животу. Потребна је мудрост да избалансирасте своје жеље и могућности. Покажите вољеној особи да добра воља и пажа, значе много више од неких свјетланих поклона. Очарате свој партнер. Опустите се уз неку омиљену забаву, пријаве вам релаксацију.	Јорџ 23.12-19.1. Побудите да прихватите нечију понуду за пословну зајму и преувеличајте своје способности под одређеним условима. Избјегавајте различите видове уцјенљивања или тактичку атмосферу коју намеће неко од сарадника. Стадо вам је да очарате свој партнера, планирајте романтичну забаву у складу са најдивичним расположењем и афинитетима. Пријаве вам више стиге здравог смисла, обратите пажњу на своје ствари.	Водолија 20.1-18.2. Непотребно улијечете у нечију понуду за пословну зајму и преувеличајте своје интелектуалне или практичне способности. Нема разлога да жалите за пропуштеном приликом, извучи ћете добру поучу о правилима пословног понашања. Важно је да сачувате достојанство и добро расположење у друштву блиске особе. Уживајте у доброј забави која одговара вашем укусу. Подстиците код себе добро расположење.	Рибе 19.2-20.3. Уколико сте доволно одговорни на ово што чините, немојте дозволити да вас покоче нове информације или нечија прича. Важно је да искористите своја осјећања или утврђене превице у пословној сарадњи. Употријебите успијешне формуле. Емотивно здравство је најважније доживљај, потпуно се да дјелујете неволно на особу која прихвати вашу пажају. Важно је да правилно усавршавате своју креативну енергију.

ЛЕОТАР ДОБИО НОВОГ ПРЕДСЈЕДНИКА Повјерење Сорајићу

ТРЕБИЊЕ - Зоран Станков Сорајић нови је председник Фудбалског клуба Леотар, док је за потпредседника именован Баја Лучић. Ово је одлучено на првој седници новоформираног Управног одбора члана Заједничке лиге БиХ са „Полница“.

Зоран Станков Сорајић:
Не боји се изазова

Очекује нас доста тежак и одговоран задатак - рекао је на конференцији за новинаре нови председник Леотара Зоран Станков Сорајић. Он је у периоду од 1988. до 1991. године био на функцији председника клуба из Требиња, а времену када су се „бијело-плави“ такмичили у тадашњој Другој лиги Југославије. Фудбалски клуб Леотар ове године треба да обилежи јубилеј, 80 година постојања.

рајић. Мора се истаћи да смо у незгодном тренутку преузели клуб који, измјеру осталога, има великих новчаних проблема. Не плашимо се изазова и

- То је још један од разлога што сматрам да нам је мјесто у самом врху фудбала на простору БиХ. Леотар никада не смије да дође у ситуацију да

ПОЈАЧАЊА

О играчким појачањима председник Леотара Зоран Станков Сорајић се није желио изјашњавати. Прво ћу поразговарати са тренером Славком Јовићем, а онда ћемо одлучити кога ћемо довести у зимском прелазном року. Оно што је знам је да су нам неопходна два квалитетна фудбалера - додао је први човек Требињаца.

надам се да ћемо заједничким снагама успјети да обезбједимо неопходна средства за несметано такмичење у слитном друштву БиХ.

Новоизабрани председник некадашњих шампиона Републике Српске и БиХ још је истакао:

- Мораћемо што прије направити програм рада. У име

се бори за опстанак. Наравно, у свему очекујемо помоћ и од градских структура, посебно се то односи на обилежавање осам деценија успјешног рада. О амбицијама клуба за ову годину још нисмо разговарали, али ја нећу да питање је ускоро доћи на ред - још је истакао председник Леотара Зоран Станков Сорајић. ■ М. П.

Најбољи код председника: Спортско дружење

(Снимко М. ШУКАЛО)

СПОРТИСТИ ПОНОС СРПСКЕ

Честитам вам на успјешној години и желим да и у будуће постижете овакве резултате, рекао је Чавић

БАЉА ЛУКА - Први човек Републике Српске Драган Чавић и потпредседник наше Републике Иван Томљеновић, примили су у сриједу најбоље и најперспективније спортисте РС.

У присуству великог броја спортских радника, Чавић и Томљеновић су најбољим спортистима уручили плакете и новчане награде. Окупљенима се обратио и директор Секретаријата за спорт и омладину у Влади Републике Српске, Небојша Шврака.

- Посебно сам срећан што се поново налазим у друштву најбољих. Није мала ствар, у оваквим условима, постићи овакве резултате. На један посебан начин ви сте

представљали и афирмисали нашу Републику - истакао је Шврака. Најбољим спортистима била је, прве свега част, што су били гости председника Републике Српске.

ПАШТАР

Међу награђеним спортистима није било најбољег - Борја Паштара. Он је, наравно, оправдано био одсутан, јер се налази на међународном турниру у Врбасу.

Но, спортисти су и у његово име захвалили председнику Српске Драгану Чавићу на пријему.

- Пресрећни смо што смо се нашли на листи најбољих, али и што сам га први човек Републике Српске примио. У име свих спортиста обећавам да ћемо и у овој години покушати да оправдамо очекивања и да поновимо резултате из прошле године - рекао је млади шалунста Леотара из Требиња Митар Мрдић. ■ Т. ПАПИЋ-ЦАКУЛА

Синиша Михајловић: Одбио 120 хиљада евра

ФУДБАЛЕР ИНТЕРА У СКРИВЕНОЈ КАМЕРИ Поштењачина Михајловић

МИЛАНО - Ас италијанског Интера Синиша Михајловић, показао је не само да је сјајан фудбалер, него и поштен човек. Наиме, интернационалац из Србије и Црне Горе је у скривеној камери одбио понуђени бранко-чек на 120 хиљада евра и плавушу за намјештене резултата у „Серији А“.

Продуценти овог шоуа покушали су подвалити Михајловићу, али послје много понуда и наговарања, у којима је једним дијелом била укључена и његова супруга Аријана, Михајловић је понуду одбио. Према сценарију скривене камере, шеф мађије Дон Гаetano, бацио је Михајловићу шапете у лице, пријетно му запалењем породичне виле на Сардинији, а „гориле“ су спомињале и покојног Михај-

ловићевог пријатеља, Жељка Ражнатовића Аркана. Ипак, храбри и мирољубиви Михајловић није попустио.

- Када је један од његових људи кренуо према мом лицу, узхватио сам га за руку и запретио да ћу му је сломити на два дијела. Пријетили су ми палењем виле на Сардинији, а такође су ме подјетили да је Аркан мртав и да ме нема више ко чувади, те да ћу у Србији постати Бог. Ипак, одбио сам чек на 120.000 евра и прекрасну љепотницу која је сједила за сујеједним столом - открио је Михајловић пошто је схватио да је ријеч о скривеној камери.

А, ваљда су сад схватили и други да са Синишом Михајловићем нема шале. ■

РУКОМЕТНИ РАЗГОВОР ВЕСЕЛИН ВУЈОВИЋ, СЕЛЕКТОР РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ

„ПЛАВИ“ ЋЕ БИТИ ПРАВИ

До поласка на првенство бићемо озбиљан и чврст тим. Видим да су играчи оптимисти и вјерују да могу до полуфинала. Добро је што је тако, истиче Вујовић

БЕОГРАД - Најтежи дио припрема је за њима. Преостале још гласура до старта рукометаша Србије и Црне Горе на Светском првенству, које се од 23. јануара до 6. фебруара одржава у Тунису. У завршници изабраницима Веселина Вујовића предстоји низ јаких утакмица како би се формирао „костур“ тима за рукометни догађај године. Прве су већ на турниру у Француској, гдје је отишло 16 играча. Лакше попријевени Штербић и Никчевић остали су у Београду. Поред домаћина, Истра, екипе из предграђа Париза одмјериће снаге и са јаким Данцима.

- У Београду и Тивту радили смо на тактици и кондицији, а сада предстоји уигравање кроз утакмицу. Турнир у Француској је јак и другој фази сви смо се могли састати и са Французима. То је наше одређење, јер без јаких ривала нема праве форме - каже Вујовић.

Послије Француске серија провјера се наставља у Хрватској. - Селимо се у Ријеку и Пореч, гдје нас измјеру осталих очекује селекција Хрватске, последњих година вођена рукометна сила.

До сада су играчи радили изузетно озбиљно и сигуран сам да никоме неће бити лако против нас.

Програм рада до пута у Тунис 20. јануара испланирали сте до такмичења?

- Више не смије бити празног хода, јер нисмо сложили коцкице у одбрани, чему ћемо дати акценат ових дана. Голмани нису проблем, али тражимо рјешења у зони 6-0, док у нападу већ добро функционисамо. По повратку из Хрватске слиједи „Дан рукомета“ и утакмица против селекције коју су саставили наши новинари.

Репрезентација је послје дуж времена радикално подмлађена?

- Било је вријеме за то јер су

Веселин Вујовић: Без јаких ривала нема праве форме

ПОЗИВ ИЗ СЛОВЕНИЈЕ

Резове „плавих“ недавно је уздрмала вјест о преговорима словеначких клубова са селектором Вујовићем. Контакт су успоставили на припремама у Тивту, али Вуја има директан одговор на ово питање: - У питању су Горенце из Велзла и Голд клуб из Козине који хоће да ме ангажују. Не бјежим од клинског ангажмана, али сада сам селектор и једино ме то занима. О свему другом размислићу по повратку из Туниса.

ПРВО ПРОТИВ КАТАРА

На Светском првенству у Тунису „плавих“ ће играти у групи „Д“ са Египтом, Катаром, Бразилом, Норвешком и Њемачком, што им даје добре шансе за пласман међу прва три који иду даље.

- По доласку у Тунис 21. јануара играћемо пријатељски меч са Швајцарцима, а званичан старт је два дана касије против Катара. Реално је да се надамо пролазу у другу фазу такмичења, јер је вријеме за рехабилитацију нашег рукомета - каже Вујовић.

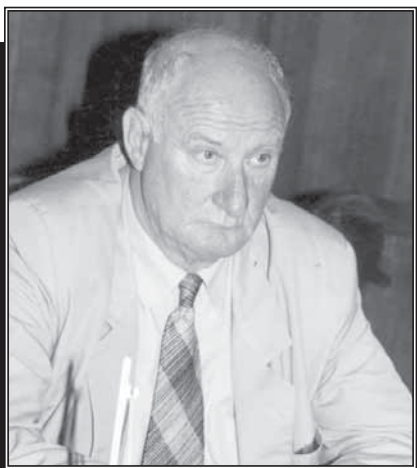
претходне генерације одиграле своје и остале без трофеја. Једина спона са бившима је Жикица Милосављевић, а донекле Штербић и Никчевић. Све остало је рукометна младост Србије и Црне Горе: Анђелковић, Вучковић, Шапић, Никчевић... Надам се да ће

ова смјена бити безболна и да ћемо проћи боље него на првенству Европе у Словенији. Атмосфера је компактнија, момци се добро познају и припадају истом стилу рукомета. До поласка на првенство бићемо озбиљан и чврст тим. Видим да су играчи оптимисти и

типују продор до полуфинала, добро је што је тако. Искуство ми говори да морам бити опрезнији од њих, иако не сумњам у њихове домете - закључује легендарни Вуја, човек који по други пут држи палцу српско - црногорског рукомета. ■ Б. МАРКОВИЋ

ГРАДОНАЧЕЛНИК ПРЕДЛОЖИО РЈЕШЕЊЕ ЗА ФУДБАЛСКИ КЛУБ БОРАЦ

ПО СТАРОМ МОДЕЛУ

Добривоје Сабљић: Добио подршку фудбалера

Рјешење свих проблема на Градском стадиону је у раније утврђеном пројекту, рекао је Драгољуб Давидовић

БАЊА ЛУКА - Стари модел за боље сутра Фудбалског клуба Борца. Рјешење за несметано функционисање тима са Градског стадиона, а које је раније предложио градоначелник Драгољуб Давидовић, поново би могло бити актуелно.

Са своје стране учинићу све да се што прије одржи састанак са људима који су прије годину дана жељели да помогну Фудбалском клубу Борца. Вјерујем да су они и данас расположени да уђу у раније утврђени пројекат, који је најбоље рјешење за све проблеме. Надам се да ћемо састанак договорити најкасније до 11. јануара - рекао је послје разговора са делегацијом фудбалера Борца коју су предвођили Перо Перовић и Добривоје Сабљић, Драгољуб Давидовић.

Градоначелник Бања Луке је посебно нагласио:

Позивам садашње клубско руководство да не доноси никакве одлуке, а поготово се то односи на евентуалну распродају фудбалера.

Тако треба да остане, све док се дефинитивно не ријеш новонастала ситуација у клубу са Градског стадиона. Надам се да ће ово сви прихватити за доброј Борца, који сви нама мора да буде на првом мјесту.

На састанку са градоначелником били су и фудбалери Геран Букић, Оливер Јандрић и голман Јово Шмана.

За нас садашњи Управни одбор уопште не постоји и ми са њима не желимо да сарађујемо. То значи или ће они отићи из Борца или сви ми који тренутно тренирамо. Наши једини представници су истакнути спортски радници Перо Перовић и Добривоје Сабљић - рекао је капитен дрвено-планих Геран Букић.

Дугогодишњи спортски радник Перо Перовић кратко је истакао:

Појединци желе за мале паре да „купе“ не само фудбалски већ и рукометни клуб Борца, а овим путем им поручујемо да им то нећемо дозволити. ■ С. БАБИЋ

БЕЗ ПРОМЈЕНЕ НА КЛУПИ РУДАР ПРИЈЕДОРА Бошњак наставља посао

ПРИЈЕДОР - Без промјене на тренерској клупи фудбалског провиљаша Рудар Приједора. Послије је разговора са председником Станком Вуковићем и директором Миланом Милуновићем, Михајло Бошњак је одлучио и даље води бригу о „жуто-плавима“.

Проверени стручњак дошло је јесене у наш клуб, послије одласка Милана Вујасина у прваворски Љубић. Са његовим радом сви смо задовољни.

У састанку са градоначелником били су и фудбалери Геран Букић, Оливер Јандрић и голман Јово Шмана.

За нас садашњи Управни одбор уопште не постоји и ми са њима не желимо да сарађујемо. То значи или ће они отићи из Борца или сви ми који тренутно тренирамо. Наши једини представници су истакнути спортски радници Перо Перовић и Добривоје Сабљић - рекао је капитен дрвено-планих Геран Букић.

Дугогодишњи спортски радник Перо Перовић кратко је истакао: Појединци желе за мале паре да „купе“ не само фудбалски већ и рукометни клуб Борца, а овим путем им поручујемо да им то нећемо дозволити. ■ С. БАБИЋ

Михајло Бошњак: Остаје на клупи „рудара“

ко припремају за почетак припрема које су заказане за 17. јануар. Прва фаза обавиће се на стадиону „Суви Приједор“, а уколико буде снег, могуће је да се играју на травама. Ово што је још познато

вољни, јер је остварио зацртани план. Због тога нам је било стало да са њим наставимо сарађу и у времену које долази - рекао је директор Рудар Приједора Милан Милуновић.

Сада су ово провиљашу вели-

је да се нападач Бојан Кеџман потпуно опорави од тешке повреде кољена, коју је задобио 22. септембра прошле године на купу утакмици против Широког Бријега. ■ Л. Р.

ТУРНИРИ У МАЛОМ ФУДБАЛУ

Тријумф Бијељинаца

ЗВОРНИК - Екипа „Мегарво“ из Бијељине побједник је турнира у малом фудбалу „Зворник 2005“. Послије велике неизвјесности они су савладали „Семберијатранспорт“ са 2:1. Побједonosни гол постигао је Игор Шошо у 36. минуту. Први погодак за „Мегарво“ дао је Жељко Боројевић, док се за поразице тим у стрјелцима уписао Душко Стајић. Осим пехара овогодишњем славообитнику припаала је и новчана награда од пет хиљада конвертибилних марака.

У утакмици за треће место екипа Крајина Копанки била је

боља од Канон Копитрејда, побједивши их са 5:4 (Андрић 2, Спремић, Милованић, Гостимировић - Гавриловић 2, Јеркић, Ободовић).

Одлуком жирија за најбољег играча проглашен је члан „Мегарво“ Предраг Рајић. Најбољи голман је Драган Јефтић из Семберијатранспорта, а и најбољи стрјелцац је из поменутог састава Младен Петричевић. Треба нагласити да су свој дио посла успешно обавили и фудбалски арбитри из Милана, Дејан Драгичевић и Дејан Пантелић. ■ Д. Га.

ФИНАЛЕ

МЕГАДРВО 2:1 СЕМБЕРИЈА Т.

СТРЈЕЛЦИ: Боројевић у 9. и Шошо у 36. минуту за „Мегарво“, а Стајић у 13. минуту за Семберијатранспорт, двојца: Куду турнирског центра у Зворнику, гледалица 700, судије: Дејан Драгичевић и Дејан Пантелић (Милан).

МЕГАДРВО: Деслић, Јовановић, Вићановић, Тодоровић, Смиљковић, Пивча, Димић, Рајић, Боројевић, Шошо, Чајетановић. СЕМБЕРИЈА ТРАНСПОРТ: Д. Јефтић, М. Јефтић, Кутлачић, Смикић, Стајић, Петричевић, Јавић, Ранкић, Жижковић.

Распуцани тандем

КОЗАРСКА ДУБИЦА - Екипа спортске клационице „ТИМ асистент“, предвођена трооструком стрјелцама Предрагом Дивљаком и Миланом Станковићем, декласирала је СК „Вујасице“ са 8:1. Поједан погодак за побједнички састав дали су Кукољ и Веља.

У осталим мечевима осимине финала турнира у малом фудбалу „Козарска Дубица 2005“ постигнути су следећи резултати: Кафе-бар „ХИ“ - Мајстори 5:0 (Јаранчић 2, Маринковић 2, Стјивешић), Косић Дунав осигурање - Пети неилан Романчић 3:1 (Малчић, Мајкић, Јаковљевић - Сунђић), Фризерики салон „Екс-клизин“ - „Лили“ 3:1 (Краљ, Лазвић, Милуновић - Нуханић).

Резултат четвртфинала за пионире: „Купер шед“ - „Уча“ 9:0 и ФК Партизан - Кафе бар „ХИ“ 1:2 (1:1).

Утакмице четвртфинала у конкуренцији сениора играње су у сриједу касно увече. Полуфинале је на програму у суботу, осам јануара, а дан касније (недјеља) биће спуштена завјеса на овогодишњи турнир у Козарској Дубици. ■ С. С.

Захумље иде даље

ТРЕБИЊЕ - Тргопромет и Захумље изборили су пласман у полуфинале Божићнег турнира у малом фудбалу „Требиње 2005“. Ова два састава су у четвртфиналу била у сусретима од екипа „Оријент“ односно Рукометног клуба Лоотар.

Резултати и стрјелци четвртфиналних сусрета: Тргопромет - Оријент 11:2 (Вучић 5, Шаренац 2, Муратовић 2, Кокић, Коменић - Адељевић, Буриша). Захумље - РК Лоотар 10:6 (Роган 3, Мичић 3, Тодоровић 2, Ратковић, Рамић -

Турић 3, Ламбета 2, Шешлија).

Резултати пионирског турнира: група „А“ - „Тина“ - „Лео“ 6:0, Ложинова - Хрујица 7:5 (4:4), Брегови - Зевс 6:5. За полуфинале, које се игра у суботу, 8. јануара, пласирали су се „Тина“ и „Лео“.

Вечерас се играју последњи мечеви у суботу, 8. јануара у којима се састају: „Почетак“ - „Дама фешион“ (почетак у 20 часова), Хрујица - Леонардо (21). Полуфинале утакмице су на распореду 10. јануара. ■ М. П.

Катастрофа „Чолића“

ПРИЈЕДОР - Одигране су три утакмице сениорског турнира у малом фудбалу „Приједор 2005“. Највише захваљујући четвороструком стрјелцу Огњену Дашину „ТРС комерц Цепелин“ поразно је МИ „Стрешек Чолић“ са убојеливих 10:3.

Остали резултати осимине финала: сениорски „Камел“ - Пети неилан Романчић 6:0, ветерани: „Камел“ - Санџици 2:2. ■ Л. Р.

Хет-трик Бановића

ВИШЕГРАД - Финалисти 11. традиционалног турнира у малом фудбалу „Вишеград 2005“ су екипе „Маркет Фик“ и „Глобус“ (играно у сриједу увече). Млади тим „Маркет Фик“ у постовајућој полуфиналној утакмици, послје пенала савладали су „Миленијум“ (6:5). Овим су направили највеће изненађење на овогодишњој смотри малог фудбала. Сусрет је у регуларном времену завршен 1:1, стрјелцац за побједнички тим био је Тедешић, а за поразице Кујунић.

У другом полуфиналном окршају головами Бановића „Глобус“ је са 3:0 поразно састав „Југента“. ■ С. В.

Сениори у осам група

ДОБОЈ - У Фудбалском савезу поваскопског орсенског региона Добој жребањем су формиране групе сениорских екипа, које ће учествовати на Божићно-новогодишњем турниру у малом фудбалу.

Пријавило се укупно 28 екипа које су распоређене у осам група. Побједници ће се пласирати у четвртфинале, које је, као и финале, на програму 12. јануара. Такмичење сениорских састава почиње у суботу, 8. јануара.

Послије пионира, своје мечеве одиграће су и кадети. Резултати групе „А“ - Енергетикос - Техничка заштита 4:1, „Дијаманти“ - „Новаковић компани“ 3:0, Техничка заштита - „Новаковић компани“ 3:1, Енергетикос - „Дијаманти“ 4:2, „Дијаманти“ - Техничка заштита 1:3, „Новаковић компани“ - Енергетикос 0:3, група „Б“ - „Дејанковић“ - Жељезничар 3:2, „Аутокомерц“ - „Дејанковић“ 6:4, Жељезничар - „Аутокомерц“ 3:3, група „Ц“ - БФ Барца - Ораш 5:2, Хифа - БХ Барца 2:1, Ораш - Хифа 3:1. У полуфинале пласирали су се: Енергетикос, Техничка заштита, „Дејанковић“ и БХ Барца. ■ Сп. П.

Завршница 7. јануара

ИСТОЧНО САРАЈЕВО - „Византија“ и ГП „Пут“ у полуфиналу турнира „Источно Сарајево 2005“ придружиле су се кипе „Терекс“ и ПП „Марковић“.

Резултати и стрјелци преостала два четвртфинала сусрета: „Терекс“ - Кафе „Фере“ 7:2 (Владисављевић 2, Палексић 2, Црнајић 2, Бјелица - Гајић, Мајсторић), ПП „Марковић“ - Дељеице 6:0 (Лалић 2, Шешлија, Омердић, Локмен, Смирчанић).

У сриједу увече играни су полуфинални мечеви, док је финале заказано на Божић, 7. јануара, са почетком од 17 часова, уз директан ТВ пренос на Радио-телевизији Републике Српске. ■ Г. И.

ТУРНИР У МАЛОМ ФУДБАЛУ „БОРИК 2005“

Почиње расплет

БАЊА ЛУКА - Турнир у малом фудбалу „Борик 2005“ приводи се крају. За вријеме Божићних празника биће одигран велики број утакмица, послије којих ће бити познати суперфиналистеве 29. традиционалне смотре.

Већ у четвртак одиграће се сусрети четвртфинала групе „Б“ на сениорском турниру. Најзначајнији сусрети одиграће прошлогодишњи побједник Компанија „Субашин“, која ће се састати са веома јаким екипом Агро сладолед Бања Лука. Много важе очекује се у улогу Техничке школе и Монтига Теслић.

За суботу су планирана полуфинала у обе групе. Већ је познато да ће у групи „А“ снаге одмерити Кафе-бар „Вокс“ и „Павловић-тур“, те Лазина вода Прњавор и Косић Дунав осигурање. Парови полуфинала групе „Б“ би-

ће познати послје мечева од четвртка.

У недјељу ће бити одиграна финала у обе групе, као и финала основних и средњих школа. Осим тога сениорске ће у суботу и недјељу одиграти мечеве друго и треће коло. Први меч четвртка од 8.30 до 9.40 часова полуфинала основних школа, од 9.40 до 12.35 прво коло средњих школа, сениорске: друго коло: ЖФК Сана - Пинерија „Монша“ (16), СФК 2000 Мотел „Нана“ - МД 2 компани (20.15), кадети: полуфинале: Лека бар Љубица - „Кисељев-компани“ (16.35), сениорски: четвртфинале групе „Б“, „Чивчија-тур“ - Графевинарство (17.15), Пефрикос Бања Лука - Фул тајм Гранд Метрополис (18), Техничка школа - Монтиг Теслић (18.45), Компанија „Субашин“ - Агро сладолед Бања Лу-

ка (19.30), субота: од 8.30 до 11.25 часова четвртфинала средњих школа, кадети: полуфинале: Мокка кафе два - Борца Венера (11.25), од 12 до 13.10 полуфинала средњих школа, сениорске: треће коло: Пинерија „Монша“ - МД 2 компани (16), ЖФК Сана - СФК 2000 Мотел „Нана“ (20.10), од 16.35 до 20.10 полуфинале у обе групе на турниру сениора (у наузи од 18.05 до 18.40 ревијални сусрети: Фудбалски савез РС - УФС Бања Лука), недјеља: финале основних школа (17.35), финале средњих школа (18.10), Ветерани ФК Партизан - Репрезентација ветерана Града Бање Луке (18.55), финале друге групе сениора (19.40). ■ Д. П.

Александар Кеча (Техничка школа): Тежак задатак у четвртфиналу (Снимко Р. ШИБАРЕВИЋ)

РЕВИЈАЛНИ СУСРЕТ ВЕТЕРАНА: БАЊА ЛУКА - ПАРТИЗАН

МАЈСТОРИ НА ДЈЕЛУ

Биће ово прилика да љубитељи малог фудбала поново виде на паркету некадашње звијезде „Борика“, каже Милован Живковић

БАЊА ЛУКА - У недјељу ће се у склопу турнира „Борик 2005“ одиграти ревијални сусрети, у којем ће се састати репрезентација ветерана града Бање Луке и ветерани Партизана.

Биће то прилика да се сви љубитељи малог фудбала поново подјезе на мајсторје некадашњих звијезда „Борика“, али и „црно-бијелих“. Довољно је помислити да ће за Бању Луку играти убојити стрјелцац Драган Марјановић, неспрједивши Ранко Станковић, некадашњи играч Партизана Борче Срејојевић, Дамир Шпица, Слободан Караџић... С

друге стране, боје Партизана браниће Никшица Кличарски, Раде Залад, Александар Грифунговић, али и Небојша Вујић, који је неколико година имао запажену улогу на турниру у „Борку“ - истакао је руководиоца турнира у малом фудбалу „Борик 2005“ Милован Живковић.

Гости из Београда стићи ће у Бању Луку у недјељу послјеподне. Послије обиласка града и дворане, погледаће мечеве традиционалне смотре у „Борку“, а онда ће истрчати на паркет.

Петрудици смо се да гостима

овај долазак у Бању Луку остане у трајном сјећању. Надам се да ће бити тако, а да ће нам они мајсторством на паркету узвратити за гостопримство - додaje је Живковић.

Ову утакмицу судиће Александар Чекековић, којем ће то бити опроштај од пиштаљке.

Договорено је да послје неколико минута Чекековић дијеломе правде пречисти Слободан Зрнић и Слободан Живковић, којима би овај меч такође био опроштај од активног суђења - истакао је на крају Живковић. ■ Д. ПАШАГИЋ

БИЈЕЉИНЦИ ОПТИМИСТИ Нека буде трећа срећа

БИЈЕЉИНА - У редовима Радника пред финале Купа улогу фаворита преузимају домаћини. Али, Бијељинци се не одричу трофеја. Вриједно се припремају пред недељни меч и размишљају само о добрим играма свога тима.

- Противник има квалитетнији састав, у то веома сумње. Према томе Игокса је фаворит у овом мечу. Али, то није разлог да се прије сусрета предајемо. Напротив, надамо се да ћемо одиграти добру утакмицу и пружити снажан отпор. А, уколико се укаже шанса, покушаћемо да стигнемо и до првог трофеја. У осталом, у Купу су издвојена увијек могућа. Жао ми је што не играмо пред нашом публиком, јер би нам сигурно вјерни навијачи помогли. Особама да ћемо пружити максимум, а да ли ће то бити довољно за побједу, виђеће се у недељу - ријечи су тренера Радника Пере Живковића.

Бијељинци се никад до сада нису успјели домоћи трофеја побједника Купа Српске. Два пута су били финалисти и то 2000. године, када их је побједила Игокса и двије године касније, када су се за трофеј борили против Борац Некстара. Куп је тада припао Бањалучанима.

- Надамо се да ће бити трећа срећа. Пехар освојен у овом такмичењу свима значи пуно. Непотребно је трошити ријечи када је Куп у питању. Дајемо све од себе да останемо записани у кошаркашким аналзама Српске као побједници најмасовнијег такмичења - истакао је капитен Радника Предраг Сојић.

■ Т. Н.

КОШАРКАШИ ИГОКЕЕ ДОМАЋИНИ ФИНАЛА КУПА СРПСКЕ

РАДНИК СЕ НЕЋЕ РАДОВАТИ

Вјерујем у наш квалитет и надамо се да ћемо 2005. годину почети на најљепши могући начин, каже Зоран Петковић

АЛЕКСАНДРОВАЦ - Да ли ће се Игокса домоћи трећег трофеја побједника Купа Српске или ће Раднику то први пут поћи за руком, биће познато у недељу. Финални меч најмасовнијег кошаркашког такмичења наше Републике одиграће се у дворани "Ненад Башићинац" са почетком у 17 часова.

Домаћин овог сусрета, по многим процјенама, је и фаворит за освајање трофеја, али се шансе дају и гостима из Бијељине. Као и до сада, тренер Александровчана Слободан Симовић не жели да предвиђа расплет, али бие сумње вјерује у могућности свог тима.

- Наше је да се добро припремимо за ову утакмицу и да на терену поштујемо оно што се договоримо пред сусрет. Нисмо прекидали рад, иако је сада зимска пауза у првенству, што значи да су играчи у доброј форми. Немамо ни проблема са повредама, тако да могу рећи да је тим комплетан и спреман да освоји овај трофеј. Знамо да се Радник неће предавати, али ипак вјерујемо да имамо квалитетнији тим и не смијемо пропуштити прилику за осва-

ОСВАЈАЧИ

1993.	Борац Боровица
1994.	Борац
1995.	Борац Некстар
1996.	Борац Некстар
1997.	Борац Некстар
1998.	Борац Некстар
1999.	Игокса
2000.	Игокса
2001.	Борац Некстар
2002.	Младост
2003.	Љептар
2004.	???

јане, иначе свима драог Купа - нагласио је Симовић.

Александровчани су до сада два пута освајали наслов побједника најмасовнијег кошаркашког такмичења у Српској. Било је то 1999. и 2000. године.

- Вријеме је да наша клупске витрине поново украсимо овим трофејем. Мада неће бити лако, јер Радник се бори за први пехар. То значи да Бијељинци сигурно имају велику жељу и мотивацију за успјехом, па ће вјероватно пружити максимум. Радник има добру екипу коју не

Слободан Симовић са играчима: Вјерује у успјех (Снимко М. ШУКАЛО)

смијемо потијенити. Али, наше је да оправдамо приписану нам улогу фаворита. Вјерујем у наш квалитет и надамо се да ћемо 2005. годину почети на нај-

љепши начин, освајањем трофеја и то пред својом публиком - каже помоћни тренер Игоксе Зоран Петковић.

■ М. ИЛИЋ

ТВ ПРЕНОС

Финални сусрет кошаркашког Купа из Александровца, који ће почети у 17 часова, моћи ће да посматрају и гледаоци поред малих екрана. Њега ће директно пренести Радио-телевизија Републике Српске.

Далибор Ступар и Дејан Ершић: Амбиције се поклапају (Снимко Р. ШИВАРЕВИЋ)

КОШАРКАШИ БАЊАЛУЧКЕ ПИВАРЕ СЕ ПОЈАЧАЛИ

Јачи за Ступара

БАЊАЛУКА - У Нову, 2005. годину са појачањем. Нови члан Српског кошаркашког клуба Бањалучка пивара је двадесетогодишњи Далибор Ступар, који игра на позицијама два и три.

- Ријеч је о играчу који је био наш пионир. Једно вријеме боравао је у београдској Црвеној звезди, а доскора је бранио боје Игокее. На почетку сезоне је потписао за мађарски Солнок, а сада је као слободан играч дошао у наш клуб и потписао једноипогодишњу сарадњу - истакао је спортски директор Бањалучке пиваре Дејан Ершић.

Ријеч је за веома искусног играча, који ће допринијети потребну сигурност за веома младу екипу "пивара".

- Не одустајемо од пласмана међу прве четри екипе, односно пласмана у Лигу за првака. Сигурно је да ће нам са доласком Ступара бити још лакше да остваримо заправо - допао је Ершић.

Далибор Ступар није крио одушевљење што се вратио у клуб, где је почео каријеру.

- Вјерујем да ћу се веома брзо уклопити у нову средину. Олакшавајућа околност ће ми бити што већи број играча добро познајем, а са доста њих сам и тренирао. Знао и како ради шеф стручног штаба Драго Каралић, који ми је дуго био тренер, тако да не би требало да буде никаквих проблема. Амбиције "пивара" поклапају се са мојима и сигуран сам да ћемо без проблема обезбједити пласману у Лигу за првака. А, послје тога видјелимо шта даље - истакао је Ступар приликом потписивања уговора у просторијама СКК Бањалучке пивара.

■ Д. П.

ПРИПРЕМЕ БОРЦА СП

Планове кују у Бару

БАЊАЛУКА - Правац старта база Бар. РукOMETашнице Борца Српске поште у суботу (8. јануара) у вечерњим часовима кренуће, највероватније, пут Црногорског приморја, где ће обавити припреме за пролећни дио сезоне у Заједничкој лиги БиХ.

- У Бару ћемо провести десет дана. Тренираћемо два пута дневно. У плану нам је и одигравање неколико контролних мечева, како би се што боље припремили за шампионата у Заједничкој лиги БиХ. Циљ нам је стицање кондиције и физичке припремљености, како бисмо што боље одољели предстојећим искушењима - ријечи су шефа стручног штаба Борца Српске поште Раде Унчанина.

Још увијек је неизвјестан одлазак стандардне првотимке Борца Српске поште Драгана Црнић на припреме у Бар.

- Већ два мјесца имам болове у стомаку. Урадила сам неколико претрага, али још увијек нико не зна у чему је проблем - ријечи су Драгана Црнић.

- И прошле године екипа Борца Српске поште је дио припрема одржала у Бару.

- Имали смо, тада, сјајне услове за рад и тренирање и због тога смо се поново одлучили да отпутујемо у овај град на Црногорском приморју. Показало се да нам је Бар био пуно погодан. Надам се да ће тако бити и ове године - нагласио је директор Борца Српске поште Ранко Глигорић.

На пут у Бар креће седмаеструк меташница: Анита Косић, Бојана Бабић, Бојана Зец, Тања Кеквић, Соња Агостић, Дијана Црнић, Драгана и Дејана Кнежевић, Драгана Куклић, Ивана Лукић, Наташа Кузмановић, Рената Рајић, Маријана Богојевић, Весна Тодоровић, Свежана Чивчић, Дејана Малбашић и Бојана Јелић.

Осим њих у експедицији су и: шеф стручног штаба Раде Унчанин, помоћни тренер Данијел Глигорић, физиотерапеут Александар Раковић, директор Ранко Глигорић и службени представник екипе Владимир Поповић.

■ Т. П. Ц.

КОШАРКАШИЦЕ МЛАДОГ КРАЈИШНИКА ОБЕЋАВАЈУ ПОБЈЕДУ У ФИНАЛУ

„МАЛЕНЕ" НЕ ДАЈУ ПЕХАР

Неће нам бити нимало лако, али увјерена сам да ћемо поновити прошлогодишњи успјех, каже Милена Рађеновић

БАЊАЛУКА - „Малене" јасно поручују: Пехар остаје код нас! У тaborу Младог Крајишника, пред финалу утакмицу Купа Републике Српске против градског ривала Младости све је спремно за одбрану трофеја. Сусрет ће се одиграти у суботу на паркету спортске дворане „Облићево", а формална улога домаћих припаца је Младом Крајишнику.

- Неће нам бити нимало лако, јер Младост је више него солидна екипа. Ипак, увјерена сам да ћемо поновити прошлогодишњи успјех и тако мисле сви у Младом Крајишнику. Екипа је у форми, одморне смо и не видим шта би могло да нам поквари планове - увјерена је кошаркашица Младог Крајишника, Милена Рађеновић.

Прошлогодишње побједнице најмасовнијег такмичења немају проблем ни са саставом. Пред суботни меч, због повреде, остаје једино Оља Ступар, док остале кошаркашице нестрпљиво чекају финални сусрет.

- Даћемо све од себе. Атмосфера у тиму је одлична, једва чекамо да изађемо на паркет и покажемо шта знамо. Очекујем до-

бру партију, како своју тако и мојих саиграчица. Надам се да ће дворана „Облићево" бити испуњена и да ће утакмица бити онаква каква доприкује једном финалу Купа, а ми ћемо се, наравно, радovati - нагласила је првотимка „малених" Милена Рађеновић.

ПОБЈЕДНИЦИ

1993.	М. Крајишник
1994.	М. Крајишник
1995.	Порт МК
1996.	Порт МК
1997.	Порт МК
1998.	Порт МК
1999.	Р. банка МК
2000.	Р. банка МК
2001.	Бијељина
2002.	Борац
2003.	М. Крајишник
2004.	???

Од када се игра Куп Републике Српске, а први је одржан 1993. године, апсолутну доминацију држи Млади Крајишник, који се радовао девет пута. Остаје да се види да ли ова генерација Младог Крајишника може да понови раније успјехе.

■ Н. ДЕСПОТ

Зец (Млади Крајишник) и Перишић (Младост): Десета или прва радост

■ М. И.

ПЕКИНГ, ПА ОПРОШТАЈ

Вољела бих да обезбиједим пласман на наредне Игре и да се од стрељаштва опростим на најљепши могући начин, каже Шекарићева

БЕОГРАД - Најусуђенија такмичарска свијета у стрељаштву, Јасна Шекарић, најмјерава да већ у 2005. години испуни квоту за Олимпијске игре 2008. у Пекингу. Освајачику сребрне медаље у Атини ове године очекују и два европска првенства, прво крајем фебруара, а друго у јулу у Београду. Ипак, акценат у овој години ће ставити на Светске купове.

- Надам се да ћу учествовати на сва четири Светска купа, јер би тако имала веће шансе да испуним квоту за Пекинг. Вољела бих да обезбиједим пласман на те Игре већ ове године и да се од стрељаштва опростим на најљепши могући начин - рекла је Јасна Шекарић.

Најусуђенија такмичарка свих времена у историји Олимпијских игара у стрељаштву каже да је медаља освојена у Атини продукција њен рок трајања.

- Та медаља је, на неки начин,

пресудила да ли ћу наставити даље или не. Мислим да ћу се успјети добро спремити и за Пекинг и

МЕДАЉЕ

Јасна Шекарић је учествовала на пет Олимпијских игара и освојила исто толико медаља. Златно и бронзано одлике у Сеулу 1988, а три сребрне медаље у Барселони 1992, Сиднеју 2000, и Атини прошле године. Освојила је Шекарићева и по два злата и сребра на светским првенствима и још 12 медаља на европским, од тога четири највише. На светским куповима је покушала укупно 47 одлика (19 златних), док је појединачна финала Светских купова била пет пута. Најбољи стрјелач свијета била је 1990. и 1994. године, а телевизија Еуроспорт ју је у новембру 2004. наградила за спортисткињу доприноса у конкуренцији жена стрјелача. Светска стрељачка федерација ју је 2000. године изабрала за стрјелачку мисионерку.

поново направити неки успјех - нагласила је Шекарићева.

Прошла сезона је за Јасну Шекарић почела веома лоше. Она је, међутим, оцијенила да су, с обзиром на неодогавајуће услове у којима је радила, такви резултати "били нормална појава".

- У години када се одржавају Игре, резултати се највише и вреднују. Врхунац 2004. године сигурно је била сребрна медаља на сам Атини и наравно да сам јако задовољна својим учинком. Али и цијела каријера ми је стварно фантастична. Почела сам да пуцам из ваздушног пиштоља 1983. године и само пет година касније сам успјела да дођем до злата у Сеулу. Послије тога имала сам

Јасна Шекарић: Сјајна каријера

стварно много победа, а надам се да ће тако бити и у будућности - истакла је Шекарићева. Она каже да није много раз-

мишљала о томе шта јој је спорт узео, јер воли да све гледа са позитивне стране. Захвална је стрељаштву због путовања, прилика да упознаје нове људе и склапа пријатељства, а оно јој и даље причињава задовољство.

- Мислим да сам кроз стрељаштво изградила себе као личност. Била сам много другачија у дјетинству, а спорт ме је направио онаквом каква сам требала да будем. То и јесте оно због чега је спорт значајан за младе. Сада када имам породицу на то гледам потпуно другачије. Остала ми је навика да путујем, а спорт ми пружа и материјалну сигурност - закључила је Шекарић.

Треба истаћи је Јасна Шекарић једна од 69 спортиста свијета који су четири пута учествовали у истој дисциплини освојити медаљу на Олимпијским играма. Међу тим великанима су Карл Луск у скоку у даљ и Јан Железини у бацању копља.

БЕРЛИН - Вишеструки шампион "формуле 1", немачки возач Михаел Шумахер дао је 10 милиона евра за помоћ жртвама у Јужној Азији. Вијест је јавности саопштио његов менаџер Вили Вебер у емисији немачке телевизије "Желимо да помогнемо - волимо дјец". Вебер је навео да ће Шумахер наредних дана у сарадњи са Министарством иностранства послата у Берлин одлучити за шта ће ова сума бити употребљена.

БЕОГРАД - Кошаркаши Хемофарма, Рефлекса и Будућности доживјели су поразе у утакмицама осмог кола УЛЕБ купа. Врчани су у дерби мечу групе "Б" изгубили у хали Миленијум од лидера Вентспилса, тек после две минуте дојуче. Будућност је поражена у Мањарској од Дабрице 72:82, док су кошаркаши Рефлекса у у Железини изгубили од бугарског предстваника Лукоил Академика са 72:70.

ЕНГЛЕСКА ПРЕМИЈЕР ЛИГА, 22. КОЛО

Челзи одмиче

ЛОНДОН - Фудбалери Челзија учврстили су водећу позицију ланком и рутинском победом над Мидлзбром, па председник Арсеналом износи седам бодова. Свега два минута била су довољна екипи са "Стемфорд Бриџа" да са два поготка осујера нови тријумф. За четврти обје акције је био Френк Лампард, а сигурни егзекутор Дидије Дрогба.

Дидије Дрогба: Двоструки стрјелач

рала екипа Тотенхем која је остала непоражена на гостовању Манчестер Јунајтеду. У то, тим са "Вајт Харт Лејна" је оштрена с обзиром да је лопта после шута Мендеса са пола терена прешла гол-линију за више од пола метра, а судска тројка је успјела да превиди погодак гостују.

Изненађење је направио и Манчестер Сити, који је на "Хајберри" освојио бод у дуелу са Арсеналом. Изабрали Кевина Кигена су одлично одиграли против "тобица" и још једном потврдили да најбоље партије ове сезоне пружају против фаворита. Киксе Арсенала и Манчестер Јунајтеда је искористио Евертон који је уз много мучке и сресе освојио три бода против Портсмута који је још једном потврдио да боље игра на страни.

Резултати: Бирингем - Болтон 1:2 (Апсон 66 - Диуф 17, Нолан 90), Евер-

1. Челзи	22	17	4	1	43:8	55
2. Арсенал	22	14	6	2	52:24	48
3. Манчестер Ј.	22	12	8	2	33:13	44
4. Евертон	22	13	5	4	27:23	43
5. Ливерпул	22	11	4	7	36:22	37
6. Мидлзбром	22	10	5	7	34:28	35
7. Тотенхем	22	9	6	7	29:21	33
8. Чарлтон	22	9	4	9	24:32	31
9. Манчестер С.2	22	7	7	8	27:23	28
10. Астон Вила	22	7	7	8	23:26	28
11. Болтон	22	7	6	9	29:31	27
12. Портсмут	22	6	6	9	26:30	27
13. Бирингем	22	6	8	8	25:25	26
14. Њукасл	22	6	8	8	33:39	26
15. Блекбурн	22	4	10	8	20:33	22
16. Фулам	21	6	3	12	25:36	21
17. К. Палас	22	4	6	12	23:34	18
18. Норвич	22	2	10	10	19:39	16
19. Саутемптон	21	2	8	11	19:34	14
20. ВБА	22	1	10	11	17:43	13

тон - Портсмут 2:1 (Стабс 29, Осмен 90 - Јаузу 31), Манчестер Јунајтед - Тотенхем 0:0, Челзи - Мидлзбром 2:0 (Дрогба 15, 17), Арсенал - Манчестер Сити 1:1 (Бунгберг 75 - Рајт-Филпс 31).

ВТА ТУРНИР

Јанковићева експресно

ОУКЛЕНД - Јелена Јанковић се пласирала у четвртфинале турнира "АСБ класик" у Оукленду на Новом Зеланду. Тенисерка из СЦГ је у трећем колу била побједљива против Нурије Љагостера Вивас из Шпаније и поред проблема са тек преджежаним гриндом, побједила са 2:0 (6:1, 6:0) за само 46 минута.

У борби за полуфинале турнира Јанковић се са састати са Францускином Мариен Бартоли. Она је пети носилац, а у четвртфинале се пласирала победом над Цил Крејбас - 2:1.

У јулијеној половини хријеба је и млада Израелка Шаер Пир, која је била боља од Италијанке Марсе Сантанџела, која је елиминисала брањачку титулу, Гркињу Елени Дамилиду.

НБА ЛИГА

Шоу О'Нила

ЊУЈОРК - Ноћ у НБА лиги су обилежили фантастични наступи два кошаркаша. У побједи Индијане над Милвокијем од 116:99 Цермејн О'Нил је предводио Пејсерсе са чак 55 поена и 11 скокова, док је мање успјеха имао Гарнет чијих 47 кошева и 17 ухваћених лопти није било довољно за тријумф над најбољим тимом лиге, Финиксом. Од интернационалаца из СЦГ настапила су само двојица: Стојаковић је уз шут 15-6 и 21 поен био други стрјелач своје екипе у првој побједи Кингса на гостовању у Њујорку.

Њу Џерси Нетс Ненада Крстића су "прегажени" од Вашингтона, а репрезентативни центар је наступио 31 минут као стартер, те уз солидан шут 7-4 стигао до учинка од девет кошева, пет асистенција, четири скока и једне блокаде.

Резултати: Вашингтон - Њу Џерси 112:88 (Хјуз 33 - Картер 31, Крстић 9, 5 ас, 4 ск, 1), Индијана - Милвоки 116:99 (О'Нил 55, 11 ск - Мејсон 21), Њујорк - Сакраменто 98:105 (Марбери 26 - Вебер 22, 11 ск, Стојаковић 21, 3 ас, 2 ск, 2 ук), Минесота - Финикс 115:122 (Гарнет 47, 17 ск - Студемајер 34), Сан Антонио - ЛА Лејкерс 100:83 (Боуен 24 - Брајант 17).

У НЕДЈЕЉУ ФИНАЛНИ ТУРНИР КУГЛАШКОГ КУПА СРПСКЕ

ТРОФЕЈ СВИ ЖЕЛЕ

Сва четири тима са много оптимизма улазе у битку за велики пехар

БАЊА ЛУКА - Недеља је дан када ће пасти одлука ко ће бити побједник II. куглашког Купа Републике Српске. На финалном турниру, који се одржава у куглани "Борик", учествоваће: Козара, Книн Гагитранс, Борац Нова Бањалучка банка и Лакташи Астра СБ.

Сва четири тима са много оптимизма приступају битку за велики пехар. Градњаци Козара се узла у тандем Драган Тркуља - Саша Радовић, али у редовима јесењег шампиона БиХ су сјесни да ће тешко стигли до трофеја ако сви куглаши не пруже максимум.

Добро смо се припремили за овај окршај и сви вјерујемо у успјех - каже млади, али проверени куглашки зналац Саша Радовић. Желимо овај пехар, а до њега ћемо стигли само ако будемо максимално концентрисани. Мислим да ће о коначном побједнику одлучивати нијансе, јер су све екипе веома квалитетне.

Книн Гагитранс је годинама у врху куглања Републике Српске, али никако да освоји трофеј.

- Биће ово права прилика да се и ми коначно радујемо. Мотива имамо на претек и мислим да ће-

мо заједничким снагама доћи до толико жељеног пехара. Ипак, у финалу се не игра само срцем, већ и главом - рекао је куглаш Книн Гагитранс Чедо Андрић, који је прошле године са Бањалучком пиваром тријумфовао у овом такмичењу.

Највише успјеха у Купу Српске има Борац Нова Бањалучка банка. Намак, Ђорђе Пантар и другови су пет пута освајали овај пехар.

- Ми смо специјалисти за Куп и вјерујем да ми овога пута нећемо подбацити. Биће тешко, али мислим да смо најквалитетнији и да ће пехар завршити у нашим витринама - сматра један од икунских играча тима Борац Нова Бањалучка Банка.

Иако их многи сматрају за аутосајере, куглаши Лакташи Астра СБ се не предају:

- Сам пласман у финале за нас је велики успјех, тако да ћемо у недељу бити много опуштенији од наших ривала. Никог се не бојимо и сигурни сам да ћемо показати да нисмо случајно изборили учешће на завршном турниру - ре-

Синиша Чалић (Козара): Одлучиваће нијансе

је велики успјех, тако да ћемо у недељу бити много опуштенији од наших ривала. Никог се не бо-

јимо и сигурни сам да ћемо показати да нисмо случајно изборили учешће на завршном турниру - ре-

као је предједник и куглаш Лакташа Астра СБ, Владо Кепања. ■ Д. ПРАШТАЛО

ДАНАС НА СПОРТСКИМ СТРАНАМА

МАЛИ ФУДБАЛ
Ветерани против ветерана
Страна 2. Дамир Шица

КУП РС
Игокеа жели трофеј
Страна 3. Дејан Вукосављевић

КОШАРКА
Ступар појачао "пиваре"
Страна 3. Далибор Ступар

ДА СЕ ВРАТИМО КОРИЈЕНИМА

Страна 2.

СТАМБЕНИ КРЕДИТИ

са роком отплате до 20 година

За све информације обратите се најближој пословници
HYPO ALPE-ADRIA-BANK.

HYPO
ALPE-ADRIA-BANK

БОЖИЋНА ПОСЛАНИЦА ЊЕГОВЕ
СВЕТОСТИ ПАТРИЈАРХА СРПСКОГ
ГОСПОДИНА ПАВЛА

НЕ ДАЈ СЕ МАЛО СТАДО

Молимо се новорођеном
Богомладенцу да у години
која долази буде мање
немира а више мира, мање
мржње а више љубави,
мање неслоге а више слогe

Страна 3.

поводом најновијих одлука
педија ешдауна

ТАЈНА СЛОБОДЕ ЈЕ У ХРАБРОСТИ

И највећа власт има своје
границе. Јарам који је
наметнуо високи
представник може
се и мора збацити

Страна 8.

животна лађа ХЕРЦЕГОВЦА ЂОКА
ТОМОВИЋА

ПУТНИК ЧЕЛИЧНОГ ЗДРАВЉА

У тихој оази Добромана,
живи овај 92-годишњак,
човјек који је живот прошао
без ташне и машне и увијек
остао усправан

Страна 11.

ДРУГА МЛАДОСТ БАКЕ
ЦВИЈЕТЕ ЈОКАНОВИЋ

ДЕВЕДЕСЕТ ДЕВЕТ ПОТОМАКА

Преживјела је три рата,
четири сеобе, 13 порода,
много весеља и много
жалости. Данас су њена
радост њени потомци

Страна 13.

Божић је један од најрадоснијих хришћанских празника. Радујмо се празнику мира, иако вријеме у коме живимо, испишује неке, најблаже речено, тужне странице историје. Радујмо му се и послушајмо ријечи Његове светости патријарха српског господина Павла: „Нека се нико због нашег имена или наших дела, не нађе увређен, а камоли повређен“. Нека нам Господ да да дани стрепње и безнађа буду освијетљени његовом звијездом водиљом, како би Христос дошао и у наша срца као у Витлејемску пећину, и ту нашао топло уточиште, а ми утјеху у њему. Христос се роди, ваистину се роди!

БОЖИЋНА ПОСЛАНИЦА ЊЕГОВЕ СВЕТОСТИ ПАТРИЈАРХА СРПСКОГ ГОСПОДИНА ПАВЛА

НЕ ДАЈ СЕ МАЛО СТАДО

Нашој браћи на расплету Косову и Метохији, разорени су домови, спаљена огњишта, порушени вековни храмови, гробови прекопани. На земљи, коју само крвљу платили, они немају право да живе

Јер се данас рађа Божији Син Јединородни, Славој Славе Његове, Обличе бћна и вечности Његове (Св. Јован Дамаскин, Беседа на Свето Христово рођење)

Ево дана који су очекивали старозаветни пророци (Ис 2,2-3; 9,6; Јер 23,5-6; Јез 34,23; Мих 5,2); ево дана за којим су тежудни старозаветни пророци (1. Мој 12,3; 5. Мој 18,15); ево дана који је обећан свима који су Господу тражили (Ис 11,8-24), јер будући по природи Савршени Бог, постао је по природи Савршени човек - Он Исти, не променивши природу, итти првидни чинећи чинећи оваплоћење" по речима Св. Јована Дамаскина.

Данас нам се, христољубива браћо и сестре, драга наша децо духовна, роди Син Божији који постаде Син човечији, остајући чудесно и Богом и човеком. Данас се силом и дејством Духа Светога, од Деве, Превсете Богородице, роди Спаситељ света, Цар Израилев, син Давидов (Мт 15,22). Зато и певам са Светим Григоријем Богословом: „О новога ли мешања! О чуднога ли сједињења! Онај који јесте постаје, и Нестворени ствара се“.

Неколико пута поновисмо да се Господ данас роди и заиста је тако. Величина наших празника и јесте у томе што они на чудесан начин тај догађај чине поново присутним и стварним.

То бива јасније ако имамо на уму библијско поимање памћења, сећања, што увек подразумева оприсуњавање тога догађаја. Наш свет и век у коме живимо готово да и не познаје ову истину, отуда овај, као и сваки други празник, људи често доживљавају као успомену на нешто што се некада давно негде догодило, нечашта што је лепо да се сећамо, јер како се то обично каже, то су наши леги стари обичаји. Међутим, празници су понајмање обичаји.

На првом месту они испуњавају наш живот смислом, и то смислом постојања, осећујући време у коме живимо. Хришћани који знају да је Христос дошао, који су свесни Његовог присуства и у дому и на Светој Литургији, и који ишчекују Његов други долазак, они имају задовољство другачије од наше животне, његовом смислу и вредности, са разлику од оних који не размишљају на овакав начин а траже некакав смисао у свету који их окружује.

Данашњи Празник нам открива да нисмо позвани само да будемо добри, честити, племенити и узорни грађани, већ далеко више од тога: да постојанство деца Божија, да се старамо о свету који нас окружује и да тај свет приносимо Богу како би нешто постојало. Није ли то и решење еколошке кризе. Није ли решење овог проблема, као и сваког другог, у враћању на библијски, хришћански поглед на свет. Сигурно јесте за оне који имају уши да чују и очи да виде.

Свето писмо, та књижевност, јасно нам говори о свему томе. Свет и човек створени су од Бога, из неба (1. Мој 1,1). У себи самом они немају ништа што би их држало у постојању без Бога. Само у заједници са Богом, могуће је наше постојање, наш живот. Тај живот нама Бог нуди, али нас не приморава да позив прихватимо. Будући да нас је створио по лику своме (1. Мој 1,26), даровао нам је дакле, слободу и од нас очекује да слободу пројавимо као љубав, као потврдан одговор на Божији позив.

Адам и Ева су, нажалост, своју слободу пројавили на негативан начин, нису прихватили Божији позив. (1. Мој 3,6), али Господ ни њих, као ни нас, није оставио (1. Мој 3,15), већ је наставио да промишља о човеку и да га припрема за долазак Месије који ће спасити и свет и човека (Јер 31,31-33).

Како ће га спасити, подсмешљиво нас питају људи овога века, да живот свој положи за ближње своје (Јн 15,13). Сећајући се њих и тих великих дана, нама као потомцима ових њивних Христољубаца и братољубаца, срца су била испуњена рапошћу. Нажалост, толико је ратова, убиства, злочина, сваковерних неправди и понижења било и у ових двеста година. Колико је деце остало без родитеља, колико родитеља без деце, колико суза проливило за родним прагом, за водом која нас је прво запојила, за ваздухом који смо прво удахнули!

А ми одговарамо - спасиће нас тако што ће Бог постати човек, а да при том остане Бог. И то се управо дешава на данашњи дан. Бог постаје човек. Данас се спасење објавило свету.

А од чега нас то Господ спасава? питају они даље. То је јасно тешко објаснити. Онај ко не види потребу да буде спасен тешко му је о тој потреби да говори. Само се човек окамења срца.

И треба ли још набрајати све невоље у долини плача, како овај наш свет назива отац Јустин Поповић. Мир Божији, који овај дан доноси, недостаје је нашем народу више од хлеба. Радујемо се зато данас дарованом слободом, али радујемо се томе дару на месту где се он дарује, а то је Црква. Чудесна и тајанствена реалност Празника не остварује се на сваком месту, мада је спасоносна за свако место. Та реалност Празника остварује се само у Цркви, на светом Сабрању, у Светој Литургији. Ту се Божији дарови у примању његови дарови у Светој евхаристији, где се ми сједињујемо са Богом који је постао човек. „Зато пражнујемо, не театрално, него бојажски; не светски, него најсветски; не празнично, него наш празник, него боље рећи Господњи празник, не болести, него оздрављење, не саздање, него пресаздање“ (Св. Григорије Богослов).

Али, наше спасење се не завршава данас. Оно је данас почело своје остварење. По речима Светог Григорија Богослова: „Пошто смо услед за отпадом од добродетља, било је потребно да нас Господ себи поново врати кроз оваплоћење“.

Али ни оваплоћење само по себи није довољно - било је потребно и крсно страдање и славно васкрсење (Јн 12,27) и све то Господ чини ради нашег спасења. Зато Свети Јован Златоуст кличе: „О новогача! О неискане благодати! Христос се бори, а ја венац прима! Он вољује против њавола, а ја односим победу над њаволом“.

Иако те Дарове примамо у Светој Литургији, нажалост, и данас је много оних који не долазе у свете храмове. Ипак наше није

да их осуђујемо, већ молимо Господа да и њих приведе спасењу. Морамо имати на уму да никоме не смејемо оспорити слободу. Свако има право да извор и смисао свога живота нађе у заједници са Богом.

Господ ни њих не напушта већ им даје право на живот, време за покајање и промену њихове погубне одлуке. И за њих се молимо да се науче од мудраца који су се кланали звездама, али какав видеше Господа - Нему се поклонили, јер је Он дошао да их ослободи од робовања звездама и веровања у судбину (Владика Николај).

Док се у свету прокламује слобода, нашој браћи на Косову и Метохији одузима се чак и право на живот. На њима се испуњавају речи Христове да и птице и

колвекс Богомладенца Христа, јер су, без обзира на разлике у племенском и националном изјављивању браћа и по Богу и по заједничким прецима. И поручујемо им да нас не спасавају ни нације ни партије него Црква Божија чину узвишеној службу мира и спасења врши Митрополита црногорско-приморског и остале Светосавске епархије у Црној Гори. Зато се молимо Богу да мир свој и Божињу радост излије на све оне који у миру, љубави и вери живе.

Посебно се обраћамо нашој духовној деци у расејању, али и у Отаџбини, која живе у верски мисловитим срединама, да према свима покажу не само разумевање, јер је то за хришћанина мало, већ љубав. Ми нисмо позвани не само да другога тримо већ да другога волимо, по речима Христовим: „И ако поздрављате само браћу своју, шта одвише чините? Не чине ли тако и незнабошци?“ (Мт 5,47).

Нека се нико због нашег имена или наших дела, не нађе уверећен, а камолни поврешен. То је оно што од срца желимо, за то се Богу молимо и на то Вас, децо наша духовна, позивамо.

Позивамо на љубав и мудрост најодговорније људе у нашој земљи, све оне који утичу на очување вредности и стварања закона на којима почива држава, један народ и многи народи, да не заборавају да је ово хришћанска земља, да се не постиде имена и покрета, да нас се не постиде преци наших каи пред њих изјавимо: „Позивајући нас на свет да је земља у којој живимо хришћанска, ми не тражимо „права царска“, већ тражимо да се исти закон не проглашава за лаж, нити лаж за истину, неморал за морал.“

Од оних који су најодговорнији за васпитавање наше деце и за стварање услова у којима наша деца стасавују, тражимо да не занемаре библијску истину и циљ који је пред човека постављен, а то је да човек постаје Бог по благодати. Свети апостол Павле јасно поручује: „Све ми је дозвољено, али све не користим; све ми је дозвољено, али не дам да мишта овлада мном“ (1. Кор 6,12).

Позивамо наше духовне кћери, да рабају децу, а не да их нерођене у труби убијају изговарајући се планирањем породице. Нека се нико не правда сиромаштавом. Деци јесте потребно много тога, али највише им је потребно љубави и мира у породици. Йубав не зависи од новца, често бива, што је више новца, љубави је мање. Йубав и мир су данас најпотребнији нашем друштву и нашој породици. Реформе, о којима се причало и прича, имају и добре стране. Али, ако наш живот не доживи преобрабају, ако љубав Христолуку не поставимо за основу нашег живљења, узалудан је сваки труд и рад, као што рече апостол Павле: „Ако језике човечије и анђелске говорим, а љубави немам, онда сам као звонко је чич, или као кимвал који звечи“ (1. Кор 13,1).

Празнујући Христово рођење, које је човека прослављено, радосно ускликимо са пастрима, запевамо са анђелима, поклонимо се са Мудрацима Рођењем Богу и благодарност одајемо Богомладенцу који је синшасе са нас уведе у Царство небеса.

Молимо се новорођеном Богомладенцу да у години која долази буде мање немירה а више мира, мање мржње а више љубави, мање неслоге а више слоге и сваког благослова Божијег.

На Вас, децо наша духовна, позивамо благослов Божији да у миру и љубави са Богом и људима прославите новорођеног Богомладенца, поздрављајући једни друге радосним Божијим поздравом:

МИР БОЖИЛИ - ХРИСТОС СЕ РОДИ! ВАСТИНУ СЕ РОДИ! (Дано у Патријаршији српској у Београду, 9. јануара 2004. године)

него морамо створити услове да цркву приближимо сваком вернику. Црква је жива, то је народ Божији, све остало је Богомоља или храм - било којег степила знаменитог, готског, барокног... То су домови господњи гђе се сабира жива црква. Ја инсистирам, и сви ми епископи, на живој цркви. Јер каже свети апостол Павле: „Не знате ли ви, браћо, да сте ви храмови духа светог? Дакле, свака душа је престојалиште духа светог гђе се савршава непрестана литургија. Најача компонента нашег хришћанског живљења је управо та жива црква Христова.“

Сремска епархија којом руководите Један је од најважнијих стубова српске духовности. Српске ли је читаоцима „Гласа Српске“ украто представити?

Имамо ми доста снажних епархија. Сремска је само једна у низу, а на таквом је географском положају да изгледа као Месопотамија између Еуфрата и Тигра - ова наша је између Саве и Дунава. Ту је велики број светих места, имамо око 130 парохија, 230 Богословију Сремске Карловце са 180 младина која је значајна компонента у животу наше Цркве, јер је једна од најстаријих наших богословија са традицијом преко двеста година.

Значајна је и историја свјетске бисерној друшкарској мисли, коју чини седамнаест манастира, налазе мошти светог цара Уроша Нејаког, светог цара Лазара, светог Стефана Штиљановића, имамо мошти свете Ангелине, светог Јована и Максима, онда мошти свете Петке. Све те мошти опје су доменсе у време сеобе Срба 1690. године. Овде су једне од најстаријих мошти светог Теодора Тирона из четвртог века, из 304. године и ми их ту чувамо или, боље рећи, онс нас чувају. То су велики драгуљи и драгоцености српскога народа.

БИЈЕЛА КУГА

Честитајући читаоцима „Гласа Српске“ и грађанима Републике Српске божићне празнике, владика Василије Вавић, епископ сремски, посебно је нагласио:

Сви примјећујемо да је бијела куга једна од највећих несрећа која је задесила српски народ у овом премеу у којем живимо. Али, бојим се да мало шта чинимо да то поправимо. Раније је увјек у нашем народу то било благородно, куће су биле пуне деце; ја сам десето дијете у мајке и оца.

У последње вријеме зидамо куле и валде, а немамо коме да то предамо. Плашам се да је то један огроман и озбиљан проблем у нашем народу у којем треба да свеобухватно држава српског народа, па и наша Црква, поведе рачуна заједно са јерцима. Празник рођења Господа Исуса Христа лијен је повод за пожељно да 2005. година буде у знаку напретка рађања нових покољења и напретка у нашем српском народу. Да Бог да да осамљито ту несрећу бијелу кугу српског народа и нека вријеме које долазе буде знак браће и љубави и заједничког живота српског народа. Ако немамо жеље, немате ни народа. Неко ће доћи други да заузме те просторе, као што нам се управо дешава на Косову и Метохији али другде.

Српски народ одавно Фрушку гору пореди са Синомом и Светом гором, тј. Атосом у Грчкој. Бијело је најоштрија да ће се и Фрушка гора прогласити за Свету гору?

Највећа концентрација Богомоља и светиња на свијету је на Фрушкој гори. Ту је било четири манастира, почео од манастира Крушедол, који је започела породица Бранковић, а потом је четрдесет манастира посјаяно широм ове мале, племените планине.

Настајао сам да обновим идеју старог монаха и саопшера, поштованог Герасима Зелића, чудесног висперног старјешине и архимандрита манастира Крупа у Далмацији, који је на овим просторима заједно са Доситејем Обрадовићем пребивао једно вријеме тражићи од бечкога и пензанскога двора 1882. године да се Фрушка гора прогласи Свеном гором.

Настајао сам да ту идеју обновим не због њега или због нас данас, него због свих Господу који су на овом простору живјели и преживјели и до дана данашњег показали својим животима и радом и које их је Господ пројавио као такве. Јасно ми је да тај епитет понесе ова планина-светина Фрушка гора, јер је овдје огроман број светиња. Ту идеју смо и благословили и добили благослов нашег патријарха и Светог архиепископа Синода.

Али се после нисмо дешавало, да нисам баш сигуран како и шта. На крају сам у сагледвању ипо благослову у свјетској Његовој светости патријарха Павла и сам схватио да није вријеме и чак да ова генерација која је сада ту гђе јест можда није достојна да се то дјело приведе на тај и такав начин. То наравно не исключа ништа, и не умањује вриједност и значај Свете Фрушке горе као такве, а даће Бог, да ће нека будућа генерација у достојанству и на видело сунца.

Борислав МАКСИМОВИЋ

УЗ НАЈВЕЋИ ХРИШЋАНСКИ ПРАЗНИК БОЖИЋ

МИР БОЖИЈИ, ХРИСТОС СЕ РОДИ

Припреме за прославу Божића почињу 40 дана прије празника, када почиње пост. Богати божићни обичаји чине овај празник најљепшим и најсвечанијим у цијелој години

Православни вјерници који вријеме рачунају по старом јулијанском календару, у петак ће прославити један од највећих празника, Рождество Господа Исуса Христа - Божић.

Овај празник црква је успоставила још у првим временима хришћанства у помен на обећани и остварени долазак Месије на земљу, који спада међу најзначајније догађаје у историји рода људи.

Света јеванђеља, која представљају дијелове новог Завета, описују догађај рођења Богомладенца.

Богородица и њен муж Јосиф, на путу према Назарету су заовијани у Витлејему, у једној пећини, јер нису имали где друго, с обзиром на то да је било вријеме пописа становника тадашњих римских провинција Јудеје и Галилеје, и сви су морали да буду у својим мјестима рођења.

У тој пећини, Богородица на свијет доноси претходно безгрешно зачетог Богомладенца, Исуса Христа - друго лице Божије, Бога сина.

У тренутку Христовог рођења, којег је Богородица родила у блаженству, пећину је обасјала звијезда, отворила су се небеса и анђели су певали: „Слава Богу на висини, и на земљи мир, међу људима добра воља“.

Новорођенцу су се најприје поклонили пастири, дајући му на поклон јангве, затим три мудраца, који су га даровали измирном, тамјаном и златом.

Овај догађај који представља долазак Месије на земљу, који ће цијелокупно човјечанство избавити из гриха и спасити га од про-

пасти, најављен је још у Старом завету, као и код других нејеврејских, идопоклоничких и многобожачких народа.

За разлику од других религија, гдје се божанства појављују међу људима само ради обављања парцијалног задатка - тренутног решавања неког проблема као што је, на примјер, спас од тренутне пријетње од демона или неке природне катастрофе, у хришћанству то добија општи карактер месијанства, односно спаса цијелог човјечанства од зла и погубљења кроз сва времена.

Примамњем хришћанства, православни Срби су прославу Божића укломповали неке раније, политичке обичаје, који сада добијају карактер хришћанског вјеровања у једног Бога и месијанске улоге Исуса Христа.

Наша православна црква припреме прославе Божића почиње 40 дана прије празника, када је прописала почетак поста. Детињци, Материце и Отачеви у посљедњи три неђеле пред рођење Господа Исуса Христа говоре о богатству наших обичаја који имају своју симболику.

На ове дане, они који га обилежавају, узјамно дјела, мајке и очеве се везују и сваки пут они који се причење бијају од својих најближих награђени поклонима. Овај обичај потекло је још од пећина који су у Витлејемској мушници донијели дарове.

Симболика овог догађаја односи се на новорођеног Господа, који је човјека помирио с Богом, одријешивши га веза греховних и везаних са новом везом за Бога.

Два дана прије Божића је Ту-

цидан. Тог дана се коље печеница. На Бадњи дан се пече а на Божић једе. Воји поријекло од рођења Господа Исуса Христа у Витлејемској пећини у коју су пастири затварали своје стадо. Печеница симболизује јагње које су пастири поклонили Богомладенцу.

На дан очи Божића или Бадњи дан, који се тако зове јер се тога дана и вечери бије, у домове се уноси бадњак, младо храстово дрво које се налаже на ватру. Хришћанска симболика огледа се у његовој топлини и свјетлости - Христос је „Свјетлост свијету“, а асоцира и на ватру у Витлејемској пећини која је грјала Богородици и Богомладенца.

Временом се у нашем народу развио читав култ везан за Бадњи дан. Рапо ујутро домаћин или неко од мушких укућана одлази у шуму са сјекиром, пронађе церић или храст и прекрсти се изговоривши „У име Оца, Сина и Светог духа“, и у три ударца сјекиром одсијече Бадњак, претходно изговоривши молитву „Помози Боже и Бадњаче свети“.

Бадњак мора да падне на источну страну одоке Господ долази, тада се сијече гранчица дрена и изговара молитава „На здравље нам било“. Бадњак се носи на десном рамену и при то мјева. „Дарови злата, измирне и тамјана ставају се у нову и у мириску омакне кете, ораси представљају Свету тројицу која влада свијетом од сјевера до југа и од истока до запада. Када се по свим одајама распе слама, бадњачар ставља бадњак на ватру да прегори у јесму - Рождество Твоје“.

Из посебне зиделе, унапријед припремљене, бадњак се посила житом премазује се медом и по-

спина вином. Затим се прекрсти, пољуби се бадњак тамо гдје је преливено, пољуби се бадњачар уз мирбожење: „Мир Божији, Христос се роди“. Сви одговарају „ваистину се Христос роди“.

Симболика указује на Господа Исуса Христа, новорођеног Спаситеља свијета који у виду бадњака улази у дом и свим члановима доноси здравље, изобиље плодова земљских и духовну радост.

Бадњачар иде пред икону своје крсне славе, окади њу и читава кућу, проспе сламу, новчиће и остало и још по три ораха у сва четири угла гостинске собе, Док ово чини, бадњачар „квоче“, а остали „пићућу“. То су углавном дјеца која у слами, у којој се Христос родно, траже скривене орахе и слаткише.

Симболика дјечје радости означава долазак Христа на земљу у виду новорођеног дјетета. Дарови злата, измирне и тамјана ставају се у нову и у мириску омакне кете, ораси представљају Свету тројицу која влада свијетом од сјевера до југа и од истока до запада. Када се по свим одајама распе слама, бадњачар ставља бадњак на ватру да прегори у јесму - Рождество Твоје“.

ју у шпорет или на пламен свијеће.

На бадњачку вечеру, која је разноврсна, обилна и строго посна, обавезно се служи погача и риба, јер риба, на грчком „ихтис“, представља почетне ријечи Исусе Христа Син Божији. „Сутрадан, на Божић, укућани се посљиге литургије враћају кући. Домаћин пошледи нафору онима који нису били у цркви и приступа се божићном ручку. Прекрсти се, запали свијећа, окади треза и прочита „Оче наш...“ и сви пјевају „Рождество Твоје, Христe Боже наш...“ Домаћин узме чесницу, подигне је у вис у славу новорођеног Богомладенца и за живот и здравље свих укућана, полагајника, путника намјерника, окрене је као славски колач са свим укућанима три пута, преломи преко средине и подијели.

На трпези се обавезно послужује печеница, која симболизује жртве, приношене жртве божанству које долази у старословенској религији, односно у хришћанству симболизује јагње које су пастири донијели као поклон Месији.

Божић се слави три дана, током којих се вјерници поздрављају са „Мир Божији - Христос се

роди“ уз отпоздрав „Ваистину се роди“, односно ријечима који одражавају симболику овог празника.

Други дан Божића, хришћанска црква одаје славу и хвалу пресветој Богоматери, која роди господа Бога и спаса нашега Исуса Христа. Сабором се њеним назива ово празновање зато што се тога дана сабирају сви вјерници, да прославе матер Богородицу и што се свечано, саборно служи у част њеу.

Трећег дана божићних празника славио Светог првомученика и архифакона Стефана. Он је био Јеврејини и сродник Светог апостола Павла. Био је први мученик који је због људске злобе, пакости и завидности пролио своју крв за свога божанског учитеља. Онога дана када су га каменовали, он се по примјеру свог божанског учитеља Господа Исуса Христа молио за своје непријатеље ријечима „Боже опрости им, не знају шта раде“.

Божић по старом јулијанском календару, када су у питању вјерници православне вјероисповијести, данас у свијету обилежавају Српска, Јерусалимска и Руска (московска) патријаршија.

■ Милица ЦЕПИНА

ОБИЧАЈИ КАЛИНОВАЧКОГ КРАЈА

Да кајмак буде дебео

Сваки крај има своје специфичне обичаје, који се уклапају у мозаик прославе Божића, а дају му посебну лепоту и драж.

Тако и мјештани Калиновика и околних села на свој начин прослављају највећи хришћански празник.

У овом крају обилежава се и такозвани „Овчји Бадњи дан“, који пада два дана прије Божића.

Тога дана се закоље божићна ова.

По народном вјеровању, на овај дан дјеца не смеју да се туку, јер ће у супротном, цијеле године бити неваљала, добијаће батине или ће чак боловати од чирева.

На Бадњи дан, прије изласка сунца домаћин или мушки потомак са комшијама или пријатељима, одлази у сјечу бадњака.

Бадњак се одсијеца од храстовог дрвета. Сијече се укусо са источне стране, а још од давних времена прва треска од бадњака се узима и ставља међу шкнипове са млијеком, да би се ухватио кајмак дебео као треска.

Обичај је да се на овај дан ништа не позајмљује из куће, а да се сви дугови враћају. Вјеровање каже да ако је Бадњи дан облачан, онда ће бити родна година, а ако се на бадњацима накупи доста пепела, биће хладна зима.

На Божић ујутро, сви укућани се свечано облаче и по правилу свако од њих облачи неки нови комад одјесе.

Трпеза мора бити богата, препуна различитих јела као што су цицвара, печено и сувом месо, чесница и штошта друго. Свако од укућана узима по свијећу у мирбожи са са осталима.

Свијеће се затим заједно стављају у посуду са житом, а

укућани сједају за сто да се одморе.

По правилу мрси се цицваром у којој се сви укућани огледају. Свака кућа има свог полазника, мушког члана, који први долази на Божић, а који није члан домаћинства.

Најчешће су то дјеца из комшилука јер се сматра да дјеца имају чисту душу и безазлене намјере.

Полазник се посила житом и покрива деком. По поласку, домаћин дарује полазника неким поклоном, најчешће чарапама или петом другом.

У божићну чесницу се ставља метални новчић и комадић дрвета.

Предане каже да онај ко нађе новчић, биће срећан током текуће године и имаће доста новца, а онај ко нађе дрвце представљаће снагу куће.

На Божић, домаћин и домаћинца не напуштају кућу, него чекају госте.

Послије ручка, омладина пред врата ређа оглодане кости од печенице и доводе пса.

Чију кост пас однесе, по вјеровању, тај ће се ожени-ти ако је мушкарац или удати ако је девојка.

На Божић се кућа не чисти, а вјеровање каже и то да ако је Божић облачан, воће ће добро родити.

Посебан божићни обред је гледање у плешку. Плешка печеница са које је месо поједено гледа се и на основу знакова на њој се прогнои-че будућност.

Плешка се не даје из руке у руку, већ се баца према оном ко треба да је погледа.

Треча да се поједини људи могу са великом вјероватношћом могу прорећи будућност укућана гледајући у плешку.

■ Данка ПУХАЛО

БОЖИЋНА ТРПЕЗА

На Бадњи дан, Божић, као и наредна два, када је Сабор пресвете Богородице и Свети првомученик и архифакон Стефан, припрема се богата божићна трпеза.

Без обзира на то да ли је посна, као на Бадњи дан или се мрси, божићни обичаји у српским кућама препознајљиви су по риби, чесници, печеници, колачима... Традиција обилне бадњачке трпезе обичала се и због тога што симболизује богатство које кућама и годину уопште, треба да краси.

Припрема трпезе за божићне празнике почиње рано ујутро на Бадњи дан, када се строго пости, ништа се не једе нити пије. Прва храна узима се тек навече, послје доласка из цркве и паљења бадњака. Обавезно се спу-

живота, вино крв Спаситеље-ву...

Божићни колачи, којих је некада било много више, први се мијесе. У новије вријеме праве се углавном два. Велики божићни колач и чесница.

Божићни колач мијеси се од бијелог швеничног брашна и увијек је кружног облика. Горња површина колача увијек је украшена релефним украсима од тијеста од којег је и направљен. Понекад се украси праве од беква-сног тијеста и били су често мала умјетничка дјела, што зависи од спретности и умјећа домаћине.

Чесница је направљена од бијелог брашна са водом и ма-шућу, без квасца и домаћина у њу ставља металну пару, зрно жита, гранчицу бадњака. Мијеси се првог дана Божића, кад прво звоно зазвони у цркви. Њен назив почиње од ријечи „чест“, што значи дио или срећа, јер се ломила на дијелове

свим мале дјете сви иду на јутре-не на причешће послје четре-сетодневног поста. Касније, у кућу први улази домаћин и тада почиње божићно славење. Уочи ручка обавезно је ломљење чеснице, резање божићног колача, печенице.

према броју укућана, да би се по тим дијеловима прорицала срећа.

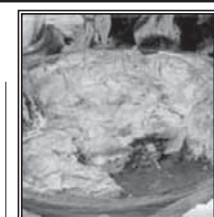
Важан смисао Бадње вечере, као празника који је посвећен породици, било је то што се окупљала сва чељад на посну трпезу, најчешће на поду. Трпеза се спуштала на под, јер се сматрало да ће тако бити најближа душама покојника. Зато је вечера протицала у миру и тишини.

Послије бадњачке вечере спава се на слами. Овај обичај је био карактеристичан за село, док се данас, када то није могуће, мало сламе стави на постељу.

Ујутро, сем домаћине и са-

■ Милица ЦЕПИНА

СА КОСОВА РАВНОГ

ЦРКВА САМОДРЕЖА

КО ЈЕ СРБИН И СРПСКОГА РОДА...

На сјеверном ободу Косова поља, у близини старог града Вучитрн, налази се српско село Самодреза. Већ средином XIV вијека, у вријеме цара Уроша Првог, овдје је саграђена скромна али лијепна црква. Убрзо после цареве смрти 1371. када је управу над српским земљама преузео кнез Лазар Храбелановић, ово чувено насеље, баш као и сам Вучитрн, било је свједок крупних историјских догађања.

Према живом народном предању, епископ народној pjesми „Урош и Мрњавчевић“, као и историјским чињеницама које одсликавају трагична збивања на Косову пољу у рано лето 1389. године, кнез Лазар је дан уочи велике битке са Турцима причестио своју војску у „бијелој цркви Самодрези“. У храму који је неколико деценија раније подигао народ овог краја, посвећујући га имену и успомени на светог Јована Препећу.

Село Самодреза и његова чувена црква налазе се на сјевероисточном рубу просторног платоа, између најпознатијих косовских ријека Ситнице и Лаба. За само два до три сата хода уз Ситницу, ка јужнијим предјелима Косова поља, стиже се на Газиместан - чувено бојиште на коме се 15. јуна по старом, односно 28. јуна 1389. године по новом календару одвијало историјски Косовски бој.

На брду Градина изнад Самодрезе налази се утврђени град са дворцем Вука Бранковића, тада моћног српског владетелца, који је и сам учествовао у Косовском боју и касније означен као главни кривац за претрпљени пораз.

Према народном предању, управо ту, на Градини, након причешћа у Самодрези, за кнеза Лазара и његове војсковође приређена је свечана вечера на којој је он одржао чувену заривању: „Ко је Србин и српскога рода! А не дођи о на бој на Косово! Не имао од срца порода! Ни мушкога ни девојачкога! Од руке му ништа не родило! Руно вино ни шишеница бела! Рјом кат о док му је колена“.

А сам догађај на Косову пољу, наредном дану, могуће је реконструисати на бази оног како су га описали

Завјетна порука кнеза Лазара, изречена пред „бијелом црквом Самодрезом“ јуна 1389. била је позив за одбрану српске земље. Шест вијекова касније она има пуни смисао

српски и турски хроничари тога времена. Свакако најпоузданији опис битке дат је на Споменнику косовским јуначима, подигнутом 1953. године на Газиместану.

Споменник је висок 25 метара и доминира над просторном косовском равнином. У његовој унутрашњости су бронзаним словима на каменним плочама исписани стихови из епских

Лаба - између Ситнице, Грмеч планине, реке Самодрезе и потока Бутвица - 15. (28) јуна 1389. године вођена је историјска битка између средњовековне српске кнежевине и турске царевине. Српска војска, која је бројала око 35.000 бораца, била је распоређена на десној обали Лаба, тако да јој се десно крило ослањало на Ситницу, а лево крило на планине; штаб кнеза Лазара налазио се у средини. Турска војска, која је бројала око сто хиљада људи, заузела је положај према српској, на левој обали Лаба, насланајући се левим крилом на Ситницу, а десним на планине. Штаб султана Мурата био је постављен у средини.

Тог дана, око осам часова ујутру, Турци су предузели напад, прешли Лаб левим крилом и заметнули жестоко бој око брестуљка на десној обали. Српско десно крило одбило је све нападе и пребацило Турце поново на леву обалу. Затим је српска војска предузела напад, прешла десним крилом Лаб, пребацила турско лево крило и набијало га на резерву. Срби су на тај начин дошли у непосредну близину турског штаба што је, у критичном моменту по Турке, искористио војвода Милош Обилић који је напао самог турског заповедника, султана Мурата, и смртно га ранио.

Црква Самодреза: Овдје је кнез Лазар причестио војску

народних pjesама у којима се слави јунаштво учесника боја и њихова погибилја.

На највишој коти споменика, у самом врху спомен-куле, налази се барелеф на коме је ликовно приказан и дат детаљан опис битке. У пратећем тексту се каже:

„На Косову пољу, удолини реке

Тада, око 10 часова, заповедник турског десног крила принц Бајазит, да би утицао на критичан развој битке, а пошто према њему није постојала озбиљна опасност, јер Срби на његовом правцу нишу могли знатнијим снагама прешти Лаб, са већим делом својих трупа и општом резервом бојно напада српско десно крило и замете најкрвавији бој око брда Мазгита и Газиместана. Око подне, у решавајућем моменту по целу битку, кнез Лазар нареди српској резерви да уђе у бој. Али, док је српска резерва кретала у бој, опелетана на крајњем десном крилу подлетела су турском обухватном маневру и бројној надмоћности свежих трупа, те цело десно српско крилопусти и почне се поклањати.

Да ли је српска резерва интервенисала на није успела, или уопште није ушла у бој - не може се утврдити. Тек, повлачење десног крила пренесе се на цео фронт, чиме је битка била одлучена...

ЛАЗАР „САМОДРЕЖАЦ“

Арнаути причају да је вечера Лазарева била горе на Градини. Помињају да у Топлици има брдо (високоград) Гривца и тамо је, веле, Лазар ручао а на Градини већ омркао и ту је била Косовска вечера.

За име Смодрежа једни причају да је остао од Лазара „Самодрезаца“ који је и начинио ову цркву „да причести и нареди војску“. Има још

Споменник на Газиместану: Здравца кнеза Лазара

ра и његово перјаницу Милоша Обилића. Турци су одмах побегли. Кнежево тијело било је сакривено у Приштини, а неколико година касније пренесено у његово задужбину - манастир Раваницу. Предање народа ка-

једна прича, која казује да је у оном граду на Градини живи неки „Самодрезац“, па се уз ту причу везује и име села Судомље, које лежи пола сата северно од Самодрезе. Зна се да је црква савијена Св. Јована Препећу, а прича се да су у њој лежале мошти некое Св. Јеврема Судимца... (Б. Нушић, „Путујући Косовом“)

зје да је непосредно након српско-турског крвавог боја тијело Милоша Обилића допремљено у Вучитрн, а одатле пренесено у Самодрезу, у исту цркву у којој кнез Лазар причестио своју војску пред одлукујућу битку са Турцима.

Црква у Самодрези, о којој се на сликовит и инспиративан начин говори у pjesми „Урош и Мрњавчевић“, ушла је тако у колективну сви-

јест и митологију српског народа. Тај споменник српске културе и историје Турци су, нажалост, више пута рушили, паљили и пустишили, па је од оне опљачане „бијеле цркве Самодрезе“ мало шта остало.

Али, њену историју историју ни Турци ни Арнаути нису могли избрисати и поништити. Свједочи то и њена обнова између два свјетска рата. Наиме, 1932. године на темељима порушене изграђена је нова црква - Самодреза, у свему идентична оној из XIV вијека. Обнова је урађена по пројекту професора Београдског универзитета Александра Дерока, док је одсликавање цркве фрескама обавио познати српски сликар и pjesник Живојад Настасијевић.

Посљедњом обномом чувене цркве, нажалост, не завршава се прича о Самодрези. Већинско становништво у овом селу сада су Албанци, а они немају намеру да остану крај српске цркве и српског гробља. Године 1981. у вријеме бујања шињитарског екстремизма, црква је демолрана, а године 1998. поново до темеља срушена са земљом.

■ Драгиша СПРЕМО

2005

Srećne novogodišnje i božićne praznike
sa iskrenim željama za zdravlje, sreću i
uspješnu poslovnu 2005. godinu
želi Vam Vaša Zepter Komerc Banka

Zepter Komerc Banka A D

СРПСКА ЦРКВЕНА ОПШТИНА У БЕЧУ

ДИЈЕЛИ СУДБИНУ НАРОДА

Прошло је 111 година како у Бечу постоји и у своје окрле прима вјернике храм Светог Саве, заједнички духовни кров над главом многих генерација Срба који су живјели у овом граду.

Данас у Бечу, гдје живи преко стотину хиљада Срба, поред овог храма постоје и раде и храмови Васкресе Христово и Успели Превесте Богородице у којима уз шест свештеника још 23 вјероучитеља предају вјеронауку за преко три хиљаде бака.

Околности су учиниле своје да се Српска православна колонија у Бечу, хтјела не хтјела, инте-

Међу прве дародавце за изградњу храма Светог Саве у Бечу уписао се и цар Фрањо Јосиф Први са великодушним прилогом од девет хиљада гулдена

ла је након вишевековне турске окупације, као и током аустријско-турских ратова крајем седамнаестог вијека што је проузроковало масовно исјелавање Срба са својих општина и уклањање Пећке патријаршије. Први српски вјерски и културни центри у иностранству настали су у Мађарској.

Прије свих настала је митрополија у Сремским Карловцима, а њен развој омогућио је аустријски цар Фрањо Јосиф Први (1830-

Срби су се у Бечу трајно почели насељавати током седамнаестог вијека. Прво су то чинили трговци који су 14. јуна 1670. године добили повластице цара Леополда Првог.

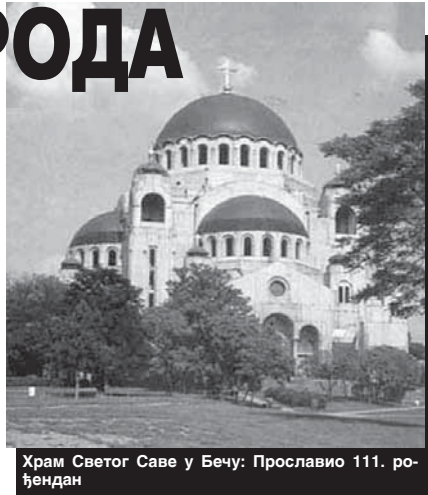
Послије тога пристигле су и породице које су из других разлога напуштале своја огњишта. Неке српске породице настаниле су се изван градских зидина и основале квартал "Рацен Штаат" (Мађари су Србе називали Рацима).

Током осамнаестог вијека Срби су свој духовни живот у Бечу покушали организовати заједно са Грцима у капели Светог Ђорђа и заједници Свете тројице, али ти покушаји су стално пропадали. Зато су се средином деветнаестог вијека Срби коначно латили оснивања сопствене црквене општине. На молбу Јосифа Рајачића, тадашњег српског патријарха у Сремским Карловцима, цар Фрањо Јосиф Први то им је и одобрио, као и прикупио прилога за ту намену. У новембру

1860. године одржана је уставотворна скупштина на којој је основана прва Српска православна црквена општина у Бечу гдје је у то вријеме живјело 500 Срба трајно, а око хиљаду повремено - каже отац Крстан.

На Кеју Фрање Јосипа новооснованој црквеној општини Светог Саве бесплатно је додијелено земљиште за изградњу цркве као и сопствена парцела на Централном гробљу. Српска православна црквена општина 1886. године располагала је са 80 хиљада гулдена, а међу прве дародавце уписао се и цар Фрањо Јосиф Први са великодушним прилогом од девет хиљада гулдена.

Интересантно је поменути да је краљ Србије Милан Први Обре-

Храм Светог Саве у Бечу: Прославио 111. рођендан

Пред иконом светитеља: Епископ средњоевропски Константин

грше у аустријско друштво. Али, сви Срби задржали су вјеру својих предака захваљујући деловању Српске православне цркве - истиче протојереј Крстан Кнежевић који у Бечу служи од 1990. године.

Организација Српске православне цркве у расијању успједи-

1916) који је сремском митрополиту 1848. године указом вратио титулу патријарха, а 1867. године српском патријарху повјерена је јурисдикција над православнима у мађарском дијелу царства.

Са једне светосавске академије: Дјеца најдражи посјетиоци

СТУДИЈА

Најоцењенији рад под називом "Срби у Бечу", "Промет", Нови Сад 1998. године објавио је академик Дејан Медаконич. У тој оцесној студији академик Медаконич приказио је живот Срба у Бечу од најранијих времена у свим сегментима: политичким, економским, културним и другим.

У овом значајном дјелу, академик Медаконич осврнуо се и на настанак Српске црквене општине и парохије светог Саве уз констатацију да су православни Срби, Грци и Румуни у Бечу још 1726. године имали организован црквени живот и организовану црквену општину са правом јавности. Нажалост, он је признао да још није свеобухватно проучена историја српске црквене општине у Бечу у осамнаестом вијеку.

О СТАРОЈ ЦРКВИ У ТРНОВОМ ДОЛУ КОД БИЛЕЋЕ

ОДАВДЕ ДО КОСОВА ПОЉА

На стару камену црквицу у Трновом долу између Билеће и Гацка просто "потонулу" у земљу и једва видљиву са било које стране, подјећа једино, тек онедавно, табла истакнута на путу Билећа Гацко.

Али, на овој старој храму подјећа и још жива народна прича да је управо у овој црквици Светог архангела Михаила чувени херцеговачки великаш и јунак војвода Влатко Вуковић причистио војску пред полазак у бој на Косово 1389. године. Војвода Влатко Вуковић се са својим борцима јуначки бојио на Косову пољу, одакле се

У црквици је, према легенди, причистио војску војвода Влатко Вуковић пред полазак у Косовски бој, 1389. године

вратио без десне руке. Иначе, на ширем подручју Бијеле Рудине и Меке Груде свако село има по једну порефану богомољу, а распорешене су отприлике на сваких пола сата хода: Богданшћи-Трновица-Дренови до -Трнови до -Хоџићи. Тако се звона са једне, могу чути у другој цркви, па изгледа као да се јављају једна другој.

Ова стара црква у Трновом

долу потиче, највероватније, с почетка 14. вијека и чувена је и по јединственом градитељском умјетњу - наиме, оквир улазних врата исклесан је од једног комада камена!

Предање каже, и то ће вам сваки Херцеговац потврдити, а историја је већ потврдила, да се на звон цар Лазара одазвао и војвода Влатко Вуковић, који је на Косову пољу командовао једним крилом српске војске.

Кажу да је неки поп Радослов својом руком причистио војску војводе Влатка, пред полазак у бој на Косово управу у цркви у Трновом долу и са њима кренуо на Косово поље.

Великом војводи и војсковођи Влатку Вуковићу, кад је недуго након Косова умро, народ подиже споменик, а на гробљанској плочи је написано "Ко до овог дирао гроба, никада среће немао". Око хумке војводе Влатка касније је подигнута црква на Влаховићима код Љубиња.

Црква светог архангела Михаила у Трновом долу није отворана, ни одржавана скоро пуних пет деценија, или све од 1945. до деветдесетих година прошлог вијека.

Како у околним засецима живе понајвише Вуковићи, то они одржавају цркву, а захваљујући прилозима уређује се прилаз и околна храма, зарасла у драчу и кулнину. И црквено гробље, очито веома старо, дуго се не одржава, а стари крстови и споменици већим дијелом "потонули" су у земљу.

Старо гробље очито демантује на-

СРПСКА ГРОБЉА

Посебну знаменитост на територији Аустрије представљају гробља српских војника, интернирана из времена Првог и Другог свјетског рата, који ису дочекали да виде васкрсе своје порођене отаџбине.

Поред војничког гробља у Бечу, где је сахрањено 120 српских војника из Првог свјетског рата, на територији Аустрије налазе се још и сљедећа гробља: у Горуљој Аустрији - Лици (14.853 сахрањена), Бургенланд (7.510), у Доњој Аустрији - Салцбург (31), у Штајерској - Грац (187 гробова), или укупно 22.813 гробова.

У предјелима Бургенланда, у

новијим даровао "тек" хиљаду гулдена.

Међутим, на поменутој парцели није било могуће са тим износом изградити цркву, па су бечки Срби за 27 хиљада гулдена купили парцелу у Фугтгасе 3, а за три године (1890-1893) архитекта и грађевинар Хајрић Вагнер је за 58 хиљада гулдена подигао храм који прима око 400 вјерника.

Многи умјетници су својим прилозима и радовима украсили овај лијепо објекат, а 19. новембра 1893. године свечаном освештању присуствовао је и цар Фрањо Јосиф Први. За прве администраторе цркве постављени су др Евгеније А. Козак и Михајло Мишић, а рад црквене општине није био угрожен чак ни у Првом свјетском рату. Бомбардовањем Беча у Другом свјетском рату општење је црква и пропала уштеђевина.

Новијим даровао "тек" хиљаду гулдена.

■ Боро МАКСИМОВИЋ

Црквица у Трновом долу: Потонула у земљу

ВУКОВИЋИ

Легенда каже да је у Косовском боју изгинула силна војска Влатка Вуковића. На раменима су изнијели рањеног војводу са одсјеченом десном руком од рамена, а међу војском погну и поп

Радослов. Занимљиво је рећи да сви Вуковићи тврде да воде поријекло од војводе Влатка Вуковића, нако према историјским изворима, војвода Влатко није имао потомака.

па Рајослова - и његова благослова".

Иначе, у сакупљању прилога за обнову и одржавање цркве учествовао је и пишца Радослав Браћих из Београда, чија је дјеловина

у недалеком селу Брестницама, затим Вуковићи, Милошевићи и други.

Тек откад је црква обљежена, многи путници, који кроз Херцеговину путују према мору, застају, нарочито љети да прочитају таблу и виде "преткосовску цркву" и да се спуште у Трнови до, како би и поред трња, драче и змија присојанила, ојстели, бар на тренутак, осјетје зук протеклих вијекова на овом тврдом и посном парцету земље Херцегове.

■ Милевоје БЕШТИЋ

Путоказ: За путнике намјернике

ПОВОДОМ НАЈНОВИЈИХ ОДЛУКА ПЕДИЈА ЕШДАУНА

ТАЈНА СЛОБОДЕ ЈЕ У ХРАБРОСТИ

И највећа власт има своје границе. Јарам који је наметнуо високи представник може се и мора збацити. Али, за то је потребна грађанска и државничка храброст

После уклањања са јавних и страничних положаја 59 српских званичника 30. јуна 2004. године, 17. децембра ове године Педи Ешдаун, високи представник у БиХ, уклонио је са јавних положаја још 9 српских званичника, укључујући чак и шефа одељења за борачко-инвалидску заштиту у Бишеви, због тога што су „ометали процес примене мира“.

А ометане се састајало у томе што су, „или својим акцијама или својим пропуштањем да делују на положају одговорности, интегрални део опште шеме у Републици Српској за подстицање културе прехитивања и обмане у којој су оптужени за ратне злочине заштићени од правде“.

Уз то су, по Ешдауну, „као конституенти текуће политичке културе“ и „дериватно криви за доприносење институционалном неуспеху да се политички крајољик очисти од услова погодних за обезбеђивање материјалне потпоре појединцима оптуженим на основу члана 19...“ При том није реч о изненадној и неочекиваној мери него постојањем и све учесницима националним поножњима и неподношљивим неправдама.

Истовремено се још од владе Карлоса Вестендорпа и његових миљеника Билана Плавшић и Милорада Додика надлежности Републике Српске непрестано смањивала, а повећавала надлежност централне владе у Сарајеву. Најпре је у Вашингтону изнуден пристанак Живка Радичића, тадашњег српског члана Председништва БиХ, да се образује јединствена гранична служба. Потом су одговарајућим законима, које је најчешће наметао сам високи представник, пренете на Савет министара Парине, порез на додатну вредност, спровођење чистке у свим судовима, поновно уједињење, уређивање судског поступка, основи банкарског и привредног система, основи школства који се уређују тзв. крвним законима,

уређивање регистрације моторних возила и издавање возачких дозвола, личних карата и других личних исправа, као и читав низ других послова којима је далекосебно смањена надлежност оба ентитета.

Напослетку је наговештено да ће и оружане снаге, војска и полиција, на овај или онај начин, прећи у надлежност Савета министара БиХ, чиме би Република Српска и Федерација БиХ коначно изгубиле и последњи привид државности.

При том је ово радикално смањивање надлежности првасходно било усмерено против Републике Српске, пошто Хрвати односно муслимани нису имали свој ентитет, него су изнудили пристанком Фране Туђмана још за време рата здру-

жени у оквиру хрватско-муслиманске Федерације.

Стога сматрају да и Србима треба одузети конфедералну јединицу - Републику Српску - и уопштити је у матлене унитаризовану БиХ. То наравно желе и моћни страни чиниоци који највећом делују преко високог представника Ешдауна казивање да тренутно нема такву намеру треба схватити само као привремено узмицање док не смени, растера или застраши и преоста-

ЈАВНА ТАЈНА
Јавна је тајна да је убогаљивање, сатирање и укидање Републике Српске најтежње повезано с намером међународне заједнице да од Косова и Метохије направе другу албанску државу на Балкану. Зато Република Српска што пре треба да буде укинута и уопштена у унитаризовану БиХ, како би Срби у БиХ изгубили институционалну оквир у којем би могли расписати публицитет о свом државноправном статусу и суверенитетом присаједињеној Србији, у тренутку када ће се исти такав публицитет расписати на Космету не би ли тамошњи Арбанаси искористили своје право на самоопредељење, укључујући и право на отцепљење и стварање независне државе. Другим речима, да би Србија у БиХ то исто право било ускраћено, треба ми укинути Републику Српску.

Педи Ешдаун: Гдје су границе власти

ле вођеће Србе који се томе још противе.

Главна невоља Срба и у Србији и у БиХ није, међутим, у скоро прозирним намерама наших супарника и непријатеља, него у нама самим. Јер, нико не би био кадар да нас толико понизи, убогаљи и сатре кад ми сами не бисмо на то хутке пристајали и без икаквог отпора прихватили.

То се лако може поткренути неколиким примерима. Још од владе Билана Плавшић и њеног изабраника Милорада Додика изабрала је чудна пракса да се све одлуке високог представника, од на-

Премијер Републике Српске би одмах морао да учтиво обавести високог представника да се његови одлуци неће више објављивати и у „Службеном гласнику РС“, пошто су сви претпостављени на „Службени лист БиХ“ у којем се већ објављују сви његови акти.

Само то, међутим, имало би малу, првенствено симболичку вредност, јер би значило прекид с непотребним и понижвајућим удвориштем.

М и о г о је, међутим, опакја чињеница да високи представник до сада никада није непосредно извршавао своје одлуке употребом оружане силе Сфор, него

српском полицијом физички спречи Николау Поплашину да уђе у своју председничку канцеларију у Банском двору.

Иако је тиме починио тешко кривично дело физички спречавајући демократски изабраног председника да врши дужност, Ложику ни длака са главе није недостајала, што говори о мањку достојанства и чисти мрњи нама Србима.

Још је горе што је потом високи представник све чешће наметао своје законе и друге прописе и смењивао српске званичнике, а да је то све лакше спроводио изричитим или прехитивним пристанком оних којих се то тиндало.

Шамоније те политике непрестаног узмицања и попуштања диктату и хиру високог представника био је Драган Калинић, захваљујући којем је срамно проглашен и изопачен Устав Републике Српске, а унеколико и Мирко Шаровић, да би потом обојца, баш као и прије њих Билана Плавшић, постали жртве те своје властите „политике“. И нико од њих није на време схватио да се акула не кроти храњењем како је то су великим захањем схватио један данашњи хашки суджа.

Монтескије је својевремено приметио да је „вечито искуство да је сваки човек који има власт склон да је злоупотреби и злоупотребава је све док не наиђе на границу“. То чини и високи представник који је изгледа закључио да се Србима може да ради шта хоће. Ваља, међутим, рећи да је највећа власт има своје границе и да су оне одређене изнуђеним или вољеним пристанком оних над којима се та власт врши. Кад такав пристанак изостане, власт постаје неделотворна. Стога власт не сме бити без поузданих и ваљаних граница, а наметнути јарам се може и мора збацивати. За то је, пак, потребна грађанска и државничка храброст.

Данас изнова ваља подсетити на чувене Перијерове речи да је срећа у слободи, а слобода у храбрости. Ко нема храбрости не треба да се гура да буде у првом реду, бар не данас међу Србима. И то важи не само за Бању Луку него и за Београд.

■ Др Коста ЧАВОШКИћ Београд

О НОВОГОДИШЊОЈ ЧЕСТИТКИ ВИСОКОГ ПРЕДСТАВНИКА

ШТО ЈЕ МНОГО - МНОГО ЈЕ

Ешдаун безочно поручије да у БиХ Бошњаци треба да се питају више него Срби и Хрвати. Не каже колико је то више и ко ће тај „вишак“ одређивати

Вршине је општег честитана од добрих жеља. Чине то и највиши руководиоци, свугде, па и код нас. Заинтересовало ме шта нам главари желе. Читам у новогодишњем „Гласу Српске“, „Политика“, мислим, не објављује жеље свих господара нас у Републици Српској.

Највише ме заинтересовала „Честитка са три жеље“. Тако је „Глас Српске“ насловно обрађене високог представника Педија Ешдауна грађанима БиХ. Не баш кратки текст, али сам га у даху, мислио сам и пажљиво прочитао. Прво записам Ешдаунове констатације о успесима. Не сматрам да је стварање оружане снага и безбедносно обавештајне агенције БиХ и још понечег без притисака прихваћено од свих у БиХ, а ни да је у корист БиХ. Али, свако може да важе према својим аргументима. Институције Републике Српске су их прихватиле. Због тога сам некако равољудан.

Ешдаун наставља даље: „Напредак који је БиХ остварила у испуњавању 16 услова из студије из изводувању изнео из је међународне партнере... БиХ би требало да обавља минимум послова... Централизована власт треба да буде тамо где је неопходна а децентрализована судије где је могуће... БиХ не може бити централизована држава... У Републици Српској постоји нова spremnost да се остави прошлост и испуне обавезе према овом суду Хашком трибуналу“.

Расте ми унутрашња топлина.

Осетих то посебно када дођох до порука и жеља БиХ народима. Како и не бих кад поручије Србима „Будућности нема у там... Нико у име вас не може да одлучи... Нико вам не може наметнути реформу полиције... Свијет се није завјерио против Срба... Нијача политика није да се укине Република Српска“.

Поврх тога порука Бошњацима „Ви морате више прихватати компромисе и...“ Нисам сигурно коме је поручије, разумјех самом себи - Вршине је да буде мало мање централстички настројен према Сарајеву“.

Мислим, хвала ти Боже, крајње је вршије. Бришем наочаре. Замаглило од испарења због порасле температуре, а можда и од суза. Нисам сигурно. Размишљам, зашто је у праву. Ми Срби, посебно у Републици Српској, без сумње смо у таму. Захтејве нам испоставља ко свине и какве хоће. На испуњавање захтева трајају нас свакојаким средствима. И једна су нам почела да се плаше да их нико не ухапси... Крајње је вршије да се то измени, а можда је већ и прошло. У праву је и за Бошњаке. Да су претерали, прегрехали су. Међународна заједница као да је у БиХ да испуњава њихове жеље. Некако му дођу као њихове даљине...

Пристепих се теорије да је човек друштвено биће. Резонирам, Ешдаун је очигледно дошао. Кратак боравак у словенској средини, од хладног проучавања Енгелза преобратио га у словенски осјећајност. Кад то закључи у глави настане кошмар.

Издубине подсвијетле стигла је једна за другом извиру, у младости ми усађене мудроости народа „све што је брзо то је криво, три пута мери, једном режи, јутро је паметније од вечери; вук длаку мијења а худ никад“.

Схвати, подсвијест се буди због мултигитог закључка. Немам куд. Мултигитог „три пут нечи на реч“, протумачио као налог да текст још једном прочитам. Читам, шта ћу? На почетку, прије набрајања БиХ успеха, Ешдаун каже „Све циљеве које сам поставио за ову годину, БиХ је успешно остварила“. Стид ме само себе што сам овако нешто у првом читању превидио. Изгледа да сам читао по оној народној „што је баби мило то јој се и свило“.

Мислио сам да БиХ сама себи одређује циљеве. Појави ми се и питање, зашто због хаших оптуженника сви ми Срби крв пропихамо, а њихово хашиње није био Ешдаунов. Сам каже, он поставља циљеве и све му их је БиХ, значи и Република Српска 2004. испунила. Каже и да је вршије да се ријеш и питање хашиње. Закључујем: поставио то као циљ за наступајућу годину. Нешто касије вели „Одговорност за то хашиње је у рукама Срба“. Логично - онај ко поставља циљеве одређује и извршиоце. Али је нелогично мајстор давати задатак, а одузети му алат. Републици Српској је одузета војска, надлежност над границом, Обавештајно-безбједносна служба, и сада раде на одузимању полиције, а дају јој такве задатке... Почње и знојење. Прочитам „Ви обраба се Бошњацима хетак морати бити држељиви и више прихватити компромисе, уколико желите да имате земљу у којој се нај-

метнички закона до појединачног уклањања са положаја, објављују и у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Најдалекосежнији пример јесте физичко уклањање са положаја трећег председника Републике Српске Николе Поплашине. То је 5. марта 1999. године учинио тадашњи високи представник Карлос Вестендорп. Како је убрзо потом Атлантски пакт напао Савезну Републику Југославију, у БиХ је трупама Сфор било наложено да без преке потребе не ступају на тле Републике Српске. И тек када је овај рат окончан, Вестендорп је наговорио Милорада Додика да

првенствено користи једне Србе да извршавају његове одлуке против других Срба.

Најдалекосежнији пример јесте физичко уклањање са положаја трећег председника Републике Српске Николе Поплашине. То је 5. марта 1999. године учинио тадашњи високи представник Карлос Вестендорп. Како је убрзо потом Атлантски пакт напао Савезну Републику Југославију, у БиХ је трупама Сфор било наложено да без преке потребе не ступају на тле Републике Српске. И тек када је овај рат окончан, Вестендорп је наговорио Милорада Додика да

КОРУПЦИЈА

Ешдаун између осталога вели „Од Срба ће се тражити да бирају између старих корумпираних структура, укључујући и полицију, и будућности у оквиру Европске уније“. У Републици Српској сигурно има корумпираних појединаца, па и структура.

Али, по Ешдауну у Федерацији и на нивоу БиХ таквих појединаца и структура нема, на није међу онима које су успостављене реализацијом његових циљева. Је ли то метод остваривања државе у којој је Бошњаке више питати

Прије непуних сто година, БиХ је управљао Бенџамин Калај. Он је што нешто врло слично и није успио. Уверјен сам да то није било и да ни сада није у интересу ни Срба ни БиХ, а ни Европске уније.

И до сада је била мука. А бине, ако је судити по Ешдауновој честитки, и у овој години.

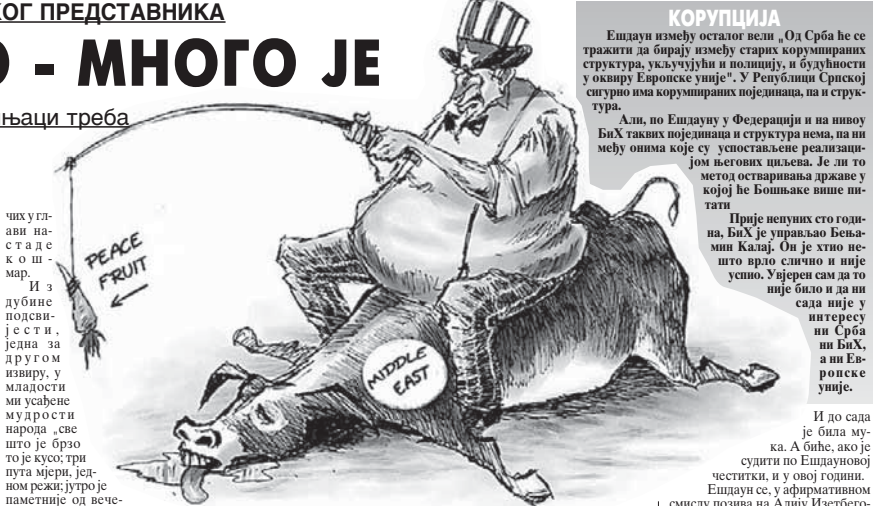
Ешдаун се, у афирмативном смислу позива на Алну Изетбеговића. На шта личи торга са таквим шлагом Из Хага су рекли, против Изетбеговића је војена истрага, прекривна је његовом смрти. Радован јесте оптужен али није осуђен, па ниједан Србин са њим не смије ни кафу да попије: био би и сам ухапшен.

Ешдаун себи узима за право да на Бошњаке апелује позивајући се на позитиван пример Изетбеговића. Неучуено, жалосно и уредљиво.

Што је много, много је. Није чудно што Тихић у својој поручији, истим поводом, пјева његовом омиљену pjesму.

Чујем неки глас, све у БиХ моли Перијерост ва успозорава.

■ Јово БЛАЖАНОВИЋ Бања Лука

ПОВЕЉЕ НЕМАЊИЋА

КАКО СУ СРПСКИ ВЛАДАРИ ПОМАГАЛИ СРПСКУ ПРАВОСЛАВНУ ЦРКВУ

ДАРОВИ ЗА ВЈЕЧНОСТ

Велики успон и продор српске културе и уметности у средњем вијеку био је могућ захваљујући подрци и даровима српских владара, о чему увјерљиво говоре њихове повеље.

Српски средњовјековни владари, почев од Стефана Немање у XII вијеку, као зачетника лозе Немањића, па све до краја постојања српске средњовјековне државе у XV вијеку, када се на њеном челу налазио деспот Бурџа Бранковић, своје најзначајније одлуке доносили су у виду повеља.

Повеље спадају међу најстарије писане документе. У најранијој прошлости, посебно у средњем вијеку, издавали су их владари, угледни властелини и најмоћнији феудалци.

Биле су то важне јавне исправе којима се прокламују, прецизирају и јавно саопштавају одређена права, привилегије, поклони. Или се повељом - као у одавањем вријеме - прокламују одређени принципи и регулишу одређена питања од ширег значаја.

У Рашкој држави Немањића, како ћемо видети, повеље српских владара представљале су најчешће даровнице којима су они подстицали, или непосредно организовали изградњу црква и манастира, штампање првих књига, отварање школа и уметничких радионица, стварали услове да се начине изванредна архитектонска, сликарска и друга уметничка дјела.

Праксу Немањића из времена старе Рашке државе - издавања повеља у виду даровница или даровних уговора, наставили су касније и њихови наследици у

И све што дадох манастиру у Свету гору, да не тражи ни моје дете, ни моје унуче, ни мој сродник, нити било ко други, стоји у Повељи великог рашког жупана Немање из 1198. године

Вриједне задужбине: Иконостас из једног средњовјековног манастира

Некадашњи велики рашки жупан Немања, а каснији монах и великомученик Симеон (владао 1170-1196, умро 1200. године) био је први српски владар који се јавним документом обавезао да дијелове својих посједа и територија у Метохији преда на трајно коришћење и власништво Српској православној цркви. Учинио је то Повељом из 1198. године, којом оснива и дарује

манастир Хиландар у Светој гори.

Тај први хиландарски посјед је у Призренском подгору и његовој околини. У Повељи се помињу дарована села: Непробит, Момуша, Сламоправа, Ретивља, Хоча и друга Хоча (тј. Горња и Доња Хоча) Трновац, Ретивштица, пчелињаци у Трпезима, Дашпору, Голешеву и Паршицама.

... И све што дадох манастиру у Свету гору, да не тражи ни моје дете, ни моје унуче, ни мој сродник, нити било ко други.

Ако ли ко ово преправи, да му Бог суди, и да му је супарница Света Богородица на страшном судишту оном, и ја грешник Симеон*.

Двије најзначајније повеље које је издао Стефан Првовенчани (велики жупан од 1196, а од 1217. до 1227. краљ Рашке) су Хиландарска повеља, издата око

1200. године, и Жичка повеља из 1220. године. Првим документом он, уз већ учињене поклоне његовог оца Стефана Немање, потврђује Хиландару те дарове и додаје нове:

... И у гроба часног и боговерног старца, господина ми светог Симеона монаха, устојеник бив да му будем са њим ктитор и служитељ, и обновићу га молитвама његовим, и дадох села манастиру: Бурђевик, Петровик, Крушево, Книна, Рубач Поток, Дрсник, Гребник, Залуј и планину Добра доле, а винограда два и трг Книнац..."

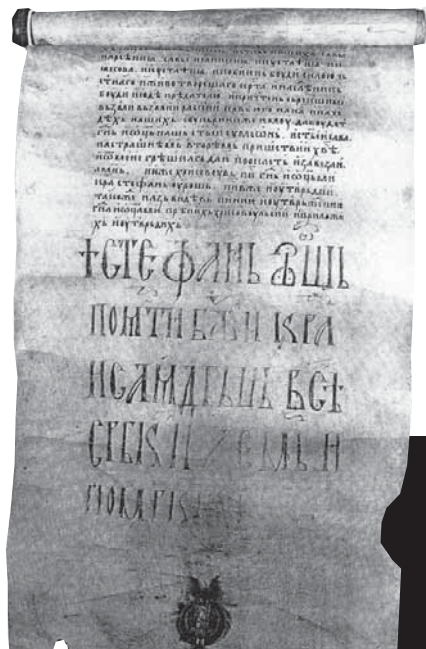
Повељом из 1220. године Стефан Првовенчани оснива и дарује манастир Жичу. Главни дио жичког посједа, сем онога у непосредној околини манастира, је у Јелцима (садашње подручје Ибарског Колашина) и Хвосну (сјеверна Метохија).

Највеће дарове Српској православној цркви, како је видљиво из повеља, учинио је Милутин Немањић, краљ српски од 1282. до 1321. Својим активним залагањем и личним поклонима омогућио је да се изгради десетине православних храмова на подручју Старе Србије, у Македонији, на Светој гори Атоској, у Софији и Јерусалиму.

Повеља кнеза Лазара: Наставио традицију Немањића

Вех и сама имена његових манастира и црква - Грачаница и Банска на Косову, Богородица Љвешка у Метохији, Краљева црква на манастирском комплексу Студенице у Рашкој рјечито говоре да је ријеч о капиталним културно-историјским спомени-

Повеља краља Милутина: Даровница Хиландару

цима непроцењиве уметничке вриједности.

Традицију великих донација и добротинастава, усмјерених ка развоју и напретку Српске православне цркве, наставили су и сви други Немањићи.

Стопама Немање и Стефана Првовенчаног кренули су такође Владислав (краљ, 1234-43), Урош Први (1243-76), Драгутин (1276-82), Стефан Дечански (1321-31), Душан (краљ српски од 1331, а цар од 1346-55).

Занимљива је повеља цара Стефана Душана из 1348. године којом он манастиру Хиландару потврђује све поклоне и повластице, дате му од његових претходника, и са своје стране додаје нове.

Дарована села и насеља обдјелени су називом „села по земљи Српској“ односно „по Србљина“. Нека од поборјаних села су у Метохији, а нека на Косову. ... И ова села и метохије ослободи Царство ми од свих работа које се налазе, мале и велике, по земљи Царства ми. И да њима не управљају ни феодалије, ни кнежевци, ни севасти, ни властела Царства ми, већ само икономци које шаље света црква и игумани братаја... Овај хрисовуљ написа се када дође Царство ми у Свету гору, године 6856 (= 1348)... Стефан, у Христа Бога верни цар*.

■ Драгиша СПРЕМО

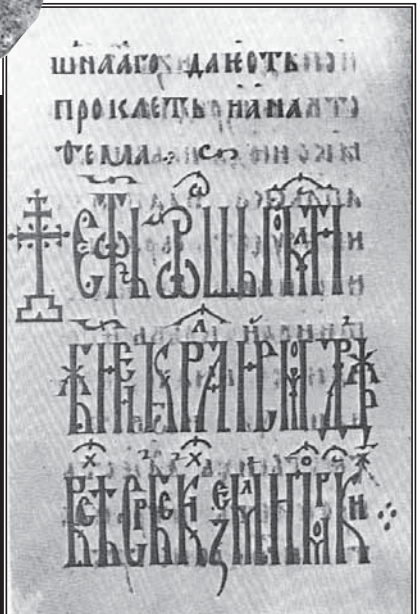
Цар Стефан Душан: Скулптура са гробнице из манастира Светих архангела

XIV и XV вијеку: српски кнез Лазар, а потом деспот Стефан Лазаревић и деспот Бурџа Бранковић.

Да није тих повеља, чији се оригинали или копије сада чувају у националним музејима и галеријама, наш поглед у средњовјековну српску историју, културу, науку и уметност био би не само замагљен, него и наглашено оскудан.

Право значење и пуни смисао ових повеља - даровница могуће је сагледати тек када се обилу бар неке од задужбина Немањића, као што су: Студеница, Бурђевни ступови, Солофани, Милешева, Жича, Високи Дечани... или некадашњи епископски центри: манастири Грачаница и Богородица Љвешка.

Најбољи познаваоци средњовјековне историје и културе вех доста давно су саопштили да културна и уметничка добра којима располажу ови манастири (било да је ријеч о архитектури, сликарству или уметничким руковојницама у њиховим ризницама) припадају не само српској него и свјетској културној баштини.

Светостафанска повеља: Свечани потпис краља Милутина

Дечанска хрисовуља: Писано 1330. године

КУДА ЈЕ СВЕ ПЛОВИЛА ЖИВОТНА ЛАЂА ХЕРЦЕГОВЦА ЂОКА ТОМОВИЋА

ПУТНИК ЧЕЛИЧНОГ ЗДРАВЉА

Н оћ. Тихо је у кући Томовића. Пет мачака нечујно се врма око топле пећи, једина кокошка је већ давило успила. Радојка ћути, а ти шешити Добромана ћути по блиједном мјесечном, што се расипа кроз папирјасте зимске облаке, и благо руком милује село на 22 километра од Требина ка Љубињу, прилијевно уз толо крашко брдо.

А до села се овозило, од главног друма и ресторана "Златни волан", мало грбав асфалт, серпентинама, вуче до ових пет-шест стубова дима, над невеликом питомином коју још није изгизао мраз...

Све ћути, само Ђоко прибира мисли за дуги пут кроз своју биографију. Па ће...

Ја сам Ђоко (Васа) Томовић, човек, некадашњи логорац, који је кроз живот ишао кроз разна мјеста, без ташне и машине - и, успут, до пензије промијенио - 23 радна мјеста!!! Никад на том путу нисам сретио човека који ни би по том био сличан. Сигуран сам да нисам ни ви...

А овако је било:

- Основну школу завршио сам у Добромани. Тада је у школи, доље крај цесте, било 156 бака, а у селу 145 становника. Ја сам отишао 1924. Радио сам у Суботици, код Јевреја Мана Моргенштерна неколико година, гдје сам продавао, у шпецерају, по 50 килограма гушчић батака на дан, (и гдје сам још завршио Трговачку школу), па онда у Старом Бару, код Једног Величковића у радњи... Пошто се радио шешити дан и ноћ, напустио сам тај посао, и 1930. дошао кући...

Крајем 1931. одлазим у Сарајево код јука, радим у трговачкој радњи код Кујића. Мало после, 1932, отишао сам у моришарину - у Мезиње, Двије године послје, радио сам био пиштомац "Привредника", обратио сам се наредним да се запослим чим завршим са моришаријом. Извјестили су ме да ме чека мјесто у Рашкој. Тај "Привредник" (који је имао сједиште у Крушкој г., у Београду) бринуо је о сиромашним људима који су шлели на разне занате и школе. Ако си њихов питао, док би учио занат четири године си радио цаба.

Какве су тада биле зараде у трговини?

- Командант Живковић дао ми је десет дана од њеног и видим мјесто у Рашкој. Казао ми је да, ако ми се не свиди, да се одмах вратим. Радио сам тамо седам дана - и зардио одијело и кошуљу. Ето, такве су зараде биле.

У Рашкој сам остао све до 1938. године. Било је доста посла, дај паку, дај нош... Зато из Рашке одем у Београд, у фабрику авиона. Звала се Прва српска фабрика авиона. Јавао је Јован Рогожански. Запослим се у њој као маџиниер.

Доста се и ту морало радити - десет сати дневно. Имао сам, додуше, плату 1.300 динара мјесечно. Добре заре. Да ти поједноставим - могао сам да за њих купиш вола и теле!!! Радим увече до до десет, до дванаест, нема везе.

Али, не лези враже: једном скупили се мајстори, кажу - да идемо на одјело у Кусалек код Београда. Има тамо, веле, девојка, младих једрих жена... Напустио сам радно мјесто само осам минута раније. Сутра сам добио отака...

И због тог отказа, да нам право кажем нашао сам се у великом јазу. Куд ћу, шта ћу? Могао бих се вратити у Рашку, али не враћа ми се! Био сам упоран, ходао по Београду, и одлучим да поднесем молбу Дирекцији трамваја у Београду. Дан им све податке, а из "Привредника" такође пошаљу податке како сам се, као њихов пиштомац, показао на раду. Довно сам и препоруке од равнић газда. Све сам то предао, па се вратио кући, али у Добромане, али им рекох: ако ме приме да ми јаве на жандармеријску касарну у Доброманима. Послије пет дана дођу цацари. "Хале Томовићу, одмах се јави у Београд".

Примили су те у Дирекцију трамваја... - Јесу. Тамо сам био и кондуктер, и возач и ревизор, упознао Београд са свих страна... Почео сам као кондуктер, али сам прве ступања на дужност морао положити 1.000 динара кауције (знате, дешавало се да понекон кондуктер злиши пазар и побегне, па да би се онтурирали увели ту кауцију).

Е, али сам се снашао. Наћех једног Спасо Козљевића и једног Рајана Спасо је држао гостиницу "Мала Херцеговина". То је била гостионица гдје смо ми навраћали. Бијаше на почетку Бранкове улице, преко пута Банке.

Положио сам новац и одмах почео да радим на свим путама. Касније, полагао сам за возача трамваја, па за ревизора. То што сам био у градском саобраћају валамо ми је много. У рату, спасило ми је главу...

Но, о почетку самог рата отишао бих ти још нешто приповијести. Како сам у војсци био бродарат, пошљау

У тихој оази Добромана, повише друма Требиније-Љубиње, живи овај 92-годишњак, свједок уласка Руса у Беч, човек који је живот прошао без ташне и машине промијенивши толико радних мјеста, као ниједан други, које је на тим дугим путевима срео

са свим животом око руке - да могу, ако хоћу, да идем кући ноћу - у улици Љубе Диђића, тамо гдје ће послје илегалци дићи ону велику њемачку гаражу у ваздух...

Кад су они то дигли у ваздух, поче хапшење по Београду, запалише се затвори; стотину за једнога. Много сумњивих. И ја међу њима. Саслушају ме на Обилићевом венцу. Питају: долази ли код тебе долази један младич. Велик долази, некад и преслава. Не говорим им ни ко је ни шта је. Али кад већ питају (и видим да су учинили да долази), кажем им и то - "некад и преслава".

А могао сам заглавити због њега. Он направио ону траку, онај "ау-свајс" (сличан ономе моме, а и ја сам

па да ме пребацие је било одатле... Одох, бога ми, прво у конушину у Топчидер, али, на моју несрећу, одатле у интернацију - у логор Ландорф код Беча... Логор к'о логор, унутра нас више од двије хиљаде, има и Руси, Украјинци, Италијани, Грци, Срба... околу жица, па вода... Утећи не мореш.

Зову једном: ко ће те смељитише. Мало их је јавља, али ја се пријавих. Знају да сам возио трамвај, даћоше ми да теретним колима одвозим смеће. Шта ћеш, добро је, мислим се, ово је радни логор, а видети да знам радити тим колима, даћоше ми већ првог јутра и добру храну...

У близи су радиле Јеврејке. Нисмо сели с њима, али поглед нам је стадио лутају у ту страну... Младе, лијепе жене, а љето... па оне лако обучене. Ма шта лако? Могло се ту доста љепоте женске видјети... Само, најчешће, мој пријатељу, сваког дана их је бивало мање... Касније ћемо чути да су их окротно убијали, тад то нисмо знали...

Ђоко и Радојка Томовић: Тиха лука послје бурних одисеја

Спасиша. Он ми рече: "Остани ту, Томовићу, има у болници разних послова, наћи ће се нешто и за тебе, ако Нијемци уђу у Београд, да те не ухапсе".

За почетак, уместо посла, даде ми боловање од неколико дана... Али? Али 6. априла поче бомбардовање Београда. Јади. За вријеме бомбардовања изгоре 98 наших моторних кола, трамваја... Куд ћеш сад? Нема ништа

БЕЧ У МИШЈОЈ РУПИ

- И у Бечу сам послје имао "ау-свајс", могао сам ићи по граду. Одлазио сам до Прагера и онг великиот точка са 10 кабин, који се врти, и са кога дубрињима можеш поспатрати град. Околу њега, тог Прагера, бијаше свакаквих жена, све што мушким треба, црних, бијелих, жутих... у том дијелу Беча, наоко ништа није мирисало на рат... - приједна се Ђоко.

- Али, неће то дуго потрајати. Беч почеће нападати Американци... Од бомби смо се сакривали у некаке катакомбе, вод мостове... Иза тога Руси дођоше на Дунав... Оче жехотка артиљерија, а с њом се пове

струне, куд падају гранате, отпоче још жешћа пљачка... Краде се, пријатељу, да не појерјеш. Краде се све што се стигне...

У паузама, између летонација, видиш гурају аули кола с кантама мармеладе, масти; па крају краду магацине и они што су у радним логорима - неки наши вуку десет канти масти! Може Беч данас сванути да припа, али, очинца сам то видјош тад је био сав у мишијој рупи, и у неопишивој краљи... Побјегише и оне цуре што се продају, по улицама трамваја преврнути, коњи мртви, од оног великог точка на Прагери само остао црн коштор, кабине погорјеле.

раде с њемачким возилома у ваздух! Казивали су ми да је то приказано у ТВ-серији "Отписани"...

Касније ме пребацие на Бањичу, на злогласну Бањичу. Тамо је био специјални аутобус са гасом: уђе у њега то људи, а они све отровни гас; вози их тај аутобус и поставља их на крају града, а онда их истоваре у Јајиница... Ледио сам се од страха...

Међутим, спаса ме случај. Шед полиције био је један Миљковић, одавде из Херцеговине, из Гомилана. Каже ми: "Не бој се док сам ја овде". Не бојим се ја, одговорих, док си ти ту, али шта ћу кад одем? Те, ко

слави друга слика. Остали смо у њој двадесетак дана. Ту је било сваке разное: умјетници, приредбе, предавања, купуња. Лијепо су нас обучили. Дали нам све што треба, па крену смо транспортом према Суботици...

У Суботици стигосмо у зору. Радјем се, ту сам почео радну каријеру, провео у њој шест година, потражићу гзду Моргенштерна... Међутим, одмах на станици окружи нас војска - партизани. Нај нама велики транспарент: "Добро дошли драги другови и другарице у своју ослобођену домовину".

Оведоше нас на испитивање. Нема изласка док не докажеш ко си и како си достига у логор. Било је с нама и неких Хрвата (из Београда, али и из Габеље, Чапљине, Мостара...) који су се добровољно јавили да иду у те радне логоре, да богати, њих осудише на по шест мјесци затвора. Мене, наравно, пустише. Ходам по Суботици, око синагоге, питају за Моргенштерна, за још неке Јевреје. Кажу, не треба ти их тражити. Никог нема... Давно су одведени. Ниско се још није вратио, не зна се јесу ли живи.

Одатле се Ђоко Томовић вратио у родне Добромане код Требина, али видјевши да ту неког живота нема, у оном одијелу из Братиславе, обратио се сарајевској Дирекцији трамваја. И опет је, као неког у Београду, био возач, кондуктер, ревизор...

РАЈКО

За оног "чувеног Рајка", кога нас саговорник помиње у ратним београдским данима, "Мала синица Јовелија Просвете", у другом тому, на "12. страни изводице... Томовић Рајко (рђен 1919) електроникер, професор Електротехничког факултета у Београду; дао низ успешних радова из електронике и рачунских машина, и уопште области аутоматике. Ради на популаризацији науке и технике. Добио Седмојулску награду 1960. године.

некакав балон, па вјетар не може да је замрси и савије. Поредали Руси с оруђем све што су пљачкали, свако изајно оно што је украо... С Русом нема шале...

Елем, носи ја онај мој логорски број 15100 и јавим се у руску команду... Не треба им, рекоше, имају доста војске и без мене, него - нека идем кући...

Кренуо према Братислави у Словачку. Пруге искидане, па гдје нема превоза, иди пешком... У Брати-

Кравата само за сликање: Ђоко из млађих дана

ју, провео у њој шест година, потражићу гзду Моргенштерна... Међутим, одмах на станици окружи нас војска - партизани. Нај нама велики транспарент: "Добро дошли драги другови и другарице у своју ослобођену домовину".

Оведоше нас на испитивање. Нема изласка док не докажеш ко си и како си достига у логор. Било је с нама и неких Хрвата (из Београда, али и из Габеље, Чапљине, Мостара...) који су се добровољно јавили да иду у те радне логоре, да богати, њих осудише на по шест мјесци затвора. Мене, наравно, пустише. Ходам по Суботици, око синагоге, питају за Моргенштерна, за још неке Јевреје. Кажу, не треба ти их тражити. Никог нема... Давно су одведени. Ниско се још није вратио, не зна се јесу ли живи.

Одатле се Ђоко Томовић вратио у родне Добромане код Требина, али видјевши да ту неког живота нема, у оном одијелу из Братиславе, обратио се сарајевској Дирекцији трамваја. И опет је, као неког у Београду, био возач, кондуктер, ревизор...

Оженио се 1947. Херцеговком Радојком и са њом је становао у стану повише градске пијаце, онда

јем. Они мене по казни - на Купрес, на планинско добро. Имали смо 11.000 оваца и 1.100 крава. Камоница се улазило на таване, тако је то било наравно, толико је то богатство било. Бринуо сам о једној радњи у Ливну, једној у Шубици, а у Купресу и Риплићу била нам је управа... Намитм и

ОДШТЕТА

За пријуди рад у Аустрији Ђоки Томовићу је, недово, попуњена одштета од 2.500 евра! Ако је прихвати, каже, одрећи ће се свих нових потраживања од било кога за ове године проведене у бечкој комуналној "машини". Прега нам је дилема. Генка. И за његове прилике и за његове године...

Па, ипак, кад смо га упитали шта би, рећемо, с толиким искуством и годинама пошито нашим читавицама, читавицама - Глас Српске, бсд дилеме је одговорно. Не бих им пожелно ни моје путеве, ни мој новац, већ оно боље и веће. Дакле: желим вам моје здравље!"

одатле свашта. Решимо једне ноћи западоу снјег, а ја повеао хиљаду кило меса да подијелим кажњеницима који су тамо радили. Кај код Купреских врата стоје камиони. Да се не поспирамо, напустисмо камион, склонисмо се. Кај сутрадан, ни штрике меса - све по ноћи појели вукови. Спасио ме од велике казне мој земљак, тамошњи секретар Лутво Берматлић.

Животи одијела та је водила још кроз неке трговачке радње, кроз грађевинско предузеће "Симо Шлопаја" у Бугојну, па кроз бугорјански "Роћ". Из Бугојна се опет вратио на сарајевске трговачке стипине... Дође онда једном земљак Љубо Гошнина и позове га да отвори трговачку радњу у Доброманима.

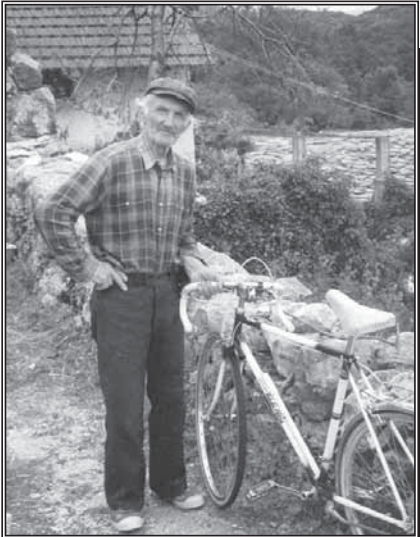
И то прихватио, посао крену, селани су бршно куповали врешама, али... нешто јаче од њега је говорило да ни ту неће стајти. Тако и би. Пређе у један ресторан на Хуму код Требина, па послје из тог ресторана - за магациновера у Иштутрују апата у самом граду. Ту се Ђоко Томовић напосок скриво, остао пуних 14 година. И кад је сређивао папире за пензију, установио је да му је то било 23. равнио мјесто!!!

У пензију је отишао 1971. године. Ужињао је дуго и у добром здрављу. Пази на своју супругу Радојку (81), са којом, најчешће, није имао дете и која је недавно спомела кук... До прије двије године, дакле у својој 90. години, као од шале је бишником савладовао она 22 километра од Требина. Био је сигурно најстарији бишниклиста на свијету!!!

Сад га није не возим. Помало ме заноси, па није се играти - каже и креће да затвори он јусти једну кокошку у хумезу, док мјесец расипа блиједну свјетлост по овој тихој луци и не савијају да ће у њој и ноћао сином праведника засити један велики путник - савијају неке давне и успеле трамваје.

Путник необичан, кажемо вјероватно нема хиљадама километара наоколо, и није сте тек неке приче чули... Лаку ноћ.

Жарко ЈАЊИЋ

Зачудио би и Гиниса и Риплија: Ђоко са својим бициклом

се јавно на један курс за руковођење привредних организација. Курс је похађао 150, а завршио 35. Ђоко је био међу овим успешним.

- И одмах изиђо скандал. Распоредише ме у класицу, а ја већ могу да гледам како се кољу дагачи... Опасно је одбити, таква су времена, али одби-

СМ

СМ

СМ

СМ

ДРУГА МЛАДОСТ БАКЕ ЦВИЈЕТЕ ЈОКАНОВИЋ

ДЕВЕДЕСЕТ ДЕВЕТ ПОТОМАКА

Када је бака Цвијета дошла у породицу Јокановић имала је 14 година. Њен супруг Адам, који је био старији 13 година, морао је прво да отхрани своју жену, па тек онда да с њом ствара породицу.

Прво дијете Цвијете је родила са 17, а данас, када јој је 88 година, има 99 живих потомака: синова, кћери, унучади, праунучади и бијелих пчела.

Била сам сириче, равно сам остала без мајке и живјела сам код брата. А шта ће он друго него да ме уда. Сјехам се да је то била лијепа свадба. Сјехам се барјака, врхних кабинаца у које су сватови били обучени и нас на ко-

Преживјела је бака Цвијета три рата, четири сеобе, 13 порода, много весеља и много жалости. Њена дјеца подарила су јој 25 унука, а они више од 60 праунука. Има и пет бијелих пчела

се родила, удала и дјецу изродила. У првом рату сам дошла на свијет, у другом још дјецу рађала, у трећем прачунач дочекала. Први пут сам с Влашиња отишла 1948. године, у „Осој офанзива“, тад смо преселили у банатски Деспотовач. Вратили смо се после шест мјесеци, јер мом Аламу није гомила клима - кажу бака, која се и дан данас сјећа сваког дана проведеног у Војводини.

Драганом и Игором. Син Ђуро и снаха Ружа са баком су већ 50 година. Ружа кажу да се она и бака за то вријеме никад нису растајале.

Док смо били на Влашињу деветнаесторо нас је било у кући. Мој Ђуро и његов брат живјели су 30 година заједно. Јетрва ми је родила осморо, а ја петоро дјеце и никад се нико у тој кући посвађао није - прича Ружа.

Снахе, као и бака Цвијета, дјецу су рађале код куће. Цвијета их је изродила 14, од тога једном и близанце. Али деветоро дјеце је умрло још у раном детињству, углавном од високе температуре. Десето дијете, кћерка Милица умрла је прије осам година, а сад су баки живи синови Ђуро и Раде и кћери Невенка и Ђурђија.

Деведесетих година баки Цвијети, сину Ђури и снахи Ружи придружили су се и Ђурин син Богдан са женом и дјецом. Њих је ратна невоља поштерала из околине Травника.

Иако су сада у Јокановића кући четири генерације, сви се слажу, а бака Цвијета прича да јој никад нико није рекао „лећу“.

Увијек су ме слушали, а и

дјеце, Ђуро пет, Невенка три, по којна Милица родила је деветоро, а само Ђурђија није имала потомака.

Сви унучићи су изродили по

ДУГОВЈЕЧНОСТ

Јокановићи су дуговјечни, углавном живе преко 80 година. Кажу да је разлог чиста влашкиња земља, добра вода и здрав ваздух. Снаха баке Цвијете Ружа била је и дјевојачки Јокановић. Њен отац Гавро живи је 105 година. Био је аустроугарски војник. Ружи је 69 година и не жали се на здравље.

Могу радити и радим више него једна млада снаха. Родила сам петоро дјеце и сви су ми, хвала Богу, живи и здрави. А ево, мој Богдан има само двоје дјеце. Његов Игор ће можда остати на једном - прича бака Ружа.

двоје, троје, а неки и по петоро дјеце, па бака има више од 60 праунучади и пет бијелих пчела. Најмлађа бијела пчела је потомак кћерке Милице - малик Јован који има тек осам мјесеци.

Љекару бака Цвијета никада не иде, никада се не жали да је нешто боли, осим ноге од кољена на доље, због слабе циркулације. Добро види, чује, има чврст сав и још сама намјешта свој кревет.

Снахе кажу да до прије неколико година није дала да јој неко други веш опере. Сама се облачи, а од кад зна за себе носи старинску ношњу, дугу бијелу кошуљу, зобун и јаглике. Ношњу је скинула једино у Банату, јер тамо то нико није носило.

Син Ђуро је 23 године радио у Аустрији, зарадио и пензију, али и - болест. Боле га и руке и ноге, јер „није било лако код Швабе издржати“ више од двије деценије.

Трећа генерација у Јокановића кући су унук Богдан и снаха Јованка. Богдан за своју баку каже да је „најљепша и најбоља жена на цијелом свијету“. Он и Јованка нису ишли стопама бака и дјевова и родили су само двоје дјеце, кћер Драгану и сина Игорa. Драгана је на првој години факултета, жели да постане нови-

Цвијета са супругом: Био је добар мој Адам

ЗА ДУГ ЖИВОТ

Бака Цвијета Јокановић вели да је увијек била умјерена у свему. Добро се слажала са свим комшијама гдје год је живјела. Никад се ни с ким није свађала и то је, каже, најбољи начин да човек и у старе дане буде вољен и поштован.

Од навика које су јој остале из младости, бака Цвијета се придржава једино чашнице ракије коју није свако јутро и кашичице меда свако вече. Њена дјеца и унучи кажу да без ових „редовних доза“ не могу да замисле бакин дан.

Његају брат јој је још средњошколца. Прабака Цвијета их највише воли, јер су с њом и јер су јој добри, а они јој истом мјером узвраћају.

Са баком је увијек занимљиво, јер толико јој се ствари десило у животу, да је из њених прича много тога могао научити. Често нам прича како је било у рату, како су се селили у Банат, ка-

ко се некад живјело и радило - каже праунука Драгана.

Бака Цвијета кажу да је у младости много радила, али да су је снахе брзо замјениле. На Влашињу су имали велико имање, много крвава, оваца, волова, али су у рату све то распустили.

Раније су комшије биле спожније, кад се нешто радило сви су помагали. Ми жене смо желе и орале у трудноћи, у деветом мјесецу, све смо код куће рађале и све смо биле здраве и веселе - сјећа се старша.

Најтеже доба у животу било јој је за вријеме Другог свјетског рата, када је бјежала са „једним дјететом за вратом, другим у рукама, а трећим у бешици“.

Рећи ће још да јој је најбоље било у младости, на лијепоу Влашињу, кад се омадлина састајала на игранкама и прелима и кад се за млеку није знало. Лијепо је и сада кад се око кресе славе састају дјеца, унучи и праунучи. Тад је баки Цвијети срце највеће!

■ Сњежана МИЛАНКОВИЋ

Четири генерације под истим кровом: Бака Цвијета са потомцима

МАТУРА

Пролетос је прачунач осамдесетогодишње баке Цвијете Јокановић Драгану славила матурско вече. Баки никако није било јасно чему све то спремање, свечана хаљина, испрајаја до града, сликање, цвијеће и поклонци.

Усред спремања бака се расплакала јер је мислила да се удајем. Није вјеровала да је моја свечана хаљина намијењена за матуру, а не за свадбу - каже праунука Драгана.

Њима као пролазио кроз село прича бака Цвијета. За мужа Адама, који је умро прије 17 година, Цвијета каже да јој је био таква да болел пожелети није могла. Био јој је добар, није је тучао ништа је био „строг и наopak“.

Преживјела је бака Цвијета три рата, четири сеобе, 13 порода, много весеља и много жалости.

Најљепше ми је био у мојим Корифанима на Влашињу, гдје сам

Са сином Ђуром и праунуком Драганом: Кућа пуна радости

Последњи рат баку је заувјек отјерао из Влашиња. Јокановићи су тада избегли у Мишин хан, наомак Бање Луке. После је тога још једном је селила - у нову кућу у Залужанима, гдје је сада са сином Ђуром, снахом Ружом, унуком Богданом, његовом женом Јованком и праунучићима

сад су ми добри. Најбоље смо се слагале Ружа и ја, јер сви су други долазили, одлазили, а нас двоје је смо најдуже заједно. Слушамо једна другу, поштујемо се и никад се нисмо посвађале - вели старша.

Од своје дјеце бака је добила 25 унучади. Син раде има осморо

СВЕ СКЛОНОСТИ МИЛАНА ШАБИЋА ИЗ ПЕТРОВОГ ГАЈА КОД ПРИЈЕДОРА

СЛИКАР, ВАЈАР, ПИСАЦ, СЕЉАК...

Легнем у кревет, а онда ми дође у главу па устанем, узмем оловку и пишем. Баба ме и не пита зашто устајем, зна да ми је прорадила инспирација, каже Милан Шабих

Послије уобичајених домаћинских послова, у смирају дана, кад нахрани и Петровог Гаја код Приједора узима у руке оловку, кист или дилејто и почиње да ствара писана и ликовна дјела.

Из руке огрубјелих од тешких физичких послова, рађају се на платну нове сеоске идиле, нешто што га је тог дана надхнуло. Углавном ради слике, али се умјесто киста каткада у рукама нађе дилејто којом израђује скулптуре познатих и измишљених ликова. У вечерњим часовима оловком исписује тог дана смислене афоризме, стихове шљавица, али и сентименталних pjesама, епиграме и друге „могазије“.

Укућани знају за Миланову страст. Нико га не омета, осим што повекад унучад завире или са дистанце погледају шта то дјед пише или слика.

Али, хобији Милана Шабиха су још разноврснији. Оно по чему га га људи понавјашне знају је

богата музејска збирка старина која броји око 300 експоната.

Већ пуних четрдесет година сакупилам старе предмете. Имам поједине уникате за које су многи били заинтересовани. Чак је и директор приједорског музеја код мене долазио и тражио да откупи неколико старих предмета. Давао сам им све бавава, али под условом да све буде на једном мјесту и да поставе плочу на којој би било исписано да је то моја задужбина - вели Милан Шабих.

Сем директора музеја долазили су код њега многи, нудили му позамашне суме. Између осталих и један златар.

Хтио је да купи кубуру из турског доба, али нисам могао да је продам. Сваки предмет има своју причу како сам до њега дошао. Знао сам да идем километре и километре пешице кад чујем да се негде руши стара кућа, јер сам знао да ће у њој наћи нешто за себе: било да се ради о ћупу, прибору за ткање, сачу или неком дијелу старе ношње. Имам

ношњи старих преко стотину година, луду коју су пушили богови и још много тога - каже Милан, додајући да ће све то оставити унучица да их подјеђа на њега.

Међу предметима музејске вриједности, смјештеним у једној шуњи је и један број Миланових скулптура. Онама који добу да виде ова дјела најзанимљивија је скулптура Јосипа Броза. Неки са са њом и сликају. Ипак, најинтересантније су ствари које је сама природа обликовала.

Од раног прољећа па до касне јесени стално сам у пољу, јер моја седмочлана породица живи од пољопривреде. Док крчим живицу или сјичем дрва у шуми на њем понеки коријен или грану који својим обликом подјеђају на нешто - вели Милан.

На таквим природним скулптурама најчешће не ради ништа, а на неким уради само ситне корекције. У његовој збирци налазе се и скулптуре орла и дивљег јарца, које је пронашао у жилама јасена у оближњем потоку.

- Е, сад о овоме доста, напишите нешто и о мојим афоризмима - скреће нам пажњу овај шездесетогодишњак. - Имам их написаних преко хиљаду. Неки су у стиховима, неки нису. Највише их пишем по ноћи. Легнем у кревет, а онда ми дође у главу па устанем, узмем оловку и пишем. Баба ме и не пита зашто устајем, зна да ми је прорадила инспирација и да морам то прибиљжити. Сви афоризми као и шљавице исписује су актуелни - с поносом истиче Милан. Почео је тако да ради и за хумористичку емисију „Зврк“ на Радју Републике Српске. Милан пише и скечеве за приредбе у мјесној фолклорној групи. Сви афоризми и глуми заједно са својим унучима.

- Глумио сам и на ТВ Приједору у емисији „Тик так шоу“, заједно са Касаном и Стојковићем, то су они глумци из серије „Без пардона“. Играо сам у доста њихових скечева, глумио Тита, просјака, мртвача и још пуно ликова - вели нас саговорник.

Понекад узме и хармонику некада је свирао по свадбама, а сада само „за своју душу“, а када да неко замоли.

- Недавно ми дошли Итали-

Милан Шабих: У својој необичној галерији

јани, то су неки који нешто раде на развоју сеоског туризма. Већ пет година ме редовно посјећују. Кад дођу на вечеру обавезно ме моле да нешто одсвирам. Не знам оне њихове шансове, већ ове наше старе. А они попили мало па зајеваше са мном. Морао сам им доијети и ову Титину скулптуру да се сликају с њом.

Могоа би Милан причати три дана и три ноћи о својим доживљајима и животним анегдотама, о томе како је док је био младић организовао сеоске приредбе

и на њима правно скечеве на рачун неких сељана, који добу да гледају приредбу, а онда себе препознају на позорници.

Причао би и о томе како прави метле и сепете и продаје их на пијаци, али то му било превршше. Боји се, каже, да онај ко би то прочитао не би повјеровало да све то ради један човек. И то сељак који обрађује четрдесет дунума земље, има пуне стаје крвава, пуне торове сњина и стадо од тридесет оваца.

■ Пери ШПАДИЋ

СА НАШИМ НАЈПОЗНАТИЈИМ И НАЈБОЉИМ ПРОИЗВОЂАЧИМА ВИНА

НИЈЕ ЖИВОТ ХИЉАДУ ГОДИНА

Приморје се поноси мимозом, а ми вином и ракијом лозом.

Ови стари стихови из требињског краја постали су поново актуелни последњих година, захваљујући у првом реду породици Вукоје: оцу и сину, Зорану и Радовану. Њихова су се вина и пића надаљско проучила и са сјајом широм бивше Југославије не враћају се без одличја. Посебно ће памтити прошлу годину, за коју веле да је уредљиво најуспješнија на пословном плану.

Прошла година била је најбоља и што се „жетве“ грожда тиче, јер су наше сорте „вранац“, „жилавака“ и „шадоров“ имале веома добар род, сладор и киселине, а још боља што се признања и пропора на тржиште тиче - каже Зоран Вукоје, власник Винарије ДОО „Вукоје“ - Требиње.

Он појашњава да је „златна лоза херцеговачка“ по други пут заредом била апсолутни шампион Новосадског сајма, да је бијело вино „жилавака“ освојило златну медаљу

Уз јануарске, а посебно уз божићне празнике, лијепо је попити чашу вина. Ако тражимо добро, а наше, домаће, онда ћемо без дилеме одабрати вино породице Вукоје из Требиња

ПРОСЛАВА

Нову годину је млади Вукоје, Радован дочекао у Бечу, а старији Зоран у Бањој Луци. За Божић нема дилеме - то је породични празник који ће се прославити кући, са породицом и пријатељима на окупу, а и „Подрум Вукоје“ је близу, кад затреба. А весели комшија, коме Вукоји крију име, сваког Божића заједно, што се шутке вине пије/украдено оно пије!*

и у Новом Саду и на београдском „Свету вина“, у конкуренцији 150 домаћих и међународних излагача. А на укусно дизајнираном пром

вино „вранац“ стоји „Шампион Београдског сајма 2001“ и четири велике златне медаље у четири године заредом - Београд 2000, 2001, 2002. и 2003. године.

Поред тога, породица Вукоје је на тржиште у прошлој години изабрала нови производ, „Биттер Вукоје“, а рјеч је о својерасном „сликерију живота“, који уз лозу садржи и 56 врста херцеговачких љековитих трава. Први пут је оцењиван и - „убрао“ злато...

На Давина вина општине „Лакташи, Зоран и Радован Вукоје нашли су се међу оцјењиванима, као и на Давина вина у Бањој Луци, у организацији Ротари клуба Републике Српске и републичког Удружења виноградарства.

Оцењивали су вина заједно са најпознатијим енологима бивше Југославије: професорима Милисављевићем и Ивановићем са Пољопривредног факултета из Новог Сада и винарима са острва Хвар. Стручњаци су, инак, констатовали да је квалитет вина Лука и Приједор имају добре услове

за развој виноградарства, али Вукоје љубоморно истичу да јужна Херцеговина, дакле Требиње и околина имају „богомдане услове“ за квалитетне винске сорте.

Потврдили су то и Аустријари још 1894. године, - додaje Зоран - када су у БиХ направили дивне винарске станице, једну за „жилавака“ на Ушћу код Требиња и другу за „блатина“ у Гвојницама код Мостара. Све произведене количине из „царских винограда“ из Ластве требињске својерасно су ишле на Свези двор.

Породица Вукоје 110 година касније, у жељи да заокружи производни процес, подиже нове „царске винограде“ и у 2005. години посадише 10.000 чокота. Припрема земљишта траје већ три године: испитује се земљиште, преораваче, сеје и заорава гробарицу и јари је чак. Овак дана се још једном оре и ђубри, а плантаже „жилаваке“ садње се током јануара.

За четири године очекујемо први род. Ово је велика инвестиција и проширење производње, јер је потражња за нашим вином и пићима све већа - кажу вриједни домаћини, истичући да их је подизање једног хектара нових винограда, за

Радован и Зоран Вукоје: Са оца на сина

једно са системом за наводњавање „кап по кап“ коштало око 30 хиљада марака!

Уз то, планирају и проширење винарије, изградњу сале за дегустацију и едукације, као и изложбене просторије за признања. Зоран Вукоје са поносом истиче да већ трећу годину његова „жилавака“, „блатина“ и „златна лоза“ се служе и у угостијелским објектима у Мостару, а зна се да само у Читлуку има око 30 винарија, а и западнo Херцеговини и до 700!

Он каже да је Херцеговина земља добрих домаћина и да има много врхних произвођача, али је обнова виноградарства тек започела. Недостајући како каже стимулативне мере општине и државе, као што у Лакташима и Бањој Луци дају по 500 чокота бесплатно домаћинствима која намјеравају да се баве овом граном пољопривреде. За пет до десет година, додaje, јуе Херцеговине може поново постати угледан винарски крај, као што је Попово поље прије рата било - огледна башта бивше Југославије.

А да је „од оца остануо сину“ показује и Зоранов син Радован, кршна херцеговачка момчина, који је, како кажу, од треће године растао у винском подруму и уз подрму и научно је све тајне савремене технологије прављена вина и ракије. Он је после пет година почео да прави „архиву вина“, где се чувају на сталној температури. Напољу он одлеже у бурадима, чувају се у посеб-

ВИНОГРАДИНА

Мало које херцеговачко село нема своју Градину, а село Пањени изнад Бијеле, постојбина породице Вукоје има - Виноградину. У дубровачким и млетачким архивима стоји да су се на тим просторима прије око 250 година налазили виногради. Пројектом климе винова лоза спустила се много јужније - до Требиња, Ластве и Попова, а од свега је у Пањенима и Бијели остало брадо са именом - Виноградина!

ним „инокс“ бурадима, по француској технологији. Они познати произвођачи вина добили су и специјално признање за избору „нај-манаџера БиХ“ у Зеници 17. децембра. Њихов радни дан веле започиње кашичицом меда и чашом домаће ракије, међа и за вино, веле, никада није рано, а завршавају са „Биттером-Вукоје“.

Вино је и храна и пијек, али, ако се претера може бити и отров. Зато са њим треба поступати пажљиво, брижно и одговорно, њежно као са женом - смију се углас отац и син Зоран и Радован Вукоје, који на славама и веселима највише воле да заједно ову стару херцеговачку...

Шуте, браћо, ракије и вина/није живот хиљаду година!

■ Миливоје БЕШТИЋ

Из Винарије Вукоје: Пића окићена признањима

НАРУЂЕ

Наруђе Вукојија стижу са све четири стране, па је била продаја из 1996. године у Београд, из „Подрума Вукоје“ недавно достигла циљеву од 150 ара. Зато су се поред породичног ресторана „Кочушта“ у Требињу, домаћа вина и пића породице Вукоје за новогодишње и божићне празнике нашла и на тргезима многих ресторана у Бањој Луци, Источном Сарајеву, Приједору, Бијелици, Београду и Новом Саду. Због још увијек ограничених количина, мања количина вина планирана је и у неколико хотела и ресторана у Мостару, Дубровнику и на Црногорском приморју.

ЉУДИ У МЕЂУВРЕМЕНУ (6)

СЛУГА БОГУ И НАРОДУ

Колико дуг пут је прешао и шта све у животу предеверео прототејер Драган К. Велеушић док је са Равне Врховине до Милвокија стигао

На Равној Врховини, у селу Рањевини код Кнежевца, прије ратне педесет љета у кући домаћина Крстана Ј. Велеушића домаћин Млађенка роди сина. Надимаче му име Драган и таквог намјенише свијету. Ни савјати нису могли у шта ће се јунак изметнути. Јер, прототејер Драган за пола вијека са Равне Врховине стиже и у Америку, до Милвокија, где је старешина Саборне цркве „Свети Сава“.

Дуг је то и тежак пут био, као што је и сам живот који живимо, а опет изазован и мио. По завршетку основне школе у Скендер Вакуфу, где ме је историја учио коначити и загонити Змијанца, Братољуб Вулића, предајући и српски језик, одредио сам се за богочување и служење Српској православној цркви.

По завршетку школовања најприје сам службодом у београдској љепотици. Саборној цркви, ту ме је и Његова сводница, патријарх, покојни господин Герман рукоположио у јереја, после чег се службодом у Патријаршији у Београду. Затим ме пут води у Сједиште Америчке Државе, најприје у Јоханесбург, па у Галвестон у Тексасу, затим у Либертивил, где сам обављао дужност секретара епархије, а одакле стижем у Милвокиј где и сада службу Богу и народу - вели Драган, човек бројних награда и интересовања, али само и искрено слуга божији и народској.

Нштага се јасно у Милвокију, али и шире, не може догодити, ни приредба, свадбе, спортски догађаји, скупи народа, ни крштење или сахрана, а да ту, некако, главни није прототејер Драган К. Велеушић, писец, сликар, новинар, музичар, глумец, атлетичар, беседник и народни посланик и истраживач српске православне прошлости.

Своје основно знање из српске књижевности стекао сам у домаћинској кући у којој је мој дјед Јован био

старешина. У снјежном притиснутим вечерима, док су сви мирно слушали, много сам pjesmарица додерио испред петрољске лампе, читајући из њих српске народне јуначке pjesме. Поред тога, моји родитељи, Крстан и Млађенка, моји први учитељи, остају узори до краја мог живота. Сав мој живот и стварање јесу истинско враћање дуга мима - додaje прототејер, показујући своју прву књигу прича, скица, цртежа и pjesама „Чемериша“, објављену у Београду 1998. године.

У њој о Драгану уредник Дејан Стојановић, између осталог, записа и ово: „Отац Драган пише поезију од дечаких дана, слика иконе, свира хармоником, укључује у хорску музику, воли да чита и никада се не одмара. После успеливања на разним факултетима, отац Драган успијева да се нађе на постдиплом-

Службује, дакле, у Милвокију, у оној саваној Америци о којој данас прича савеснија разговјетно, реално, а кад год му се укаже прилика, кад му се послије испише сва та и у замишљају, али и Србији, где је код Чачка науком градити кућу надомак Српске свете Горе, Овчарске клисуре, где је дванаест манастира

се један љешни од другог.“ - Супруга ми Викина је из Вршана на којој Драгану, септембра, ре и Крстан су рођени понедег на овом нашем путу, па је отуђа избор да се негда скрасио надомак Овчарске клисуре и њених манастира чисто сулбиноски прописна. А када дођем оваму, у замишљају, чини ми се да некоко пореклосту у дугачкој неку чудновату пуцини, посјетом како тпизлаган, за лет спремно, просто не могу да објасним како је то све осјећање. И не само ја, тако се осјећају и супруга, али и дјеца, па отуд кад год нам се укаже прилика, долазимо оваму - додaje отац Драган.

На прошлогодишњем 39. Колинчевом збору“ дивљина учесника билају наши писци и дијаспорице: Драган К. Велеушић из Милвокија и Борђе Николић из Чикага. Ако ни по чему, по томе ће тај збор бити памћен, јер његов је схо одјест био у далеком свијету. О томе Драган К. Велеушић вели:

Много сам тога за живот спознао баш од великог Петра Кочина. Заиста, није било срећнијег човјека од мене када су ме позвали да учествујем на „Кочиневом збору“. Кад год се у свим нашим приликама обавезао да саратити на Змијанце.

Драган К. Велеушић чува топлину својих Рањевина и ширину Виоке Врховине у срцу у новој му постојбини у Милвокију. Чини све да те топлине буде у његовим списима, pjesмама, музичким нумерама, хорским остварењима, спортским приредбама, друговањима, али понављају се срцима младих из српске заједнице, поготов оних који су рођени тамо, далеко од отаџбине, у дијаспорици. Чини све да најчистије служи Богу и народу.

■ Ранко ПЕРЕДОВИЋ

ПРИЧАО МИ ЈЕДАН ЧОВЈЕК

МИЛАНОВА ВАГА ПРИЈАТЕЉСТВА

Учитељ је успјешан само ако га његови ученици престигну, каже Чапајев, човјек који познаје стотину вјештина и који је под шатором преспавао три хиљаде ноћи

Старим извиђачким вуком Миланом Бојићем, којег извиђачи цијелог Балкана познају углавном по надимку Чапајев, разговор не може бити досадан. На свим извиђачким скуповањима он је једна од доминантнијих фигура.

Волим ред, рад и дисциплину. Управо то су карактеристике извиђачке организације и када се то зна онда је сасвим природно што сам јој ја постао одан цијели свој живот. Уз то, наравно, долази дружење и све друго што је лијепо. Али, понављам, тек послеви ови норми које се безуловно морају придржавати. У овој области живљења снажљивост избора је први план, јер се зачема наћете у неочекиваним условима - прича Милан.

Захваљујући дугом животу у природи и са природом остао је виталан иако је добро загазио у шесту деценију живота. Вели да је као дječак ушао у извиђачку организацију и до данас јој остао вјеран.

Извештају дугим животу у природи и са природом остао је виталан иако је добро загазио у шесту деценију живота. Вели да је као дječак ушао у извиђачку организацију и до данас јој остао вјеран. Припреми за живот. Ту научите да спремате храну и са одсукијим намјерницама, упознате топографију и ситнализацију која вам помаже да сте код своје куће и у гори и у води. Најкрше речено, природа створи од вас човјека који се може снаћи у свим условима живота. Ако се томе допа да се још срету пријатељи из свих дијелова свијета, онда је јасно да би било добро да ово баче чак обавезна организација за све младе људе овог свијета - казује Чапајев.

Очигито је да се заправо ради о човјеку који се може снаћи у свим условима живота. Ако се томе допа да се још срету пријатељи из свих дијелова свијета, онда је јасно да би било добро да ово баче чак обавезна организација за све младе људе овог свијета - казује Чапајев.

Милан Бојић Чапајев: Са својом неизвјешном трубом

хиљаду скокова, дипломирани сам планинар - спелеолог. Био сам конобар, археолог - аматар, мајстор сам борилачких вјештина Ђиу-џица, успјешан ловац и риболовац. Могу рећи да сам у правом смислу рјечни „доктор за воду“ који је специјализацију завршио на Сави на којој имам и скромну викендицу - казује Чапајев додјући да је завршио седамдесетак вјештарства у извиђачкој организацији, што значи да толико дисциплина обучава младе извиђаче.

Вели да му је први хоби преносење овог искусства на младе. - Сматрам да је учитељ успјешан само ако своје ученике оспособи до те мере да га прстигну. Зато се ја не штедим. Нисам суетан, а животни изазови су моја моторна снага прича Милан који је под шатором преспавао више од три хиљаде ноћи.

Не одбија могућност да га је извидништво зарезало и да је на постојанатик освојио дисциплине. И његови најбољи пријатељи доносила га мистификују у кратку опаску да се ради о авантуристу о којем се све и не мора знати. Па, нека онда буде тако.

■ Боро МАКСИМОВИЋ

„ГЛАС СРПСКЕ“ У КИНИ (3)

ДИВ НА ДАЛЕКОМ ИСТОКУ

У шангајске облаке зарлио се три хиљаде небодера са преко 20 спратова. У мегаполису са најмоћнијом индустријом на Далеком истоку живи 17 милиона људи

Шангај је јединствена пријестоница на свијету. Он није главни град Кине, али је центар њеног развоја, пријестоница процвата Далеког истока. Данашњи изглед мегаполиса уз обале Кинеског мора је својерестан мозаик читаве једне историје и прошлости овог града.

У огромној равнини југоисточне Кине развио се један од највећих градова свијета са чак 17 милиона становника - већи од половине европских држава.

Шангај је велелег у којем, под облацима царује три хиљаде небодера са више од 20 спратова. Готово се и не разликује од Њујорка. Путник који долети навече у овај мегаполис, заплуснут благим климом, зачас ће помислити да је на сасвим другом дијелу планете.

САОБРАЋАЈ

Да би се успорило насељавање Шангаја око метрополса се подижу сателитски градови са по тридесет хиљада становника.

Ново у Шангају је и то што сада на сваког становника долази и око 14 квадрата зеленила, а доквора је било само пола квадрата зеленог простора - каже Јаоченг Хуанг, државни координатор за организацију свјетске привредно-културне изложбе која ће се одржати у Кини - ЕКСПО 2010.

Шангај је увео брзу жељезницу од центра града до аеродрома, који прелази 400 километара на сев, стиче за само 7 минута. Саобраћај је организован у три шива - метро, саобраћај на улицама и петље и брза жељезница неколико метара изнад земље.

Данашњи изглед Шангаја обликовали су освајачи у разна времена и за разних страна. Тридесет година прошлога вијека долазили су овдје многи, почев од Енгелса, Холанђана... Имали су прекоморске лађе и могли морима допирати до туђе земље, туђих мора, обала и богатства. Сва-

ко би узимао комад шангајске земље, ту остајао и насељавао се.

У прелијепе зграде традиционалне грађеве, растао је модеран град у којем су се слили разних архитектонских стилова. Саграђени су носталгични дворци, оживљени су слике пренесене из старих европских метропола.

У Шангају су очигледни архитектонски контрасти и тачно се може видјети оно што су направиле Енглези, Холанђани, Порту-

галци... Сви су они, како Кинези кажу „посуљивали“ парче шангајске земље и тако градили свој дио.

У Шангају је данас отворен 51 конзулат.

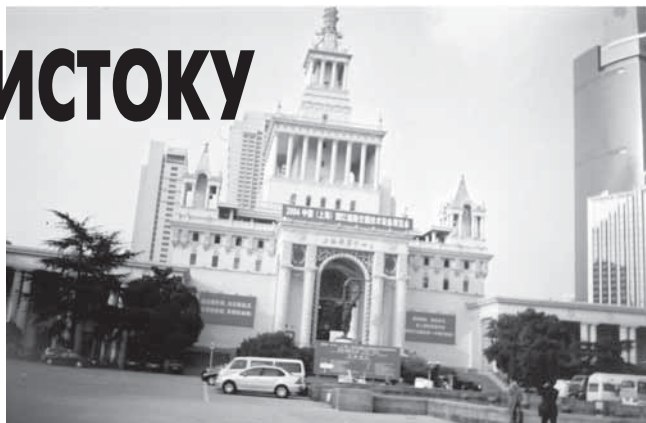
Без обзира на странце кинеском човјеку није сметало да да свој печат овој великој луци, да буде нешто посебно у Кини, али и у цијелом свијету.

Шангај је, заправо, велики излог на истоку. И велика кула висине 468 метара (друга по висини

у свијету) добила је име - Источни бисерни торањ (Торњ Оријента). Са висине од 270 метара, ако нема магле, види се цијели град.

Под темелима овог торања, смештен је музеј који говори о историји овог града. Када се сиђе у подземне просторе без добра водича зачас се залута кроз шангајску историју.

Музеј је својерестан филм, а воштане фигуре у просторијама

Житељи града велеле да је Шангај нешто „на мору“. Тако и слободно превде његово име. Додуше, море је сада педесетак километара од града - ту је огромна лука, пристаниште онима који плове дугим морским путевима, мјесто где се укрупљају бјелосвјетски путници и роба. То је немерљиво богатство Шангаја које је овдје намамљило људе из цијеле свијета.

Овај град је један од најважнијих стубова развоја модерне Кине послје њеног отварања према свијету седамдесетих година и послје отварања свијета према Кини и Шангају. Данас овдје живи 70 хиљада странаца, углавном Европљана и нешто Америјана. Они овдје изврсно зарађују, остварују свој „екстрапрофит“ у једној још комунистичкој земљи.

Годишње „источни Њујорк“, како још зову Шангај, појети више од четири милиона људи.

Некада познат само по „шангајкама“ модерни и развијени Шангај повиси се најсавременијом индустријом телевизијера и свих електроничких уређаја за домаћинства.

Шангајска група за телевизију у радио (СВИ) има 27 хиља-

да радника и развијену сарадњу са „Панасоником“, „Шарпом“, „Сонијем“. То је индустрија 21. вијека.

У Шангају је данас регистровано 320 хиљада заједничких предузећа. Углавном су партнери Јапанци и Американци. Досадашња заједничка улагања домаћих и

странних компанија достигае у цифру од 70 милијарди долара.

Годишњи извоз је око двије милијарде долара, а вредност капитала овог концерна је око 32 милијарди јуана (око четири милијарде долара). Радници годишње просјечно зараде 2.100 долара. За кинеске услове то је добра плата - каже директор фабрике Гао Маолин.

На истоку Кине свака породица има неколико ТВ-апарата. То су мјерила овдашњег стандарда. У највећем кинеском граду 75 одсто породица имају станове у приватној својини, купљени су и отплатени углавном кредитима.

Шангај је замеда радника и развијену сарадњу са „Панасоником“, „Шарпом“, „Сонијем“. То је индустрија 21. вијека.

У Шангају је данас регистровано 320 хиљада заједничких предузећа. Углавном су партнери Јапанци и Американци. Досадашња заједничка улагања домаћих и

■ Пантелија МАТАВУЉ

ПОВРАТНИЧКА ПРИЧА ИЗ ЛИКЕ

ТИШКОВАЦ У ДВИЈЕ ДРЖАВЕ

Двадесет и кукур година познајем Крстана Баука. Кад год би ми се, за прошлог времена, срели вијек би, нас два, имали о нечем причати. Најчешће се то догађало у некој од биртира којих, уз штрке која од БиХа иде према Кини, никада није манкало.

И неки дан сам срео мога Крстана. Велика је у раду изважину успео „четрес“ година и да чека прве чекове. Један ће долазити из мировинског, а други из пензионског фонда.

Јер Крстан је тридесетак година фактурисао Хрватској, а десетак у Републици Српској.

Крстан данас није онај стари. Није више распложен као прије. Не пије лоузу из Оклаја, а и не прича о удовацама и сјелима. Ни о куму Давиду са којима је момакао и гарду служио... А и чудно би било да јесте, шта је све

У хрватском дијелу Тишковица повратници добијају помоћ у храни и одјећи, а угрожени и шест стотина куна „скрби“. У дијелу села који „припаде“ БиХ нема ни „скрби“ ни помоћи

преко главе превалио... Шта је доживио и на сву срећу преживио.

Питам Крстана за здравље, а он сијече раменима.

Не знам шта би ти рек'o. Дурам... Да ми тога није, ко зна да ли би ме икада и сред - одговара орунута генерација.

Кад си био у Тишковцу? Оном нама, мом и твој - опет ћу.

Око Аранђеловдана. Им'о сам неколико котлова брље - одговори Крстан.

Како је тамо? Шта ради Пајо?

Тишковац: Ријека подијелила село

ОБАЛЕ

Са једне на другу обалу Бутишнице можеш прећи. Али, ако те ухвати патрола хрватске полиције онда ти не гине четрдесет осам бунди у једном од затвора у Грачани или Задру. Ако хоћеш да буди по прошку онда, до рођивне на десној обали можеш доћи са-

мо преко граничног прелаза на, двадесетак километара удаљеном прелазу Граб. Закој је закон, он се мора поштовати. Али до тога закона никако више драге Хрвати.

Полијајни биХактог кантона, овдје наврате једном у неколико мјесеци, а Хрвати сваки дан. И није само полијајни двије државе у питању - каже Стеван Баук.

ПЕТАР И ИЛИЈА

Браћа Илија и Петар ни у она времена нису се бог зна како славали. Увијек би закерали свако на своју страну. Понајчешће су се спорили око међа.

Евек, Илија је у „ољузи“ Туђманових „бојовника“ остао на једној, а Петар се са својима избјеглао у Војводину.

Када је све утихнуло, Петар се вратио у заселак у коме је затекао Илију. Никог другог није било.

И... Једног дана Илија поче хвалити Туђмана и његове гардесте који су окупирали и овај дио Лице.

Хранили су ме његови војници. Чували ме и гледали као свога она. И мировни ни дали. И обилазили ме. А твој Слобо? Шта ти имаш од њега. Само ти је зло дошло - љутило те Илија.

Петар одбруси. Одмах, онако с' ногу, оповна Илија „његовог“ Туђмана.

Ј... те он. Да њега није било, не

Је ли Боса жива? Пише ли јој син? Дође ли Стеван?

Боса је отишла да презими у Дрвар... Син јој је отиш'о преко локве. Понекад јој се јави. Стеван увијек онај исти. Не море без нас. А велики онај Пајо, Пајо Марип... Ех, он ти је, неће око Луциндана, добио краву. Краву човјече! Значи ти шта говече значи за нас повратнике. Биће варенике и њему и нама - на крају ће Крстан.

И Стевана сам видио. Око Никољдана дош'о у Бану Луку. О чему другом би причали, осим о Тишковцу. О животу повратника који је Бутишница подијелила на ове са њене лијеве обале и оне тамо на десној обали бистрооке ријечице.

би ни ја бјескао. Да смо га сачекали он би нас побао у јаме - љутило те Петар.

И тако, ријеч по ријеч... Илија и Петар зајепили. Он за Туђмана, а Петар за Милошевића... И за вратове се замало па узхватали... И поглед су за проштале. Само што крв не паде...

Петар на крају ипак попусти... Узео оно мало прљавице, из оног тамо Тишковица, оде кневи у дио села на лијевој обали Бутишнице. И данас је тамо.

Петар и Илија се више не виђају. Када нису заједно, боље је различити се. Побјеђени један од другог... Макар и без „скрби“, Петру је боље. Само нека није са Илијом који и дан-данас живи сам у засеку, горе високо у брдима.

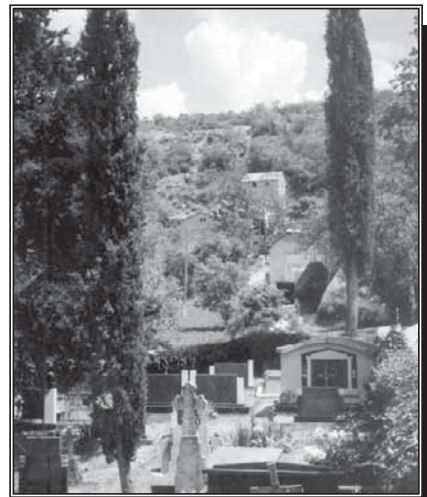
Ни Петар ни Илија нису се промијенили. И данас намјерни причају исте приче.

Петар о Слобо, Илија о Фрањи.

Прије овога за, били смо једно велико село. Само су Срби у њему живјели. Сто чет'рес'е нас је било и тамо и овомо. Данас је нас седамнаесторо на лијевој, а два више на десној обали Бутишнице. Они тамо у Хрватској, а ми у БиХ...

Ми понекад примимо помоћ, а они сваког мјесеца скрб. Тамо примају мировине, а овомо пензије. Тамо једно, а тамо друго... Вријеме подијелило људе, а Бутишница размеђила државе - вели Стеван.

У хрватском дијелу Тишковица све је обновљено. Повратници добијају и помоћ у храни и одјећи, а социјално угрожени сваког мјесеца примaju по шест стотина куна „скрби“. Имају и струју и везу са свијетом. Имају, дакле,

У српским селима: Тирилица још само на гробљу

све што је потребно за, бар „преоба“ од живота.

У дијелу Тишковица који „припада“ БиХ, мало је шта за похвалити се. Нема струје, пута, помоћи, обнове... Па ни обећања...

За шест повратничких година, обновљено је само пет кућа. „Ворци вијек“ све уредно. И поклоњено свакој кући по аргетат. За шест повратничких година добили смо и мало брашна, соли, шешера... И једну краву... И ништа више. Највише је, у тим годинама, било мукс.

Прије рата смо били у саставу дрварске општине, а данас смо у БиХактој. Стогину километара требамо ићи да би у БиХактој подигли неки документ. До љекара морамо ићи у, тридесетак километара удаљен Дрвар или прећи границу па у Кини... Мука, не штија - опет ће Стеван Баук.

У Тишковцу, прије рата једном и заједничком, а данас подијеленом, нема ни школе, ни возова који су туђманци УНСКОМ путем. И споменике Титовим партизанцима су порушили. Нема ни партизанцима ни друштвених домова. Ни наје да би могло бити боље.

Добра, бар мало, има на десној обали Бутишнице. На лијевој ни то мало.

Уосталом, Србима уз лијево обалу ријечице, мало је када у последњих петнаестак година и било добро.

А Тирилица? Тирилица је, и на једној и на другој страни, уз обале Бутишнице, још само на надгробним споменцима и крстачама.

И нигде више.

■ Ставиша САБЉИЋ

„ГЛАС СРПСКЕ“ У ПОСЈЕТИ ПОДРУЧНОЈ ОСНОВНОЈ ШКОЛИ У ВРАЊАКУ КОД МОДРИЧЕ

РИЈЕЧ-ДВИЈЕ СА ДИРЕКТОРОМ МИЛАНОМ ВУКОВИЋЕМ

УЧИОНИЦЕ СВЕ ПУНИЈЕ

Као у ријетко којем селу у Републици, у врањачкој школи сваке године се упише више првачића. Село доживјело и економски процват

Основна школа у највећем модричком селу Врањак ради као подручна у оквиру централне модричке Основне школе „Свети Сава“ из Модриче. У саставу школе у Врањаку су и двије четвороразредне школе у Бријестову и Врањачкој Требави.

Врањачка школа спада у ред најстаријих образовних установа у општини Модрича и већ деценијама се истиче по dobrim резултатима у настави и ваннаставним активностима.

У школи је тренутно запослено 19 радника у наставном процесу и три помоћна радника.

Настава је стручно заступљена. Изузетак су једино ликовно и музичко образовање и енглески језик. Али, за неке од ових предмета већ имамо студенте из нашег села који већ раде у школи - савјажемо од руководиоца подручне основне школе у Врањаку Милана Вуковића.

Школа се бори са недостатком потребних наставних средстава, али то није препрека за остваривање добрих резултата у настави.

Сви који раде у просвјети дијеле исту судбину, а она нам је одређена општом беспарицом у друштву. Свјесни смо шта нам све не-

Милан Вуковић: Беспарица главни проблем

тара удаљен од Модриче и протеклих година село је доживјело брз

- То се најбоље види по броју ученика. Ми смо можда ријетко

развио у свим областима. Сеошки путеви су углавном асфалтирани, број запослених из села је све већи и све то утиче на вишењу да се чиме младих се држава у селу.

Школа у Врањаку: Изграђен и спортски центар

село не само на подручју Модриче него и у Републици Српској гдје у последње вријеме расте број уписаних ученика у прве разреде. Ове године у прве разреде смо уписали 6 ученика више у односу на прошлу годину - напомиње Милан Вуковић.

У текућој школској години у школи у Врањаку са подручним четвороразредним школама настава похађа 183 ученика (централна школа 136, школа у Бријестову 44 и у Врањачкој Требави 3).

У школи су спремно дочекали реформу основног образовања, односно прелазак са осмогодишњег на деветогодишње школовање. За

ученике првих разреда - шестогодишњаке - опремљене су посебне учионице.

ПЛАТЕ

Директор школе Милан Вуковић посебно напомиње веома ниске плате запослених у овој школи.

- Просјечан плата запосленог наставника у школи је 369 марака и уз то се добије топли оброк. Сасвим сам сигуран да је то мало за оно што се тражи од наставника. Наставницима који путују чак се не плаћа ни надокнада за превоз - каже Вуковић.

Иако је посљедњег година много урађено на сређивању школе Вуковић напомиње да би у наредном периоду требало задједно са централном школом и осталима који брину о образовању изнаћи начина и средстава да се школа уреди и изнутра. То се посебно односи на подручну школу у Бријестову.

Иначе, школске зграде су свана солидно уређене, а протеклих година у врањачкој школи је изграђен савремени спортски полигон, уређена је сала за физичко васпитање, сапирани су мокри чворови и уведено централно грмјање.

ИЗ ИСТОРИЈЕ ШКОЛЕ

Дуга традиција

Школа у Врањаку је једна од најстаријих подручја у модричком општини. Историјски извори говоре да је још прије подизања буне против Турака на овом подручју 1858. године учитељао свештеник Пет-

ни током Другог свјетског рата, а исти је случај био и у вријеме претходног орабачинског рата. Школа у Врањачкој Требави је изграђена 1950. године, а 1963. године је дограђена централна школа у Врањаку.

На великом одмору: Ђачка радост

ко Јагодић. Тада је основна школа била на мјесту гдје се сада налази црква Светог Ђорђа.

Садашња зграда школе у Врањаку грађена је од 1935. до 1939. године. Нови први полазник те године био је Петар Гаврић.

- Сјећам се, било нас је у разреду 45, а у цијелој четвороразредној школи било је 77 ученика од чега и десетак дјевојчица. Учио нас је учитељ Ивица Бељаковић - призива сјећања на тај период старина.

Према његовим ријечима школа није престајала са радом

Због великог броја ученика тада су изграђене још двије учионице са два стана за наставника, а 1971. године изграђена је и подручна четвороразредна школа у засеку Бријестово, четири километра од централне школе.

Иначе, школа је до сада неколико пута мијењала име: 35 година носила је име Николе Тесле, десетак година је била у саставу Основне школе „Вук Карпић“ из Копривне, да би последњих година ушла у састав Основне школе „Свети Сава“ у Модричи.

Првачићи: Са учитељицом Надом Видић

ПУТ ПОД НОГЕ, ПА У ШКОЛУ

Пјешаци - одликаши

Иако у саставу школе у Врањаку раде и двије четвороразредне школе још има ученика који од куће до школе и назад пјешаче и по десет километра дневно. Да ствар буде занимљивија, ријеч је, углавном, о одличним ученицима.

У првом разреду, чак троје шестогодишњака пјешачи дневно око десет километара.

- Они то сасвим нормално прихватају и сви су добри ђаци. О њима посебно водимо рачуна. Дешава се да та дјеча пољасну, па онда морамо прво да их „осушим“ па тек онда да их укључимо у наставу - каже Нада Видић, учитељица која брине о првачићима.

Она напомиње да дјеча која пјешаче до школе углавном не касне у школу.

У овој школској години 20 ученика углавном из Горње Бабшнице пјешачи од куће до школе у Врањаку и назад. Ријеч је о раздаљини од осам до десет километара.

ДРАМСКА СЕКЦИЈА

Мало позориште

Ђаци врањачке школе посебно су заинтересовани за рад драмске секције. Кажу да је у школи већ откривено неколико „рођених глумаца“.

До сада су чланови ове секције приредили неколико представа које изводе углавном на школским или селским свечаностима, а једна од успјешнијих је Нушићева „Покондирена тиква“.

Дара Панић: Скроман књижни фонд

Упечатљива глума: Детаљ из „Покондирене тикве“

ИЗ БИБЛИОТЕКЕ

Књига у немилости

На полицима школске библиотеке стоји око 2.500 књига, углавном школске лектуре, а школа никако не успијева да у значајнијем обиму обнови књижни фонд.

За куповину нових књига недостаје новац, а за посљедњих неколико година свега десетак књига је стигло из централне школе у Модричи у ову библиотеку.

- Књиге дижу и читају ученици за потребе лектуре, али често су посјетници наше библиотеке и ученици средњих школа из Врањака који овдје за своје потребе пронађу књигу - каже библиотекар Дара Панић.

Изнајнајује да су чак и многе хуманитарне акције везане за књигу заобиле ову библиотеку.

ПЈЕСМАРИЦА

Друг

На кога ослоних се кад сломи те туга, па наравно, то се зна на свога друга.

Друг не може бити свако, ни друг није бити лако.

Правих пријатеља нема пуно знај, лажном пријатељству брзо дође крај.

Слободан Марковић, IX разред

Вјетар

Прелетео сваку њиву, оголео сваку шљиву, заљихао сваку грану на стаблу и јорговану.

Док је вјетар фијукао, стари дједо је викао, млатио је својим штапом, трчао за старом капом.

Стабла су се повијала немоћна у помоћ звала, хладни вјетар који пири молили су да се смири.

Тања Цвијановић, VII разред

„ГЛАС СРПСКЕ“ У ПОСЈЕТИ ПОДРУЧНОЈ ОСНОВНОЈ ШКОЛИ У ВРАЊАКУ КОД МОДРИЧЕ

ОСВЈЕЖЕН НАСТАВНИ КАДАР У ШКОЛИ

На великом одмору: Наставници уз кафу

Младост у зборници

Мсџу запосленим у основној школи у Врањаку све је више младих наставника и наставница. Ради се углавном о „домашем“ кадру, који је рођен, школовао се и одрастао у Врањаку.

Међу најмлађим наставницима су Младенка Вуковић, Дарија Василић, Ружа Васиљевић и Јокица Матијасевић.

Млади наставници углавном организују и рад школских секција, од којих се посебно истичу рецитаторска, драмска и литерарна.

Љубав према просвјети и позиву код једног броја њих је наслијеђена у породици. Тако у Врањаку у школи раде мајка и кћерка Мара и Дарија Василић, те отац и кћерка Милан и Младенка Вуковић.

—Нема љепшег позива од рада са дјецом. Посао је веома захтјеван, али и крестиван. У учионици никада не може да буде досадно — каже Младенка Вуковић.

Она у школи предаје музичко и ликовно васпитање, а упоређује студира Педагошког факултета у Бијељани.

—Да ли у избору мог позива утицало то што је и отац просвјетни радник, не знам. Али, знам да изузетно волим овај посао и зато сам се определила за њега — напомиње Младенка Вуковић.

Слично размишљају и остали млади просвјетни радници. Истичу да их у просвјети нису привукле велике плате него љубав према дјети и према племенитом послу којим се баве.

Млади наставници: Младенка Вуковић на часу

ПОДРУЧНА ШКОЛА У ВРАЊАЧКОЈ ТРЕБАВИ

СПАЛА КЊИГА НА ТРИ - ЂАКА

Прије три године у ову школу је ишао само један ђак. Данас их је троје и сви су одликаши

Давних седамдесетих година прошлог вијека у подручној четвороразредној школи у Врањачкој Требави било је око стотину ђака.

Данас их је само троје! Због тога се перспективе овог одјељена не види. Настава је била скоро угашена када је прије три године настава похађао само један ђак. Ипак, упорношћу учитеља Петра Ђурковића школа још није угашена. Премда је тешко очекивати да се то неће десити у будућности.

Ови подаци најбоље говоре да је подручје Врањачке Требаве готово опустјело и да је све мање дјеце.

—Жалосно је да што је на овом подручју тако мало дјеце. Али, ако

је већ тако, онда покушавао да нађем бољу страну свега тога, па могу да се као учитељ максимално посветим сваком ученику — каже неурморни учитељ Петар Ђурковић.

Он је веома искусан просвјетар — у своју радну књижицу већ је уписао 40 година стажа.

Данас школу у Врањачкој Требави похађају Мара Јовић, Данијела Илић и Драгослав Марковић. Сви иду у трећи разред и сви су — одликаши.

Неизвјесно је, међутим, да ли ће и они убудуће морати да прешаће до школе у Врањаку. Јер ова школа је још прије неколико година требало да буде затворена. Ипак, Министарство просвјете Републике

Сви на окупу: Ђаци са учитељем Петром Ђурковићем

Српске је дало је сагласност за њен рад након наставе слушају свега три ученика. До када ће бити тако, остало је да се види.

ИЗ ГЕНЕРАЦИЈЕ У ГЕНЕРАЦИЈУ

Петица не мањка

Кроз учионице школе у Врањаку до сада прошло је на хиљаде ученика. Многи од њих су кроз касније школовање у разним областима живота, рада, друштвеног и професионалног ангажмана достигли сам врх. Из ове школе изашло је много врхунских привредника, спортиста, уметника, стручњака у разним областима живота. Међу истакнутијим бившим ђацима су и доктор наука Лука Гаврић и садашњи директор модричке Рафинерије Милан Јелић.

И међу садашњим генерацијама велики је број талентованих ученика, одликаша и оних који се истичу у раду школских секција. У школи је тренутно 35 одличних ученика.

Један од учешћенијих је Срђан Гостић, ученик деветог разреда, који је на општинском такмичењу освојио прво мјесто из биологије.

У прошлој школској години Милован Стојановић, Срђан Стојановић и Драган Јевтић били су побједници регионалног такмичења из биологије и школи „Свети Сава“ добили значај-

Одликаши: Настављају традицију

но признање. Њихов наставник Бранислав Станковић поносан је

на своје ученике и њихове врхунске резултате сматра као своју обавезу у своме захтјевном, али племенитом позиву.

ПОДРШКА НАСТАВНИЦИМА И УЧЕНИЦИМА

ПОМАЖЕ ЦИЈЕЛО СЕЛО

Кад год је требало, у помоћ су прискочили мјештани. Они су, између осталог, за увођење централног гријања сакупили 4.700 марака

Кабинет информатике: Компјутере покљонио Јовчо Зелинчевић

Основна школа у Врањаку је увијек била, а и сада је мјесто гдје се окупљају млади. Не ради се само о редовној настави, већ о многим друштвеним активностима које крећу одавде.

Некада се младост окупљала кроз рад културно-умјетничког друштва, организацију популарних игранки и забава из седамдесетих у сали школе. Данас су млади из села најчешће на спортском полигону.

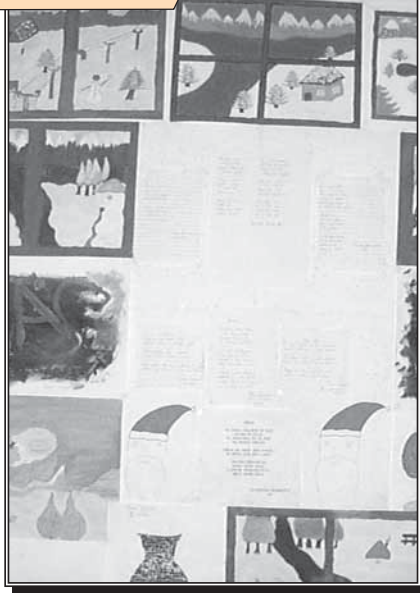
Не само због тога него и због посебног односа према школи, село и његови мјештани кад год је требало прискочили су у помоћ школи. Бројни су примјери такве сарадње.

— За потребе извођења наставе из информатике наш земљак из Швајцарске Јовчо Зелинчевић купио нам је два компјутера. Осим тога, родитељи наших ученика су прошле године када смо уводили централно гријање помогли са чак 4.700 марака — похваљује се руководиоца школе Милан Вуковић.

И то није све. У грађини савременог спортског полигона који се налази уз школу помогли су општина Модрича и нека предузећа у којима су руководиоци бивши ученици ове школе. На том спортском полигону, који је понос цијелог села, у летњим мјесецима се одигравају многа спортска такмичења, нека и под свјетлом рефлектора, што тим догађајима даје изузетан угодјај.

Припремио Вид БЛАГОЈАВИЋ

ГАЛЕРИЈА

Школски пано

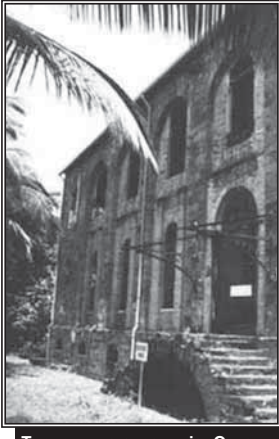
КАЖУ ДА ЈЕ ИСТИНА

ЂАВОЉЕ ОСТРВО

Бјежунце из затвора у Француској Гвајани или би појеле пиране, или мрави. Неки су, пак, успјели да се извуку из тог кажњеничког пакла

Један од најгорих затвора у историји људског рода био је смештен у истом дијелу свијета из којег данас полније ракете европског свемирског програма. Француска Гвајана, смештена на сјеверистоку Лужне Америке, више од педесет година је изазивала панику код сваког француског криминалца осуђеног на доживотну казну. Паника је била толика да је цијело подручје добило име по једном острву - Ђавољем.

Изаћи из ријеке док је вода иза њега изгледала као узаврела. Велики комади меса били су већ откнупти са глин. Те несрећнике би комадали по комадић, појели мрави. Прије него што човек схвати шта га то некако види да је потпуно прекривен мравима које не може да отресе, и умире у највећим мукама.

Туристичка атракција: Остаци затвора на Ђавољем острву

Токм постојања затвореничке колоније у Француској Гвајани од 1884. до 1946. године, кроз њу је прошло више од 56 хиљада затвореника. Отприлике једна четвртина је имала срену да се врати у Француску. Многи осуђеници су покушавали бјежити али је он зависно од великог броја случајности. Суоједна Холандска Гвајана давала је уточиште за све оне који нису успјели да пресилују ријеку Моруни, прелазу планину. И то се променило 1953. године када је холандска влада, због великог броја инцидента које су бјежунци изазивали, поштрила критеријуме и криминалце почела враћати одакле су дошли.

Хватање бјежунца у Холандској Гвајани било је лако. Војници у базама близу ријеке Моруни би се поредали уз пут и чекали. Један војник је описао како је, током дежурства на путу, чуо врисак и отишао на ријеку да провери. На десетак метара од обале видео је бјежунца који је покушавао

његовог тијела а пиране су га потпуно окружиле. Вршићени је нестало у риједи. Нико не зна колико је бјежунца завршило на сличан начин. Један број бјежунца је ви заспао у пут-

Пропаганда је била толико јака да су несрећници мислили да ће дијаманте и злато купити са земље чим се искрпају. Доčekало их је нешто сасвим друго. Неприремљени на тропску климу умирали су један за другим. Без одговарајућих објеката за становање убјавле су их одује и поплаве а највише животи одиријети су облаца малариичких комараца.

Само двије хиљаде људи преживјели је прву годину боравка у Гвајани. Спасили су се тако што су побјегли на три острва, удаљена око 20 километара од копна. И данас ова острва носе заједнички назив Острва спаса: Краљевско острво, острво Светог Јосифа и, наравно, Ђавоље острво.

Оно је највјероватније име добило по великим јатима црних птица које су се гнијездили на њему. До 1775. године у Француској, Британској и Холандској Гвајани било је око 1.300 бјелца и око осам хиљада робова. Многи робови су бјежали у руду, које су носили пашици, и тамо основали осетиничке бригаде.

Више од стотину година бјелци у овом дијелу свијета живјели су у ствари од, како су их звали, три чута из жбуна", чији потомци и данас

Ђавоље острво: Поглед кроз паљме

нас чине знатан удио у становништву. Када су 1848. године робови законско ослобођени, ретпација овог дијела свијета била је тако црна да су рижети били бјелици који су имали жељу да се тамо настане.

Проблем насељавања Француске Гвајане ријешило је Наполеон када је одлучио да у овај пакао шаље политичке затворенике. Због више него грозних услова живота у почетку су у слани само прши и Араши а први бјелци су тамо стигли тек 1884. године. Главна администрација колоније налазила се на копну у близини града Кајен. Највећи камп у колонији био је Свети Лоренс а они који су били осуђени на смртну казну били су на острву Свети Јосиф. Након боравка у смисли обавезан је био шестомесечни боравак на Краљевском острву.

Најгори услови су владали у камповима у којима су затвореници радили на сечи стабла - радили су у води до кукова, борили се против малариичких комараца и јакот сунца. Затвореници су били потрањав-

ни и преоттреници послом. Дневни задатак је био да се изрече, обради и на одређено мјесто донесе један кубни метар дрвета. Непуњек је кањаван тако што је затвореник тај дан добијао само комадић хљеба и чашу воде. Наредног дана пред њим је био исти задатак који није ништа извршити дан понае.

ЛЕПТИР

Раних седамдесетих година прошлог вијека бивши затвореник са Ђавољег острва Ари Шријер одлучио је да напише књигу о паклу који је прошао и својим покушајима бјегота.

Књига, под називом „Лептир“, постала је бестселер па је симбиљ филм истог назива у којем су незаборавне улоге имали Дастин Хофман и Стив Мек Квин.

Људи су радили без одјехе, са шеширима и обућом, како би се смањила могућност бјегота али је увијек било оних који су покушавали. Затвореник који би три пута био узвањен у покушају бјегота био је класи-

фикован као „непоправљив“, што је значило да ће након изласка из обавезне самце радити као животиња цијели дан а ноћу бити окован.

Један од најгорих кампова био је Корол, у којем је за три године умрло више од четири хиљаде затвореника. Овај камп је отворан само онда када би у осталим било превише затвореника а радили су на изградњи фантомског пута на званог Нула.

Од 1907. до 1946. године, када је камп затворен, дужина овог пута није прешла 25 километара. Ипак, било је и успјешних покушаја бјегота. Они срећници који би се морем или земљом, докопали Британске Гвајане имали су десет дана да се одморе и наставе пут или их власти враћале назад. Наредна станица била је Венецуела, чија је политика према затвореницима била промјенљива: од пружања уточишта, до убиства на лицу мјеста.

Данас комплекс кажњеничке колоније у Француској Гвајани посјећује све више туриста.

■ Припремио М. А.

ФИЛМ У РАТУ (5)

ВЕЛС РЕЖИРА МАЉЕМ

Филм о милионеру, грађанину Кејну, одсликао је психологију отуђености и духовне празнине типичног америчког фашисте

Филм „Грађанин Кејн“ (Citizen Kane) Орсона Велса, у којем је он тумачио и главну улогу, блиско је на екранима попут маља пред крај 1941. године. „Грађанин Кејн“ једино веома циљане, други га споравају. Филм личи на големим рекламни спот, који је прерисан и претерано монтиран - то је нека врста компромиса између филмске нарације и визуелних ефеката.

До тада невидена фотографија Грета Толленда, са „оштрином у лубину“ чини чуда. Камера не само да „слика“, већ и истражује психологију и симболику духовне испразности и клаустрофобје једног затвореног животнокруга.

Прича о Кејну није директно везана за сјевјетски ратни сукоб. То је филм о друштву које је загубило хуманитет и моралне вредности. Милионер Кејн живи јалов живот, омећен усамљеношћу, отуђењем и насиљем.

Неспособан да прими и узврати љубав он је, по Велсу, носилац мрачних сила, прототип америчког фашисте.

Тих ратних година, сценарије за три филма је написао филмски теоретичар и историчар Хауард Лосон, амерички комуниста, поклоник Езенштајна, Донскога. Пудовкина и уопште совјетског доктринарског револуционарног филма.

У филму „Акција на сјеверном Атлантику“ (Action in the North Atlantic, 1943), односи су на изглед побједни, али потпуно реални. Конвој британских трговачких бродова превози америчко оружје у совјетску луку Мурманск.

Бродовље, десетковао нападима националистичких подморница, коначно стиже на одређене и одушевљени Руси славе своје западне савезнице. Емоције је патетика не умањују поруку филма - хероји великог рата нису само они у униформи, већ и обични људи, морнари који полажу животе на олтар заједничког циља.

У филму „Сахара“ (1944), савезнички тенк, извојени из колоне и залутао у пустињу Африке, безнадесно се одупире надмоћним немачким трупама. Два су главна лика и британски амерички војник и британски официр-црнац. У стању ратне невоље, расизам је занемарен - бјелци и обојењени“ се исказују и испомоћу у најтешњим људским димензијама.

„Противнапад“ (Counter-attack, 1944) је, за ово вријеме, порукама још сложенији. Двоје совјетских партизана, млађи и дјевојка, окољени у неком подруму, јуначки одољевају нацистима.

Међу њима нема било каквог личног, романтичног или мелодрамског односа, већ само воља да преживе.

Нацисти су овајде представљени изван уобичајених класичних облика - они су гомила морално спорних и нишчакених чуцака, како одлучење идеологије. Завршен и „пуштен у промет“ тек 1945. године, у преливним данима мира, „Противнапад“ је доживио неславну судбину. Продуценти из куће „Колумбија“ су закључили да је филм пред публикацијом „исувисне касно“, па су га сринули у „буџер“.

То се догодило у вријеме првих америчко-совјетских затезања и у освит хладног рата. Није, дакле, био прави тренутак да се велика доучерашње савезништво по оружју, које ће се убрзо изродити у десењима дуго надметање Исток-Запад.

■ Велимир БОЈКО

ЈАПАНСКА ИНДУСТРИЈА ЗАБАВЕ

ПРАЗНИЦИ УЗ „ТАЛЕНТЕ“

Просјечном Јапанцу на располагању су разне врсте забављачица. Токио на мети критика због уплошњавања странкиња у клубовима за забаву

Гејше је жене у Јапану вичне мјестности плеса, пјевана и свирања музичких инструмената које су у прошлости забављале припаднике виших класа, а постоје и данас јер та традиција у „земљи излазећег Сунца“ опстала у измијеном облику.

Данас у Јапану постоје на хиљаде клубова и набова у којима ради више стотина хиљада жена које разговором, пјесмом и службеним пића и хране настоје да угодје мушким мушкетерима из разних слојева друштва. Они хостес-клубови су легални бизнис у Јапану и не представљају „диалект“ за проституцију.

Дјевојке у клубовима разговарају са муштерима, отијевују по неку пјесму, служе пиће и храну, измасирају врат или шаке ако се то од њих тражи. Већина клубова повремено нуди и послове такве.

Задовољство обично кошта између 30 и 40 свра на сат по особи. У то је урачуната и одређена врста пића коју тај паб нуди. Заинтересовани могу да изађу са неком од дјевојка ако она на то пристане, али само на два часа, по цијени од око 120 свра, и потом морају са истом дјевојком да се појаве у клубу и њему одједе још сат времена, што је бестално.

Јапанци, чини се, сматрају за задовољство и чаму савијен да их на вечеру или у биоскоп прати млада дјевојка и периферно пружајући на себе да дјевојкама обавезне за рад потребну одјећу и козметику. Финансирање „талената“, што је утвни вазан за хостес, постаје и ствар мушког поноса и нека врста статусног симбола.

Интересантно је да постоје, мада нису толико бројни, и мушки хостес клубови гдје младици дворе имућније, усамљене и разојане.

Гејше: Традиционална забава у Јапану

штвени феномен и економски значајна грана угоститељства која има велике приходе. Међутим, женама са Филипина није лако. Све им је, омећено шестомесечним уговором. Њима је углавном забрањен излазак током дана, управо да би се избјегла проституција, али

ма, међу којима предњачи југоисточна Азија, а Лаос као појединачна земља.

Јапан је критикован и за дупле стандарде јер је, с једне стране, међу најбољим државама на свијету када је у питању додела политичког азила и одобравање радних виза страним радницима који немају јапанског претка, а с друге стране, глатко додјељује велики број виза женама нејаванског поријекла за рад у индустрији забаве, често повезан са подземљем.

Такава „табела“ из 2004. је изазвала брзу реакцију јапанске владе па је број Филипина који оне шаљу из Јапана - око 400 милиона долара годишње.

Стога је Филипинска влада већ позвала колеге из Јапана да не спроводе владино поштровање визног режима и истовремено похуравање иницијативу да се Земља излазећег Сунца отвори и за медицинске сестре и развој постојеће особе са Филипина.

■ Иза МУСУЛИН (Таијун)

ВЕЛИКИ ОРСОН

Орсон Велс (1915-1985) је током своје славе каријере режирао петнаест филмова, а четири није успео да заврши. У већини својих дјела играо је и главне улоге - „Дана из Шангаја“, „Дојер ла“, „Маџет“, „Отецо“ и „Попоња звона“ по Шекспиру, „Процес“, по роману Кафке. За разлику од човјечуља Чаплина, Велс је био градоначелник човјека. У свим његовим филмовима присутан је тај задат наметавња прелетницају снажне личности и великог умјетника, што је Велс у суштини и био.

посјетитељке. Жене појеђују и оне „празне“ хостес забаве, а долазе са мушким колегама са посла да би се заједно опустили након радног дана. Заносени у Јапану често након посла гурнуду у ресторане и ноћне клубове и једу и пију до јутра, што се објашњава као начин за елиминације стреса и продубљивање међуљудских односа у фирми, које се сматра „другом породицом“.

СТРАНКИЊЕ

Последњих година у великом је порасту и број хостеса из Бразила, Румуније, Русије и Украјине, па и Пољске. Међутим, за њих важе другачији услови од оних за Азијаткиње, јер Јапанцима посјете клубовима са бјелим хостесима сматрају авантуром и лукузом. И власници таквих мјеста сматрају да су бјелице својевластне разнице са којима је теже изаћи на крај. Сто-

АЗБУКОВНИК (37)

У ЗАТОНИМА ЛЕТЕ

Насловљавајући помало мистично свој први роман, уз прзивање староречне митолошке ријеч заборава, **ЗАБОРАВКЕ**, из доњег свијета, од које су пиле душе преминулих прито се дошле на Јелесерска поља (пази: није у Паризу, Француска, нити у Паризу, Тексас!) или се - по учењу о сељењу душа - вратиле на горњи свијет у неко друго биће. Побуд Драгић на мах "уводи" читаоца у свој ЛИЧНИ „ДОЊИ СВИЈЕТ“, свијет зави-

Роман Лабуда Драгића за који је писац добио Ђопићеву награду, својеврсна је унутрашња пустоловина, помиврат душе између прљавог велеграда и чистог завичаја

ломиврат душе између прљавог велеграда и чистог завичаја; можда и „роман без романа“, уколико под романеским одређењем подразумевамо поступак са доминантним нарративним развојем, драматичан или бар изузетан се и низ догађаја који се

наоко од истих парчића стварности начивена. И, још, намеће се поређење са легендарним и историјским Десичиним *Прољећа Ивана Галеба*...

Лабуд Драгић рођен је 1954. у Горњој Морачи. Гимназију је учио у Никшићу, Колашину, Подгорици и Сарајеву. Дипломирао је Општу књижевност са теоријом на Филозофском факултету у Београду.

Низу од пет књига приповијетки, новела и кратких прича, од *Који немају печата*, РАД, 1985. до *Лепи ајдео*, ПРОСВЕТА, 1999. поред нареченог романа, овиј дана долази и *Пандорине ветрове*. Живи у Београду. Уредник је у листу *Књижевне новине* Удружења књижевника Србије.

Занимљиво је да према „горњем наслеђу“ имам и ЛИЧНИ ОДНОС, а без неопозитизма (тако, иначе, драгог нашем свијету!): роман је био у ширем избору од 23 књиге за Нинову награду за 2004. и са мојим романом *Михаил*, а касније је у најужем избору (поред добитника, *Михаила*) за награду „СВЕТОЗАР ЂОРОВИЋ“ 2004. Да ништа друго, то би било довољно да набавим Лабудову књигу, да је прочитам, па - ако буде могуће - и да је „прикажем“.

У *затонима Лете* објављена је уредна и престижна, СРПСКА КЊИЖЕВНА ЗАДРУГА, 2003, 284 странице, тврди покр, библиотечка Атлас, са оним позва-

ним пртеком Ханса Холбајна, АТЛАС КОЈИ ДРЖИ НЕБО на жутом лакираним корицама; тираж 1000; уредници и рецензенти Марко Неђић и Драган Лакићевић.

Сигуран сам, призор ће пренети сваког посматрача - нарочито брбанима палог у равницу. Човек равнице има, можда, другачије устројство душе. Ко зна где је његова снага! Потребни су му природни оријентир, посебна знамења у врховима по којима одгонета замршену мапу људске душе и земног шара. Благодарих Суну и срећном часу (, У добар час!“ бјеше негда мајчини благослов) и поврати се у своју клијет да проживљавам утиске, да се досеам, да се сећам сећањама својих предака, далеким сећањима из прелиних времена, када су се свитања надметала обећањима, пише Лабуд Драгић (стр. 25).

Први пут после дужег времена земља ми се у таквом призору опет показала као бојжа творевина... (Е. Јингер, цитат записи човека у офисијској СС униформи који је зајанимо пред кавкаским врхом Елбруса, стр. 27).

А завршетак (стр. 279) романа У ЗАТОНИМА ЛЕТЕ одише помало суморном личношћу зрелости, и националним ИСКУСТВОМ (на руском „искуство“ је ујемство!), а онда, нужно, и проживљеном горчином: *Куд се све покосита кувањем потомство, од Сибирја до Аљаске, од Санкт Петербурга до Отвјене земље - широм земљског шара, само их нема овде где им је жила (...)* овде више нема никог ни свједу да запали, само наши преци немају свој дан мртвих...

Уметак се, поточици...

■ Бранко БРБАНИН

О ЈЕЗИКУ У МЕДИЈИМА
Муке с именима

Спикери и водитељи информишу нас о поступцима „Тони Блера“ и изјавама „Кофи Анана“. Зашто кроз падеже мијењају само презиме, а не и име

Изјаве типа „Захваљујемо дописнику Живки Буза“, о чему смо говорили у претходном напису, нису једини примери кад водитељи због језичког незнања мијењају под људима.

Већ неколико година слушам водитељу једног радија која је укинула промјенљивост мушких презимена у српском језику и редовно се потрешно обраћа својим саговорницима: „господине Кременовић“, „господине Гахановић“ итд. итд.

И стално сам се чудно (ако већ она не осјећа разлику између *госпођо Јовановић* и *господине Јовановић*) како је не испира неко од саговорника (зашто се не успротиви: Опростите, ја нисам женско!) и зашто је лектори не поуче о промјенљивости мушких и непромјенљивости женских презимена!

Док се српски језик учио у српским школама, имали смо *браћу Бајиће* и *сестре Капор*. Дакле, све како треба: презиме браће је промјенљиво, а презиме сестара није.

Данас, међутим, говорници на радију и телевизији о своме језику не знају ни голико, па нас редовно информишу о „наступу браће Теофиловић“!!!

Дописник из Бијељине јавља да је „послије изградње Павловић банке“ и другач „као би он рекао - Павловић објекта у Павловић граду“ - Слободари. Да је чуо за присвојни (посесивни) генитив, који означава припадњање, знао би да је *мост Павловића* или *Павловића мост*, баш као што је *мајка Југовића*. (Срећа њена што није нана савремена; била би „мајка Југовић“!) Како тако на нашим медијима пролазе наши људи, са нашим именима и презименима, онда није чудно огрешене о страна.

Иусе је Христ или Христос, али само у првом падежу (номинативу), док у осталим падежима и они који говоре Христос треба да кажу: у име Христа, да се мо-

ле Христу... а не „Христоса“, како се могло чути у емисијама поводом Божића и Васкрса.

Али, како на небу, тако и на земљи: наши спикери и водитељи информишу нас о поступцима „Тони Блера“, о изјавама „Кофи Анана“, а једна љепушката новинарка преноси изјаву - тако су вавида агенције јавиле (ништа чудно и тако раде леки полуписмени новинари) да ће контрапродуктивна америчка политикостворити на стотине Бина Палена“!!! (било је то 31. марта 2003. године, у главној информативној емисији.)

Јављају нам такође да ће бити покренут поступак против „Рамина Харидинија“ (!) - уместо Харидинија (јер он није „Харидини“), Информишу нас о разговору са Виктором Черномирцином“!!! - уместо са Черномирцином. (Још само очекујемо извјештај о исходу разговора с „Јелциним“ и „Путиним“!)

Ни Самаруги, функционеру Међународног Црвеног крста, није име „Корнелио“ - како је писао на екрану једне (требао би бити) озбиљне телевизије, већ је *Корнелио* (или пак Корнелије, али знам тачно ко је име, али знам како не може и како мора бити).

А онаима који не знају, кратка поука: Страна мушка имена треба мијењати по падежима: филмови са *Чарлијем Чаплином*, музика *Амадеуса Моцарта*, изјава *Тонија Блера* и *Кофија Анана*. Који ваневрпских имена, код којих се не зна шта је име а шта презиме, изостаје промена првог дјела: *Вани Саир*, од *Вани Садр*... *Пол Пот*, без *Пол Пота*... па тако и *Бин Ладен*, од *Бин Ладена*, према *Бин Ладену*...

Изузетак су јапанска имена, код којих се разликује име и презиме, па се мијењају као наша, нпр. *Јасунари Кавабата*, од *Јасунарија Кавабата*... Једноставно, брате!

■ Милорад ТЕЛЕБАК

чаја, треба ли рећи, угаслог, напуштеног, празног...

Али, ко пије воде са Лете можда ће се ВРАТИТИ на горњи свијет?

Ни сав свијет не би могао испунити празнину што је у срцу створена оставља свијест о губитку завичајног мјеста у свијету, дигтира Драгић Дени де Ружмона, и Ериста Јингера (ТО је ОНА) о коме се лове копча и „дежурна питања“ може ли припадник Хитлерових оружаних снага бити уметник, ха?!). Тако и ми кад нам се изгуби смисао за вичаја, тражимо далекне светове, које нам отава пустоловина.

И, заиста, овај роман је својеврсна унутрашња пустоловина,

„склапа“ у велику причу. Ко ТО тражи у Драгићевом РОМАНУ, неће ТО наћи. Али, није речено да неће уживати...

У *затонима Лете* је најприје путопис душе и сећања, размислања и низ утисака; спољни збир унутрашњег *расапа* и *распа* „сабирања“ и одузимања“. Некако не могу да се отмам утиску како је ово вјешто компонован у облику романа, у ствари низ прича и причина, скица и причина, којима Лабуд Драгић суверено влада, слажући их час у куле, час у куће, час у солитере, да би их ускоро обурвао у нглидну из које ће се под потјоданним књижевном поступком поново васпоставити као нова цјелина, тек само

Занимљиво је да према „горњем наслеђу“ имам и ЛИЧНИ ОДНОС, а без неопозитизма (тако, иначе, драгог нашем свијету!): роман је био у ширем избору од 23 књиге за Нинову награду за 2004. и са мојим романом *Михаил*, а касније је у најужем избору (поред добитника, *Михаила*) за награду „СВЕТОЗАР ЂОРОВИЋ“ 2004. Да ништа друго, то би било довољно да набавим Лабудову књигу, да је прочитам, па - ако буде могуће - и да је „прикажем“.

У *затонима Лете* објављена је уредна и престижна, СРПСКА КЊИЖЕВНА ЗАДРУГА, 2003, 284 странице, тврди покр, библиотечка Атлас, са оним позва-

ЗНАЧЕЊЕ И ГОДИШЊИЦЕ ВЕЛИКАНА ЈОВАНА БИЈЕЛИЋА

ВРИЈЕМЕ ЗА ВЈЕЧНОСТ

Један од највећих српских сликара прошлог вијека, Јован Бијелић је своје вријеме „зауставио“ на вјековјечним сликама које, без сумње, значе историју. Не само када је у питању уметност, сликарство, оне су као и њихов аутор, нека врста творца и усмеривача те наше бурне и неочекиване опште историје.

Протекле године Јована Бијелића и његових слика само се сјећали у свјетлу двије годишњице: 120 година од рођења и четрдесетогодишњице од његове смрти.

Рођен је у засеоку Ревеник у селу Колунић код Петровца 30. јуна 1884. године одакле, рођењем, носи собом потребу сликања, али и подучавања других том сликарском и срећном послу „умјетничке садржине“.

У интервјуу „Нину“ и Зири Адамовићу, пошто је остварио не само сан о сликању, него и знању величине и значења, Бијелић својевремено сведочи:

„Кад сам дошао у основну школу имао сам, првог дана, веома јак доживљај. На зидовима учионице висиле су слике-орнаме, копане, берба, косица, чување стоке. Гледам: коњ, и чудим се - како је смешан и мали на том зиду, ја коња знам и имам, остао је, на ливади, велики је и крупан је, јак и немираан. Овај ту - мали, и стоји, не помера се. Схватим: њега је ту неко написао, школа је, ми смо ту до дошли да научимо писати...“

Од тог „јаког доживљаја“ па све до смрти „писао“ је Бијелић оно што је његова нутрина, кроз визуру талента, потпомогнута школовањем, видела, осмишљала, чинила животном и општом цијелином која, рекосмо, чини историју.

Уметничко дело диже се пред нама стварно и неоспорно, скупо и поштено плаћено, отето хаосу природног тока ствари, непролазно и вечно, записао је о Бијелићевим сликама Андрић

Увијек изнова прилазећи свом сликарском доживљају, улазећи у авантуру са изванредним оптимизмом, редале се се слике, а расла спознаја о величини и значењу сликара и педагога Јована Бијелића. О том оптимизму сам је записао:

„Рођени сам оптимиста и остао до краја живота. Никада ме нису тангирале нијиче против-

ничке или непријатељске интриге или испод ма које врсте против мене таквим људима је унапред све било опрштено. Од рођења до данас никад ме није заболела глава. Ни највише несвесности нисам имао ни онда када сам био гладан...“

Школујући се од Колонића, преко Петровца, Сарајева, до знаних свјетских метропола, спознајући историју уметности и сликарства и о ове, теоретске стране, започевши сликати у гимназијским дањима у Сарајеву, више до шест деценија није миรวалца његова палета.

А о томе што је остварио и колика је величанствена дјела оставио сликарском вјештини и погорме, постоје и промјене, у „Политици“ је сликар и великан Пеђа Милосављевић 15. марта 1964. године записао:

„... Последњи рат доао је драматично његових слика велику тугу. У једној киши таутовског плова он је изгубио једину обо-

жану кхер. Пре седам година изгубио је и једно око, ненадокадиво као овај губитак крви. Али, Бијелић, који није никада клонуо пред невољама и који је на овај свет, сведен на две димензије, гледао и даље са вером у тродимензионални свет, свет великих врлина и изнад свега добар као што је он био добар и честит човек, увек је гордо проповедао животни оптимизам и веру у стваралаштво...“

Само је иза таквог човека могло остати толико велико и значајно, историјско сликарско дјело које ће, као и његов аутор, проживљавати разна искушења и изазове, а увијек остати стамено и чврсто онако каквим га је остварио велики Јован Бијелић. О томе у истој запису Милосављевић додaje:

„Бијелић“ фовизам“ је стил његове руке и његовог рукописа, резултат његове сценографске инвенције и диктат поднебља и конфигурације Босне. А Босна - њене геолошке и природне одлике, њена сеоска и градска архитектура и разне локалне одлике оријенталног сјаја и блате - даје Бијелићевом делу његов завршни аутентични мирис.

Живот и дјело Јована Бијелића

Из Бијелићеве заоставштине: Бомбардовање Београда

Јован Бијелић: Мала Дубравка, 1933. године

ћа, озарени и означени у временима која, као по правилу, овдје значе историју, у бурним и тежким раздобљама те историје, не могу се ни замислити нити било чиме измијестити из оних крајољича око Петровца.

Па отуд и потреба да се, приликом овог подсећања на Бијелићеве годишњице, запитамо: гдје су данас и овдје Јован Бијелић и његово велико и значајно сликарско дјело?!

А о дјелу Бијелићевом, поводом ретроспективног изложбе 1957. године у Београду, Иво Андрић је казао:

„Видети ретроспективну изложбу Јована Бијелића било је за многе од нас прави доживљај. Ини дуго и узбуђено, у утарњитој тишини изложбених просторија, од платна до платна, знало је мислити о уметнику и његовом путу, све од оне нејасне тежње у

младом човеку, па до оствареног дела које стоји на крају тога пута и које допушта свако гледаоцу и тумачењу, али само једно не допушта: порицање и сумња.“

Јер, тако уметничко дело диже се пред нама, стварно и неоспорно, скупо и поштено плаћено, отето хаосу природног тока ствари, непролазно и вечно, бар по мери наше људске вјечности и непролазности...“

Тако каже велики Андрић о великом Бијелићу. И тако и никако другачије не би требало да видимо Бијелића и његово стваралаштво.

Јер, све непристојности времена и искушења историје ће проухати, а лик и дјело великог уметника ће истрајати и надживљавати, вјечније и тачније него ли се и помислити може.

■ Ранко ПРЕРАДОВИЋ

КУЛТУРА У ЧЕЉУСТИМА АДМИНИСТРАЦИЈЕ

ЗАРОБЉЕНА КЊИГА

Колико ће још чекати на објављивање спомен-монографија 50 година Позоришта Приједор 1953-2003

Скупљање грађе за споменику Позоришта Приједор започело је с јесени 2002. године, под околностима својерасне програмске извештаје. Хронична боспарша и предстојеће зимске температуре „обесхавале“ су још једну у низу пропалих полусезона, па се размислило овако: хајде бар да се направи честит документ који ће и граду и широј јавности показати да је Позориште постојало и да, упркос свему, још увијек постоји.

Рачунали смо да ће времена бити довољно и да ће наша намера (опет, упркос свему) добити општинску подршку. Појас се одмах у почетку показао тежи него што смо мислили. Материјал који је био прикуљен од 30-годишњица Позоришта у (дугом) међувремену се великим дијелом осуо, јер планирана књига (треба ли рећи, и додати: какве ли случајности!) ни тада није могла да се појави.

Надлежне у Општини смо, како ваља и требало, обавијестили о намерама и проблемима, скренули пажњу да се на вријеме планира буџет за монографију и досто-

Монографија је, у међувремену, ипак расла (под девизом „ради своје, ти си човек од заната“, упркос бахатој општинској незаинтересованости) и уочи злосреће прославе нараста до обима од 540 страна, углавном чисте документарне грађе у свим релевантним облицима, са предговором који чиниљени предчаво и прати позоришну традицију Приједора од краја 19. вијека (много дуже него што се види из наслова).

Велики јубилеј Позоришта, дакле, није ни симболично обиљежен, упркос чиниљени да је то убједљиво најзначајнији културни датум града посљедњих деценија.

Када је тек „срешно“ промакло, а да нико ни ријеч у јавности није проговорио о том срамном превиду, и својина споменице већ је на неки начин била одре-

шао, а од књиге ни трага ни гласа. Онда је речено - у октобру! (О tempora, о mores! О, духовне громаде ситних подвала, о визитови од Хипокризије! О, сабласти чиновничке, утекле из Гогољевих призива и нама за врат узакале! О, тужна, с вама, судбино књиге!)

У септембру је, срећом, на раније упућен допис позитивно одговорило надлежно републичко Министарство, упутивши половину предвиђеног износа. (Важиња је од новца оцјена Министарства да је књига од републичког значаја.)

Али, види несреће, уплата је „летла“ на општински рачун, јер су докле велике државне реформе тужно позориште оставиле и без свог рачуна. (А и преведено је - шта ће му рачун, кад нема пара?) У зло до-

бо, ето ти избора. (Знам да нишприлика, али не могу да се) не запитам: имају ли код нас избори икакву другу сврху осим да се у времену смјене владајућих гарнитура, између двије примопредaje, забашуре сви они проблеми које би, канда, власт морала рјешавати.

Док сјане Курта, а узане Мурта - пробоше четворица министара. Привремено обезбављеном чиновничтву, и поред упорних молби и убојивања, није ни на крај памети било да новац дозначи штампарији. Чекао се, као објавна неког чиновничког божанства, Нови Начелник коме ће се на великој сцени поданичког полтронства приказати позитиван сајло, у коме би и та мрвица за књигу могао нешто да значи.

Када се, упркос свему, књига иза на свијет, у њој неће бити овог листа на коме је пописан одбор за прославу децете годишнице Позоришта Приједор. Ни фантамске председнице, ни њеног оперативца, нити неког новог одбора. Стајаће, тамо где треба да стоје, имена људи који су обавили свој посао и направили књигу. Постоје, господо, нека правила. Једно од њих је да ниједан мандат не траје 50 година. А мандатари се памте и по томе да ли су подржали или багателисали Нешто што, како-тако, ипак постоји 50 (ево и више) година.

Јамчим и свједочим да књига о Позоришту, иако заробљена, није општинско начоче и сироче, ја доље потписани, њен приређивач и уредник, бивши управник Позоришта Приједор.

■ Мр Ранко ПОПОВИЋ

МУЗЕЈ ПРИМЕЊЕНЕ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ

Београдски грбовник: Грб цара Уроша и цара Стефана Душана

Хералдика код Срба

Музеј примењене уметности у Београду планирао је да у 2005. години два носећа пројекта буду изложба „Хералдика код Срба“ и изложба сатова, око које би се окупили и познати колекционари, изјавила је Танјуг директор Музеја Иванка Зорин.

Изложба хералдике била је планирана за прошлу годину, али се испоставило да је то преврхне кратак рок, тако да ће том изложбом, вјероватно, бити обиљежен Дан музеја, 6. новембар, и 55 година постојања Музеја примењене уметности.

То је први покушај да се публици прикаже богато хералдичко наслеђе српске државе од средњег вијека до данас.

Око пројекта је окупила стручна елита са Драгомиром Аџовићем на челу, који је и председник Хералдичког друштва Србије, академиком Симом Ђирковићем и универзитетским професорима Чедомиром Васићем, Александром Палавостром и

Смиљом Маријановић-Душанић. У припреми су учествовали и др Вујадин Иванчић и др Марко Поповић.

Сви ти стручњаци ће припремити изложбу на научно и методолошки утемељен начин. Изложбу ће пратити каталожна монографија у којој ће комплексна тема бити први пут обрађена, а развој српске хералдике биће представљен хронолошки.

Предвиђено је да изложбу прате и предавања домаћих и иностраних стручњака који ће најширој публици приближити област хералдике.

Језро изложбе чиниће рукописни „Београдски грбовник II“ с почетка 17. вијека који се чува у збирци Музеја примењене уметности а биће изложен најрепрезентативнији материјал са хералдичким мотивима, позајмљен из више музеја у земљи и иностранству.

Музеј планира да за ову прилику објави и фототипско издање

„свог“ „Грбовника“, који је један од најстаријих сачуваних преписа збирника грбова из 1590. године, уређен за шпанског адмирала Петра Гргурића-Охмушевца.

Гргурић-Охмушевић је поручио израду грбовника да докаже племство своје породице и тако је започела хералдика јужнословенских земаља.

Оригинал није сачуван, али се преписи чувају у многим европским институцијама од Болоње, преко Лондона до аустријске Националне библиотеке и Свеучилишне библиотеке у Загребу.

Београдски примерак има 158 страна са представама грбова јужнословенских земаља, међу којима и српског царства у вријеме Душана и Уроша и 141 грбом племићких породица са Балкана.

По раскоши је раван најбољем препису који се чува у Болоњи а сматра се и да је најближи оригиналу.

Музеј примењене уметности је „Грбовник“ откупио 1963 године, означавајући га „бројем два“, јер је онај чуван у Народној библиотеци Србије, уништен априла 1941. године, у бомбардовању те библиотеке.

СВИЈЕТ КЊИГЕ

Басара у Америци

Роман Светислава Басаре „Кинеско писмо“ почетком ове године објављен је у Америци, својшито је његов ексклузиван издавач за Србију и Црну Гору „Народна књига“.

„Кинеско писмо“ је за америчко тржиште објавио угледни

издавач „Добки аркајве прес“ и у понуди на интернет сајту виртуелне књижаре је стављен међу нова дјела књижевности источне Европе.

Амерички издавач представио је Басару као „веома цијењеног писца у Србији“ због кога је

створена кованица „басаријански“ за његов јединствени књижевни стил.

Уз веома кратак сажетак романа, издавач препоручује Басару као писца који подјеђа на Самуела Бекета због „директног изнису писања, размислања о егзистенцијалним дилемама и откаченог смисла за хумор“.

■ Велимир БОЈКО

ЊЕГОШЕВ УЧИТЕЉ СИМА МИЛУТИНОВИЋ САРАЈЛИЈА

РАДОЗНАЛИ НЕУМОРНИ ПУТНИК

Човек који се у свом животном вијеку бавио бројним различитим пословима на крају стиче ваљаву утисак да је живио необично дуго.

Без сумње најоригиналнија и најнеобичнија фигура на српској књажевој позорници 19. вијека је био Сима Милутиновић Сарајлија. Живио је од 1791. до 1847. године и „претрпιο“ је власт три књаза - Милоша, Милана и Михаила.

Тешко је рећи шта је тај човек заправо био - историчар и политичар, службеник у Правитељствујушем совјету, борац у оба устанка, радник - надничар. Али више од свега је био књажевник, учитељ и васпитач.

И неуморни путник - радознао дух и немирне ноге носили су га кроз Русију, Угарску, Аустрију, Немачку, Хрватску, Црну Гору и Далмацију. У одређеном тренутку није му било тешко да „свије“ у Бочу или да се „погне“ на Цетине, гдје је подучавао и васпитавао младог Његоша.

Сима Милутиновић је рођен у Сарајеву - отуда Сарајлија - али је с породицом убрзо преселио у Земун, па ни тамо није могао да се скраси и тада почину његова животна путања. Својим необичним

понашањем и прилично хоатичном природом свудије је на себе скретао пажњу али и симпатије.

Милутиновић се бавио

Сима Милутиновић: Немирни дух

Тешко је рећи шта све није био Сима Милутиновић - историчар, књажевник, васпитач, политичар, ратник - али и велики путник

вио разноликим књажевним дјелатностима - писао је лирске pjesме и историјске епове и драме, скупљао је народне умотворине. Његов најзначајнији рад је еп „Сербанка“, о личности и догађајима Првог српског устанка. Као и његове драме „Трагедија Обилића“ и „Дике црногорске“, ова дјела садрже већу историографску и документарну него уметничку вредност.

Материјал је црпио из народне поезије и предања али и из личног искуства. Јер је био свједок времена. Језик којим је писао био је такође обркан и прилично нејасан - проназио је необичне кованице и користио је ријечи које је сам измислио. Ипак, у овој вријеме био је веома цијењен и утицао је на многе младе писце.

Као и Милован Видаковић, Лукијан Мушички и Јоаким Вујић и Сима Милутиновић Сарајлија је био књажевни посланик прелазног периода и велики европски пут-

Историја Црне Горе: Рад Симе Милутиновића

БОЖИЋНИ ПСАЛМИ РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Ти си мој стид, и понос, и моја жива рана
Песмо моја румена, с јавком римована.

Ти си Христово Чедо, што се у паклу рађа,
Кхери моје наде и мајко мог безнаба.

Зачета још у мачу, у крви цара Душана,
Пливаш у својој крви и у крви својих душмана.

Не дај им смрзлу росу, мртве очи детине,
Млада гробља сад су Твоје највеће светиње.

Хиљаде гробова - хиљаде непробол-рана
од јатагана из Ријада и Ватикана.

Лажни Ти голубови долећу на рамена
с кукастим кљуновима, с кртовима од пламена.

Берлинског зида сенке и рушевине
повампирише се на обалама Дрине.

Да река злосрећница ни после ове поплаве
не загрли своје три сестре, три Мораве.

Браћо моја несрећна са обе стране зида
Како ћемо пред Претке од греха и од стида?!

Ово је доба цеђења нашег можданог саћа
стихије белосветске безумља и бешчашћа.

Потом и помрачење над Православним крстом
а Ти си Нојева барка за посустало Српство

Сузише Ти видокруг и скратише међе,
али ти расти у небо, у плавет, у сазвежђе.
(1996)

■ Добрица ЕРИЋ

БОЖИЋ, 2002.

Љубав се спушта с неба у благим пахуљама
Свеколик мења се свет - настају срам и тама
Свечано, нежно нешто, бело нас обавија
Чини се да је шал а може бити змија
Кад загрлимо тај снег, чини се да нас грли
Бог. А у њему - нерођени и неумрли

■ Драган ЛАКИЋЕВИЋ

БЕСРЕБРЕНИК

Ни сребро, ни злато, ни сва блага,
Ни дворци, пашњаци, ни ергеле,
Ни свите, ни слуге, ни мам трона,
Ни витештво, лукови, ни стреле.

Ни царство земаљско утврђено,
Ни речи љубави прослављене,
Ни младе племенкиње виторуке,
Ни поред лозе благословене.

Ни велможе, војске околника,
Ни барјаци, копча, ни победе,
Све земне почастки, поклоњења:

Подвижника ништа не задржа -
Растка Господња рука поведе,
У судњу светлост преображења.

■ Ђорђе НИКОЛИЋ

СЛАВЕ

Своје мале славе преко Динаре смо
пренијели, у групама. Мајка је
куповала пшеници прашак, а отац је
и даље био у Историју удубљен,
умишљајући да управо он мора у све
то да провикне.

Баш тога дана је над Комоговином
Свети Бурџа убио аждају, баш као
на слици коју је дјед Никола донио
из Париза, а протојереј - ставрофор,
господин Бубало, само је говорио
и говорио, шпирети руке у голу.

Зазелењело липово гране доносили
смо и оградну китили, да оцу дјеца роде
и мајци колач од мака у зиданој
печи. Баба Јела је на Суњу руке
гријала, а сестра је с брада у
друго небо одлетјела.

Било је то све што смо жељели
а нисмо имали.

■ Милош КОРДИЋ

БЕЛИ АНЂЕО

Прастара искро на мом длану,
Воштана свећо с горком сетом -
Љубим ти сјај у црном дану,
Љубим ти муњу над планетом.

У мени срце догорела
И димом шара свуд по своду.
Из златног рама ангел пева
Док усном љубим свету воду.

Високи гробе накрјај мене,
Животе вечни у ништини -
Љубим ти чело ја из сене,
То што мораш са мном и чини.

■ Милан НЕНАДИЋ

БОГОРОДИЦА ТРОЈЕРУЧИЦА

Ја ти не додох, брза помоћнице,
Да би ми одсечену шаку замирила,
Нити да те носим кући, Свемоћнице,
Да би заваћену браћу измирила...

Ишчупане су ми руке из рамена,
Кућа раскућена, а браћа поклана,
Па сићош до свог најдоњег камена
Да себе тражимо, Мајко са три длана.

Једино овде, Царице Небеса,
На мом језику се моли без застанка,
И не лаже ништа, и не једе меса,
И осам векова пости без престанка.

И кад би ми земљу и језик збрисали,
Све, сем ове стопе на којој сад стојим,
Знам: још се из људи нисмо исписали,
Али док тебе има да и ја постојим.

Хиландар, 1976.

■ Матија БЕЋКОВИЋ

У ЈАГЊЕТУ ЈЕ СПАС

Јагањак на небу
Јагањак на земљи
У Јагњету је спас!
Тај свети глас
И ријеч истине
јавља ми дјетњин вид
кад њима прогледам
обасјан небеским сјајем
и трептајем новорођенчета
што на материнским грудима
пије живот.
Господе, Пастиру мој,
Јагње Божије, што на себе
узимаш гријех свијета
учини си од мене
дјетета
да будем пастир јагањана:
У скоку као млаз
изворске воде
као сјај сунчева зрака
у искри као бљесак искрица
из мрака
јагањаци дјетњинства мога
слика Јагњета Божијег
од дјеве рођеног
јањци млици златокрили
преда мном стоје
у мени своју утјеху роје
бијели као материно млијеко
радовањем напијају,
и откривају својим трепетом
плам Његове вјечне
свежртвене Љубави.

■ Амфилохије РАДОВИЋ

ХИЛАНДАРСКА ЕЛЕГИЈА

Све нам се изнова рушило, и постојало Скадар,
само си ти стасео - нашег порекла владар!

Узалуд све богатство, и сила царског трона,
да нису са висина спуштена твоја звона!

Од исте бојанске меди, којом се жезла творе,
потиче њихова јека - изнад светачке горе!

И то су све наши путе: од тебе, до небеса,
и назад, низ поноре: крви, смрти и беса!

Ако још једном будемо, из себе, протерани,
ти ћеш нам блажити бол, као мелем на рани!

Мада те нисмо достојни, у овом горком часу,
смемо ли се надати - помирењу и спасу!

Искажи светим словом, сатвори сваку клетву,
оузми нам из руке, и молитву, и жетву!

Али нас прими себи, и стишај наше свађе,
да опет будемо народ, који је тобом нађен!
(15.7.1998.)

■ Крстивоје ИЛИЋ

БОЖИЋ, КРАЈИНА

Тутњи век буке и беса,
ал звезда Источна светли.
Врабац се под страхом стреса,
Будни су још само петли.

Мртва се Крајина буди,
И сенка за сенком стиже.
Зимзелен пламса у студи,
Господе, буди нам ближе!

Још туже црни збогови
и црна су још времена.
Никога да речи прослови
над земљом српског племена.

Мртви анђели у снегу,
Топле су још само јасле.
Срушена црква на брегу
дозива зенице гласле.

Узлећу и дивљи петли
са запаљеног смемена.
И храстови су распети,
и крилица усред семена.

У штали, сред мркле таме,
крај јагњета Дете чека -
покрыто влатима сламе -
долазак још једног века.

■ Слободан РАКИТИЋ

ИЗВЕШТАЈ О ЦАРСТВУ НЕБЕСКОМ

Боже, што је тамно, мемљиво и тесно
Ко да нисмо пали у царство небеско,

И гинули листом за свијетлог кнеза -
Помрчина иста, знани страх и језа.

Назална мећава, азијатска хука -
Набрекује опет Тука и Манџика.

Бор у пустом пољу исту клетву јеца,
Уплакани коњи, престрављена деца.

Калуђер у цркви, занесен опелом,
Улијевој десна - отворени прелом.

Исти, црни гласник стиже са Косова:
траје не престаје патња нечасова...

■ Ђорђе СЛАДОЈЕ

МОЛИТВА

Нагледаше се очи
Буке и беса века
Ко радост ову точи
Да понизи човека

Доста је сваком дану
И ноћи зла својета
А сад ко со на рану
Веселост ни због чега

Угаси боже свице
Исклучи Творце шврчке
Утисај ластавице
И ћука уврх смрче

Бриз сунца охолог
Пререзаће ми собу
За раба сусталог
У окреченом гробу

Закачи Свемогућни
Што вурличе и врви
А с тишином ће ући
Благословени црви

Да узвисе човека
И разорбљану јаву
Од света и од века
Окрену сам главу

■ Рајко ПЕТРОВ НОГО

Препремто Рајко ПРЕРАДОВИЋ

„ЧЕЛИЧНА ЛЕДИ“ УСКРОМ ЋЕ СТАТИ
НА „ЛУДИ КАМЕН“

Леонтина се удаје?

Ових дана естрадним кулоарима српске пријестонице као „трач из ведра неба“ одјекнула је информација да ће средином јануара на „луди камен“ стати и „челична леда“ српске естраде - Леонтина Вукомановић.

Изабрани њеног „отопљеног“ срца је мултимедијални уметник Мики Перић, који је хладну Леонтину унео да освоји на први поглед.

Двоје голубчића у вези су већ неколико мјесеци, а своју везу јавно су признали заједничким појављивањем на Перићевој изложби скулптура. Њихови добри пријатељи тврде да ће своје судбонодно „да“ изговорити на неком еротичном мјесту, далеко од очију српских таблоида.

Ако се обистине ове прогнозе, окончаће се дугогодишња Леонтина агонија, током које је, управо на странама жуте штампе, контроверзна плавуша везивана за разне ликове, а приписиване су јој и лезбејске склоности. Свакако да је највише пажње и интрига изазвала њена никад потврђена романса са националним „Ланетом“ - Жељком Јоксимовићем, коме је Вукомановићева била ментор и уочиште у тешким данима док се гадошњи ервонизи-

ски вицешамнион, а тадашњи анонимци из Ваљева, пробијао ка врху досаде музичке сцене.

Вјешто се скривајући иза „дословне сарадње“, њих двоје су као тањем остали дуго, али не и довољно дуго да би једно друго одвели пред олтар.

Злобници тврде да је и њена садашња веза са бившом „звјездом ушле“ - Михајлом Перићем менторског карактера, прављајући то чињеницом да дотични већ увелико спрема албум за који му стихове пише управо - Леонтина. У празничном духу је вјеровање да се „сите душе“ варају и да се ваља искрено понајати да не се као резултат везе двоје талентованих уметника родити неки „вундеркинд“.

БРЕНА И БОБА „ЗА ДЛАКУ“ ИЗБЈЕГЛИ КАТАСТРОФУ У АЗИЈИ

ДОСАДА СПАСИЛА ЖИВОТЕ

Дан уочи незапамћеног земљотреса у јужној Азији
Брена и Боба прије рока напустили луксузни хотел
„Ле Меридиен“ - јер им је било досадно

Естрадна дива Лепа Брена и њен супруг Слободан - Боба Живојиновић нејвероватним сплетом срећних околности избјегли су трагедију која је крајем децембра погодила јужну Азију!

Брена и Боба су упутили туристички аранжман од 12. до 27. децембра и планирали да новогодишњи одмор проведу у чувеној туристичкој Мекси - острву Пукет на Тајланду, које се нашло у самом епицентру земљотреса који је до сада оцничило готово више од 130 хиљада живота!

Иако је требало да се у Србију врате тек 27. децембра, Боба и Брена су дан уочи незапамћене апokalипсе, која се десила у ноћи између 25. и 26. децембра, напустили луксузни хотел „Ле Меридиен“ - јер им је било досадно!

Острво Пукет, као и хотел у коме је боравио наш познати спортистички пар, зборници су са лица земље само неколико сати по њиховом одласку. Преживјелих није било!

Живојиновићи на окупу: Имали лош предосјећај

Према ријечима Бобиног брата Чече Живојиновића, Слободан је све вријеме одмора био нервозан, као да је предосјећао да ће се нешто десити. Он истиче да је његовог млађег брата спасило „само Божије чудо“, али и братска интуиција.

- Све вријеме док су Брена и Бо-

је и његов брат у далеком Бангкоку предосјећао несрећу.

Боба каже да му је било необично вруће, некако страшно незгодно. Наговорио је Брену да презакну летовање и да се врате у Београд, уз изговор да му је страшно досадно. Коначно, 20. децембра донели су одлуку да напусте острво Пукет - каже Чеча Живојиновић.

Међутим, то није било лако извести, јер су сви летови за Европу били букирани мјесецима унапред. Дани су пролазили, а Брена и Боба, упркос жељи да напусте острво, нису могли да оду.

Неким чудом удакло се место у авиону који је полетао 25. децембра. Одмах су се спаковали и укрцали у авион. Не смем ни да помислим шта би се десило да су остали на острву које практично више не постоји - истиче старији Живојиновић.

Чеча каже да је вјест о катастрофи Брену и Бобу дочекала на београдском аеродрому.

Боба је био шокиран, запрепаћен сазнањем да су сви могли да изгину да су у Пукету остали само десетак сати дужи. Али, све је на крају испало уреду, све је добро што се добро сврши. Хвала драгом Богу - уз велики уздах оплаћана каже Чеча Живојиновић.

СТОЈА ЖЕЉНА ПРЕДАХА

До марта без наступа

Стоја је недавно направила још једну веома уочљиву трансформацију: коса јој је у боји чоколада са нотима љешник боје. Каже да није стала са радом и пројектом од када је издала нови материјал. Међутим, није се уморила. Напротив, препуна је позитивне енергије.

Волим да изненађујем своју публику изгледом, без обзира на то да ли се ради само о гардероби, мршављењу, дељењу или боји косе. То им се допада и идем тим путем. Морам да захвалим мом драгом другу и пријатељу Каприњу који ми заиста пуно помаже - каже Стоја.

Она додаје да је Нову годину провела радно у Швајцарској, те да је радила искључиво на проценат од улазница. Колико је инкасирала првог јануара - не жели да каже.

Колико сам зарадила, није битно. Важно је само то да послјег Нове године узимам одмор од два мјесеца, како бих се одморала и отишла на пливање и скијање, јер од прољећа нисам стала са радом - каже Стоја.

ПРВА УЛОГА ТОНИЈА КУКОЧА

Кошаркаш у филму

У данима када се ближи кошаркашкој пензији, Тони Кукоч се полако окреће новој каријери - оној глумачкој. Славни хрватски кошаркаш, наиме, остварио је своју прву филмску улогу.

У новом филму Филипа Шоваговића „Вода Пушња Бистра“, Сплићанин се није пуно одмакао од спорта, јер глуми самога себе, али не кошаркаша, већ голф-играча.

Мала Кукочева улога од првог тренутка била је у сценарију о доживљајима младог ТВ-инкасиатора у измишљеном загорском селу Пушња Бистра, а еклип филма ухватила је кошаркаша док се ове године одмарао у Хрватској и опуштао играјући голф.

Филип Шоваговић је тада замолно Сплићанина да глуми у његовом филму, а Тони је пристао да свој први филмски посао уради бесплатно.

Заправо нас је зеизну Мајкл Џордан. Имали смо припремљену заједничку сцену с Џорданом и Кукочем, али Мајкл се није појавио. Али, ми смо томе доскочили па се Џордан ипак појављује у филму - заправо у тој сцени појављује се само његов глас - рекао је Шоваговић, који свој првенцац припрема већ дуже вријеме.

Нажалост, не могу вам рећи о чему је ријеч у сцени, јер би то било контрапродуктивно за промоцију филма - остао је тајанствен редитељ Филип Шоваговић.

Иначе, у филму „Вода Пушња Бистра“ главну улогу има Енес Вејзовић, а своју улогу потписује Дарко Рундеч.

ЦЕЦА И МИРА ШКОРИЋ СНИМАЈУ ДУЕТ

Из Жељкове радионице

Послије вишегодишње паузе, Светлана - Цецка Ражнатовић и Мира Шкорић снимале су нови дует! Ову вјест потврдила је београдска естрадна чаршија, али уз њу нема много појединости.

Све што је до сада познато је све да би pjesма требало да се појави врло брзо - можда још у јануару. Музику и текст је радио, ко други, него - Жељко Јоксимовић.

НЕИЗВЈЕСТАН НАСТАВАК ПОПУЛАРНЕ СЕРИЈЕ

„Долари“ више не стижу

Иако су почетком октобра главни људи Радиотелевизије Србије Александар Тијанић и Александар Аврамовић најавили наставак снимања популарне серије „Стижу долари“, то се до данас није десило.

РТС наводно још није вратила дуг од 102 милиона динара продуцентској кући „Комуна“, која због тога касни са измирењем обавеза према глумцима и осталим актерима серије.

Ми смо у катастрофалној финансијској ситуацији, али смо пронашли начин да што прије регулишемо обавезе према „Комуни“. Надамо се да ћемо већ на прољеће започети снимање нових епизода - понавља причу од прве два мјесеца Аврамовић.

Као још један од проблема заслужних за дугу паузу, Аврамовић наводи податак да је од сценаристе Синише Павића добио свега седам текстова, што није довољно „за финансијски исплативо пословање“.

Према његовим ријечима, потребно је минимум десет написаних епизода да би снимање

могло да почне. Међутим, Павић се не слаже са том констатацијом.

Зашто бих предавао више од седам текстова када ми ни они нису плаћени? Искрено, не бојим се за хонорар, али се бојим за серију - открива Павић.

Он је додао да је написао довољно да би снимање могло да почне.

Екипа је урадила основне припреме, а од „Комуне“ и РТС добио сам уверење да је све у реду. Међутим, још ми нису објаснили зашто се касни. Проблем је очигито у дуговањима која се годинама гомлају. Серија је имала недовољан рејтинг, а РТС би са „Доларима“ био убедљиво најгледанија телевизија. Оволико кашњење, најжалост, може да угрози серију - изразио је познати сценариста страховање да би гледаоци могли бити ускраћени за велики „доларски расплет“ између фамилије Љутић и њиховог ујака Горчила из Америке.

Ова серија приказује се и на Радио телевизији Републике Српске.

Александар Тијанић: Гдје је запело

НАРОДНА МЕТЕОРОЛОГИЈА

ВРИЈЕМЕ О БОЖИЋНИМ ПРАЗНИЦИМА

БЛАГ ВЈЕТАР - ЉУТА ЗИМА

Поуздано се зна да су прва систематска осматрања и запажања о времену (наравно, без инструментата) изводила поједини научници у старој Грчкој отприлике 600 година прије Христа. Таква запажања времена су омогућила и стварање првог климатског календара.

Најзаслужнији за то је чувени реформатор грчког календара Метон који је у 5. вијеку прије неке ове изласку и заласку неких јако уочљивих звијезда придружио појаву неких карактеристичних вјетрова и промјене времена у подручју Атине.

Звијезде су му послужиле као датумски оријентир, као што ће касније, у средњем вијеку, бити вјерски празници. Атинњанима се допао тај календар са прогнозом времена: народу је био је представљан на посебним стубовима (условно се могу назвати метеоролошким). Чињеница је да је грчки филозоф Теофраст из Езероса записао да су у његово доба (375-285. године прије Христа) у многим грчким градовима на трговима стајали камени стубови са календаром и одговарајућим описом времена. Најчученији је био атински „Торан вјетрова“ из 1. вијека прије Христа. Но, за „ода метеорологије“ ипак се сматра Аристотел.

Божји и празници уз њега најсвечианије се прослављају и обилују предјесним обичајима који вријеме око Божића чине најрасветлијим, најлепшим и најсвечианијим периодом године. Ондајкада о Божићу пуцају пушке, треше прањиге, гурвају народни топови - све у славу и на радост давно рођеног дјечака у далекој Палестини.

Ни народни метеоролог није заостао, и он се радо везивао предјесним Божићним празницима. Због тога је разумљиво да је лијепо вријеме тих дана образлагао као најсвечианији за лијепу годину и плодну настућајућу годину. Насупрот томе ружно вријеме је значило и најаву многих невоља у периоду који слиједи. Та прогноза није била баш најобјективнија и у којој се назире свесне религијске искрице и потребе.

Мноштво је народних изрека о повезаности времена за божићне празнике и метеоролошких прилика током године. Једна од њих каже да ће, ако на Бадњи дан дува слаб вјетар, бити „љута зима“

Православни Срби Божић славе 7. јануара. Поред Срба, старог, јулијанског календара придржавају се још Руси и Румуни, док је већина западних хришћанских цркава одавно прешла на нови грегоријански календар и Божић слави 25. децембра.

Но, Божић је Божић, а народни метеоролог је у своје анализе уз њега стављао и Бадњи дан који је и иначе нераздвојен од Божића. Уз Бадње вече и обичај „пирјукања“ на слами контролисана је вјетар. Према њему слаб вјетар наговештава „љуту зиму“. Исто тако се вјерује да ће током године преовлађивати они вјетрови који буду у вријеме Бадње вечери. Вјерује се да је доше ако то вече дува источни и јужни вјетар.

Највише се радује „планинском вјетру“ северју који наговештава отуђено вријеме и родну годину. Друго вјеровање и изрека: „Тих вјетар о Божићу наговештава дугу и хладну зиму“, „На Бадњи и на Божић вријеме лијепо, тако буде нијепо „љето“ (мисли се на цијелу годину).

Вјерује се, такође, да ако је на Бадњи дан облачно биће родна година. Ако се на Бадње вече накупи доста пепела на Бадњаку који гори, вјерује се да ће зима бити јака са доста снјега.

Многобројне су народне изреке које указују на негативан предзнак топлог и „јужног“ времена у вријеме Божића: „Боље Божић ружан него јужан“, „Ако је на Божић јужно, иде „љето гужно“, „Божићком путу не треба вјеровати нити му се се радovati“.

Народ и народни метеоролог се највише радују снјегу и сљежњом покривачу у вријеме и око Божића али и често повезују Божић и Васкрс. „Божић на снјегу - Васкрс на трави, Божић на трави - Васкрс на снјегу“, „Бијел Божић, зелен Васкрс - зелен Божић,

бијел Васкрс“, „Ако мрза нема о Божићу, има га о Васкрсу“, „Воденица која меље за Божићне колаче, неће за Васкрсе погаче“, „Божић рутавац, Васкрс гиздавац“, „Ако на Божић има много снјега, а по дрвећу има, биће родна година, а ако дува југо биће слаба година са болестима међу људима...“.

Срби из западне Славоније вјерују да развој времена и временских услова до сљедећег Божића зависи и о томе на који дан Бо-

ИЗРЕКЕ

Матеј, један од 12 Христових ученика апостола записао је у свом јеванђељу прије око двије хиљаде година: „Исусове ријечи: „Кад настане вече говорите: Биће лијепо вријеме јер је вебо дрвено. А кад сване дан, кажете: Данас ће бити олуја јер је вебо дрвено и мутно“. Те ријечи биле су посебно упућене фарисејима, члановима најјаче религиозно политичке странке у античкој Јудеји када су од Исуса тражили знак да је син Божићи.“

У другом новозавјетном јеванђељу, оном апостола Луке, Исусове ријечи су овако предочене: „Кад видите облак да се диже на западу, одмах кажете: Долази киша, и буде тако. Кад видите да дува југо, биће тешко вријеме и савина, и буде...“.

Те изреке су у оптичаније одавно, а прилично тачно и данас, па су још у употреби.

жић „пада“, „Ако је то недијеља, зима ће бити ведр и вјетровита, прољеће кишовито, љето суво и топло, а јесен влажна и кишовита“.

Ако је Божић понедељком зима ће бити блага, прољеће топло, љето вјетровито, јесен кишовита. Ако је то уторак онда ће зима бити дуга и хладна, прољеће кишовито, љето суво а јесен врло угод-

на. Ако је Божић у сриједу могу се очекивати: оштра и сува зима, не стабилно прољеће, просјечна жетва, доста воћа, вина и раклије, али и топла и сува јесен.

Ако је, пак, Божић четвртом зима ће бити блага, кишовито прољеће са поплавама, просјечна љетина сунчана, јесен уз доста воћа. Божић петком (као ове године) предсказује „љуту“ и здраву хладну зиму, вјетровито прољеће, нестабилно љето и просјечну јесен. Ако Божић „пада“ у суботу, зима ће бити топла и „болесна“, прољеће вјетровито и суво, љето промјенљиво, жетва и род различити, јесен прохладна и кишовита.

Народни метеоролог је водио рачуна и о мјесечевим мјенима у периоду око Божића: „Кад Божић при растућем мјесцу прилази, добра година наилази - што је ближе младару тим лошија времена настају“.

Из свега овога може се схватити и разумјети изузетно значење Божића у народној метеорологији, али то можда промислимо и из саме историје настанка овог празника над празницима. Давно прије увођења Божића, постојале су у приближно исто вријеме религиозне и народне светковине које у „коријенима“ имају паганске обичаје. Послије римских слава у част бога усјева Сатурна (митски владар старе Италије) свалило се идионранско божанство Митра, које је поновстворено са Сунцем и свјетлом.

Бог Митра се славно отприлике у вријеме данашњег Божића, а тај дан се звао Дан Сунца. У прва три вијека нове ере митраizam се у Римском царству развијао и ширио паралелно са хришћанством. Посљедњи римски царев и трећем вијеку форсирао митраizam, а цар Марко Аурелије (204-222) проглашава га државном вјером.

Неки историчари чак тврде да је коначној побједи хришћанства над митраизмом, бар мало, допринијела чињеница да су хришћани врло мудро „утврдили“ дан Христовог рођења, па су на тај начин продужили постојећу светковину и дали јој хришћанска обилежја.

Народни метеоролог је инстинктом осјећао повезаност ових дана и датума са током дешавања у природи, али су њихови погледи и прогнозе времена и дешавања, најжалост, углавном били погрешни. Метеорологија се врло спором развила а праћење времена било је врло потребно.

Стечена знања и искуства су се преносила са генерације на ге-

нерацију, у почетку причом и изрекама, а касније и писаним запажањима. Човјек је у то вријеме зависио од времена, а није имао довољно знања да одговоре на многа питања о времену па их је објашњавао натприродним божанским силама.

Данас, у двадесетом вијеку, у ери рачунара и сателита сваки дан нам почиње погледом кроз прозор и слушањем метеоролошке прогнозе којом углавном вјерујемо, али то није разлог да заборавимо народно знање, традицију и напор народног метеоролога.

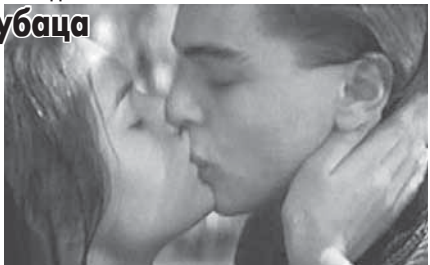
■ Небојна КУШТРИНОВИЋ

НОВОГОДИШЊА СТАТИСТИКА

Маратон пољубаца

Око 30 милиона Британаца који су будни дочекали Нову годину и дио вечери провели љубећи се, пољубице су размјенивали, кад би се сви сабрали, 104.171 дан, израчунали су статистици.

Према њиховом прорачуну, 75 одсто од 30 милиона људи се у новогодишњој ноћи у просјеку љубило око пет минута, отуд импресивна збирна цифра. Пољубци размјеније том приликом повекад имају и дугорочније посљедице: око два одсто учесника у славу и „најљубој ноћи“ набе сродну душу, а у просјеку сваке године око 140.500 беба бива зачето баш у ноћи између 31. децембра и 1. јануара.

Новогодишња ноћ није била срећна за 600.000 парова који су се баш тада дефинитивно разишли, ни за 60.000 људи који су дио ноћи провели у полицијским ста-

ницама. Рачуна се да је око 1.6 милиона особа учествовало у тучама, које су углавном посљедица 81,72 милиона литара попијеног алкохола.

ИНСИДЕНТ НА БРИТАНСКОМ ДВОРУ

Краљица на поду

Конобар на Британском краљевском двору изазвао је мали инцидент, када је на вечеру измакао столицу краљици Елизабети II пошто је устала, а он није схватио да је желела само да нешто дохвати, пренио је лондонски лист „Мејл он сандеј“. Када је видело да устала, ревносити конобар Фрејзер Марлтон Томас похитало је краљици мислени да она жели да оде до неког од гостију на вечеру.

Међутим, краљица је само устала да дохвати нешто са стола и не видјела да је конобар у том моменту измакао столицу, убрзо се цицкало својом тежином нашла на поду.

На срећу, Елизабета II није задобила повреде

приликом овог инцидента, али се зато сплатко носила јавно сопственој незгоди.

Гости на вечеру такође су праснули у смјех, а збуњени конобар је одмах похитало краљици и помогао јој да устане са пода.

ЗАСТРАШУЈУЋИ СЦЕНАРИО ЗЕМЉОТРЕСА У ЈАПУНУ

Црне прогнозе

Процењује се да би у Токију 13.000 људи погинуло, а 800.000 кућа било уништено, уколико би разорни земљотрес директно погодио јапанску пријестоницу, извјештели су јапанске новине, цитирајући извјештај са састанка владе, пренио је Тајуг.

Према једном сценарију, уколико би земљотрес јачине 6,9 степена Рихтерове скале погодио центар Токија у шест sati носиле подне, када се већина људи враћа са посла, најмање 13.000 људи би погинуло, извјештава лист „Асахи шимбу“.

Према другом сценарију који укључује директан удар на обласи северно од Токијског залива, у земљотресу јачине 7,3 степена Рихтерове скале близу 800.000 домова било би уништено или спљено, навео је исти лист.

Најмање 6,5 милиона људи у Токију највјероватније би се нашло заробљено и у немогућности да се врати кући, уколико би до земљотреса дошло у току дана, пренио је лист дјеловне извјештаја који треба да буде објављен у сриједу.

Извјештај треба да понуди процену могуће штете, као и утицај који би земљотрес оваквог интензитета имао на глобалну економију.

Јапан је познат по сеизмичкој активности, јер лежи на четири тектонске плоче. Од краја 1970. године влада предузима мјере да појача праћење сеизмичке активности у земљи као и да усклади своје дјеловање са локалним властима у изналажењу рјешења за питање земљотреса.

МАЛА ШКОЛА ПЧЕЛАРСТВА

СЛАТКО ПАКОВАЊЕ

Мед за продају пакује се искључиво у стаклене посуде, а може се чувати у херметички затвореним бурадима или пластичним посудама

Мед се може чувати у свим условима који су намијењени за прехранбене производе под условом да се могу добро затворити и ако су довољно јаки да поднесу тежину.

За веће количине су најпогоднија бурда са херметичким затварачем, с тим што њихова запремина не би требало да буде већа од сто литара ради лакшег манипулисања.

За већину пчелара најпогодније су алуминијумске канте у које може стати до 30 килограма меда. Амбалажа за продају било којег производа, па и меда је веома битна. Приликом продаје меда користи се искључиво стаклена амбалажа. Метална амбалажа не се користи, јер је мед агресивна супстанца, нагриза металну амбалажу те се тако нагризе метал мјешала са медом.

Пластичка је много захвалнија у том погледу, па ипак ни она није имуна на агресивност. Произвођачи и потрошачи о овоме морају да воде рачуна приликом продаје и рекламирања, односно куповине меда.

Ако се последице пуњења мед прелије воском у танком слоју, може бити сигурни да штетног нагризања неће бити. Нажалост, затварање воском је веома скупо.

За мед можемо користити и разну другу амбалажу, на примјер, посуде од гивне. Такве посуде могу бити декорисане пригодном држењима, цвијетима, прије свега. Оваква рјешења захтијева већа улагања, али има већи маркетиншки ефекат.

Мед је увијек био пригодан паклон. Ако мала пластична или стаклена срипа напунимо медом, увијек у црвени, розе или љубичасту

папир и ставимо их у већу кутлију у којој је вата, или једноставно плетену корпицу са сламом уз одговарајућу романтичну поруку, ефекат ће бити још већи.

Вратимо се класичној амалажи. Стаклена амбалажа је најповољнија са становишта здравствене и хигијенске исправности. Захваљујући стаклу, кући виде мед тј. виде оно што у ствари желе да виде. Етикете не смију да покривају више од 30 одсто површине омотача тегле.

На предњој страни треба да пише МЕД, видно истакнутом црвеним словима (природна боја највише привлачи пажњу). На етикетама не морају да буду насликани медољубци, и нарочито без жакое (сугерише убој и бол).

Неке људе нарочито одбијају инсекти, а чак сматрају да пчелске моту прско меда да их зараве неком болешћу или отрују. То није тачно, али они тако мисле. Евентуал-

но може бити напратна пчела, али мора да буде симпатична, насликана, заобљена, и нарочито без жакоје (сугерише убој и бол).

Веома је пожељна фотографија савремене, чисте кућине са трепезаријским столом и приказом мртве природе, освјетљене благом природном свјетлошћу.

Етикета на посљедњи мора да буде што мања како би се мед боље видио и по закону мора да садржи информације о поријеклу и квалитету меда, али може да садржи и одређен текст којим ће мед приближити потрошачима.

Најповољнија температура за чување меда је око 12 степени. Зрео мед, ако се исправно чува, може остати непромијенjen годинама. Кристализација не умањује квалитет меда и није његова мана, већ има одређене предности.

Пчелари то добро знају, али потрошачи имају погрешно мишљење о кристализованом, или, како они кажу, „ушшереном“ меду.

■ Живко ВУЉИЋ

ЖЕЉА ТИТУЛА ВЕЛЕМАЈСТОРА

Далибор Стојановић: Најбољи у Српској

Прво ћу се добро одморити, а затим почети припреме за турнир у Црној Гори на којем ћу покушати да освојим „бал“ за добијање велемајсторске титуле

БИЈЕЉИНА - Млади шахиста бијељинских Пантера, Далибор Стојановић, одбрањено је титулу појединачног првака Српске. Он је на тај начин прошлу годину учинио за себе изузетно успешном, јер је на клупском плану као капитан Пантера освојио Куп Републике Српске, као и треће мјесто на клупском шампионату у БиХ. Свјетска шаховска организација званично му је, на конгресу у Шпанији, признала звање ФИДЕ мајстора.

- Срећан сам што сам одбрањено шампионску титулу и тако показао да мој напредак у Шаховима није случајан. У Добру сам дошао са жељом да одбраним титулу, али нисам био први фаворит, с обзиром на то да је на турниру учествовао велемајстор Савић. Нисам се унапријед

предао, од почетка до краја играо сам добро и на крају сам био најбољи - каже Далибор Стојановић. Поред шахисте из Бијељине, на крају турнира, на коме је по

швајцарском систему одиграно девет кола (22 учесника), по седм поена имали су Савић и Рунић, али је захваљујући додатним критеријумима титула, ипак, припала Стојановићу.

У посљедње коло сам ушао са пола поена више од Савића и Рунића, тако да ми је и реми са Шибаревећем био довољан за титулу. Они су у посљедњем колу освојили цијели поен, али је титула, ипак, остала у мом власништву - рекао је Стојановић.

ПАНТЕРИ
- Морам рећи да су Пантери заслужни за моје добре резултате. Када се такмичим за клуб дајем све од себе како бисмо постигли најбоље могуће резултате. У овој години амбиције су нам да одбрањимо пехар највишег побједнику шаховског Купа РС и да на експном првенству БиХ поновимо резултат из прошле године када смо освојили треће мјесто и били најбоље пласирани клуб из Српске - дојао је на крају Стојановић.

рит. До половине турнира ремизирао сам са највећим конкурентима за титулу, а одлучујућу предност стекао сам у седмом и осмом колу у којима сам савладао Миљковића и Цијића. Од старта турнира стагнирао сам био у групи водича, али сам се посљедње седмице кола одвојио заједно са Јаковљевићем. У осмој рунди и он је заостао тако да сам у посљедње коло ушао са пола поена предности - истакао је Стојановић.

Први наступ у 2005. години шампиона Републике Српске очекује почетком марта када се у Бару одржава Отворено шаховско првенство Црне Горе на коме Стојановић већ неколико година редовно учествује.

- Прво ћу се добро одморити, а затим почети припреме за турнир у Црној Гори. То ће бити јако такмичење и покушаћу да освојим „бал“ за добијање велемајсторске титуле - не крије своје амбиције успешни шахиста из Бијељине. ■ Т. НИКОЛИЋ

ИГРАЧИЦА БОРЦА МАРИНА САВАНОВИЋ

Фудбал највећа љубав

БАЅА ЛУКА - Играница Борца, Марина Савановић из Мркоњић Града, је велика нада женског фудбала у Републици Српској. Њене витрине красе бројне дипломе, медаље и пехари и добрим партијама је скренула пажњу на себе. Овим спортом се почела бавити у деветој години на мркоњићкој „Луци“.

- Почела сам тренирати у Слободи са дећацима, а први тренер ми је био Заравко Демировић. Сви су били изненађени што једна девојчица игра фудбал, али то је био спорт који сам ја одабрала, он је моја прва и највећа љубав - рекла је фудбалерка Борца Марина Савановић.

Она је наставила да тренира у школи фудбала код тренера Савановића.

- Волим фудбал и вриједно тренирам. Једино ми даљина представља проблем пошто морам сваки дан да путујем на тренинге у Бању Луку. У игри се добро слажем са капитеном Наташом Митовић и Тамаром Шкрбић, које су најбоље играчице у клубу - истакла је фудбалерка Борца.

Голови и одличне игре Марине Савановић у шампионату Републике Српске и Заједничке лиге БиХ запазили су стручњаци, па су почеле стизати понуде за прелазак у друге клубове. Стигао је и позив за одлазак у један камп у Канади.

- Због школских обавеза одлучила сам да останем у Мркоњић Граду. Битне времена за дока-

зивање у великом клубу. Нисам могла да прихватим.

Дејдана и већ тада је било јасно да ће бити успешна. За њен таленат сазнали су у Женском фудбалском клубу Борца из Бање Луке.

- По доласку у Борца одмах су ме прикључили у погон младих категорија код тренера Драгана Шикамића. Послије два мјесеца већ сам била у првом тиму. Тада сам имала само 13 година - нагласила је Савановићева.

Дебитовала је против Сарајева у априлу 2002. године, а у наредној утакмици са Леотаром постигла је два поготка. Од тада готово да нема утакмице, а да се не упише у листу стријелца.

Тим ни позив да заиграм за репрезентацију БиХ. Сада ми је најважније да завршим средњу школу - рекла је Савановићева.

За њене игре заинтересовани су и у селекцији Србије и Црне Горе. - Још нисам одлучила чији дрес обући, мада бих вољела да играм за „плаву“ репрезентацију. Сада је главни задатак да Борца буде први у лиги Републике Српске, као и да освоји шампионску титулу БиХ. Наравно, биће веома тешко јер у елити има неколико добрих екипе - каже Марина Савановић.

Велике су амбиције и у Купу Српске и БиХ, где је са Борцем два пута играла у финалу, док је у Купу Српске два пута триумфовала.

■ С. Д.

Марина Савановић: Циљ шампионска титула

ТАЛЕНТИ

ГОРАН ГАРИЋ, РУКОМЕТАШ БОРЦА ТЕЛЕКОМ СРПСКЕ

Долази наше вријеме

БАЅА ЛУКА - Горан Гарић је још један од младих талентованих рукометаша који су своје прве спортске кораке научили код тренера Николе Павловића. Члан кадетског и јуниорског тима Борца Телеком Српске, који игра на позицији средњег бека, ипак истиче да је за све што је до сада направио у својој каријери најзаслужнији његов садашњи тренер Драшко Будиша.

- Почео сам да тренирам рукомет prije пет година. Истина је да ми је Никола Павловић био први тренер и научио ме је многим стварима, али најзаслужнији за мој напредак у каријери је Драшко Будиша. Он ми је пружио шансу да покажем шта ланам и надам се да га нисам разочарао - рекао је Горан Гарић.

На недавно одржаном турниру у Београду „Звезда 2004“, Гарић је проглашен за најбољег средњег бека.

- Моја скипа је заузела четврту

позицију на тој смотри, од осам изузетно јаких екипа колико је учествовао на њој. Остаје туга што нисмо освојили трећу позицију, али и овај пласман је велики успех за нас. Изабран сам у прву осморку турнира и проглашен сам за најбољег средњег бека. Ипак, најважније ми је што је тренер био задовољан, не само мојом игром, него и наступом свих мојих саиграча. Показали смо да вријемо ради за ову генерацију пред којом је лијепа будућност - истакао је Горан Гарић.

Јуниор Борца ТС су прваци БиХ, а у прошлој години учествовао на још два јака међународна турнира.

У словеначкој Изолми смо заузели пету позицију, као и на турниру у Бањој Луци, „Цепелин 2004“. Оба пута за нас је била кобна гол разлика у групи, тако да су на муфундла измакла за мало - нагласио је Гарић.

Овај седамнаестогодишњи Бањолучанин у јесењој полусезони заиграо је и за први тим Борца ТС и то у сусрету против актуелног шампиона БиХ, Изравча.

- Због познате ситуације у

Горан Гарић: Нада бањолучког рукомета (Синија М. ШУКАЛО)

УСПЈЕШНА СЕЗОНА КАРАТЕ КЛУБА „ТИГАР“ ИЗ ТЕСЛИЋА

ГОДИНА ПРЕПУНА МЕДАЉА

Постигли смо добре резултате у минулој години. Мислим да сви у клубу морамо да будемо поносни на њих, каже Биљана Богданић

ТЕСЛИЋ - Изузетно успјешна сезона је иза Карате клуба „Тигар“ из Теслића. Такмичари овог спортског колектива у прошлој години освојили су укупно 247 медаља, а од тога 90 златних, 69 сребрних и 88 бронзаних.

- Стварно смо постигли добре резултате у минулој години. Мислим да сви у клубу морамо да будемо поносни на њих, поготово јер су ти успјеси остварени у младим узрастним категоријама. - Прошле године смо учествовали на 12 такмичења у Републици Српској, Федерацији БиХ и Србији и Црној Гори, а на њих осам смо освојили пехар као најмасовнија екипа - рекла је шеф стручног тима Карате клуба „Тигар“ Биљана Богданић.

У овом спортском колективу највише пажње се посвећује раду са дјецом.

- Наш клуб је основан 1995. године, а главни нам је циљ да окупимо што више дјеце која желе да се баве овом борилачком вјештином. Тренутно у клубу тренира више од 150 дјечака и дјевојчица, а са њима ради осам тренера. Више пажње посвећујемо младим категоријама, због тога, јер наши такмичари када стигну до сениорског узраста, у већини случајева одлазе у друге градове ради наставка школовања - нагласила је Биљана Богданић.

Најуспјешнија такмичарка овог клуба у минулој години је Александра Продић, која је осво-

ПОМОЋ ОД РОДИТЕЉА

Као и код већине спортских клубова у Републици Српској, главни проблем Карате клуба Тигар је новац.

- Иако из године у годину остварујемо све боље резултате и окупљамо све више такмичара, општина Теслић нема разумијевања за нас. У минулој сезони нисмо имали њихову новчану подршку, нити било коју другу. Све трошкове које имамо када путујемо на такмичења спосе родитеља наших каратиста и каратисткиња - нагласила је Биљана Богданић.

Јуниорској категорији освојила укупно 31 медаљу (24 златне, 4 сребрне и 3 бронзане).

- Она је једина чланица нашег клуба која је прошле године наступала на Свјетском првенству за млађе категорије које је одржано у њемачком граду Дармштату. На том такмичењу је заузела четврто мјесто и за мало јој је измакла медаља. Александра Продић је проглашена и за најперспективнију спортисту у Теслићу за прошлу годину. Пред њом је сигурно блистава будућност и вјерујем да ће и у наредном периоду остваривати одличне резултате. Поред ње, у клубу, од каратиста је најуспјешнији Никола Гусак, који се у минулој години околино са 14 одличја - истакла је Биљана Богданић.

■ С. ПОПОВИЋ

Екипа „Тигар“: У протеклој сезони освојили 247 одличја